

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİ'NDE SİNOPLU DEVLET ADAMLARI
(Sicill-i Ahval Defterlerine Göre: 1879-1909)

Hazırlayan
Zehra DENİZ

Tarih Anabilim Dalı
Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Necati ÇAVDAR

TOKAT –2019

II. ABDÜLHAMİD DÖNEMİ'İNDE SİNOPLU DEVLET ADAMLARI (Sicill-i Ahval Defterlerine Göre: 1879-1909)

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 24 / 06 / 2019

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Dr.Öğr.Üyesi Yunus Emre TEKİNSOY

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Necati ÇAVDAR (Danışman)

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Erol KARCI

Üye : .....

Üye : .....

İmzası

.....
.....
.....

Bu tez, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 30/05/2019 tarih ve 32-09 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: .....**Prof.Dr.İlhan EROĞLU**
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Dr. Öğr. Üyesi Necati ÇAVDAR danışmanlığında hazırlamış olduğum II. Abdülhamid Dönemi'nde Sinoplu Devlet Adamları (Sicill-i Ahval Defterlerine Göre: 1879-1909) adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

20.05.2019

Tezi Hazırlayan Öğrencinin Adı ve Soyadı

Zehra DENİZ

İmzası

.....

TEŞEKKÜR

Çalışmam esnasında tecrübesi, bilgisi ve rehberliği ile her daim yanımda olan, bu yolda yürümeme öncülük eden danışmanım değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Necati ÇAVDAR'a; Aldığım her kararda ve attığım her adımda sevgisini, desteğini ve gücünü eksik etmeyen sevgili Babam Veysel ILIKÇAY'a, Annem Nuriye ILIKÇAY'a ve geleceğin mimarı canım kardeşleri Eda ve Mert ILIKÇAY'a; Yüksek Lisans eğitimim sırasında tecrübelerinden istifade ettiğim Şaban DİKER'e; son olarak da sabrı, sevgisi ve inancı ile bana güç veren kıymetli eşim Ramazan DENİZ'e sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde biyografi çalışmaları “Tezkire” ve “Tabakat” adı verilen eserler şeklinde hazırlanmaya başlanmış, yükselme döneminden itibaren farklı alanlarda, farklı meslek guruplarına ait önemli biyografik eserler ortaya konulmuştur. Bu biyografik çalışmaların önemli bir kısmı padişahlar, hanedan mensupları, önemli devlet adamları ve âlimlerin hayatlarını konu edinmiştir.

Osmanlı Devleti'nde biyografi yazımı geleneğinin kökleşmesinde Sultan II. Abdülhamid dönemi bir dönüştürme noktası olmuştur. Bu dönemde tutulmaya başlanmış olan Sicil-i Ahval Defterleri biyografik malzeme sorununun aşılmasında önemli bir aşama olmuştur. Osmanlı Devleti'nde gelişen bürokrasinin neticesi olarak, II. Abdülhamid döneminde gittikçe genişleyen bir memur kadrosu meydana gelmiştir. Bu memurların atama, terfi, yer değişimi konularında bir düzen sağlamak amacıyla 1879 yılında Sicill-i Ahval Komisyonu kurulmuş ve memurların özgeçmişleri kayıt altına alınmaya başlanmıştır. Bu kayıtlar, 201 defterde toplanan yaklaşık 92 binden fazla Osmanlı memurunun sicil kayıtlarını oluşturmuştur. Çalışmamızda Sicill-i Ahval defterleri esas alınarak Sinoplu memurlar incelenmiştir. Bu defterlere göre Sinop merkez nüfusuna kayıtlı 115 Müslim, 4 gayrimüslim olmak üzere 119 memur tespit edilmiştir.

Bu çalışmada 119 Sinoplu memurun kayıtlı olduğu defterler esas alınarak memurların isim ve lakabı, baba adı, doğum tarihi ve yeri, memurların tahsil durumu, hangi dilleri konuşup yazabildiği, eserinin olup olmadığı, aldığı ödüller ve cezalar tespit edilmiştir. Bu suretle XIX. yüzyıl sonu ve XX. yüzyıl başlarında Sinop'un sosyo-kültürel durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmamız Giriş ve üç bölümden meydana gelmektedir. Giriş bölümünde konumuzun daha iyi anlaşılabilmesine katkı sağlamak amacıyla Osmanlı bürokrasisinin genel görünümü ve biyografi çalışmalarının önemi üzerinde durulmuştur. Birinci Bölüm’de; Sultan II. Abdülhamid devri bürokratik yapısında meydana gelen değişim, Sicill-i Ahval Komisyonu’nun kuruluş ve işlevi, İkinci Bölümde; Sinop’un idari, iktisadi, nüfus ve eğitim durumlarından yüzeysel olarak bahsedilmiştir. Üçüncü Bölüm’de ise Sinoplu memurların isimleri, lakapları, unvanları, meslekleri, eğitim durumları, aldıkları rütbeler, nişanlar ve madalyalar, memurlara isnat edilen suçlar ve memurlara verilen cezalar ele alınmıştır.

Sinoplu 119 memurun sosyal, ekonomik ve kültürel durumları incelenmek suretiyle memurların kimlikleri, aile yapıları ve istihdam alanlarının yanı sıra Sinop’un XIX. yüzyıl sonu ve XX. yüzyıl başındaki sosyo-kültürel durumu ortaya konulmuştur. Sinop’un sosyo-kültürel tarihine katkı sağlayacak olan çalışmada, Sinop’taki idari kurumlar, eğitim ortamı, okullar, yörede en fazla kullanılan insan isimleri, yörede mevcut sülaleler ve yörede icra edilen meslekler gibi çeşitli konular hakkında mühim veriler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, II. Abdülhamid, Sinop, Sicill-i Ahval, Memur.

ABSTRACT

Biographical Writings in Ottoman State were first prepared as in the forms of works called “tezkire”(collective biography) and “tabakat” (collection), and as from the rising period significant biographical works were produced in various fields for certain occupational groups. A considerable part of these biographical works was on sultans, members of the dynasty, important statesmen and life stories of scholars.

The reign of Sultan Abdülhamid II had been a turning point for the establishment of biographical writing tradition in Ottoman State. Registry Books for Civil Servants (Sicill-i Ahval Defteri), which were kept in this period turned out to be an important step in overcoming the issue of biographical materials. An expanding civil servant staff came into existence during the reign of Sultan Abdülhamid II as a result of growing bureaucracy in Ottoman State. The Committee of Registry Books for Civil Servants was founded in 1879 in order to regulate appointments, promotion, displacement of these civil servants hence, backgrounds of civil servants were recorded. These records consisted of approximately over ninety-two thousand registry records of Ottoman civil servants which were gathered in 201 books. In our study, civil servants from Sinop are examined on the basis of Registry Books for Civil Servants. According to these record books 119 civil servants are detected in the central population registry of Sinop, 115 of whom were Muslims and 4 were non-Muslims.

In this study, the names and nicknames, father names, dates and places of birth, educational status, foreign language knowledge, and the available works, awards and punishments of the civil servants are detected on the basis of the record books. Within this context, socio-cultural situation of Sinop in the late 19th and early 20th century is identified.

Our study consists of introductory and three other sections. In the introductory section an overview of Ottoman bureaucracy and the significance of biographical works are handled in order to make our issue more comprehensible. In the First Section; the changes in the bureaucratic structure of the state during the reign of Sultan Abdulhamid II, the foundation and function of The Committee of Registry Books for Civil Servants, in the Second Section the administrative, economic, demographical and educational

situation of Sinop are mentioned briefly. In the Third Section the names, nick-names, titles, professions, educational status, ranks, badges and medals, offense being charged and punishments given to civil servants from Sinop are handled.

After examining social, economic and cultural situations of the 119 civil servants, their identities, structures of families and employment areas are revealed along with socio-cultural situation of Sinop in the late 19th and early 20th century. In this study, which is going to make contributions to socio-cultural history of Sinop, significant data are presented on various issues such as administrative organizations in Sinop, educational environment, schools, the most common names, families and professions performed in the region.

Key Words: Ottoman State, Abulhamid II, Registry Books for Civil Servants (Sicill-i Ahvâl), Civil Servant.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ.....	xi
RESİMLER LİSTESİ	xii
EKLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR.....	xix
YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	xx
Çalışmanın Amacı	xx
Çalışmanın Önemi	xx
Çalışmanın Yöntemi	xxi
Çalışmanın Kapsam ve Sınırlılıkları.....	xxii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1	5
XIX. YÜZYILA KADAR OSMANLI BÜROKRASİSİNİN GELİŞİMİ	5
1.1.Tanzimat Dönemi’nde Osmanlı Bürokrasisi.....	8
1.2.Sicill-i Ahval Komisyonu’nun Kuruluşu ve İşlevi	12
1.3.Sicill-i Ahval Defterlilerinin Mahiyeti.....	15
BÖLÜM 2	18
XIX. YÜZYILDAN XX. YÜZYILA KADAR SİNOP.....	18
2.1.Sinop’un Tarihine Genel Bakış	18

2.2.Sinop'un İdari Yapısı	21
2.3.Sinop'un İktisadi Yapısı.....	24
2.4.Sinop'un Nüfus Yapısı.....	26
2.5.Sinop'un Eğitim-Öğretim Durumu	28
BÖLÜM 3	32
SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİ'NE GÖRE SİNOPLU MEMURLAR.....	32
3.1. MEMURLARIN İSİMLERİ, LAKAPLARI, UNVANLARI, EĞİTİM DURUMLARI, MESLEKLERİ.	32
3.1.1. Müslüman Memurlar	32
3.1.2. Gayrimüslim Memurlar	35
3.1.3. Müslüman Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri	35
3.1.4. Gayrimüslim Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri ...	41
3.1.5. Müslüman Memurların Aile ve Sülale Ad veya Unvanları	41
3.1.6. Gayrimüslim Memurların Sülale Adı veya Unvanları.....	43
3.1.7. Memurların Eğitim Durumları.....	44
3.1.7.1. Memurların Eğitim Aldıkları Okullar	44
3.1.7.2. Memurların Bildiği Diller	47
3.1.8. Memurların Mesleki Hayatları	55
3.2. MEMURLARIN ALDIĞI RÜTBE, NİŞAN VE MADALYALAR.....	76
3.2.1. Memurların Aldığı Rütbeler	76
3.2.2. Memurların Aldığı Nişanlar	78
3.2.2.1. Mecidî Nişanı.....	79
3.2.2.2. Nişan-ı Osmânî	80
3.2.3. Memurların Aldığı Madalyalar	81
3.2.3.1. İmtiyaz Madalyası.....	82
3.2.3.2. Liyakat Madalyası.....	83
3.2.3.3. Hamidiye-Hicaz Demiryolu Madalyası	83
3.2.3.4. Yunan Muharebe Madalyası	84

3.3. MEMURLARA İSNAT EDİLEN SUÇLAR VE MEMURLARA VERİLEN CEZALAR.....	84
SONUÇ	92
KAYNAKLAR	96
EKLER (SİNOPLU MEMURLARIN KİMLİK KARTLARI).....	105
ÖZGEÇMİŞ	184

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Müslüman Memurlar	33
Tablo 2: Gayrimüslim Memurlar	35
Tablo 3: Müslüman Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri	36
Tablo 4: Gayrimüslim Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları ve Baba Meslekleri	41
Tablo 5: Müslüman Memurların Sülale Adı veya Unvanları	42
Tablo 6: Gayrimüslim Sülale Ad veya Unvanları.....	43
Tablo 7: Memurların Eğitim Durumları	49
Tablo 8: Memurların Mesleki Hayatları	62
Tablo 9: Memurların Aldığı Rütbelere	77
Tablo 10: Memurların Aldığı Nişanlar	81
Tablo 11: Memurların Aldığı Madalyalar.....	84
Tablo 12: Memurlara İsnat Edilen Suçlar ve Memurlara Verilen Cezalar	90

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Memurların Sicil Kaydı Örneği - 1	177
Resim 2: Memurların Sicil Kaydı Örneği - 2.....	178
Resim 3: Mecidî Nişanı.....	179
Resim 4: Nişan-1 Osmânî	179
Resim 5: 1. Nişan-1 İftihar, 2. Mecîdî Nişanı, 3. Nişan-1 Osmânî, 4. Şefkat nişanı, 5. Nişan-1 Âlî İmtiyaz Nişanı, 6. Hânedân-1 Âlî Osmân Nişanı, 7. Maarif Nişanı, 8. Meclis-i Meb'ûsan Âzaları Mahsus Nişan.....	180
Resim 6: İmtiyaz Madalyası.....	180
Resim 7: Liyakat Madalyası.....	181
Resim 8: Hicaz Demiryolu Madalyası	182
Resim 9: Yunan Muharebe Madalyası.....	183

EKLER LİSTESİ

Ek 1 : Kimlik Kartı-1.....	105
Ek 2: Kimlik Kartı - 2	105
Ek 3: Kimlik Kartı -3.....	106
Ek 4: Kimlik Kartı-4	106
Ek 5: Kimlik Kartı-5	107
Ek 6: Kimlik Kartı-6	108
Ek 7: Kimlik Kartı-7	108
Ek 8: Kimlik Kartı-8	109
Ek 9: Kimlik Kartı-9	110
Ek 10: Kimlik Kartı- 10	110
Ek 11: Kimlik Kartı-11	111
Ek 12: Kimlik Kartı-12	111
Ek 13: Kimlik Kartı-13	112
Ek 14: Kimlik Kartı-14	112
Ek 15: Kimlik Kartı -15	113
Ek 16: Kimlik Kartı-16	113
Ek 17: Kimlik Kartı-17	114
Ek 18: Kimlik Kartı-18	115
Ek 19: Kimlik Kartı-19	115

Ek 20: Kimlik Kartı -20	116
Ek 21: Kimlik Kartı-21.....	116
Ek 22: Kimlik Kartı-22	117
Ek 23: Kimlik Kartı-23	118
Ek 24: Kimlik Kartı-24	118
Ek 25: Kimlik Kartı-25	119
Ek 26: Kimlik Kartı- 26	119
Ek 27: Kimlik Kartı- 27	120
Ek 28: Kimlik Kartı-28	120
Ek 29: Kimlik Kartı-29	121
Ek 30: Kimlik Kartı- 30	122
Ek 31: Kimlik Kartı-31	122
Ek 32: Kimlik Kartı-32	123
Ek 33: Kimlik Kartı-33	123
Ek 34: Kimlik Kartı-34	124
Ek 35: Kimlik Kartı-35	124
Ek 36: Kimlik Kartı-36	125
Ek 37: Kimlik Kartı-37	126
Ek 38: Kimlik Kartı-38	126
Ek 39: Kimlik Kartı-39	127
Ek 40: Kimlik Kartı- 40	128

Ek 41: Kimlik Kartı-41	129
Ek 42: Kimlik Kartı-42	129
Ek 43: Kimlik Kartı-43.....	130
Ek 44: Kimlik Kartı-44	130
Ek 45: Kimlik Kartı-45	131
Ek 46: Kimlik Kartı-46	131
Ek 47: Kimlik Kartı-47	132
Ek 48: Kimlik Kartı-48	133
Ek 49: Kimlik Kartı-49	133
Ek 50: Kimlik Kartı-50	134
Ek 51: Kimlik Kartı-51	134
Ek 52: Kimlik Kartı-52	135
Ek 53: Kimlik Kartı-53	135
Ek 54: Kimlik Kartı-54	136
Ek 55: Kimlik Kartı-55	137
Ek 56: Kimlik Kartı-56	137
Ek 57: Kimlik Kartı-57	138
Ek 58: Kimlik Kartı-58	138
Ek 59: Kimlik Kartı-59	139
Ek 60: Kimlik Kartı-60	140
Ek 61: Kimlik Kartı-61	141

Ek 62: Kimlik Kartı-62	141
Ek 63: Kimlik Kartı-63	142
Ek 64: Kimlik Kartı-64	143
Ek 65: Kimlik Kartı-65	143
Ek 66: Kimlik Kartı-66	144
Ek 67: Kimlik Kartı-67	144
Ek 68: Kimlik Kartı-68	145
Ek 69: Kimlik Kartı-69	146
Ek 70: Kimlik Kartı-70	146
Ek 71: Kimlik Kartı-71.....	147
Ek 72: Kimlik Kartı-72	148
Ek 73: Kimlik Kartı-73	149
Ek 74: Kimlik Kartı-74	149
Ek 75: Kimlik Kartı-75	150
Ek 76: Kimlik Kartı-76	150
Ek 77: Kimlik Kartı-77	151
Ek 78: Kimlik Kartı-78.....	151
Ek 79: Kimlik Kartı-79	152
Ek 80: Kimlik Kartı-80	153
Ek 81: Kimlik Kartı-81.....	153
Ek 82: Kimlik Kartı-82	154

Ek 83: Kimlik Kartı-83	155
Ek 84: Kimlik Kartı-84	155
Ek 85: Kimlik Kartı-85	156
Ek 86: Kimlik Kartı-86	156
Ek 87: Kimlik Kartı-87	157
Ek 88: Kimlik Kartı-88	157
Ek 89: Kimlik Kartı-89	158
Ek 90: Kimlik Kartı-90	159
Ek 91: Kimlik Kartı-91	159
Ek 92: Kimlik Kartı-92	160
Ek 93: Kimlik Kartı-93	160
Ek 94: Kimlik Kartı-94	161
Ek 95: Kimlik Kartı-95	161
Ek 96: Kimlik Kartı-96	162
Ek 97: Kimlik Kartı-97	163
Ek 98: Kimlik Kartı-98	163
Ek 99: Kimlik Kartı-99	164
Ek 100: Kimlik Kartı-100	164
Ek 101: Kimlik Kartı-101	165
Ek 102: Kimlik Kartı-102	166
Ek 103: Kimlik Kartı-103	166

Ek 104: Kimlik Kartı-104	167
Ek 105: Kimlik Kartı-105	167
Ek 106: Kimlik Kartı-106	168
Ek 107: Kimlik Kartı-107	168
Ek 108: Kimlik Kartı-108	169
Ek 109: Kimlik Kartı-109	169
Ek 110: Kimlik Kartı-110.....	170
Ek 111: Kimlik Kartı-111	171
Ek 112: Kimlik Kartı-112	171
Ek 113: Kimlik Kartı-113	172
Ek 114: Kimlik Kartı-114	172
Ek 115: Kimlik Kartı-115	173
Ek 116: Kimlik Kartı-116	174
Ek 117: Kimlik Kartı-117.....	174
Ek 118: Kimlik Kartı-118	175
Ek 119: Kimlik Kartı-119	176
Ek 120: Sicil Kaydı Numaralar-1	177
Ek 121: Sicil Kaydı Numaralar-2.....	178

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
Bkz	Bakınız
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
D.	Gömlek
DH. SAİD.	Dâhiliye Nezareti Sicill-i Ahval İdaresi Defterleri
Ed.	Editör
H.	Hicri
Haz.	Hazırlayan
M.	Miladi
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
R.	Rumi
s.	Sayfa
S.	Sayı
sad.	Sadeleştiren
ss.	Sayfa Aralığı
st.	Sütun
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
vs.	Vesaire

YÖNTEM VE TEKNİKLER

Çalışmanın Amacı

Tanzimat Dönemi Osmanlı Bürokrasisinde memur ve büro sayısının arttığı görülmüştür. Bu artış bürokrasideki değişim ve dönüşüme bağlı olarak gerçekleşmiştir. Bürokrasinin hacmindeki bu büyüme, beraberinde resmi personelin takip edilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu çerçevede memurları bir kayıt altına alabilmek için 1879'da Sicill-i Ahval Komisyonu kurulmuştur. 1909'a kadar Yaklaşık 92.137 memurun memuriyet kaydının yer aldığı 17 ciltten oluşan toplam 201 defterin kayıt altına alındığı yapılan incelemeler sonucunda görülmüştür. Kayıt altına alınan bu defterlerin son yıllarda yapılan çok sayıda bilimsel çalışmaya da kaynak teşkil ettiği görülmüştür. Sicill-i Ahval Defterlerinden faydalanmak suretiyle yapılacak olan araştırmaların, Sicill-i Ahval kayıtlarındaki memur özgeçmişlerinin ve XIX. Yüzyılın son çeyreğindeki bürokratik yapılanmanın gün yüzüne çıkmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; Osmanlı Bürokrasisinde görev yapan Sinoplu memurların, isim ve lakabı, babasının adı, doğum tarihi ve yeri, okuduğu okullar ve tahsili, diploması olup olmadığı, hangi yabancı dilleri bildiği, konuşabildiği ve yazabildiği, herhangi bir alanda eseri olup olmadığı ile aldığı nişanların ve cezaların araştırılması hedeflenmektedir. Söz konusu 119 memurun sosyal, ekonomik ve kültürel durumlarının bu çalışmada incelenmesi amaçlanmaktadır. Özelden genele doğru gidilerek Sinoplu memurların kimlikleri, aile yapıları ve istihdam alanlarının incelenmesi de bu çalışmanın hedefi doğrultusundadır. Bunların yanısıra bu çalışmanın Sinop'un XIX. yüzyıl sonu ve XX. yüzyıl başındaki sosyo-kültürel durumunun tespitine yönelik katkı sağlayacağı ve Sinop'taki idari kurumlar, eğitim ortamı, okullar, yörede yaşayan sülaleler ve icra edilen meslekler hakkında ulaşılmış olan verilerin gün yüzüne çıkarılması yine bu çalışmanın hedefleri doğrultusunda olup, bu sayede yerel tarih araştırmalarına ve Sinop tarihine bir nebze de olsa katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın Önemi

Bu çalışma, Osmanlı Devleti'nin son döneminde bünyesinde bulundurduğu memurların biyografisini ve dönemin şartlarına göre bir çok açıdan geçmişimize ışık tutan Sicill-i Ahval Defterlerinin gün yüzüne çıkarılması açısından önemlidir. Bu

amaçla incelenen Sicill-i Ahval Defterlerine bakıldığında o dönemde Osmanlı Devletinde görev yapan birçok memurun kayıt altında olduğu görülmüştür. Ancak bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde sinoplu memurlar hakkında yapılan herhangi bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle yapılan çalışmada Sinoplu memurlar ve onların Osmanlı bürokrasisi içerisindeki konumlarının ortaya çıkarılması ile Osmanlı Devleti'nin son dönem memurları hakkında bilgi kaynağı olması açısından da önemlidir. Ayrıca Sinoplu memurlar hakkında önemli çıkarımlar yapılarak Sinop hakkında da bir genelleme yapılabilmesi imkanı sunması beklenmektedir. Bununla birlikte önemli bir miras olan arşiv belgelerinden önemli bir konunun daha gün yüzüne çıkarılması ve bu alanda çalışma yapacak olan araştırmacılara katkı sağlaması açısından da önemlidir.

Çalışmanın Yöntemi

Konunun araştırılma sürecinde, sosyal bilimlerin temel ilke ve yöntemleriyle, tarih metodolojisinin kurallarına bağlı kalınarak, Sicill-i Ahval Defterleri ve arşiv belgelerinden elde edilen veriler yorumlanmıştır. Çalışmanın giriş kısmında, Tanzimat Dönemi bürokrasisinde yaşanan değişim ve gelişmeler, Sicill-i Ahval Komisyonu ve Sicill-i Ahval Defterleri hakkında yapılan çalışmalar incelenerek konu hakkında gerekli bilgilere sahip olunmuştur. Bu aşamadan sonra, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin Sicill-i Ahval Defterleri taranarak, konuyla ilgili belgelere ulaşılmıştır. Bu belgeler, arşivdeki başka belgeler ve tetkik eserlerden elde edilen bilgilerle desteklenmiştir. Son olarak tüm bu belgelerden elde edilen bilgilerle, Sinoplu memurların özgeçmişleri ve Sinop bürokrasisi içerisindeki görev alanları tespit edilmeye çalışılmıştır. Sicillerde, genellikle memurların mesleki gelişim çizgilerinden bahsedilirken, Hicri ve Rumi iki farklı tarih mevcut olduğundan sadece hicri tarihin miladi karşılığı verilmiştir. Ancak Hicri tarihlerin okunamadığı durumlarda yanında yer alan Rumi tarihler Miladiye çevrilmiştir. Tarih çevirme işlemleri, Türk Tarih Kurumu'nun internet sitesindeki Tarih Çevirme Kılavuzu ve Gazi Ahmed Muhtar Paşa'nın Takvîmü's-Sinîn adlı eseri kullanılarak yapılmıştır. Yapılmış olan Sicil çalışmaları dikkate alınarak, çalışmalar üzerinden çıkarımlar yapılmıştır. Bu çalışmalarda göze çarpan eksiklikler, gözden kaçan noktalar tespit edilerek yeni bir bakış açısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Araştırma Osmanlı Devletinde görev yapan sinoplu memurları kapsamaktadır. Bu çalışma; Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Sicill-i Ahval Defterlerinden elde edilen belgeler kapsamında oluşturulmuştur. Belgelerde yer alan memurların Özgeçmişleri ile ilgili tasniflerdeki vesikalar ve tetkik eserlerden elde edilen bilgilerle birlikte çalışmanın alanı genişletilmiştir. Bu bağlamda; Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden elde edilen 119 belge ve Sinoplu memurlara sınırlıdır. Belgeler üzerine yapılmış çalışmaların sınırlılığından dolayı genel bir çalışma alanının dışına çıkılamamıştır. Sicill-i Ahval Defterlerinin dijital platforma geçirilmesinin devam etmesinden ötürü kullanacak olan belgelerin özenle incelenmesi devamlı takibi gerekmektedir. Elde edilen belgeler arasında okunması zor olan, eksik ve konu ile ilgisi olmayan belgeler de bu konuyla ilgili sınırlılıklar arasındadır.

GİRİŞ

Osmanlı Bürokrasisinde yer alan Sicill-i Ahval kayıtları incelenerek hazırlanan çalışmamız Sinoplu devlet adamlarının biyografilerinden oluşmaktadır. Çalışmamızın ana kaynağını Başbakanlık/Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi, Dâhiliye Nezareti, Sicill-i Ahval İdaresi (BOA. DH. SAİD. d) fonunda kayıtlı memur sicil defterleri oluşturmaktadır. Osmanlı devlet teşkilatında görev yapan memurların görev yaptıkları süre zarfında hâl tercümelerine konu olan özel ve resmî durumlarının kaydedildiği defterlere de Sicill-i Umumî Defterleri adı verilmiştir¹.

Çalışmamız, bu defterlerde kaydı mevcut olan 115 Müslüman ve 4 Rum olmak üzere 119 Sinoplu memurun sicil kaydını ihtiva etmektedir. Sicill-i Ahval defterlerinde; memurların baba isim ve meslekleri, sülale isimleri, memurun eğitim bilgileri, memurun bildiği diller, görev yaptığı kurum ve yerler, memurun aldığı maaş miktarı, memurun aldıkları ödül ve cezalar gibi bilgiler mevcuttur. Bunun yanı sıra kaydedilen bu bilgiler doğrultusunda memurların yaşadıkları dönem içinde çalışma ortamları ve çalıştıkları alanın sosyo-ekonomik yapısına dair bazı önemli bilgileri öğrenmemize imkân sağlamaktadır.

Yaptığımız çalışma doğrudan bir biyografi çalışması olmaktan ziyade çoklu biyografi çalışması olan prosopografi niteliğindedir. Bu münasebetle, biyografi yazımının tarihsel gelişimine yüzeysel olarak değinmek yerinde olacaktır.

Çok eski dönemlere dayanan bir yazım türü olan “biyografi” Yunanca bir terim olup canlılık, hayat anlamına gelen “bios” ile yazı, şekil anlamına gelen “grafien” sözcüklerinden oluşturulmuştur². Bu iki kelime birleştirildiğinde “yaşam öyküsü” olarak dilimizde karşılığını bulmuştur.³ Osmanlı Türkçesinde ise en yaygın olarak kullanılan ifade şekilleri “tercüme-i hâl” ve “hâl tercümesidir”⁴.

Diğer bir anlam olarak biyografi; “*bilim, sanat, edebiyat, siyaset, spor gibi alanlarda iş ve davranışlarıyla öne çıkmış, toplum katında üne kavuşmuş insanların hayatlarının*

¹ Sadettin Baştürk, “Sicilli Ahval Defterlerine göre Ali Emiri Efendi’nin Sicil Kaydı”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 12, S. 45, 2013, s. 309.

² Necati Çavdar, “Tarihsel Biyografi İnşasında Sübjektiflik Sorunu”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* (2017), S. 60, s.631.

³ Mahmut Çetin, *Biyografi Kitabı*, Biyografi Net İletişim ve Yayıncılık, İstanbul 2012, s.15.

⁴ Çavdar, *a.g.m.*, s.631.

tarihini ortaya koymak amacıyla belgelere dayalı olarak tarafsız bir gözle yazılan edebi üründür”⁵.

Biyografi geleneği dışında kalan ancak yine şahısların hayatları ile ilgili olup Fransızca *Prosopographie* teriminden türetilmiş olan prosopografi veya prozopografi en geniş anlamıyla, “*genellikle meslek veya konum itibarıyla tutarlılık gösteren kişilerden oluşan bir grubun biyografilerinin incelenmesi*” anlamına gelen terimdir. Osmanlı Devleti’nde şüara tezkireleri, eş-Şekâiku’n-Nu’mâniyye, Hadikatü’l-Vüzera, Sefinetü’l-Vüzera, Mehmed Süreyya Bey’in Sicill-i Osmanî adlı eseri ve Bursalı Mehmed Tahir Bey’in Osmanlı Müellifleri gibi eserleri bu türün tipik örnekleri arasındadır⁶. Ortak eğitim, kültür, mesleki veya siyasi geçmişe sahip küçük grupların toplu biyografisini istatistikî veriler şeklinde ortaya koymayı hedefleyen prosopografi metodu, ele alınan çalışmalarda ortak özelliklere sahip bir grup belirlenerek grubun kendi içinde çeşitli hususlar gözetilerek incelenmesi esas alınmıştır⁷.

Osmanlı Devleti biyografi yazımına ciddi manada önem vermiştir. Çeşitli mesleklerden insanların biyografilerinden oluşan Tercüme-i Ahval eserleri vücuda getirmişlerdir. XVI. yüzyılda Osmanlı şairlerinin biyografilerini toplayan ilk tezkireyi, aynı yüzyılın ortasında ulema ve şeyhlerin tercüme-i hâllerini ihtiva eden Tabakat kitabı hazırlamışlardır⁸. Arapça bir kelime olan Tabakat, tabaka kelimesinin çoğulu anlamına gelmektedir⁹. Farklı Tabakat kitapları meydana getirilmiştir. Bunlar, “*Tabakatü'l-muhaddisin*”, “*Tabakatu'l-fukaha*”, “*Tabakatu's-şüara*” ve “*Tabakatu's-sufiyye*” dir. Diğer önemli bir tabakat ise İbn Saad'ın (ö. 845) “*Et-Tabakatü'l-Kübra*” adlı eseridir.¹⁰

Tabakatların dışında Biyografi alanında büyük öneme sahip olan diğer bir türde “*Tezkire*” lerdir. Kelime manası “*zikredilen, sözü edilen, bahsi geçen*” anlamına gelen

⁵ Selahattin Kaymakçı-Harun Er, “Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Biyografinin Kullanımı”, *Mehmed Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2013, S. 25, s.199.

⁶ Edhem Eldem, “Padişahın Paşaları ve Prosopografya Hakkında”, *Toplumsal Tarih Dergisi*, 2009, S. 190, s.45.

⁷ Kemal Daşcıoğlu, “Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Buldanlı Memurlar”, *Buldan Sempozyumu Bildirileri*, Denizli 23-24 Kasım 2006, s. 563.

⁸ Ömer Ferik İmlak, “*Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Eğinli (Kemaliyeli) Devlet Adamları (1820-1854)*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan 2012, s.3.

⁹ Ferit Devellioğlu, “Tabakat”, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1962, s. 1208.

¹⁰ Nureddin Turgay, “Tabakat”, *Şamil İslam Ansiklopedisi*, C. II, İstanbul 1994, s. 139.

“Tezkirenin” çoğulu “tezakir”dir¹¹. İlk tezkire örnekleri “Şuara Tezkireleri”, “Ulema tezkireleri” ve “Meşayih Tezkireleri” şeklinde yapılmıştır. İlk şuara tezkire çalışması, 1538 yılında kaleme alınan “Heşt Beheşt”dir¹².

Osmanlı Devleti’nde ilk önemli biyografi eseri, yine aynı dönemde yaşamış olan “Taşköprülüzade Ahmed”in Arapça olarak kaleme aldığı “Şakaik-ı Nu’maniye”dir. Kuruluştan 1558 yılına kadar Osmanlı Devleti’nde yaşamış olan tarikat Şeyhleri ve âlimlerin biyografilerini ihtiva eden eser olarak bilinmektedir¹³. Bunun yanında, Kâtip Çelebinin “Fezlekesi”, Mehmet b. Mehmet’in “Nuhbetü’l-Tevarih” isimli eserleri de bu alanda yazılmış diğer önemli eserlerdendir¹⁴.

Osmanlı tarih yazımında bahsedilen bu eserler haricinde, özellikle XVI. ve XVII. yüzyıllar içerisinde yeni bir ekol olan “vekayinüvislik” geleneği karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda vekayinüvislik, Osmanlı merkez teşkilatında görevli devlet tarihçisine verilen bir unvan olarak bilinmektedir¹⁵. Vekayinüvisler, bu yeni ekolün getirisi olarak bir padişahın hüküm sürdüğü dönemle ilgili anlatılanların sonuna, o dönemde ölen önemli kişilerin biyografilerini eklemişlerdir. Bu bağlamda da biyografi türü ile bir bağlantı kurulmuştur¹⁶. Önemli biyografi eserlerinden bir tanesi de “Tayyazade Ahmed Ata” tarafından hazırlanan 5 ciltlik “Tarih-i Ata” adlı eserdir¹⁷.

Osmanlı Devleti’nin son döneminde de aynı gelenek devam ederek çeşitli meslek ve memuriyetlere ait çok sayıda tercüme-i hal eserleri meydana gelmiştir. Osmanlı Devleti’nde ilk tercüme-i hal çalışmaları hazırlanan tarih kitapları içinde belirli bölümler de ele alınmıştır. Bunlardan Mehmet Süreyya Bey’in (1845-1909) “Sicill-i Osmanî” adlı eseri dönemde yazılmış en değerli eserlerden biri olarak karşımıza

¹¹ Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 1331.

¹² Feridun M. Emecen, “Osmanlı Kronikleri ve Biyografi”, *İslam Araştırmaları Dergisi*, İstanbul 1999, S. 3, s. 83.

¹³ Erhan Afyoncu, *Tanzimat Öncesi Osmanlı Tarihi Araştırma Rehberi*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2009, s.142.

¹⁴ Emecen, *a.g.m.*,s. 85.

¹⁵ Halil İnalcık, Bülent Arı, “Osmanlı- Türk Tarihçiliği Üzerine Notlar”, *Uluslararası Askeri Tarih Dergisi*, Genelkurmay Basım Evi, Ankara 2007, S.19, s.226.

¹⁶ Suraiya Faroqhi, *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?* (Çev. Zeynep Altıok), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 4. Baskı, Ankara 2011, s.244.

¹⁷ Muhittin, Eliaçık, “Edebiyat Tarihimize Işık Tutan Bir Eser: Ata Tarihinin 4-5. Ciltleri”, *İlmi Araştırmalar: Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri*, 2005, S.20, s. 68.

çıkılmaktadır¹⁸. Eserde Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan XX. yüzyılın başlarına kadar yaşamış olan yaklaşık 17 bin kişiye ait biyografik bilgiler yer almaktadır¹⁹.

II. Abdülhamid Dönemine geldiğimizde II. Abdülhamid'in memurların faaliyetleri ile ilgili geniş bir bilgiye sahip olma gayesinden ötürü Sicill-i Ahval Komisyonu oluşturulmuştur. Komisyonun kuruluşu ile kayıt altına alınan memurların evrakları birer biyografi niteliğinde kaleme alınması ile muhteşem bir biyografi deposu oluşmuştur. Bu bilgiler doğrultusunda Sicill-i Ahval Kayıtları üzerine yapılmış çok sayıda çalışma yer almaktadır²⁰.

---

¹⁸ İshak Şimşek, “*Sicill-i Ahval Defterlerinde Diyarbekirli Yöneticiler*”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mardin 2013, s. 23

¹⁹ Necdet Hayta, Uğur Ünal, “Modernleşme Döneminde Osmanlı Tarih Yazıcılığı(1789-1908)”, *Türkiye’de Tarih Yazımı*, (Ed. Vahdettin Engin, Ahmed Şimşek), Yeditepe Yayınları, İstanbul 2011, s. 2.

²⁰ Sicill-i Ahval defterlerinden faydalanılarak yapılan lisansüstü tezler hakkında bkz: www.yok.tez.gov.tr. Bu defterlerden yararlanılarak yapılan tezlerin bazılarında Sicill-i Ahval bazılarında Sicill-i Ahvâl ve Sicil-i Ahval şeklinde başlıklar kullanılmıştır.

BÖLÜM 1

XIX. YÜZYILA KADAR OSMANLI BÜROKRASİSİNİN GELİŞİMİ

Bürokrasi, devlet hizmetinde maaş karşılığı görev yapan memurlar ve onlardan oluşan üst düzey yönetici topluluğu olarak tanımlanmıştır. Farklı devletlerde, farklı yörelerde bu kavram çeşitlilik göstererek uygulanmış olsa da devlet düzenini sağlamak için en ilkel toplumlarda dahi bürokratik bir düzen oluşturulma çalışılmıştır²¹. Yönetim biçimi olarak bürokrasi kavramı farklı anlamlarda karşımıza çıkmaktadır. Bürokrasi, yönetim ve siyaset ile ilgili bir kavram olup üç yönde gelişmiştir. Birincisi, bürokrasi biçimiyle ilgili bir yaklaşım ve bir örgüt görüntüsü olarak, İkincisi sosyolojik bir süreç olarak, Üçüncüsü ise siyasal-iktidar bürokrasi ilişkileri olarak tanımlanmıştır²².

Osmanlı Devleti'nde reformcu önderlerin çoğunluğu Osmanlı bürokrasisinin içinden çıkmıştır. Bunun sebebi; bürokrasinin tarihi süreç içinde güçlü bir konuma yükselmiş olması ve Osmanlı bürokratlarının Batı ile ilgili deneyimleri ile devletin toplumsal yapısında reformcu öğelerin yokluğunu fark etmeleri şeklinde yorumlamak mümkündür²³.

Osmanlı Devleti'nde toplum iki ana sınıfa ayrılmıştır. Bunlardan ilki "Askeri" denilen sınıftır. Fiilen askerlik manasına gelmiş olsa da askerlikten öte, Padişahın verdiği özel bir beratla herhangi bir devlet hizmetine tayin edilen ve belirli vergi yükümlülüklerinden muaf tutularak ehl-i berat olanlar (saray memurları, mülki memurlar ve ulema) "Askeri" statüsünde olmuştur. İkincisi sınıf ise "Reaya" olup vergi veren, fakat hükümet kademelerinde olmayan bütün Müslüman ve Müslüman olmayan uyrukları içine alan gruptur²⁴.

Osmanlı'nın genel idare elemanları, İstanbul'un fethine kadar medreselerde genel veya özel öğrenim görmüş kişilerden oluşmuştur. 1453 yılından itibaren devlet yönetiminde büyük değişiklikler meydana gelmiş, yeni kuruluşlar ortaya çıkmaya

²¹ Selçuk Sarı, "Sicill-i Ahval Kayıtlarına Göre Amasyalı Memurlar", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu 2013, s. 3.

²² Gencay Şaylan, *Türkiye'de Kapitalizm Bürokrasi ve Siyasal İdeoloji*, V yayınları, İstanbul 1986, s. 300.

²³ F. Walter Weiker, "Osmanlı Bürokrasisi: Modernleşme ve Reform". (Çev. Sema Büyükdavras-Erkan Oyal), *Amme İdaresi Dergisi*, 1973, C. 6, S. 1, s.107.

²⁴ Halil İnalçık, "Osmanlı Fetih Yöntemleri", *Üç Aylık Düşünce Dergisi*, Cogito, Osmanlı Özel Sayısı 1999, S.19, s.121.

başlamış, bunun sonucu olarak da birçok personel açığı meydana gelmiştir. Bu personel ihtiyaçlarının sağlanabilmesi ve işlerlik kazanabilmesi için belki de tarihte kendi türünün ilk örneği olarak 1460'dan sonra, Topkapı Sarayı'nda genel idare elemanı kaynağı olan Enderun Mektebi açılmıştır. Bu mektep Harp Okulu, Siyasal Bilgiler, Hukuk, Güzel Sanatlar, Edebiyat vb. fakültelerin bütün fonksiyonlarını içine alan ve 14 yıllık öğretim süresi olan bir yükseköğretim kurumu olarak eğitim vermiştir. Enderunlular bilhassa devlet ve millet işlerinde istihdam edilmek üzere yetiştirilmiştir²⁵. Oldukça önemli bir konuma getirilen Enderunlular en iyi rütbelere gelmeleri konusunda desteklenmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nde geleneksel yönetim anlayışına bağlı olarak yönetici sınıfı adıyla adlandırdığımız grup: "Askeri-İdari" teşkilat (Seyfiye), "İslami-Dini" teşkilat (ilmiye veya ulema), "Saray Hizmeti" ve son olarak da "Kâtiplik Hizmeti" (Kalemiye) bölümü olmak üzere dört ana guruba ayrılmıştır²⁶.

Çalışmamızın ana konusu olan "Kalemiye" sınıfının kendi içinde oluşturduğu bir düzen vardır. Bu düzenin oluşturulması şu şekildedir; Tanzimat öncesinde devlet dairelerinde ihtiyaç duyulan memurlar "Kalem" denen devlet dairelerinde iş birliği eğitim sistemiyle yetişmiştir. Memur yetiştirilen birer mektep konumunda olan devlet dairelerine girebilen çocuklar genel olarak memurlardan veya devletin ileri gelen ailelerin çocuklarını çırak (şâkird) olarak yetiştirmesi sonucu meydana gelmiştir²⁷. Kalemiye sınıfında bir büroya girmek isteyen erkek çocuklardan ilk şart olarak mektepten sonra çıraklığa (şâkirdliğe) girerek bir başlangıç yapmaları istenmiştir²⁸.

Ayrıca evde bireysel olarak okuma yazma öğrenen bu çocuklar yedi- sekiz yaşından itibaren camilerde ki derslere katılarak Türkçe kitabet, inşa ve yazı çeşitlerini öğrenmişlerdir. Memur adaylarına bürolarda işin işleyişini inceliklerini öğretmekle görevli olan Hâceler vardır. Hâceler Divan-ı Hümayun kaleminin en yüksek mertebeli memurlarıdır. Bu üst düzey memurlar öğrenmek ve bu meslek dalında görev yapmak

²⁵ Sarı, a.g.e., s.4.

²⁶ Carter V. Findley, *Osmanlı Devletinde Bürokratik Reform Reform Babıali (1789-1922)*, İz Yayıncılık, s. 13.

²⁷ Ali Akyıldız, *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.2-6.

²⁸ Carter V. Findley, *Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi*, (Çev. Gül Çağalı Güven), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1996, s.56.

isteyen memur adaylarına hocalık yapar, kalem işleri ile yazışmaların inceliklerini öğretirlerdi. Memur adayları, verilen eğitim sisteminin yetersiz kaldığı durumlarda eksikliklerini kapatmak için gerek Bâbîâli'de gerekse Bâb-ı Defteri de bazı hocalardan düzenli dersler alır; kalemlerde hocaları durumunda olan kâtiplerin karşısında hasır üzerinde oturur ve zamanla kalemdeki bazı önemsiz yazıları yazmaya başlardı. Meşk usulü ile kalemdeki bilgileri öğrenen yeni mesleğe başlayacak olan öğrenci memurların ilk memuriyetleri ücretsiz olarak başlar; 3-5 sene sonra düşük maaşla mülâzım olur ve zamanla kıdemiyle orantılı olarak kalem gelirlerinden pay alırlardı. Göreve gelen memurların göreve başlayacak kadar bilgi edinme süreci bütün devlet dairelerinde aynen uygulanmıştır²⁹.

Memurların görevlendirilmelerinde sadece eğitimleri bir kıstas değildir. Bunların yanı sıra ailesinin devlet hizmeti geçirmiş olması veya babasının mali ya da idari bürokraside kendisini kabul ettirmiş olması kısacası bir devlet görevlisinin himayesinde olması da memuriyete getirilmelerinde belirleyici olmuştur. Bu durumun önemli nedenlerinden bir tanesi memurların göreve getirilirken başka bir memur tarafından referans gerekiyor olmasıdır. Bu durum kişisel başarılarından daha önemli bir atanma gerekçesi sayılmıştır. Değişen süreç içinde bazı değişimler meydana gelmiştir. Bunlardan Şâkirtlik XVII. yy.dan sonra eski anlamını yitirerek sadece mesleki bir karşılık olarak yer almıştır. XVIII. yy.dan önce kitabet ve hesap işlerini bilmeyen kişiler şakirt adı altında veya kadrosuz olarak alınırken, bu yüzyıldan itibaren mülâzım adıyla alınmışlardır³⁰.

Klâsik dönemde Osmanlı memurlarında aranan en önemli özellik, hizmet, sadakat, mesuliyet duygusu, ahlak, adalet gibi kavramlar olmuştur, bir meslek sahibi olma ve istihdam gibi gayelerin dışında, devletine ve milletine hizmet gayesinin amaç olarak ön planda olması gerektiğinin hedef alındığı görülmüştür³¹.

Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve gelişme dönemlerinde özellikle idareci konumundaki memurlara çok geniş üstünlük, başarılı olanlara büyük hediyeler ve mükâfatlar verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde memurların ekonomik durumu köylü ve

²⁹ Akyıldız, *a.g.m.*, s.2-6.

³⁰ Erhan Afyoncu, *Sorularla Osmanlı İmparatorluğu*, İstanbul, Yeditepe Yayınevi, 2010, s. 729.

³¹ Hüseyin Özdemir, *Osmanlı Devleti'nde Bürokrasi*, Okumuş Adam Yayınları, İstanbul 2001, s. 76.

diğer meslek gruplarına göre oldukça iyi bir düzeydedir. Memurun prestijli olması özellikle istenilen bir özelliktir. Bu prestij de memurun; aldığı maaşı, oturduğu mekânlar ve memuriyetlerine has giydikleri kıyafetlere yansımıştır. Memurların cezaları üzerlerine oturtulmaya çalışılan prestij kadar önemli olmuştur. Devlet malını zarara uğratan, halka zulüm yapan, görevini suiistimal eden memurların cezası büyük olmuş, bu cezaların bazıları ölüm ile sonuçlanmıştır³².

Bürokrasi, Osmanlı tarihi boyunca merkezi yönetimin kuvvetli olduğu dönemlerde çok etkili olmuş özellikle devletin en geniş sınırlarına ulaştığı dönem olan Kanuni döneminde gücünün zirvesine ulaşmıştır³³. Fakat bu durum belirli bir süre sonra kırılmaya uğramış gerileme dönemi olarak adlandırdığımız zaman diliminde klasik dönem bürokratik yapısı önemli ölçüde değişime uğramıştır. Osmanlı Devleti merkez teşkilatında ki gelirlerinin azalışından dolayı, doğrudan vergileme yerine iltizam sistemine geçilmiştir. Ayrıca merkez yönetiminde bürokratlara sağlanan eğitim bozulmaya uğramış ve bunun sonucunda bürokrasi güçlü konumundan uzaklaşmıştır³⁴.

1.1.TANZİMAT DÖNEMİ'NDE OSMANLI BÜROKRASİSİ

Osmanlı Devleti gerileme dönemi ile birlikte bürokraside oluşturduğu güçlü iktidarı kaybetmeye başlamıştır. Bu kayıplar sonucunda yenilik hareketlerinin gündeme gelmesi ile bürokratik sistemde meydana gelen eksiklikler belirlenmek istenmiştir. III. Selim'in hükümdarlığı ile başlamış olan değişim ve gelişim hareketleri, II. Mahmud Dönemi ile önemsenmiş ve hız kazanmıştır. II. Mahmud ilk olarak çalışmalarına eyaletler üzerinde merkezi hükümetin kontrolünü genişletmeye gayret ederek, kendisini uzak eyaletlerde ve yurt dışında temsil edecek bir bürokrasiye ihtiyaç duyulduğunu fark etmiş ve bu gelişmenin akabinde büyük ıslahatlar silsilesi ortaya çıkmıştır³⁵. Bu hareketlenme ile merkezi hükümetin yapı ve kuruluşunda birçok önemli değişiklik yapmıştır. Bu değişikliklerden biri ve en önemlisi 1830'larda, eski kalemiyenin topluca

³² Sarı, *a.g.e.*, s.7.

³³ Weiker, *a.g.e.*, s. 101.

³⁴ Metin Heper, "Bürokrasi Maddesi", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, İletişim Yayınları, C.2, İstanbul, s.296.

³⁵ Serap Sunay, *II. Abdülhamid Döneminde Balıkesirli Mülki Görevliler Hakkında Bir İnceleme (Sicill-i Ahval Kayıtlarına Göre 1879-1909)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon 2007, s.30.

islah edilip yerine yeni sivil bürokrasiye (mülkiye) dönüşmesini sağlayan personel politikasının değişmesi için atılan adımlardır. İlk olarak “Nezaretleri” tesis ederek memur rütbelerinde “silsile-i meratib” uygulamasını getirmiştir. Bütün eski yüksek mevkilere yıllık “Tevcihat³⁶” uygulamasını kaldırıp eski “Tahsisat Sistemi” yerine “Maaş Sistemi” oluşturmuştur. II. Mahmud Döneminde Osmanlı Devletinin varlığını devam ettirebilmesi için kapsamlı ve köklü değişikliklere gidilmiştir. Yapılmış olan tüm bu değişim hareketleri yeni sorunların da ortaya çıkmasına sebep olmuş, fırsatları avantaja çevirmeye çalışan Batılı ülkelerin azınlıklara eşitlik ve güvence verilmesi yönündeki taleplerinin karşılığı olarak altyapısı II. Mahmud devrinde hazırlanan Tanzimat döneminin adımları da bu dönemde atılmıştır³⁷.

3 Kasım 1839’da Mustafa Reşid Paşa tarafından Gülhane parkında okunan Tanzimat fermanı ile başlayan Tanzimat Döneminde bugünkü personel yönetiminin sistem ve ilkeleri oluşturularak uygulanmaya sokulmuştur. Düşünsel zeminde Tanzimat Fermanı; idari, iktisadi, içtimai ve hukuki konuları kapsayan bir organizasyon olarak 3 Kasım 1839 tarihinde devletin ileri gelenlerinin, Osmanlı ahalisinin her din ve sınıfa mensup olan ruhani liderlerin ve yabancı diplomatların önünde okunarak Osmanlı Devletinin, devlet ve toplum hayatında dönüm noktasını oluşturmuştur³⁸. II. Mahmud’un başlattığı yenilik hareketlerinin devamı niteliğindeki bu dönem 1876 yılına kadar sürmüştür³⁹.

Tanzimat’la birlikte yeni bir yönetici zümre ortaya çıkmıştır. Bu yeni zümrenin en önemli özelliği cesaretli ve bağımsız hareket edebilmeleri olarak gösterilmiştir. Bu kendine güven, daha önce Osmanlı bürokratları tarafından güçlü bir şekilde benimsenen “*sultan kulunun boynu kıldan incedir*” düşüncesinin yerini almıştır. Artık Tanzimat bürokratları kendilerinin bütün Osmanlı’nın son hedefi olarak görülen “*eski Osmanlı*

³⁶ Bir memuriyete tayin anlamında kullanılan bir kelimedir. Çeşitli manalarla beraber memuriyet ve rütbe vermek demek olan Arapça “Tevcih’in çoğuludur. Tanzimat’tan evvel vazifelerinden azillerini mucip bir harekette bulunmayan vezirler de dâhil olmak üzere bütün devlet memurları bir sene müddetle tayin olunur ve bu “Tevcihat” Şevval ayında yapıldığı için buna “Şevval Tevcihati” denilmiştir.

Mehmed Zeki Pakalın, Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.III, İstanbul 1983, s. 480-48.

³⁷ Seyfettin Aslan, Abdullah Yılmaz, “Tanzimat Döneminde Osmanlı Bürokratik Yapı Ve Düşüncesinin Değişimi”, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C.2, S.1, s.289.

³⁸ İlber Ortaylı, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)*, Türk Tarih Kurum Yayınları, Ankara 2000, s. 15-16.

³⁹ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997, s.19.

ihtişamını” yeniden getirebilecek yegâne insanlar olduklarına inanmaya başlamışlardır⁴⁰.

Tanzimat fermanının oluşum sürecinde önemli devlet adamları ve padişahın istekleri doğrultusunda yeni kurulmaya çalışılan düzenin eksiklikleri giderilmeye çalışılmıştır. Devlet adamlarının çalıştıkları dönem zarfında yaşadıkları olumsuz durumları ortadan kaldırmak için “*Müsadere Usulü*” kaldırılmıştır. Tanzimat ile geliştirilmeye çalışılan yeni bürokratik ortam Sultan Abdülaziz döneminde de en önemli konular arasında olmuştur. Sultan Abdülaziz döneminin önemli konularından olan memur politikasında memur olabilmek için herhangi bir kıstas yer almamaktadır. Bu sorunun ortadan kaldırılması için Mülkiye mektepleri kurulmuş, üzerinden henüz dört sene geçmesine rağmen gelecekte istihdam edilecek memurların sayısı ile mevcut ihtiyaç arasında uçurum oluşmaya başlamıştır. Bu durum dönemin devlet adamlarını ciddi şekilde meşgul etmeye başlamıştır. Sadrazam Fuad Paşa (1861-1866) konuyla ilgili “*Osmanlı İmparatorluğu’nun genişliği sebebiyle her yerde istenilen vasıfları taşıyan memurlar yoktur. Bundan dolayı mevcut memurların çoğu salahiyetlerini kötüye kullanmaktadır. İstenilen vasıflara sahip memur olmadıkça da, muntazam bir idarenin kurulmasına imkân yoktur*”⁴¹ ifadelerini kullanmıştır.

Bürokrasinin düzene sokulması için Fuad Paşa tarafından göreve çağrılan Cevdet Paşa, “*adama iş aramaktan vazgeçip işe adam aramak kaidesine itibar olunursa az vakitte memleket idaresi için iktidarlı memurlar yetişir*”⁴². ifadeleriyle bu işin zamana yayılması gereken bir iş olduğuna işaret etmiştir

Yeni bürokrasi ve onu destekleyen Tanzimat aydınlarının Osmanlı kul bürokrasisinden farklı olmayan tarafı kendilerini kul bürokrasisinin yaptığı gibi toplumdan soyutlama tavrını devam ettirmiş olmaları ve bu tavra “*yabancılaşmayı*” da eklemiş olmalarıdır. Aydınlar toplumdan uzak bir dil kullanmışlardır. Toplumla olan ilişkilerinin zayıf ve hatta anlaşılmaz bir dil ve yine aynı şekilde toplumla olan bağlarını tamamen koparan davranışlarla, iddiacısı oldukları dava için gerekli halk desteğini

⁴⁰ Mardin Şerif, *Yeni Osmanlı Düşüncesinin Doğuşu*, (Çev. Mümtaz’er Türköne - Fahri Unan ve İrfan Erdoğan). İletişim Yayınları, İstanbul 1996, s.126.

⁴¹ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, C.VIII, Ankara 2001, s.159.

⁴² Karal, *a.g.e.* s.160.

sağlayamamışlardır.⁴³ Meydana gelen bu durumun sonucunda Taşra ile İstanbul arasında oluşan uyuşmazlıkları giderebilmek için 1864 ve 1871 yılında Ali, Fuad ve Cevdet Paşalar önderliğinde Vilayet Nizamnameleri hazırlanmıştır⁴⁴.

1864 Nizamnamesi ile eyalet sisteminden vilayet sistemine geçilerek bürokrasinin her bölümünün merkeze bağlanması ve yürütme gücünün işlerlik kazanması amaçlanmıştır. 1871’de merkezîyetçilik eğilimini daha da artıran Vilayet Nizamnamesi ile mülkiye memurlarının Validen Nahiye Müdürüne, Muhtara kadar olan kademelere göre yetkileri ve sorumlulukları tespit edilmiştir. Memurların muhakeme edilmeleri ile ilgili esaslar belirlenmiştir⁴⁵.

Bu tüzüklerde hantal ve hareketsiz olan Osmanlı bürokrasisine hareketlilik kazandırmak, taşra yönetimi içinde çalışan memurların işlerine olan ciddiyetlerini kaybeden memurların kontrol altına almak ve merkez ile taşra arasındaki yönetsel bağları kuvvetlendirmek hedeflenmiştir. Ayrıca mülkiye memurlarının, validen nahiye müdürüne kadar ve hatta muhtara kadar, kademelerine göre yetki ve sorumluluğu tespit edilmiştir⁴⁶.

Memurluğun bir meslek olarak kabul edilmesi üzerine maaş işleri ile disiplin hususlarını düzenlemek zaruri hale geldiğinden 1873 tarihli bir kararname ile memurların maaş ve harcırahlarının verilme usulü de karara bağlanmıştır⁴⁷.

1876’da Osmanlı Devleti’nin anayasal düzene geçişini sembolize eden, Kanun-i Esasiyle idari, hukuki pek çok alanda düzenlemeler yapılmıştır. Memur meselesi de Kanun-i Esasi ile ana prensiplere bağlanmıştır. Memuriyet bazı kurallar çerçevesinde alınarak kurumsal bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalara II. Mahmud devrinde başlanmışsa da bu gayretler, II. Abdülhamid döneminin başlarına kadar elle tutulur bir sonuç alınmamıştır. Abdülaziz devrinde, mülki memurların görevleri ve yolluklarıyla ilgili nizamnameler yayımlanmışsa da henüz tayin, terfi, disiplin ve

⁴³ Mardin, a.g.m. s.137.

⁴⁴ Mustafa Gençoğlu, “1864 ve 1871 Vilayet Nizamnamelerine Göre Osmanlı Taşra İdaresinde Yeniden Yapılanma”, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Çankırı 2011, S.2, s.32.

⁴⁵ Harun Tunca, *Sicill-i Ahvâl defterlerine göre İstanbul doğumlu Ermeni devlet adamları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yozgat 2016, s.13.

⁴⁶ Nazir Çetin, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Antakyalı Devlet memurları 1879-1909*, Yayımlanmamış, Yüksek Lisans Tezi Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.10.

⁴⁷ Karal, a.g.e., s.160-161.

emeklilik gibi hususları tespit eden bir mevzuat ortaya konulamamıştır. Memurlar, maddi ve manevi garantilerden yoksun bir şekilde çalışırken, istikbal kaygılarından dolayı bazı suiistimaller de meydana gelmiştir. Bu durum da memur politikasının artık daha güçlü temellere dayandırılması gerektiğini ortaya koysa da bürokraside devlet otoritesini tesis etmeyi oldukça güçleştirmiştir⁴⁸.

Bu nedenle Kanun-i Esasi'nin 39. 40 ve 41. maddeleri memuriyeti belli prensiplere bağlamıştır. II. Abdülhamid'in memleket idaresi için iktidarlı memurlar yetiştirmek hususundaki düşünceleri 1879 yılında kurumsal bir boyut kazanmaya başlamıştır⁴⁹.

1.2.SİCİLL-İ AHVAL KOMİSYONU'NUN KURULUŞU VE İŞLEVİ

“Sicil” terimi, Divan-ı Hümayun, şer’i mahkeme ve nüfus kayıtları yerinde kullanılan bir tabirdir. Çoğulu sicillâttır. Sicill-i Ahval ise memurların sicil kayıtlarının tutulduğu dairenin adıdır⁵⁰.

Sultan II. Abdülhamid (1876-1909) memleketin her tarafından fotoğraflarla bilgi edindiği gibi, çeşitli aralıklarla ümera ve zabitanın da fotoğraflarını çektirip ve bu yolla devlet görevlilerini tanımak istemiştir⁵¹. Bu durum II. Abdülhamid'in her şeyi kontrol etme tutkusundan meydana gelmesinden kaynaklanmıştır. Sicill-i Ahval çalışmalarının bu denli önemszenmesinde bu tutkuya bağlanabilir.

Sicill-i Ahval Komisyonu kurulmadan kısa bir süre önce de bir takım sicil çalışmaları yapılmıştır. 26 Ocak 1877'de Mithat Paşa'nın azliyle Sadaret makamına Ethem Paşa getirilirken, yeniden teşkil edilen Dâhiliye Nezareti de Cevdet Paşa'ya havale edilmiştir. Cevdet Paşa zamanında nezaret bünyesinde “*Memurin Kalemi Müdürlüğü*” adıyla kurulan kurum ile mülkiye memurlarının sicilleri tutulmaya başlanmıştır. Cevdet Paşa Dâhiliye Nazırı olduğunda ilk iş olarak mülkiye

⁴⁸ Karal, *a.g.e.*, s. 223-224.

⁴⁹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, İstanbul 2000, s.2.

⁵⁰ Pakalın, *a.g.e.*, C. III, s. 210, Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1997, s. 951.

⁵¹ İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve idare Tarihi*, Cedit Neşriyat, Ankara 2008, s. 551-552.

memurlarının, özellikle de mutasarrıf ve kaymakamların tercüme-i hallerini kaydetmek üzere Babîâli'de bir “*Sicill-i Ahval Defteri*” tanzim ettirmiştir. Sicill-i Ahval Komisyonu'nun ilk yapılanması olan 26 Mart 1877 tarihli Memurin Kalemi Müdürlüğü, Mülkiye ve Kalemeye memurlarının menşelerinden başlayıp nerelerde hizmette bulduklarını, istihdam süreleri ile ne şekilde hizmet ettiklerini “*Sicill-i Mahsusa*” kaydederek, ihtiyaç duyulduğunda bakılmasını sağlamıştır⁵². Memurin Kalemi Müdürlüğü, öncelikli olarak kaza kaymakamlarının sicillerini tutmaya başlamıştır. Memurin Kalemi Müdürlüğü'nün yanında, kaza kaymakamlıklarına atanacak kişilerin iktidar sahibi ve ehliyetli kimselerden seçilerek tayin edilmesi için “*İntihab-ı Kaymakamlar Komisyonu*” kurulmuştur. “*Heyet-i İntihâbiyye*” de denilen komisyon ihtiyaca cevap verememiştir. Bunun üzerine Babîâli'nin özel bir talimatıyla Muvakkat Sicill-i Ahvâl Komisyonu kurulmuştur⁵³.

Osmanlı Devleti'nin hizmetinde çalışan Müslüman ve gayrimüslim bütün memurların biyografilerinin kaydedildiği ve hizmetlerindeki değişikliklerin takip edildiği aşamaları gösteren sicillerin tutulması hususunda ilk çalışma II. Abdülhamid dönemi başlarında⁵⁴, 5 Şubat 1879 (13 Safer 1296)'da Sultan'ın “*irade-i seniyye*”si ile kamuoyuna bildirmiştir. Burada “*Mazul ve mansub bütün vükela, vüzera ve memurların isim ve rütbe tarihlerini, menşe ve siretlerini ihtiva eden defterlerin etraflıca tanzimi esasen iş icabı olarak pek lüzumludur*” açıklaması yapılmış ve Sicill-i Ahval Komisyonu oluşturulmaya başlamıştır⁵⁵. Daha sonra ise Bâbîâli'de daimi statüde Sicill-i Ahval kalemi oluşturularak başkâtipliğine rüsumat dairesinde Emtia-i Dâhiliye Gümrüğü tahrirat kâtibi Halil Efendi getirilmiş ve yapılan idari teşkilatlanma ile komisyon tescilât kalemi, tedkikât kalemi ve evrak kalemi olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır⁵⁶.

Komisyonun oluşturulma amacı kurulma tarihli irâde-i seniyye ye göre şu şekilde ifade edilmiştir: “*Mazûl ve mansub bütün vükalâ nüzera ve memurların isim ve*

⁵² Tunca, a.g.e., s.14.

⁵³ Tunca, a.g.e., s.14.

⁵⁴ Atilla Çetin, “Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları Hakkında Bir Araştırma”, *Vakıflar Dergisi*, Ankara, 2005, S.29,s. 89

⁵⁵ Ümmühan Uğurlu, *Sicill-İ Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Tokatlı Devlet Memurları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat 2013, s. 7.

⁵⁶ Gülden Sarıyıldız, *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*, Der Yayınları, İstanbul 2004, s.17.

*rütbe tarihlerini menşei ve suretlerini, infisal sebeplerini ihtiva eden etraflıca defterin tanzimi esasen iş icabı olarak pek lüzumludur*⁵⁷”. Kuruluşunda reis, iki aza ve bir başkâtipten oluşan, 4 kişi ile çalışmalarına başlayan komisyon, kısa zamanda merkezi daireler ve vilayetlerde tesis edilen şubeler ve hususi komisyonlarla muhabere kurarak tescil işlemlerine başlamıştır.⁵⁸

Defterlerin oluşturulma esnasında bazı masraflar için bir bütçe oluşturmak gerekmektedir. Sicill-i Ahval varakaları, defter, cetveller ve lüzumlu diğer evrak basma ve hazırlama için devlet basımevi olan “Matbaa-i Âmire”ye sipariş edilmiştir. Masrafların karşılanması amacıyla 10.000 kuruşun hazineден verilmesi için Sadaret ve Maliye Nezareti arasında bir dizi yazışmalar yapılmıştır⁵⁹.

Sayıları 35 000’i bulan sivil bürokrasiyi oluşturan memurların görevlerinin etkin bir şekilde kontrollerinin sağlanabilmesi için devlet personeli sicillerinin ilk defa resmi bir kurum tarafından tutulması uygulamasına geçilerek şer’i ve askeri sınıf dışındaki bütün memurlara tercüme-i hâl varakası doldurup ilgili nezarete göndermeleri mecburiyeti getirilmiştir⁶⁰. İlk aşama olarak memurlardan imzaları ile alınan hal tercüme-i hâl varakaları sıra numarası altında büyük defterlere yazılmış ve daha sonraki değişiklikler bu defterler üzerinden takip edilmiştir⁶¹.

Memurların kayıtlarını oluşturan tercüme-i hâl varakalarını memurlar kendi el yazılarıyla doldurmuştur. 1884 yılına kadar bu sistem doğrultusunda tercüme-i hâl varakaları hazırlanmıştır. Ancak memurların tercüme-i hâl varakalarını kendilerinin doldurması, birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Bu sorunların en başında, verilen bilgilerin doğruluğu hakkında herhangi bir soruşturma yapılamamıştır. Hazırlanması gereken tercüme-i hâl varakaları teslim edilmesi gereken sürede Sicill-i Ahval

⁵⁷Atilla Çetin, “Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Haziran 1992, S.66. s.35.

⁵⁸Necati Gültepe, *Osmanlılarda Bürokrasi: Osmanlı Merkezi Yönetimi*, Editör: Güler Eren, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, C.VI, s.252-253.

⁵⁹Çetin, *a.g.m.*, s.90.

⁶⁰Ramazan Çelem, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Malatya Doğumlu Memurlar: 1879-1909*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat 2014, s.10.

⁶¹Mehmed Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. MEB Yayınları, İstanbul 2004, s.210.

Komisyonu'na teslim edilmemiştir⁶². Yaşanılan tüm bu aksaklıkları ortadan kaldırmak için 1887 tarihinde tercüme-i hal varakalarının nasıl düzenleneceği hususunda “Me'mûrin-i Mülkiye'nin Tercüme-i Hâllerinin Sûret-i Kaydı ve Tahririni ve Teferruatını Mübeyyin Tarifnâme” adlı üç bölüm ve 25 maddeden oluşan bir yönetmelik yayınlanmıştır⁶³.

1.3.SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLİLERİNİN MAHİYETİ

Sicill-i Ahval Defterlerinin içeriğine baktığımızda şahısların ismi, mahlâsı veya künyesi, babası memur ise memuriyetinin rütbesi, bilinen kimselerden ise hangi sülaleye mensup olduğu, göreve başlayış tarihleri, tahsil durumları, liyakat ve ehliyet dereceleri, varsa azil, tayin ve mahkemeleri, gayrimüslim ise, milliyetinin kaydedildiği görülmektedir⁶⁴.

Sicill-i Ahval Defterlerinde yer alan memurların doğum yeri, baba adı, tahsili, bildiği diller gibi ilk kısımdaki kayıtlar, biyografisi yazılan kişiler tarafından hazırlanırken “*terfi, nişan, ceza, azil, emekliye ayrılma*” gibi kariyerlerindeki değişiklikler ise bağlı oldukları kurumlardan gelen yazılardan ilave edilmiştir⁶⁵.

Bunun dışında çalıştığı kaleminden ayrılma nedeni, varsa hakkındaki şikâyetleri, yargılandıysa suçlu olup olmadığı, cezalandırılıp cezalandırılmadığı, beraatına dair belgenin olup olmadığı gibi oldukça geniş kapsamlı bilgileri içerir⁶⁶.

Varakanın sağ alt kısmında bulunan mülâhazat bölümünün karşısındaki boş alana varaka sahibinin amirleri tarafından kendisi hakkındaki düşünceleri yazılmıştır. Tercüme-i hâl varakasinda belirtilen hicri tarihlerin yanında parantez içerisinde Rumi karşılıklarının da verilmesi gerektiği tercüme-i hâl varakasının arkasında bulunan ihtar kısmında belirtilmiştir. Varakanın, ilgili memur tarafından doldurulma işlemi tamamlandıktan sonra altına beş kuruşluk pul yapıştırılmıştır. Varaka sahibi bu işlemi

⁶²Çetin, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Antakyalı Devlet Memurlar...* s.12.

⁶³ Saryıldız, *a.g.e.*, s.125.

⁶⁴ Aydın Efe, “Sicill-İ Ahval Kayıtlarına Göre Payaşlı Memurlar”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.10, 2013, S.23,s.182.

⁶⁵ Mübahat Kütükoğlu, “Sicill-i Ahvâl Defterleri’ni Tamamlayan Arşiv Kayıtları”, *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 1998, C.12, s.141.

⁶⁶ Sunay, *a.g.e.*, s.12.

yaparken görevde olduğu yeri ve memuriyeti de pulun altına yazmıştır⁶⁷. Her memurdan sadece bir adet kayıt belgesi istenmiştir. Sicill-i Ahval defterlerinde her memur için iki sayfa ayrılmıştır. Ancak bazı memurların bilgileri yarım sayfada biterken bazı memurlara da bu iki sayfa yetmeyip zeyiller yazılmıştır. Böyle bir durumda devamının hangi cild veya sayfada olduğu, ikinci sayfanın kenarına not alınmıştır. Bazı biyografiler tek kaleminden çıkmıştır. Bazılarına ise sonradan ilaveler yapıldığı, başka bir kâtip tarafından yazıldığı yazının çeşidi ve mühürden anlaşılmaktadır⁶⁸.

Başbakanlık/Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivinde muhafaza edilen bu defterler, dijital ortama aktırılarak araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Sicill-i Umumi Defterleri, fiziki kontekste ardışık olarak sıralanmıştır. Dijital ortamda bulunan defterlerden 18 numaralı olanından iki tane vardır. 179. ve 190. defterler ise boş gözükmemektedir. 80 ve 150 numaralı defterler de ek defter olarak hazırlanmıştır⁶⁹. Defterlerin yaprak sayısı büyüklüğüne göre değişiklik arz etmektedir. Sicill-i Umumi Defterleri, her sayfa için mühür basılıp numaralandırılmıştır. Defterin ortasında hat yazısıyla “Sicill-i Umumi” yazılıp, sağ kenarında sahife yazısı bulunmaktadır. Bazı defterler çizgilidir, bazılarında ise düz boş bir sayfa üzerine bilgiler aktarılmıştır⁷⁰.

Sicill-i Ahval Komisyonu'nun kurulmasından itibaren 1909 yılına kadar mülki ve adli memurlardan 92.000 memurun sicil kaydı 201 defterde toplanmıştır. Defterlerin nasıl tutulacağına dair birçok tarifname ve nizamname hazırlanmıştır. Sicill-i Ahval Kanun-i Umumisi 8 fasıl ve 39 maddeden oluşmuştur. Talimatnamelerde, tercüme-i hâl evraklarının nasıl kaydedileceği, tercüme-i hâl ve mevcut evrakların nelerden oluştuğu, tercüme-i hâl evraklarının Sicill-i Ahval dairesinde ne tür işlem görüleceği, sicile geçirmelerin nasıl olacağı, memuriyete geçişte yanlış beyanda bulunanlar hakkında ne gibi işlemler yapılacağı gerek maaşla ve gerek mülazemetle yeniden memuriyete geçmek isteyenlerin hangi aşamalardan geçeceği gibi çeşitli hususlar anlatılmıştır⁷¹.

⁶⁷ Ahmed Yadi, Harun Yılmaz, “Tercüme-i Hâl Varakası ve Sicill-i Ahvâl Kayıtları ile İlgili Yapılmış Çalışmalar”, *Gelecek Geçmiş Tarihi Tartışıyor Ulusal Tarih Öğrenci Sempozyumu Bildirileri*, Isparta, 2013, s.

⁶⁸ Kütükoğlu, *a.g.m.*, s.142.

⁶⁹ Sarıyıldız, *a.g.e.*, s.134.

⁷⁰ Çetin, *a.g.e.*, s. 13.

⁷¹ Yunus Özger, *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgath Devlet Adamları*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, Mayıs 2010, s.24-25.

1879 yılında Dâhiliye Nezareti bünyesinde kurulan Sicill-i Ahval Komisyonu ile başlayan sicil çalışmaları, 1896'da bu komisyonun kaldırılması ile Memurin-i Mülkiye Komisyonu olarak doğrudan doğruya padişah tarafından atanan bir başkan ve altı azadan oluşan Memurin-i Mülkiye Komisyonu adı altında hiçbir daireye bağlı olmayan bir komisyon kurulmuştur. 1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanından sonra Memurin-i Mülkiye Komisyonu kaldırılarak Sicill-i Ahvâl Dairesi adı altında yeniden teşkilatlandırılmıştır⁷². İlk iki komisyon, Sultan II. Abdülhamid dönemi boyunca Sicill-i Umumi Defterleri'ni ortak usul ve esaslara göre hazırlamışlardır. Osmanlı Devleti'nin sonuna kadar devam eden Dâhiliye Nezareti Memurin ve Sicill-i Ahval İdaresi, tescil işlemlerini bu defterlere zeyl olacak şekilde ilave etmemiş, Memurin Muamelat Dosyaları halinde tanzim edilerek saklanmıştır. 1896 tarihli nizamnamede komisyonun hiçbir daireye bağlı olmadan görev yapacağı ve kapatılan Sicill-i Ahval Komisyonu görevlilerinin de burada görev yapacağı belirtilmiştir⁷³.

Sicill-i Ahval defterleri sadece memurların sicillerini değil sicillerin işlendiği şehirler hakkında Sosyo-iktisadi ve sosyo-kültürel tarihleri açısından da önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Bu bağlamda Sicill-i Ahval kayıtlarının sağlıklı olarak değerlendirilebilmesi için ilgili coğrafyanın tarihi ile birlikte ele alınması gerekmektedir. Konumuzun ana materyali olan Sinop'u bilmek konunun kavranması açısından oldukça önem arz etmektedir.

---

⁷² Gültepe, *a.g.e.*, s.253-254.

⁷³ Gültepe, *a.g.e.*, s.253-254.

BÖLÜM 2

XIX. YÜZYILDAN XX. YÜZYILA KADAR SİNOP

2.1.SİNOP'UN TARİHİNE GENEL BAKIŞ

“Sinop” isminin tarihçesi hakkında çeşitli görüşler arasında vardır. Bu görüşler; Asur tanrılarında “sin” e bağlanarak Hititçe “*Sinovadan*” geldiğini ileri sürenler, M.Ö 200 yıllarında yaşayan “*Skymnos*” adlı şair şiirlerinde “*Sinop*” adının “*Sinope*” adlı bir amazon kraliçesinin adından geldiğini dile getirenler vardır. Miletli de bölgeye “*Sinope*”, “*Sinopolis*” demişlerdir. Bunların dışında çeşitli kaynaklarda “*Sinuessa*”, “*Sinopi*”, “*Teium*” isimleri kullanılmıştır. İslam kaynaklarına da “*Sanub*”, “*Sinab*” şeklinde geldiği kabul edilmektedir. Genel olarak “*Sinope*” den yola çıkılarak “Sinop” adının günümüze kadar gelmiştir. Osmanlı kaynaklarında “*Sinob*” şeklinde geçmiştir⁷⁴.

Sinop tarihine baktığımızda Şehri ilk olarak Hitit hâkimiyetine girdiği görülmektedir. Daha sonra Asurlular ve frigler ile iletişim haline geçtikleri de çeşitli kaynaklarda yer almaktadır. Fakat bu milletlerin hâkimiyetleri altına girip girmediği hakkında net bir bilgi yer almamıştır⁷⁵. MÖ. 756 yılında Milet'ten gelen göçmenler buraya gelerek bugünkü Sinop'un ilk temelini atmışlar ve bu şehre “Sinope” adını vermişlerdir. Sinop Şehrini ilk hâkimiyeti altına alan, ilk kurucusu sayılabilecek milletler ve sonraki süreçteki siyasi yapıları şu şekildedir; M.Ö. XVIII. yüzyıl ortalarında Sinop'a batı Anadolu'dan Miletli tacirler gelmiştir. Sinop'a yerleşerek burayı bir üs haline getirmişlerdir. İlerleyen süreçte M.Ö. 670' lerde Kafkaslar üzerinden gelen ve tüm Anadolu'ya yayılan Kimmerler Sinop'ta bir istila gerçekleştirmiş ve istilanın sonunda Karadeniz'in güneyinin hâkimiyeti Kimmerler geçmiş, sonucunda Kimmerler dönemi başlamıştır. Sinop Kimmer ve Lidyalılar arasında yaşanan çekişmeler sonucunda iki milletin yaptığı savaş sonucu M.Ö. VI. yüzyılda Lidyalıların eline geçmiştir⁷⁶. Lidyalılardan sonra Perslerin eline geçtiği

⁷⁴ Mehmed Ali Ünal, *Osmanlı Devrinde Sinop: XV. Yüzyıldan XVIII Yüzyılda Sinop Kazası*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2014, s.10.

⁷⁵ Bekir Başoğlu, *Sinop İli Tarihi*, Ankara 1978, s.13.20.

⁷⁶ Selim Özcan, *Tanzimat Döneminde Sinop'un Sosyal Ekonomik Durumu*, Yayınlanmamış Doktora Tezi Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2007, s. 3.

bilinen Sinop sürekli devam eden hâkimiyet mücadeleleri sonucunda Pers imparatorluğunun büyük İskender'e mağlubiyeti ile Anadolu hâkimiyeti büyük İskender imparatorluğuna geçmiştir⁷⁷. Sinop konumu itibari ile sürekli olarak istilalara ve çekişmelere maruz kalmıştır. Bu İstilalara Roma İmparatorluğu da dâhil olmuş bir müddet Roma imparatorluğunun hâkimiyeti altına girmiştir. Roma imparatorluğundan sonra XI. yüzyıla kadar Bizans hâkimiyeti altında uzun yıllar kalmıştır. İslamiyet'in yayıldığı yıllarda Arap orduları Anadolu'ya yaptıkları akınlarda Sinop ve çevresine de uğramışlar. Fakat büyük bir etki sağlayamamışlardır⁷⁸.

Sinop'un tarihi sürecinde Türk hâkimiyetine nasıl girdiği incelendiğinde; XI. yüzyılın ikinci yarısında Malazgirt zaferi sonrasında Türk fetihleri çerçevesinde 1085 yılında Çankırı ve Kastamonu yöreleri ele geçirilmiştir. Sinop'ta bu karışıklıklar içine girmiş, Emir Karategin Sinop'u da kuşatma altına alarak ele geçirilmiştir. Bu zafer çok uzun sürememiş Haçlı Seferleri esnasında Bizanslar bölgeyi tekrar ele geçirmiştir⁷⁹. Sinop, Bizans'ın boyunduruğu altında yaşadıkdan sonra IV. Haçlı Seferi (1204) sonunda Latinlerin İstanbul'a hâkim olup buradan Bizans ailesinin çıkartması neticesinde kurulan Trabzon Rum İmparatorluğu'nun eline geçmiştir. Trabzon Rum İmparatoru Alexios Komnenos ve kardeşi David Sinop, Amasra ve Ereğli şehirlerine hâkim olmuştur⁸⁰.

Selçuklu ekonomisi için Kırım'dan Mısır'a kadar giden ticaret yolu çok büyük önem arz etmektedir. Sinop'ta buranın en önemli köşe başı konumunda olmuştur. Selçuklu hükümdarı I. İzzettin Keykavus 1213 yılında Kastamonu'yu kuşatmıştır. Bu kuşatma ile Ticaret limanlarına hâkim olmak politika çerçevesinde Sinop'un ele geçirilmesi kaçınılmaz olmuştur⁸¹. Bunun dışında Trabzon Rum İmparatorluğu sürekli Selçuklu hâkimiyet bölgelerine saldırarak Müslümanların canlarına ve mallarına zarar vererek karışıklık yaratmaya çalışmaktadır. Trabzon Rum İmparatoru özellikle I. Gıyâseddîn Keyhüsrev'in ölümünden sonra tahta geçen I. İzzeddin Keykâvus'un,

⁷⁷ "Sinop", *Yurt ansiklopedisi*, Anadolu Yayıncılık, İstanbul 1982, c.9, s.6762.

⁷⁸ Besim Darkot, "Sinop", *İslâm Ansiklopedisi*, C.IX, s.684.

⁷⁹ Ünal, *a.g.e.*, s.13-14.

⁸⁰ Mustafa Şahin, Zekiye Tunç, "Türkiye Selçuklularının Sinop'un Fethinde Gâşiye'yi Hâkimiyet Âlameti Olarak Kullanmaları ve Fetih İçin Gönderilen Fütüvvetnâme", *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, , 2018, s.702.

⁸¹ Ünal, *a.g.e.*, s.13-14.

kardeşi I. Alâeddîn Keykûbâd ile taht mücadelesine girişmesi nedeniyle onu zayıf görmüş ve bu fırsatı değerlendirmek için politikalar geliştirmiştir⁸².

Sinop Selçuklu devleti için kaçırılmaması gereken bir önemli liman kentidir. Bundan dolayı oldukça önemli olmuştur. Bu önem doğrultusunda harekete geçen Sultan I. İzzeddîn Keykâvus bölgeye Hâkim olan ahaliden neler yapılması gerektiği konusunda istihbaratlar toplamaya başlamıştır. Bölgeyi bilenler Sinop'un doğrudan yapılacak bir savaşla alınmasının mümkün olmadığını, ancak karadan ve denizden gelebilecek yardımlar kesilirse ve kuşatma yapılırsa fethedileceği konusunda sultanı bilgilendirmişlerdir. Kuşatma sırasında halkın açlık ve daha başka sıkıntılarla karşılaşacaklarını, yapılacak en iyi şeyin bu yıl bölgede askerî faaliyetlerde bulunarak şehrin ikmalini kesmek, zahire kıtlığına sebep olmak, Gayrimüslimleri birçok yönden zayıf düşürmek ve bu faaliyetleri uzun süre devam ettirmek olduğu konusunda bir çıkarım yapılarak harekete geçilmiştir⁸³.

Sinop yapılan istişareler sonucunda hazırlıklar yapılarak kuşatma altına alınmış ve zaferle sonuçlanmıştır. Kuşatmadan kısa bir süre sonra Sultan Sinop'a gelerek esir düşen İmparator Kir Aleksi ile görüşmüş, şehrin alınmasında hiçbir pürüz bırakmak istemeyen I. İzzeddîn Keykâvus imparatoru bir tehdit unsuru olarak tebaaya kullanmıştır. Bu şekilde şehir 3 Kasım 1214 yılında Türkiye Selçuklularının eline geçmiştir. Selçukluların Sinop'a fethinden yaklaşık elli yıl kadar sonra, Trabzon Rum İmparatorluğu, Selçuklu Sultanları arasında yaşanan taht mücadelelerinden kaynaklı otorite boşluğundan yararlanarak Sinop'u tekrar hâkimiyetine almayı başarmıştır. Bu kayıp sonrasında içerde yaşanan sıkıntılar giderilerek tekrar bir düzene geçilmiş ve IV. Kılıç Arslan'ın emriyle mecliste Muinüddin Süleyman Pervane'ye Sinop'u Rumların elinden alma görevi verilmiştir. Pervane, Sinop'u iki sene kuşatmadan sonra 1262 yılında Sinop'u geri almıştır⁸⁴. Süleyman Pervâne bu gücüne dayanıp Kılıcarslan'dan Sinop'un kendisine temlik edilmesini istedi ve sultan Abaka Han'ın desteğini sağlamış

---

⁸² Şahin-Tunç, *a.g.m.*, s. 703.

⁸³ Tunç, *a.g.m.*, s. 703.

⁸⁴ Tunç, *a.g.m.*, s. 704.

olan Pervâne'ye boyun eğmek zorunda kaldı; şehrin ona verildiğini gösteren temliknâme'yi de meşhur tarihçi İbn Bîbî kaleme aldı⁸⁵.

Kısaca Osmanlı Döneminde Sinop şehrine de bakmamız gerekirse; Osmanlı Devleti, Doğu Anadolu ile Güneydoğu Anadolu dışındaki bütün Anadolu kentlerini ve önemli ticaret merkezi olan İstanbul'u aldıktan sonra siyasi ve iktisadi yönden önemli olan Karadeniz kıyı bölgesine de hâkim olmak istemiştir⁸⁶. Hâkimiyet alanları içine Sinop da girmektedir. Candaroğulları ile Osmanlı Devleti arasında 1391'da yapılan ve oldukça uzun süren bir kara saldırısı yaşanmıştır. Bu savaşların devamı olarak 1392 yılında Sinop'a denizden yapılan saldırılar da olduğu görülmüştür. İkisinin neticesi de kesin olarak bilinmemektedir. Netlik kazanması, Candaroğulları topraklarındaki önemli bir liman olan Sinop'u, Fatih Sultan Mehmet'in 1461 yılında Osmanlı topraklarına katması ile olmuştur. Sinop'un alınması ile kentteki tersane de Osmanlı İmparatorluğuna geçmiş ve burası Gelibolu ile birlikte devletin başlıca deniz üssü haline getirilmiştir⁸⁷.

Sinop'un Osmanlı yönetimi altına alınmasıyla birlikte, idari ve ekonomik yapısında yaşanan bu değişim ve gelişmeler asayiş ve güvenliğini de etkilemiştir. Dolayısıyla XVII. yüzyıla kadar toplumsal anlamda asayiş bozucu olaylara tesadüf edilmemiştir. Ancak imparatorluğun genelinde zuhur eden Celali ve Suhte ayaklanmalarının Sinop'ta kendini hissettirmesiyle, bu huzur dönemi yerini büyük sıkıntıların yaşandığı bir kargaşa ortamına bırakmıştır. Anadolu'daki karışıklıkların giderek artmasıyla, bölgedeki suhteler halkın can, mal ve namusuna saldırmaya başlamış ve huzur bir süre ortadan kalkmıştır⁸⁸.

2.2.SİNOP'UN İDARİ YAPISI

Bir devlette idari yapının güçlü olması, halkın başka toplumlarla ve toplum içindeki insanların birbirleriyle ve toplumsal kurumlarla ilişkilerini düzene sokar. Bu

⁸⁵ Muharrem Kesik, "Muînüddin Süleyman Pervâne", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2006, C. 31. s.91-93.

⁸⁶ <http://www.Sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html> (19.03.2019).

⁸⁷ <http://www.Sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html> (19.03.2019).

⁸⁸ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi I-II*, Cem Yayınevi, İstanbul 1995a, s.81.

ilişkilerin bir nizam içinde sürdürülmesi için (hukuki, mali, idari, mülki, siyasi, vs.) kendini gösteren, yön veren, kontrol eden mekanizmalar teşkilatlanmayı gerekli kılar. Bu yönden devlet ya da toplum ilk olarak yaşamlarını düzene sokacak olan teşkilatlanmayı kurmalıdır. İdarede gerekli olan kurumlarını inşa etmeli, kurdukları bu müesseselerin sağlamlığı ve yapıcılığı ile güçlü bir idari yapı meydana getirmelidir⁸⁹.

Sinop, idari ve mülki taksimat bakımından XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı Devletinin, Anadolu eyaleti içerisinde yer alan Kastamonu Sancağına bağlı kazalardan ya da kadılıklardan biri olmuştur. Sinop'un bu idari oluşumu, XVIII. yüzyılın başından 1831'e kadar devam etmiştir. Tanzimat'ın ilanından sonra ülke Eyalet, Sancak, Kaza olmak üzere üç yönetim birimine ayrılmıştır. Eyaletlerin yönetimi valilere, sancaklarındaki kaymakama, kazalarınki kaza müdürlerine ve en küçük idari birim olan köylerin yönetimi ise muhtarlara verilmiştir. 1842 yılı başlarından itibaren bu yeni idari bölünme, Tanzimat'ın uygulandığı yörelerde yürürlüğe girmiştir⁹⁰. XIX. yüzyılın sonlarına doğru Tanzimat'ın uygulanmasına dayalı olarak yapılan düzenlemeler ile Anadolu eyaletine bağlı olarak varlığını devam ettiren Kastamonu Sancağı idari bakımdan değişikliğe uğramıştır. Bu değişimler Kastamonu Sancağına bağlı olan Sinop'un idari yapısında da değişiklikler meydana getirmiştir⁹¹. 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri oluşturulmuş ve bu nizamnamelerin sonucu olarak vilayet sistemi, II. Abdülhamid döneminde geçerliliğini korumuştur. Bu vilayet sistemiyle, klasik dönemde geçerli olan eyalet sistemi değiştirilmiş, XIX. yüzyılda görülen bu yeni vilayet sistemi, bir nevi II. Mahmud'tan beri gerçekleştirilmek istenen merkezileştirme adımlarının devamı konumunda olmuştur. Bu sisteme göre eyaletlerin yerini vilayetler alırken, beylerbeyinin yerini valiler almıştır. Valinin yetkileri sınırlandırılırken, meclisler vasıtasıyla devletin ve halkın temsil gücü artmıştır⁹².

Konumuz olan Sinop Sancağı, Kastamonu Vilayetine bağlı dört sancaktan biridir. Sinop Sancağı: Sinop, Boyabat ve Ayancık kazalarından oluşmuştur. Yalnız

⁸⁹ İbrahim Güler, *XVIII Yüzyılın İlk Yarısında Sinop (İdari Taksimat Ve Ekonomik Tarihi)*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 1992, s.32.

⁹⁰ Musa Çadırcı, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Ülke Yönetimi (1839 1876)", *IX. Türk Tarih Kongresi II*, Türk Tarih Kurumu Yayını. Ankara, 1988c, s.1155.

⁹¹ Özcan, *a.g.e.*, s.19-20.

⁹² Fırat Küskü, "Sultan II. Abdülhamid Döneminde Sinop Sancağı: İdari, İktisadi Ve Demografik Yapıya Dair Tespitler", *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*, Ekim 2018, s.1057.

Ayancık kazası, II. Abdülhamid döneminin başlarında resmi kayıtlarda İstefan Kazası olarak ta karşımıza çıkmış, Ancak ilerleyen yıllarda kaza merkezi Ayancık olarak değişmiştir. Sinop Kazası Sancağın merkezi konumundadır. Sinop'un, Boyabat ve Ayancık Kazalarının dışında Sancağın Gerze, Durağan ve Çiğli olmak üzere üç adet de nahiyesi bulunmaktadır. Sinop Sancağı, bu kaza ve nahiyelerin altında birçok mahalle ve köye de sahiptir. Sinop Sancağı mutasarrıflarla yönetirken, sancağa bağlı Boyabat ve Ayancık kazalarını kaymakamlar yönetmiştir. Köyler II. Mahmud döneminden itibaren muhtarların idaresi altındadır ve bu durum aynen devam etmiştir⁹³. Mutasarrıflar mülki, mali, hukuki ve cezai işlerle ilgilenen, meclislerin toplanma zamanlarını belirleyen, bağlı bulunduğu vilayet valisinin emirlerini sancağında uygulayan, emri altında çalışan memurların işleyişini sağlayan sancak yöneticileridir. Devlet atadığı mutasarrıfların aynı görev yerinde uzun süre kalarak rehavete kapılmasını da istemediğinden, sıklıkla mutasarrıflar arası becayiş uygulamasına gitmiştir. Sancağın en önemli yöneticisi olan mutasarrıf, yönetme fiilini tek başına gerçekleştirmemiştir. Bu hususta kendisine yardımcı olan birçok memur, meclis, kalem, komisyon ve daire mevcuttur⁹⁴.

II. Abdülhamid döneminde Sinop Sancağının yönetilmesinde etkili olan meclis, kalem ve komisyonlardan ilki ve en önemlisi Meclis-i İdare-i Liva olarak adlandırılan, liva (sancak) idare meclisidir. Bu meclis sancak yönetiminde mutasarrıfın ardından en etkili yönetim organı konumundadır. Meclisin başında, mutasarrıf yer almaktadır. II. Abdülhamid döneminde Sinop'ta kurulan liva meclisleri on iki üyeden oluşmaktadır. Bunlar: Mutasarrıf, naip, muhasebeci, müftü, tahrirat müdürü, evkaf müdürü, defter-i hâkani müdürü, başkâtip ve azalarıdır. Burada bahsi geçen azalar, ikisi Müslüman ikisi gayrimüslim olmak üzere dört kişiden oluşmaktadır. Ancak bu kurala devlet genelinde sıklıkla uyulmamıştır⁹⁵. Sancakta kurulan bir diğer meclis ise Maarif Meclisi'dir. Bu meclis sancaktaki eğitim işlerinden sorumlu olmakla beraber, reis ve azalardan oluşmaktadır⁹⁶. Sinop Sancağının yönetiminde meclislerin ardından, kalemler de önemli birer yönetim organı olarak faaliyet göstermişlerdir.

---

⁹³ Kuskü, *a.g.m.*, s.1057.

⁹⁴ Kuskü, *a.g.m.*, s.1058.

⁹⁵ Ortaylı, *a.g.e.*, s.40.

⁹⁶ Kuskü, *a.g.m.*, s.1059.

Resmi dairelerde yazı işleri ile ilgilenen Tahrirat Kalemî; iki adet mübeyyiz, evrak mukayyidi, ser mübeyyiz ve muavinden oluşmaktadır. Sancağın gelir–gider işlemlerini kayıt altına alan Muhasebe Kalemî ise; başkâtip, üç adet mübeyyiz, kaza kâtipi ve sandık eminden oluşmaktadır. Sancak genelindeki nüfusu kayıt altına alan ve bu kayıtları güncel tutan Nüfus Kalemî, memur ve kâtip olmak üzere iki üyeye sahiptir. Tapu ve kadastro işlerinden sorumlu olan Defter-i Hâkâni Kalemî; başkâtip, kâtip-i sani, tapu kâtipi ve memurdan oluşmaktadır. Vakıf kurumlarından sorumlu olan Evkaf Kalemî, müdür ve kâtipten oluşmaktadır. İdari birime giren–çıkan tüm mallardan sorumlu olan Mal Kalemî ise; mal müdürü, muavin, refik ve sandık eminden oluşmaktadır⁹⁷.

Tüm bu kalemlerin dışında idareler de yer almaktadır. Bunlar; orman idaresi, rüsumat idaresi, vergi idaresi ve reji idaresi. Sancak yönetiminde meclis, kalem ve idarelerden başka; komisyon, daire, oda ve heyetler de mevcuttur. Bayındırlık işlerinden sorumlu olan Nafia Komisyonu, Belediye faaliyetlerini yürüten Belediye Dairesi, Zirai ve ticari faaliyetler ile ilgilenen Ziraat, Ticaret ve Sanayi Odası ve Sancağın güvenliğinden sorumlu olan Polis Heyeti ise komiser ve polislerden oluşmaktadır. Ayrıca Sinop sancağında, bir de bugünkü anlamda asliye mahkemeleri olan, devletin hukukunu ve adaletini temsil eden Bidayet Mahkemeleri bulunmaktadır. Tüm bunların dışında pek çok alanda görev yapan memurlarda yer almaktadır⁹⁸.

2.3.SİNOP'UN İKTİSADİ YAPISI

Şehirlerdeki yaşayışı ve toplum ilişkilerinin açıklarken, üzerinde durulması gereken önemli hususlardan biri de; üretim, alışveriş ve tüketim biçimleri ile insanların bu etkinlik şartlarına uygun davranışlarını içeren ekonomik faaliyetlerdir. Bu bağlamda genel anlamıyla ekonomik faaliyet: İnsanlar tarafından çeşitli tüketim mallarının üretilmesi ve bunların tüketiciye dağıtımında görülen çeşitli hizmetler olarak tanımlanmıştır⁹⁹.

⁹⁷ Kuskü, *a.g.m.*, s.1059.

⁹⁸ Kuskü, *a.g.m.*, s.1060.

⁹⁹ Rifat Özdemir, *XIX Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1986, s.92.

Osmanlı Devlet'inde sanayi ve ticari faaliyetler genellikle şehirlerde toplanmıştır. Tarımsal faaliyetler şehirlerin dışında olmakla birlikte tamamen şehrin dışında değildir. Osmanlı Devletinin askeri, stratejik ve ekonomik bakımdan önemli bir liman şehri olan Sinop'un sahip olduğu fiziki şartlar iskân yeri olarak seçilmesinde ve ekonomisinin gelişmesinde önemli bir faktör olmuştur. Coğrafi şartlar bu bölgede yaşayan insanların ekonomik ve sosyal hayatları üzerinde önemli bir etken olmuştur¹⁰⁰.

Sinop'un, bir yerleşim yerinin taşınması gereken uygun coğrafi özelliklere sahip olması, önemli bir ticaret merkezi olmasını ve Karadeniz'deki en büyük deniz üssü konumuna erişmesini ortaya çıkarmıştır. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi ile yeni bir dönem başlamıştır. Tanzimat'ın ekonomik ve mali alanda getirdiği yeniliklerin Sinop'a yansması, tahrire dayalı olarak alınan vergilerinin toplanabilmesi için emlak, arazi ve temettuat tahrirlerinin yapılması sonucunda ortaya çıkan verilere göre yapılan düzenlemeler şeklinde olmuştur¹⁰¹.

XIX. yüzyıl Osmanlı taşrası ziraat ve hayvancılık ile geçinen bir yapıya sahiptir. Sinop sancağı da bu doğrultuda bir iktisadi yapıda şekillenmiştir. Sinop Sancağında yetişen çok sayıda meyve ve sebze, verimli topraklarda bol süt veren hayvanlar ile ekonomik hayatı canlı tutan bir sistem oluşturulmuştur. Ekonomik hayatın büyük bir kısmını kapsayan hayvancılıkta kullanılan hayvanlar arasında inek, katır, merkep, öküz, manda, koyun, keçi, kısrak ve bârgir (beygir) vardı. Sinop sancağında yetişen zirai ürünler ise içinde ise şunlar vardır: Buğday, alef (yulaf), nohut, mısır, çavdar, darı, burçak, melez, fasulye, keten tohumu, erik, üzüm, incir elma, armut ve kestane. Sancağa bağlı diğer bir kaza olan Ayancık'ta ise; mısır, buğday, arpa, keten tohumu ve emsali hububat ile kestane, elma, armut ve ceviz gibi ürünler yetiştirilmiştir¹⁰².

Sinop sancağının merkezi olan Sinop kazasının başlıca ticaretini ise kereste, keten tohumu, tütün ve buğday oluşturmaktadır. Kazada ayrıca tütün yetiştiriciliği de mevcuttur. Bunun dışında, Sinop kazası kuyumculuk faaliyetleri ile ün kazanmıştır. Kaza dâhilinde Avrupa sanayi sergilerine katılım sağlayan kuyumcular yer almaktadır. Kazada bulunan hapishanede ise, ceviz ve abanozdan sedefli sigara kutuları, çekmece,

---

¹⁰⁰ Özcan, *a.g.e.*, s. 93.

¹⁰¹ Özcan, *a.g.e.*, s. 93.

¹⁰² Küskü, *a.g.m.*, s. 1060.

sandalye ve sehparlar üretilmiştir¹⁰³. Kazanın bir diğer ticaret imkânı ise sahip olduğu limanlar vasıtası ile oluşmuştur.

1903 senesinde, Sinop sancağının merkez kazası olan Sinop kazasında; iki hükümet konağı, bir silahhane, bir tersane, bir askeri hastane, bir frengi hastanesi, bir hapisane-i umumi, 894 dükkân, 64 han, 5 fırın, 3 hamam, 3 imalathane, 3 medrese, 65 camii ve mescit, 5 tekke ve zaviye, 6 kilise ve manastır, 33 çeşme ve sebil bulunmaktadır¹⁰⁴. Sinop sancağına bağlı olan Boyabat ve Ayancık kazaları da önemli gelir getiren yerlerin başında gelmektedir. Örneğin; Boyabat kazası, kazada kurulan pazar ve panayırlar ile sancağın ticaret hayatının hareketlenmesini sağlamıştır Ayancık kazasında ise, yukarıda belirttiğimiz zirai ürünlerin dışında taşçılık, sepetçilik gibi sanatlar gelişmiştir. Taşçı ve sepetçilerin ortaya koydukları ürünler İstanbul'a gönderilerek farklı gelir kapıları oluşturulmuştur. Ormanlardan elde edilen keresteler ve ketenden iplikler ile dokunan bezler de diğer önem gelir kaynaklarıdır¹⁰⁵.

2.4.SİNOP'UN NÜFUS YAPISI

Sinop şehir hayatının sosyal ve ekonomik faaliyetlerin iyi anlaşılabilmesi için şehirde yaşayan nüfusun ayrıntılı olarak tespit edilmesi önemlidir. Yani nüfusun miktarı, yoğunluğu, dağılışı, hareketliliği, cinsiyeti ve meşguliyeti gibi özelliklerin ortaya çıkması belli bir dönemdeki toplumun sosyal ve ekonomik konumunun belirlenmesinde oldukça etkilidir¹⁰⁶.

XIX. yüzyılın ortalarında idari bakımdan Kastamonu Vilayetine bağlı sancak merkezi olan Sinop şehri, çoğunlukla Müslümanların ve daha az nüfuslu gayrimüslimlerin birlikte yaşadığı çok kültürlü bir Osmanlı Anadolu şehri görünümündedir. Sinop coğrafi olarak doğal bir limana sahiptir; bu konumu sebebiyle önemli bir ithalat ve ihracat merkezi olmuştur¹⁰⁷. Osmanlı Devlet'inin kuruluşundan

¹⁰³ Küskü, *a.g.m.*, s. 1061.

¹⁰⁴ Küskü, *a.g.m.*, s. 1061.

¹⁰⁵ Küskü, *a.g.m.*, s.1061.

¹⁰⁶ Ömer Lütfi Barkan, "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi", *Türkiyat Mecmuası*, C. X, İstanbul 1953, s. 2.

¹⁰⁷ Abdurrahman Kurt, "19. Yüzyılın Sonlarında Sosyo-Kültürel Ve Dinî Açından Sinop Şehri", *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*, 5-7 Ekim 2018, s.849.

itibaren her 30 yılda veya daha uzun bir sürede arazi tahriri amacıyla sayımlar yapılmıştır. Bu tahrirler aynı zamanda nüfus tahminleri içinde kullanılmıştır. Dolayısıyla Sinop'un ilk nüfus bilgilerini tespit edebileceğimiz belgede, XV. yüzyılda 1487 (H. 859) tarihindeki tapu tahrir defteridir¹⁰⁸. Sinop'un XV. yüzyıldaki ilk tahrirden itibaren takip edebildiğimiz tahmini toplam nüfusu, XVI, XVII. ve XVIII. yüzyıllar boyunca da büyük bir dalgalanma göstermeyerek normal seyrinde arttığı gözlenmektedir¹⁰⁹.

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti için reformlar dönemi olduğundan, bu çerçevesinde, ilk defa 1830-1831 yıllarında askeri ve ekonomik gücün belirlenebilmesi amacıyla hanedeki erkeklerin sayılmasını temel alan nüfus sayımı gerçekleştirilmiştir¹¹⁰. Bu nüfus verilerinde, Sinop şehri nüfusu toplam 7137 olarak belirtilmiştir. Fakat bu nüfus sadece erkekleri ifade ettiğinden, bunun ne kadarının gayrimüslim nüfus olduğu da belirtilmediğinden, hem toplam nüfusu belirlemek, hem de kaynağımızda Rum tebaa diye geçen nüfusu tespit etmek zor olmaktadır¹¹¹. XIX. yüzyılda uygulanan diğer bir sayım ise yeni tahrir usulüne göre hane reislerinin künyesi varsa mesleği, sakin olduğu mahalle ve köyü yazılarak tutulan temettü kayıtlarıdır. Şehir merkezine ait hane esas alınarak tutulan bu sayımlar olacaktır. Sayımlarda vergi mükellefi olan erkek nüfus hane reisi olarak verilmesi itibariyle toplam nüfus rakamlarına tam olarak ulaşmak imkânı zor olduğu gibi hanede tam olarak kaç kişinin olduğunu ve cinsiyetini de belirlemek mümkün olamamaktadır¹¹².

Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk nüfus sayımları ise XIX. yüzyılda yapılmıştır. Bu yüzyılda yapılan çeşitli nüfus sayımlarında başta yine erkekler sayılırken, yüzyılın ikinci yarısında kadın nüfusu da sayımlara dâhil edilmiştir. XIX. yüzyılın ilk yarısında yapılan 1831 tarihli nüfus sayımında Sinop Sancağının nüfus bilgileri de yer almıştır. Bu sayımda yine yalnızca erkekler sayılırken, bunların yanına yaş ve hastalık/sağlık bilgileri de ilave edilmiştir. Bu bilgilere göre, 1831 yılında Sinop

¹⁰⁸ Selim Özcan, "XIX. Yüzyılın Ortalarında Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması: Sinop Örneği", *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu* / 5-7 Ekim 2018, s.1045.

¹⁰⁹ Özcan, *XIX. Yüzyılın Ortalarında Osmanlı Toplumunda Nüfusun...* s.1046.

¹¹⁰ Özcan, *XIX. Yüzyılın Ortalarında Osmanlı Toplumunda Nüfusun...* s.1046.

¹¹¹ Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara 1997. s. 214.

¹¹² Özcan, *XIX. Yüzyılın Ortalarında Osmanlı Toplumunda Nüfusun...* s.1046

Sancağında yaşayan erkeklerin sayısı 24.041 iken, bunlardan 564'ü hasta olarak kaydedilmiştir.¹¹³

Sinop sancağının 1881/1882 sayımındaki toplam nüfusu 119.022'dir 1903 senesi nüfus verileri incelendiğinde Sinop Sancağının toplam nüfusunun 144.064 olduğu görülmektedir. Bu nüfus içerisinde Müslüman erkeklerin sayısı 68.361 iken, Müslüman kadınların sayısı 65.948'dir. Gayrimüslimler ise, 6.894'ü Rum, 2.861'i Ermeni olmak üzere 9.755 kişidir¹¹⁴. II. Abdülhamid döneminde Sinop Sancağında yaşayan etnik unsurlar yalnızca Müslüman Türk, Rum, Ermeni ve Çingenerler (Kıptiler) değildi. Bunların yanı sıra; Çerkezler, Abazalar, Gürcüler, Lazlar, Tatarlar, Türkmenler ve Araplar da sancakta yaşamışlardır. Bu etnik unsurlardan Abaza, Gürcü, Laz, Tatar, Arap milletlerinin sayısı hakkında bilgi olmayıp, bunlar yalnızca lakaplardan anlaşılmaktadır.¹¹⁵

Sancağın nüfus defterlerinde ve şer'iyye sicillerinde; Araboğlu, Abazaoğlu, Tataroğlu, Lazoğlu gibi etnik köken belirten lakaplar görülmektedir. Sayılan unsurlar arasında Çerkezlerin sayıca fazla olduğunu ve birçok arşiv belgesine konu olduklarını söylemek mümkündür. Çerkezlere ait karyeler olduğu gibi (Muhacirin-i Çerakese), bazı önemli keresteciler de Çerkez'dir. XIX. ve XX. yüzyıllarda kent, antik çağlarda ve Osmanlı fethinin ilk dönemlerindeki parlak günlerinden uzak kalmıştır¹¹⁶.

2.5.SİNOP'UN EĞİTİM-ÖĞRETİM DURUMU

Eğitim bir toplumun en önemli değerleri arasında yer almaktadır. Toplumların gelişmesi ve yükselmesi açısından önemli görevi eğitimin üstlendiği söylenebilir. Eğitim toplumun en küçük parçası olan bireyi şekillendirerek ülke geleceğine yön verir. Osmanlı Devleti, eğitimin önemini kavramış ve eğitimde gelişmiş diğer dünya ülkelerini gözlemleyerek, ülkenin toplumsal yapısına en uygun olabilecek eğitim

¹¹³ Karal, *a.g.e.*, s.214.

¹¹⁴ Küskü, *a.g.m.*, s.1062.

¹¹⁵ Küskü, *a.g.m.*, s.1063.

¹¹⁶ Küskü, *a.g.m.*, s.1064.

sistemini geliştirmeye alıřmıřtır¹¹⁷. Tanzimat döneminde de bu politika ile hareket edilmiş fakat ortaya çıkan eğitimde ki gelişmeler İstanbul dışına çıkmamıştır. II. Abdülhamid dönemine kadar belirli bir kesimde kalan eğitim konusundaki çalışmalar bu dönemden sonra tüm devleti içine alacak şekilde oluşturulmuştur. II. Abdülhamid döneminde eğitim ve öğretimle ilgili gelişmeler ise geçmişe göre daha düzenli bir hal almıştır. Modern eğitim yerleşmiştir, devlet eğitimdeki görevinin farkındadır. Okullara devlet tarafından mali yardım sağlanmış, eğitimin finansmanı için vergiler ile kaynak sağlanmaya alıřılmıřtır¹¹⁸.

II. Abdülhamid döneminde maarif merkezi teşkilatı düzenlemeyle son şeklini almıştır. Böylece Maarif Nezareti bünyesinde, her ğretim derecesi için genel müdürlükler ve müfettişlikler meydana getirilmiş, her vilayet merkezinde birer maarif müdürlüğü ve meclisi oluřturulmuřtur¹¹⁹. 1879 yılından sonra vilayet maarif idareleri kurulmaya başlamıştır. Bu idareler 10 yıl içinde hicaz dışında bütün vilayetlerde kurulmuştur. Bu idarelerde 1869 yılında oluşturulan maarif nizamnamesi uygulanmaya başlamış ve eğitim kurumları ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim kurumları şeklinde sıralanmıştır. İbtidailer, Rüşdiyeler, idadiler ve sultanilerden meydana gelen eğitim sistemi tüm devleti kapsamıřtır¹²⁰.

Sinop Sancağının XIX. yüzyılda eğitim yapılanması ile ilgili çok fazla bilgi yer almamaktadır. Genel anlamda eğitim sistemleri şu şekildedir; ilk olarak Osmanlı Devleti'nde eğitim sisteminin temeli medreselerden oluşmaktadır. Medreseler, eğitimin verildiği ilk kurumlar olarak büyük bir öneme sahiptirler. Ancak ilerleyen dönemlerde ortaya çıkan bozulmalar medreseleri olumsuz olarak etkilemiştir. Bu eksiklikleri gidermek amacıyla Sıbyan Mektepleri açılmıştır. Sinop Kazasında tane medrese vardır. Osmanlı Dönemi içinde de ele alabileceğimiz bugün hala varlığını sürdüren medreseler vardır. Bunların en önemlilerinden birisi Pervane Medresesi (Sultan Aleddin Medresesi)Medrese, şehrin ortasında ve Camii Kebir'in kuzey tarafında yer almaktadır. 1262 yılında şehrin 2. defa alınışı anısına Selçuklu Veziri Muinüddin

¹¹⁷ Büşra Karataşer, "Sultan II. Abdülhamid Dönemi Eğitim Politikası Hakkında Bir Değerlendirme", International Journal of Social Science, 15.07.2017, S. 57, s.424.

¹¹⁸ Karataşer, a.g.m., s.425.

¹¹⁹ Bayram Kodaman, *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1991, s. 117.

¹²⁰ İlhan Tekeli, Selim İlkin, *Osmanlı İmparatorluğunda Eğitim ve Bilgi retim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü*, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, Ankara 1993, s.75.

Süleyman Pervane tarafından yaptırılmıştır. Kuzey-güney konumlu yapı dikdörtgen planlıdır. 2 eyvanlı, açık avlulu medrese tipinin güzel bir örneğidir. Girişi tamamen mermerden yapılmış, süslü anıtsal bir kapı şeklindedir. Giriş eyvanının her iki cephesinde birer oda vardır. Avlunun ortasında 8 gen bir şadırvan bulunmaktadır. Avlunun doğu ve batı cephesinde kuzey-güney konumlu uzanan ve 3'er sütuna oturan kemerli revaklar yer almakta, revakların gerisinde 5'erden 10 adet küçük oda bulunmaktadır. Her hücrenin içerisinde birer ocak ve sokağa bakan büyük penceresi vardır¹²¹.

XX. yüzyıl Sinop Sancağında eğitim kurumlarına baktığımızda genel olarak 221 tane Sıbyan mektebi yer almaktadır. Bunlar; Sinop'ta 71, Boyabat'ta 124, İstefan'da 26 olmak üzere tespit edilmiştir. Yeni yeni kullanılmaya başlanmış olan "İbtidai" mekteplerinden bahsedilmemesinin nedeni ise İbtidai isminin Sıbyan mektepleri yerine henüz tam olarak kullanılmaya başlanmamasıdır.¹²² Sıbyan mektepleri ilk eğitim ve öğretimin yapıldığı yer olarak bilinmektedir. Ayrıca ilk dönemlerde Sıbyan mektepleri, okuma-yazma, bazı dinî bilgiler ve basit hesap işlemlerinin verildiği ilkokullardır. Hemen her mahallede bulunduğu için "Mahalle Mektepleri" veya taş bina olarak inşa edildiği için "Taşmektep" de denilen bu okullar örgün eğitimin ilk basamağını oluşturmuşlardır. Okuma-yazmanın yanında ahlâkî terbiye verilmesi de hedeflenen amaçlar arasındadır. Çocuğu şerden sakındırmak ve hayra sevk etmek, Osmanlı cemiyetinin eğitim felsefesi olmuştur¹²³. Ortaokul tahsili için kurulan Rüşdiyelerden Sinop Sancağında 2 tane yer almaktadır. Bunlardan 1 tanesi Sinop, 1 tanesi de Boyabat'ta bulunmaktadır¹²⁴. Rüşdiyeler; Tanzimat döneminde Sıbyan mekteplerinin üstünde olmak üzere ortaöğretimin ilk kademesini oluşturmuştur. Tanzimat'ın ilk yıllarında bu kuruma öğretmen yetiştirmesi için 1848 tarihinde Fatihte Darülmuallimin

¹²¹ <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR-74905/camiler-ve-medreseler.html> (15.05.2019)

¹²² Faruk Çoban, *H.1288 (M. 1871) ve H. 1317 (M. 1899) Tarihli Kastamonu Vilayeti Salnamelerinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2006, s.30.

¹²³ Zülfü Demirtaş, "Osmanlı'da Sıbyan Mektepleri Ve İlköğretimin Örgütlenmesi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 17, Sayı: 1, s. 174.

¹²⁴ Tunay Karekök, "H. 1288 (M. 1871) Tarihli Kastamonu Vilayet Salnamesine Göre Kastamonu Vilayeti", *ZKÜ. Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010, C.6, S.11, s. 272-273.

açılmıştır. Darülmuallimin açılması ile Rüşdiyelerdeki eğitici kadro ihtiyacı da giderilmeye çalışılmıştır¹²⁵.

---

¹²⁵ Uğur Ünal, *II. Meşrutiyet Öncesi Osmanlı Rüşdiyeleri (1897-1907)*, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2015, s.2.

BÖLÜM 3

SİCİLL-İ AHVAL DEFTERLERİ'NE GÖRE SİNOPLU MEMURLAR

3.1. MEMURLARIN İSİMLERİ, LAKAPLARI, UNVANLARI, EĞİTİM DURUMLARI, MESLEKLERİ.

3.1.1. Müslüman Memurlar

Sicill-i Ahval defterlerinde kayıtlı yaklaşık doksan bin memur içerisinde 115 adet Müslüman 4 adet gayrimüslim olmak üzere toplam 119 Sinoplu memurun Osmanlı merkez ve taşra teşkilâtında çalışmış olduğu tespit edilmiştir. Müslüman olan memurların isimlerine baktığımızda bu memurlardan 107 tanesinin çift isimli, 12 tanesinin de tek isimli oldukları görülmüştür. Bunların yanında “*Hacı*” olarak adlandırılan 1 kişi “*Hafız*” olarak adlandırılan 6 kişi vardır. 3 kişi “*Bey*” olarak adlandırılırken 1 kişiden “*Ağa*” olarak bahsedilmiştir. Çift isimli memurlardan 26’sı “*Mehmet*”, 15’i “*Ali*”, 15’i “*Mustafa*”, 8’i “*Ahmet*”, 7’si “*Hüseyin*”, 4’i “*Süleyman*”, 4’ü “*Hasan*”, 4’ü “*İsmail*”, 3’ü “*Mahmud*”, 2’si “*Ömer*”, 2’si “*Osman*”, 2’side “*Yusuf*” olarak belirlenmiştir. Çift isimli memurların ön adı bağlamında “*Mehmed*” ismi en fazla kullanılandır. Çift isimli memurlardan en çok kullanılan isimlerin, 6’sının “*Hakkı*”, 5’inin “*Ali*”, “*Lütfi*”, 4’ünün ise “*Rıza*”, “*Vehbi*” olduğu tespit edilmiştir. Sinoplu memurlar arasında aynı ismi tekrar eden memurlarda oldukça fazladır. Bunlar arasında 4 kişi “*Ali Rıza*”, 2 kişi “*Ahmet Hamdi*”, 2 kişi “*Ali Lütfi*”, 2 kişi “*Ali Vehbi*”, 3 kişi “*İsmail Hakkı*”, 2 kişi “*Hüseyin Hüsnü*”, 3 kişi “*Mehmet Ali*”, 2 kişi “*Mehmet Hayri*”, 2 kişi “*Mehmet İzzet*”, 2 kişi “*Ömer Lütfi*”, isimlerini kullanmıştır. Memurların ön veya ikinci ad ayrımı dikkate alınmadan yapılan isimler incelendiğinde ise “*Mehmet*” isminin 27 kişi ile en fazla kullanılan isim olduğu anlaşılmıştır. Memurların isimleri incelendiğinde memur isimlerinin ağırlıklı olarak sahabe, ehl-i beyt ve dört halife ismi olduğu incelenen Sinop Sicill-i Ahval kayıtlarında görülmektedir.

Tablo 1: Müslüman Memurlar

	Memur Adı	Sıra	Memur Adı
1	Abdullah Agâh Efendi	59	Kadızzade Mehmet Vehbi
2	Abdulkadir Efendi	60	Mahmud Celalettin Efendi
3	Abdülkerim Bey	61	Mahmud Hamdi Bey
4	Ahmet Cevdet Efendi	62	Mahmud Nedim Efendi
5	Ahmet Efendi	63	Mehmet Ali Efendi 1
6	Ahmet Hamdi Efendi 1	64	Mehmet Ali Efendi 2
7	Ahmet Hamdi Efendi 2	65	Mehmet Ali Efendi 3
8	Ahmet Nazmi Efendi	66	Mehmet Emin Efendi
9	Ahmet Ramiz Efendi 1	67	Mehmet Fuat Efendi
10	Ahmet Ramiz Efendi 2	68	Mehmet Halit Efendi
11	Ali Aşkar Efendi	69	Mehmet Hayri Efendi 1
12	Ali Fuat Efendi	70	Mehmet Hayri Efendi 2
13	Ali Kasım Efendi	71	Mehmet Hayri Efendi 3
14	Ali Lütfi Efendi 1	72	Mehmet Hilmi Efendi
15	Ali Lütfi Efendi 2	73	Mehmet İzzet Efendi 1
16	Ali Nazım Efendi	74	Mehmet İzzet Efendi 2
17	Ali Remzi Efendi	75	Mehmet Kemal Efendi
18	Ali Rıza Efendi 1	76	Mehmet Lütfi Efendi
19	Ali Rıza Efendi 2	77	Mehmet Remzi Efendi
20	Ali Rıza Efendi 3	78	Mehmet Rıfat Efendi
21	Ali Rıza Efendi 4	79	Mehmet Rüştü Efendi
22	Ali Şükrü Efendi	80	Mehmet Sadettin Efendi
23	Ali Vasfi Efendi	81	Mehmet Said Efendi
24	Ali Vehbi Efendi 1	82	Mehmet Şevki Efendi
25	Ali Vehbi Efendi 2	83	Mehmet Tevfik Efendi
26	Azıklızzade Mehmet	84	Mustafa Avni Efendi
27	Behçet Kasım Efendi	85	Mustafa Cemil Efendi,
28	Bekir Sami Efendi	86	Mustafa Efendi
29	Cafer Sadık Efendi	87	Mustafa Fehmi Efendi,
30	Cevat Bey	88	Mustafa Fevzi Efendi
31	Esseyyid Mehmet Nesib Efendi	89	Mustafa Hamdi Efendi

32	Hacı Mehmet Nebil Efendi	90	Mustafa İsmet Efendi
33	Hafız Ahmet Halit Efendi	91	Mustafa İzzet Efendi
34	Hafız Ali Efendi	92	Mustafa Naim Efendi,
35	Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi	93	Mustafa Necati Efendi
36	Hafız Mehmet Raşit Efendi	94	Mustafa Nuri Efendi
37	Hafız Mehmet Selahattin	95	Mustafa Rasim Efendi
38	Hafız Tevfik Efendi	96	Mustafa Rıfat Efendi.
39	Hakkı Efendi 1	97	Mustafa Şükrü Efendi
40	Hakkı Efendi 2	98	Mustafa Talat Efendi.
41	Halil Rıfat	99	Mustafa Vasfi Efendi
42	Hasan Fehmi Efendi	100	Ömer Lütfi Efendi 1
43	Hasan Hüsnü Efendi	101	Ömer Lütfi Efendi 2
44	Hasan Nazmi Efendi	102	Osman Necip Fehmi Efendi
45	Hasan Tahsin Efendi	103	Osman Nuri Efendi
46	Hüseyin Avni Efendi	104	Recep Necip Efendi
47	Hüseyin Celalettin Efendi	105	Salih Efendi
48	Hüseyin Hakkı Efendi	106	Salih Sabri Efendi
49	Hüseyin Hüsnü Efendi 1	107	Servet Efendi
50	Hüseyin Hüsnü Efendi 2	108	Seyyid Ali Efendi
51	Hüseyin Niyazi Efendi	109	Süleyman Efendi
52	Hüseyin Remzi.	110	Süleyman Kemal Efendi
53	İbrahim Ağa	111	Süleyman Sırrı Efendi
54	İbrahim Vehbi Efendi	112	Süleyman Vehbi Efendi ¹²⁶
55	İsmail Hakkı Efendi 1	113	Tayyar Efendi
56	İsmail Hakkı Efendi 2	114	Yusuf Necat Efendi
57	İsmail Hakkı Efendi 3	115	Yusuf Ziya Efendi
58	İsmail Naim Efendi		

¹²⁶ BOA. DH. SAİD.d kayıtlarında incelediğimiz belgeler arasında “Süleyman Vehbi Efendi” isminde iki memur kaydı bulunmaktadır. Memurların sicil kayıtlarının incelenmesi sonucunda iki memurun aynı kişi olduğu tespit edilmiştir. BOA. DH. SAİD.d. 68-42 numaralı Sicil kaydında yer alan, “İş bu hülasesi seksen beşinci ve elli birinci sahifesinde dahi yazıldığı cihetle mezkûr hülasa asıl itihaz edilerek çevrilmiştir” ibaresi ile de arşivden elde ettiğimiz belge sayısı 120 den 119’a düşmüştür.

3.1.2. Gayrimüslim Memurlar

Sicill-i Ahval defterlerinde kaydı yer alan Sinoplu gayrimüslim memur sayısı 4 kişidir. Bu gayrimüslim memurların tamamının Rum milletin¹²⁷ e mensup olduğu tespit edilmiştir. Sinoplu gayrimüslim memurların isimleri “*Hrisostomos Galanos Efendi*”, “*Nikoli Efendi*”, “*Tanaş Grikoryadis Efendi*”, “*Yanko Dimitriyadi Efendi*” olarak tespit edilmiştir. Rum memurların tamamı “Efendi” olarak ifade edilmiştir.

Tablo 2: Gayrimüslim Memurlar

Sıra	Memur Adı	Milleti
1	Hrisostomos Galanos Efendi	Rum
2	Nikoli Efendi	Rum
3	Tanaş Grikoryadis Efendi	Rum
4	Yanko Dimitriyadi Efendi	Rum

3.1.3. Müslüman Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri

Sicill-i Ahvâl defterlerinde kayıtlı 115 Sinoplu Müslüman memurun doğum tarihleri H. 1230/1814-1815 ve H. 1310/1892-1893 arasında değişiklik arz etmektedir. Sinoplu memurlar arasında en yaşlısının H. 1230/ 1814-1815 doğumlu memurun ismi “*Mustafa İsmet Efendi*”, en gencinin ise H. 1310/1892-1893 doğumlu memurun ismi ise “*Ali Nazım Efendi*” olduğu tespit edilmiştir. Memurların baba isimleri ve unvanlarına baktığımızda 48 kişinin “Ağa”, 3 kişinin “Bey”, 3 kişinin ise “Usta” olarak adlandırıldığı görülmektedir. Memurlardan Mehmet Fuat Efendi’nin babasının ismi tespit edilememiştir. 115 memurun baba mesleklerini tetkik ettiğimizde, 60 memurun

¹²⁷ Millet Sistemi: Osmanlı devlet kontrolünde işleyen bir millet sistemi, Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethinden sonra Ortodoks Patriği ataması ve Ortodokslara içişlerinde ve dinî konularda geniş özerklik vermesiyle başlamıştır. Osmanlı Devleti’nin, topraklarında yaşayan insan topluluklarının din ya da mezhep esasına göre şekillendirerek yönetme biçimine “millet sistemi” denilmiştir. Millet sistemi, toplumun dini çizgilerine göre birleştirilmesinin bir sonucudur. Osmanlı Devleti’nde en yüksek düzeye ulaşan millet sistemi, İslam hukukunun da bir kurumudur. Türklerin gayrimüslim topluluklara karşı izlediği hoşgörü, insani politika ve padişahların ahlaki erdemleri sonucunda meydana geldiği belirtilmiştir. Oysa bu bir ahlaki erdem değil, bütünüyle Osmanlı Devletinin dayandığı hukuk sisteminin bir sonucudur. Bundan dolayı, millet sisteminin geliştirilmesinde Osmanlı devletinde ki bilim adamlarının erdemleri ve siyaset anlayışlarının önemli etkisi olmuştur. Ancak bunlar da, İslam kültürünün geliştirdiği değerlerin bir uzantısıdır. Tanzimat Dönemi ile birlikte ise millet sistemi yeniden yorumlanmış ve uygulanmıştır.

Bilal Eryılmaz, *Osmanlı Devletinde Millet Sistemi*, Ağaç Yayıncılık, İstanbul 1992, s.13.

Millet sisteminde din ve mezhep esasına göre tasnif edilen zimmiler, Rumlar, Ermeniler ve Yahudiler üç ayrı millet olarak kabul edilmiştir. Böylece gayrimüslimlerin devletle olan ilişkileri yeni bir yapıya kavuşturulmuştur.

babasının mesleği bilinmekte, geriye kalan 55 memurun baba mesleği ise bilinmemektedir. Bilinen 60 baba mesleği incelediğinde; “*Muhasebe Kalemi*”, “*Zebur-ı Derya Vapur-ı Hümayun Süvarisi Kaptanı*”, “*Aşar Başkâtibi*”, “*Sinop Sancağı Tahrirat Müdürü*”, “*Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi Azası*”, “*Sinop Tersanesi Mimarı*”, “*Sinop Sancağı Mutasarrıfı*”, “*Sinop Tarikat-ı Mevleviye’den*”, “*Muallim*”, “*Köy İmami*”, “*Tophane’de Sultan Beyazıt Mahallesi İmami*”, “*Sinop Kalesi Topçu Mülazım-ı Evveli*”, “*Hünkâr Pehlivanlarından*”, “*Asâkir-i Bahriye-i Şahane Redif Kâtibi*”, “*Aşar Müdürü Müderris Acente Memuru*”, “*Sinop İdare-i Mahsusa Asâkir-i Zaptiye Teşkilatı Baş Kolağası*”, “*Kadı*”, “*Cami-i Kebir İmami*”, “*Sıbyan Mektebi Hocası*”, “*Rüsumat Müdüriyeti Kantarcısı*”, “*Tahrirat Müdürü*”, “*Muhasebeci*”, “*Eytam Müdürü*”, “*Asâkir-i Şahane Sağ Kolağası*”, “*İstabl-ı Âmire Hizmetçisi*”, “*Maarif Nezareti Mekteb-i İbtidaiye Müfettişi*”, “*Taşra Rüsumat, Karantina, “Düyûn-ı Umumiye Aşar İdaresi Memuru*”, “*Aydın Şimendifer Kumpanyası Sandık Emini*”, “*Alay Emini*”, “*Galata’da Sultan Beyazıt Cami-i Şerifi İmami*”, “*Cami-i Kebir Müezzini*”, “*Evkafl Müdürü*”, “*Merkez Vergi Kâtibi*” şeklinde bir mesleki dağılım olduğu görülmüştür.

Tüm bu memurlukların dışında Tüccar ve Esnaf olanlarda yer almaktadır. Esnaf arasında “*Celep*”, “*Berber*”, “*Bakkal*”, “*Marangoz*”, “*Yorgancı*”, “*Hamamcı*”, “*Kasap*”, “*Taşçı*”, “*Demirci*”, “*Ziraatçi*” “*Camcı*” meslekleri yer almaktadır.

Tablo 3: Müslüman Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri

Sıra	Memur Adı	Doğum Tarihi	Baba Adı	Baba Mesleği
1	Abdullah Agâh Efendi	H. 1251 (M. 1835-1836)	Mehmet Efendi	
2	Abdulkadir Efendi	H. 1293 (M. 1876-1877)	Mehmet Efendi	
3	Abdülkerim Bey	H. 1255 (1839-1840)	Halil Efendi	Tüccar
4	Ahmet Cevdet Efendi	H. 1297 (M. 1879-1880)	Osman Nuri	
5	Ahmet Efendi	H. 1287 (M. 1870)	Halil Ağa	
6	Ahmet Hamdi Efendi 1	H. 1301 (M. 1883-1884)	Süleyman Neşet Efendi	Muhasebe Kalemi Mümeyyizi
7	Ahmet Hamdi Efendi 2	H. 1272 (M. 1855-1856)	Hüseyin Ağa	Esnaf
8	Ahmet Nazmi Efendi	H. 1291 (M. 1871-1874)	Muhsin Oğlu Ali	Zebur-ı Derya Vapur-ı

				Hümayun Süvarisi Kaptan
9	Ahmet Ramiz Efendi 1	H. 1255 (M.1839-1840)	Ahmet Efendi	
10	Ahmet Ramiz Efendi 2	H. 1303 (M. 1885-1886)	Hüsnü Efendi	Aşar Başkâtibi
11	Ali Aşkar Efendi	H. 1297 (1879-1880)	Asım Efendi	Sinop Sancağı Tahrirat Müdürü
12	Ali Fuat Efendi	H. 1287 (M. 1870-1871)	Osman Nuri Efendi	
13	Ali Kasım Efendi	H. 1287 (M. 1870-1871)	Mehmet Haşım Efendi	Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi Azası
14	Ali Lütü Efendi 1	H. 1283 (M. 1866-1867)	Osman Ağa	-
15	Ali Lütü Efendi 2	H. 1284 (M. 1867-1868)	Ahmet Hamdi Efendi	Sinop Bidayet Mahkemesi Ceza-i Reisi,
16	Ali Nazım Efendi	H. 1310 (M. 1892-1893)	Mustafa Efendi	Celep Esnafı
17	Ali Remzi Efendi	H. 1250 (M. 1834-1835)	Ahmet Efendi	
18	Ali Rıza Efendi 1	H. 1308 (M. 1890-1891)	Mustafa Efendi	
19	Ali Rıza Efendi 2	H. 1280 (M. 1863-1864)	Abdullah Ağa	
20	Ali Rıza Efendi 3	H.1271 (M. 1854-1855)	Mehmet Ağa	Sinop Tersanesi Mimarı
21	Ali Rıza Efendi 4	H. 1290 (M. 1873-1874)	Mehmet Ağa	Esnaf
22	Ali Şükrü Efendi	H.1271 (M.1854-1855)	Ahmet Agazade Mehmet Ağa	
23	Ali Vasfi Efendi	H. 1301 (M. 1883-1884)	Abdullah Ağa	Esnaf Esnafı
24	Ali Vehbi Efendi 1	H. 1270 (M. 1853-1854)	Mustafa Beyin	
25	Ali Vehbi Efendi 2	H. 1284 (M. 1867-1868)	Hasan Tahsin	
26	Azıklıade Mehmet	H.1276 (M. 1859-1860)	Mahir Ali Efendi	
27	Behçet Kasım Efendi	H. 1291 (M. 1874-1875)	Ali Usta	Berber Esnafı
28	Bekir Sami Efendi	H.1274 (M. 1857-1858)	Hasan Ağa	Esnaf
29	Cafer Sadık Efendi	H.1292 (M.1875-1876)	İbrahim Ağa	Zürradan
30	Cevat Bey	H.1282 (M.1865-1866)	Faik Bek Efendi	Sinop Sancağı Mutasarrıfı
31	Esseyid Mehmet Nesib Efendi	H.1247 (M.1831-1832)	Mehmet Dede Efendi	Sinop ahalisinden ve Tarikat-ı Mevleviye'den
32	Hacı Mehmet Nebil Efendi	H. 1262 (M. 1846-1847)	Mustafa Ağa	
33	Hafız Ahmet Halit Efendi	H.1250 (M. 1834-1835)	Mahmud Efendi	

34	Hafız Ali Efendi	H.1263 (M. 1847-1948)	Feyzullah Efendi	
35	Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi	H. 1299 (M. 1882-1883)	Ahmet Efendi	Muallim
36	Hafız Mehmet Raşit Efendi	H. 1292 (M. 1875-1876)	Abdullah Efendi	Köy İmamı
37	Hafız Mehmet Selahattin	H. 1278 (M. 1861-1862)	Abdurrahman Efendi	Tophane'de Sultan Beyazıt Mahallesi İmamı
38	Hafız Tevfik Efendi	H. 1286 (M. 1869-1870)	İbrahim Efendi	Sinop Kalesi Topçu Mülazım-ı Evveli
39	Hakkı Efendi 1	H.1303 (M. 1885-1886)	Hasan Ağa	Zürra
40	Hakkı Efendi 2	H. 1278 (M. 1861-1862)	Osman Ağanın	
41	Halil Rıfat	H. 1243 (M. 1827-1828)	Mehmet Ağa	Hünkâr Pehlivanlarından
42	Hasan Fehmi Efendi	H.1280 (M. 1863-1864)	Ahmet Ağa	
43	Hasan Hüsnü Efendi	H. 1293 (M. 1876-1877)	Hacı Ali Zade Hacı Hasan Efendi	Tüccar
44	Hasan Nazmi Efendi	H. 1284 (M. 1867-1868)	Ali Efendi	Bakkal Esnafı
45	Hasan Tahsin Efendi	H.1286 (M.1869-1870)	İsmail Ağa	Marangoz Esnafı
46	Hüseyin Avni Efendi	H.1293 (M. 1876-1877)	Hüsnü Ağa	Esnaf
47	Hüseyin Celalettin Efendi	H.1283 (M.1866-1867)	Mustafa Ağa	
48	Hüseyin Hakkı Efendi	H.1305 (M. 1887-1888)	Mahir Efendi	Asâkir-i Bahriye-i Şahane Redif Kâtibi
49	Hüseyin Hüsnü Efendi 1	H.1272 (M.1855-1856)	Ömer Ağa	
50	Hüseyin Hüsnü Efendi 2	H.1271 (M. 1854-1855)	Abdülkadir Efendi	
51	Hüseyin Niyazi Efendi	H.1277 (M.1860-1861)	Mustafa Ağanın	
52	Hüseyin Remzi.	H.1296 (M. 1880-1881)	Mustafa Asım Efendi	
53	İbrahim Ağa	H.1263 (M.1846-1847)	Mehmet Ağa	Zürra
54	İbrahim Vehbi Efendi	H. 1290 (M. 1873-1874)	Mustafa Ağa	
55	İsmail Hakkı Efendi 1	H. 1265 (M.1850-1851)	Osman Ağa	
56	İsmail Hakkı Efendi 2	H.1293 (M.1876-1877)	Hasan Efendi	
57	İsmail Hakkı Efendi 3	H.1278 (M.1861-1862)	Mehmet Ağa	Esnaf
58	İsmail Naim Efendi	H.1285 (M.1869-1869)	Ahmet Fuat Efendi	
59	Kadızaade Mehmet Vehbi	H.1260 (M1844-1845)	İbrahim Efendi	

60	Mahmud Celalettin Efendi	H.1276 (M.1859-1860)	Hasan Fikri Efendi	Aşar Müdürü
61	Mahmud Hamdi Bey	H.1284 (1867-1868)	Ahmet Nazif Efendi	Müderriş
62	Mahmud Nedim Efendi	H.1277 (M. 1860-1861)	Veli Ağa	Sinop İdare-i Mahsusa Acente Memuru
63	Mehmet Ali Efendi 1	H.1280 (M.1863-1864)	Mustafa Ağa	Esnaf
64	Mehmet Ali Efendi 2	H. 1287 (M.1870-1871)	Mustafa Efendi	Cami-i Kebir İmamı, Sıbyan Mektebi Hocası.
65	Mehmet Ali Efendi 3	H.1282 (M.1865-1866)	Mustafa Ağa	
66	Mehmet Emin Efendi	H.1250 (M.1834-1835)	Esseyit Ali Efendi	Kadı
67	Mehmet Fuat Efendi	H.1277 (M.1860-1861)		Asâkir-i Zaptiye Teşkilatı Baş Kolağası
68	Mehmet Halit Efendi	H.1278 (M.1261-1862)	Mustafa Efendi	
69	Mehmet Hayri Efendi 1	H.1273 (M.1856-1857)	Osman Efendi	
70	Mehmet Hayri Efendi 2	H.1273 (M.1856-1857)	Ömer Ağazade Osman Efendi	
71	Mehmet Hayri Efendi 3	H. 1273 (M.1856-1857)	Osman Remzi Efendi	
72	Mehmet Hilmi Efendi	H. 1230 (M. 1814-1815)	İbrahim Ağan	
73	Mehmet İzzet Efendi 1	H. 1280 (M. 1863-1864)	Hasan Ağa	Rüsumat Müdüriyeti Kantarcısı
74	Mehmet İzzet Efendi 2	H. 1267 (M.1850-1851)	Halil Efendi	Yorgancı Esnafı
75	Mehmet Kemal Efendi	H.1309 (M. 1891-1892)	İbrahim Ağa	
76	Mehmet Lütfi Efendi	H.1284 (M.1867-1868)	Asım Efendi	Tahrirat Müdürü
77	Mehmet Remzi Efendi	H. 1295 (M. 1891-1892)	Mustafa Ağa	
78	Mehmet Rıfat Efendi	H.1269 (M. 1852-1853)	Osman Ağa	Zürra
79	Mehmet Rüştü Efendi	H.1278 (M. 1862-1863)	Ali Efendi	
80	Mehmet Sadettin Efendi	H.1285 (M. 1868-1869)	Mehmet Reşit Efendi	Muhasebeci
81	Mehmet Said Efendi	H.1281 (M. 1864-1865)	Mehmet Ağa	
82	Mehmet Şevki Efendi	H.1270 M.(1853-1854)	Osman Remzi Efendi	Eydam Müdürü
83	Mehmet Tevfik Efendi	H. 1294 (M.1877-1878)	Mustafa Ağa	
84	Mustafa Avni Efendi	H.1305 (M.1888-1889)	Hüseyin Ağa	
85	Mustafa Cemil Efendi,	H. 1288 (M. 1871-1872)	Niyazi Efendi	Asâkir-i Şahane Sağ Kolağası

86	Mustafa Efendi	H.1291 (M. 1874-1875)	Mehmet Emin Ağa	
87	Mustafa Fehmi Efendi,	H.1292 (M. 1875-1876)	Memiş Ağa	Taşçı Esnafı
88	Mustafa Fevzi Efendi	H.1309 (M. 1891-1892)	Mehmet Usta	Demirci Esnafı
89	Mustafa Hamdi Efendi	H. 1265 (M. 1848-1849)	Hüseyin Kaptan	
90	Mustafa İsmet Efendi	H.1288 (M.1813-1814)	Mustafa Ağa	
91	Mustafa İzzet Efendi	H.1282 (M. 1865-1866)	Mustafa Ağa	
92	Mustafa Naim Efendi,	H.1870 (M. 1853-1854)	Osman Oğlu Ömer Efendi	Cami-i Kebiri Müezzini
93	Mustafa Necati Efendi	H.1289 (M. 1872-1873)	Ahmet Fuat Efendi	
94	Mustafa Nuri Efendi	H.1273 (M. 1857)	Kasap Osman Ağa	
95	Mustafa Rasim Efendi	H.1273 (M. 1856-1857)	Osman Ağa	Kasap Esnafı
96	Mustafa Rıfat Efendi.	H. 1300 (M. 1883-1884)	Mehmet Hayri Efendi	Merkez Vergi Kâtibi
97	Mustafa Şükrü Efendi	H.1302 (M. 1884-1885)	Ömer Lütfi Efendi	Evkaf Müdürü
98	Mustafa Talat Efendi.	H. 1302 (M. 1885-1886)	Tahir Efendi	
99	Mustafa Vasfi Efendi	H.1291 (M. 1874-1875)	Abdurrahman Efendi	Galata'da Sultan Beyazıt Cami-i Şerifi İmamı
100	Osman Necip Fehmi Efendi	H. 1263 (M. 1846-1847)	Hasan Efendi	Alay Emini
101	Osman Nuri Efendi	H. 1277 (M. 1860-1861)	Mahmud Ağa	
102	Ömer Lütfi Efendi 1	H. 1269 (M. 1852-1853)	Mehmet Ağa	
103	Omer Lütfi Efendi 2	H. 1274 (M. 1857-1858)	Ömer Ağanın	
104	Recep Necip Efendi	H. 1306 (M. 1889-1890)	İdris Efendi	
105	Salih Efendi	H. 1297 (M. 1879-1880)	Ömer Efendi	Aydın Şimendifer Kumpanyası Sandık Emini
106	Salih Sabri Efendi	H.1274 (M. 1858-1859)	Mahmud Ağa	
107	Servet Efendi	H. 1297 (M. 1879-1880)	İbrahim Ağa	Esnaf
108	Seyid Ali Efendi	H. 1287 (M. 1870-1871)	Yusuf Bey	
109	Süleyman Efendi	H. 1295 (M. 1878)	Osman Efendi	Maarif Nezareti Mekteb-i İbtidaiye Müfettişi
110	Süleyman Kemal Efendi	H. 1282 (M. 1865-1866)	Mustafa Efendi	Taşra Rüsumat, Karantina,

				Düyûn-ı Umumiye Aşar İdaresi Memuru
111	Süleyman Sırrı Efendi	H. 1295 (M. 1878-1879)	Yanık Mehmet Usta	Berber Esnafı
112	Süleyman Vehbi Efendi	H. 1290 (M. 1863-1864)	Şükrü Beyin	Camcı
113	Tayyar Efendi	H. 1286 (M. 1869-1870)	Şükrü Efendi	
114	Yusuf Necat Efendi	H. 1281 (M. 1864-1865)	Hüseyin Ağa	İstabl-ı Âmire Hizmetçisi
115	Yusuf Ziya Efendi	H. 1274 (M. 1856-1857)	Mehmet Ağa	Bakkal Esnafı

3.1.4. Gayrimüslim Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları, Baba Meslekleri

Defterlerde mevcut 4 Sinoplu gayrimüslim memurun doğum tarihleri H.1260/1844-1845 ile H. 1290/1874-1875 arasında değişmektedir. H.1260/1844-1845 doğumlu memurun ismi “*Hrisostomos Galanos*” iken H. 1290/1874-1875 doğumlu memurun isminin “*Yanko Dimitriyadi Efendi*” olduğu tespit edilmiştir. Gayrimüslim memurdan birinin baba adı verilmemişken 3 tanesinin baba mesleğinin ne olduğu da yer almamaktadır. Baba mesleği verilen şahsın mesleğinin “*Bina Mimarı*” olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4: Gayrimüslim Memurların Doğum Tarihleri, Baba Adları ve Baba Meslekleri

Sıra	Memur Adı	Doğum Tarihi	Baba Adı	Baba Mesleği
1	Hrisostomos Galanos	H.1260 (M.1844-1845)	Konstantin	
2	Nikoli Efendi	H. 1288 (M.1872-1873)	Mihail Nam Kimsenin	
3	Tanaş Grikoryadis Efendi	H. 1282 (M. 1866-1867)	Hristaki	
4	Yanko Dimitriyadi Efendi	H. 1290 (M. 1874-1875)		Bina Mimarı

3.1.5. Müslüman Memurların Aile ve Sülale Ad veya Unvanları

Sinoplu Müslüman memurlardan 27 tanesinin mensup oldukları sülale adı veya unvanları tespit edilmiştir. Kaydedilmiş olan aile veya sülale isimleri şunlardır. “Ağazade”, “Keseroğlu”, “Beşli Ağası Zade”, “Ömer Zade”, “Zaraklı”,

“Parmaksızoğlu”, “Tangal Oğlu”, “Eğlence Zade”, “Azaklızade”, “Subaşı Zade”, “Emir Gazi Oğlu”, “Hoca”, “Togar (Nogar) Oğlu”, “Kara Hasan Oğlu”, “Kürt Oğlu”, “Kara Mehmet Oğlu”, “Sabunîzade”, “Kavizade”¹²⁸, “Kadıze”, “Kara Mustafa Oğlu”, “Şabanın Baş Oğlu”, “Somuncuzade”, “Çerakes-i Abzeh Kabilesi”, “Hamamcızade”, “Müftüzade”dir. İki kişinin sülale adı veya unvanı ise “Ağazade” olarak geçmektedir.

Kişileri diğer insanlardan ayıran özelliklerin başında onun adı ve sıfatları gelmektedir. Soyadının kullanılmadığı bir dönem düşünüldüğünde şahısların ad ve sıfatlarının önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Osmanlı Devleti’nde Müslim veya gayrimüslim olmasına bakılmaksızın insanların isimlerinin yanında işi ya da mesleği de sıklıkla yer almıştır. Kişilerin fiziksel özellikleri veya vücudunun belirgin bir özelliği, nerden geldiği, iyi bilinen bir karakter özelliği, dini bir özelliği, mesleğini ifade eden lakaplar verilen sıfatlar arandadır. Örneğin; “Parmaksızoğlu”, “Kara Mustafa Oğlu”, “Kara Mehmet Oğlu”, “Kara Hasan Oğlu” gibi memur lakapları kişinin fiziki özelliklerine göre şekil almıştır. “Hamamcızade”, “Sabunîzade”, “Somuncuzade”, “Keseroğlu”, Müftüzade gibi lakaplar ise kişilerin mesleki özelliklerini ifade etmektedir. Şahısların nereli olduklarını ifade eden lakaplara da rastlamaktayız bunlar; “Azaklızade”, “Çerakis-i Abzeh Kabilesi”, “Kürt Oğlu” bunların yanında “Tangal Oğlu”, “Ömer Zade”, “Emir Gazi Oğlu”, “Hoca”, “Togar Oğlu gibi sadece isimlerle ifade edilmiş lakaplar da tespit edilmiştir. Ayrıca Ağazade gibi soyunu ifade eden lakaplarda yer almıştır.

Tablo 5: Müslüman Memurların Sülale Adı veya Unvanları

Sıra	Memur Adı	Sülale Adı
1.	Abdullah Agâh Efendi	Keseroğlu
2.	Ali Aşkar Efendi	Beşli Ağası Zade
3.	Ali Fuat Efendi	Ömer Zade
4.	Ali Lütfi Efendi	Zaraklı
5.	Ali Rıza Efendi	Parmaksızoğlu
6.	Ali Vasfi Efendi	Tangal Oğlu
7.	Ali Vehbi Efendi	Eğlence Zade
8.	Azaklızade Mehmet	Azaklızade

¹²⁸ Geniş bilgi için bkz. İlhan Ekinci, “Sinop’ta Bir Ayan Ailesi, Kavizadeler Hakkında Bazı Bilgiler”, *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop’ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*, 5-7 Ekim 2018, C.2, s.609-625.

9.	Bekir Sami Efendi	Subaşı Zade
10.	Hacı Mehmet Nebil Efendi	Emir Gazi Oğlu
11.	Hafız Ahmet Halit Efendi	Hoca
12.	Hafız Mehmet Selahattin	Müftü Zade
13.	Hasan Tahsin Efendi	Togar (Nogar) Oğlu
14.	Hüseyin Avni Efendi	Kara Hasan Oğlu
15.	İbrahim Ağa	Kürt Oğlu
16.	İbrahim Vehbi Efendi	Kara Mehmet Oğlu
17.	İsmail Hakkı Efendi	Sabunîzade
18.	İsmail Naim Efendi	Kavizade
19.	Mehmet Vehbi	Kadızaade
20.	Mehmet Hayri Efendi	Ağazade
21.	Mehmet Said Efendi	Kara Mustafa Oğlu
22.	Mustafa Fehmi Efendi,	Şaban'ın Baş Oğlu
23.	Salih Sabri Efendi	Somuncuzade
24.	Seyid Ali Efendi	Çerakis, Abzeh Kabilesi
25.	Süleyman Vehbi Efendi	Ağazade
26.	Tayyar Efendi	Hamamcızade

3.1.6. Gayrimüslim Memurların Sülale Adı veya Unvanları

Sinoplu Gayrimüslim memurlardan 4 tanesinin mensup oldukları sülale adı veya unvanları tespit edilmiştir. Kaydedilmiş olan aile veya sülale isimleri şunlardır. 4 memurda sülale ad veya unvanı “*Rum Milleti*” olarak belirtilmiştir. Sadece 1 memurun sülale ad veya unvanı “*Kestaneci Oğlu*” olarak belirtildiği görülmüştür. Günümüzde Sinop şehrinin kestane ile ünlü olduğunu bilmekteyiz 19. yüzyılda karşımıza çıkan lakattan da anlaşılacağı üzere mesleki bir özellik dolayısı ile “Kestaneci Oğlu” lakabı verilmiştir.

Tablo 6: Gayrimüslim Sülale Ad veya Unvanları

Sıra	Memur Adı	Sülale Adı
1	Hrisostomos Galanos	Rum milleti
2	Nikoli Efendi	Rum milleti
3	Tanaş Grikoryadis Efendi	Rum milleti
4	Yanko Dimitriyadi Efendi	Kestaneci Oğlu – Rum milleti

3.1.7. Memurların Eğitim Durumları

3.1.7.1. Memurların Eğitim Aldıkları Okullar

Memurların doğum tarihlerinden anlaşılacağı gibi Sinoplu memurların büyük çoğunluğu II. Abdülhamid devri eğitim sisteminde yetişmişlerdir. Cehaletin ortadan kaldırılması ve umumi bir eğitim anlayışın kurulması yönünde bir dizi tedbir alınmıştır. Osmanlı Devleti'nde ilk eğitim ve öğretimin yapıldığı yer olarak "Sıbyan mekteb"leri açılmıştır. Kitle öğretimi yapan Sıbyan okulları devletin parlak dönemlerinde zamanın ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için oldukça titiz bir şekilde takip edilmiştir. Fakat Osmanlı Devleti'nin pek çok kurumunda olduğu gibi Sıbyan mekteplerinde de kendini yenileyememe durumu gerçekleştiği için zaman içerisinde işlevini yitirmiştir.¹²⁹ 1860'lı yıllarda Osmanlı Devleti'nde Rüşdiyelerin sayısı oldukça artmış, aynı dönemde İstanbul'da çok sayıda meslek okulu, yüksekokul açılmıştır. Bu dönemde vilayetlerde Rüşdiyenin üstünde bir okul mevcut değildir. Vilayetlerin yanı sıra İstanbul'da dahi yüksekokullara talebe yetiştirecek okullar mevcut değildi. Bu tarz gereksinimlerden dolayı idadi okullarının kurulması ve açılması gerekli görülmüştür¹³⁰. Maarif Nizamnamelerinde hemen açılması ön görülen idadiler 1873 tarihine kadar açılmamıştır. Ülkenin içinde bulunduğu maddi sıkıntılar ve öğretmen yetersizliğinden dolayı 1873 tarihinde Darü'l Maarif idadiye çevrilerek ilk mülki idadi mektebi açılmıştır.¹³¹

Batı fikirlerinin anlaşılmasına başladığı dönem olarak ifade edebileceğimiz II. Abdülhamid devrinde Batı kültürünü daha iyi anlayabilmek amacıyla, yeni kurulan okullarda yabancı dil öğretimine önem verilmiştir. Bu dönemde "Harbiye", "Mülkiye" ve "Askerî Tıbbiye'nin programları geliştirilerek okullarda bilgili bir kuşağın yetişmesine gayret edilmiştir¹³². Sultan II. Abdülhamid devrinde "Mülkiye Mektepleri" özel bir yer tutmuştur. II. Abdülhamid, tahta çıkışından kısa bir süre sonra çıkardığı 18 Muharrem 1294 (2 Şubat 1877) tarihli bir irade ile mektebin programının Galatasaray Mekteb-i Sultânîsi'nin üzerinde yer alacak bir yüksekokul olarak yeniden

¹²⁹ Kodaman, *a.g.e.*, s. 57.

¹³⁰ Kodoman, *a.g.e.*, s.114.

¹³¹ Kodoman, *a.g.e.*, s.117.

¹³² Şerif Mardin, *Bütün Eserleri, Türk Modernleşmesi Makaleler 4*, (Derleyen: Mümtaz'er Türköncü-Tuncay Önder), İletişim Yayınları, İstanbul 2014, s.15

düzenlenmesini ve gerekli masrafları kendisinin karşılayacağını Sadrazam Mithat Paşa'ya bildirmiştir. Bunun üzerine Şûra-yı Devlet'in yaptığı çalışmalar neticesinde, idâdî (lise) ve yüksekokul olmak üzere iki kısımdan oluşan ve padişahın himayesinden dolayı “Mekteb-i Mülkiye-i Şahane” adını alan okulda eğitim süresinin beş yıla çıkarılmasına ve öğrencilerin on sekiz-otuz beş yaş grubu arasından seçilmesine karar verilmiştir¹³³. Bu mekteplerden mezun olanlar; büyükelçilik kâtipliği, şehbenderlik, kaza mülki amirliği, kaymakam gibi üst düzey devlet yöneticileri olmuşlardır.¹³⁴ Alt kademedeki bu okulların yanı sıra 1880’de “Mekteb-i Hukuki”, 1889’da “Mülkiye Baytar Mektebi” adında yüksekokullar da açılmıştır. Mesleki ve teknik eğitime yönelik olarak 1882’de “Sanayi-i Nefise”, 1883’te bugünkü İstanbul Teknik Üniversitesi’nin temeli sayılan “Hendese-i Mülkiye Mektebi”, aynı tarihte “Lisan Mektebi”, 1884’te “Ticaret Mektebi”, 1887’de “Fenn-i Resim ve Mimari Mektebi”, aynı tarihte “Bağ ve Aşı Ameliyat Mektebi” ve “Amelî Ziraat Mektebi”, 1889’da “Polis Dershanesi”, 1892’de “Aşı Memurları Mektebi”, “Gümrük Memurları Mektebi” ve “Aşiret Mektebi”, 1898’de “Çoban Mektebi”, 1903’te “Dâr’ülhayr-ı Âli” gibi çok sayıda okul da yine Sultan II. Abdülhamid devri eğitim sistemi içerisinde yer almıştır¹³⁵.

Sicill-i Ahval kayıtlarına göre Sinop’ta II. Abdülhamid döneminde ilköğretim kademesi ifade edilirken *Sıbyan Mektebi*’nin yanı sıra *İptida-i Mekteb* ismi de kullanılmıştır. Sinoplu Memurların 77’inin *Sıbyan Mektebi* ismi ile okumuş oldukları yazılmışken 24 memurun ise *İptida-i Mekteb*’i adı altında eğitim almış oldukları kayıtlıdır. Bu bilgilerden anlaşılacağı üzere, Sicill-i Ahval defterlerinde kayıtlı 119 Sinoplu memurun 101 tanesinin en az İlkokul eğitimini tamamlamış olduğu tespit edilmektedir. Sıbyan mektebi mezunlarından 4’ü farklı yerlerde Sıbyan Mektebini okumuştur. Bunlardan “*Hafız Teyfik Efendi- Boyabat Kazası Sıbyan Mektebi*”, “*Hakkı Efendi 2- İzmir Mahalle Mektebi*”, “*Mehmet Emin Efendi- Dersaâdet Sıbyan Mektebi*”, “*Yusuf Ziya Efendi Babadağ Kazası Sıbyan Mektebi*” nde okumuştur. Sinop dışında ilkokulu İptida-i Mektep adı ile okuyan kişiler ise şunlardır: “*Hafız Mehmet Selahattin-Tophane Muhyittin Fenari İbtidai Mektebi*”, “*Yusuf Necat Efendi- Tophane İbtidai*

¹³³ Ali Akyıldız, “Mekteb-İ Mülkiye”, *Tdi İslâm Ansiklopedisi*, C. Ek-2, s.240- 242

¹³⁴ Findley, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Bürokratik...*, s.320.

¹³⁵ Yahya Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000-M.S. 2004*, Pegem Yayıncılık, İstanbul 2004, s. 218-219.

Mektebi” Sinoplu memurlardan herhangi bir okulda okumamış olan kişiler incelendiğinde sadece *İbrahim Ağa*’nın olduğu ve okuma yazma bilmediği tespit edilmiştir. Memurların 7’sinin eğitim bilgileri verilmişken, okuma yazma bilip bilmedikleri konusunda bir bilgi verilmemiştir.

Sinoplu memurlardan 4’ü Sıbyan Mektebi’nin yanı sıra Medrese eğitimi de almıştır. Sinoplu memurların 80’inin *Mülkî Rüşdiye*, 4 memurun ise *Askerî Rüşdiye Mektebi* mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Yaptığımız tespitlere göre 24 memurun *İdadi Mektebi* mezunu olduğu anlaşılmıştır. Örgün ve resmi eğitimin yanında 2 Sinoplu memurun “Muallim-i mahsus”tan ders aldıkları tespit edilmektedir. Rüşdiye mezunu olan 80 memurun çoğunluğu Sinop’ta okumuştur. Sinop dışında Rüşdiyede okuyan memurlar; “*Ahmet Hamdi Efendi 1- Taşköprü Rüşdiye Mektebi*”, “*Hacı Mehmet Nebil Efendi- Dersaâdet Valide Sultan Rüşdiye-i Mülkiye Mektebi*”, “*Hafız Mehmet Selahattin- Dersaâdet Feyziyye Rüşdiye Mektebi*”, “*Hafız Teyfik Efendi- Boyabat Rüşdiye Mektebi*”, “*Hafız Mehmet Raşit Efendi-Bahriye Rüşdiye Mektebi*”, “*Hakkı Efendi 2- İzmir Rüşdiye Mektebi*”, “*Hasan Hüsnü Efendi- Trabzon Askeri Rüşdiye*”, “*Hüseyin Avni Efendi-Boyabat Rüşdiye Mektebi*” “*Hüseyin Hüsnü Efendi 2- Dersaâdet Zeyrek Rüşdiye Mektebi*”, “*Mahmud Celalettin Efendi-İnebolulu Rüşdiye Mektebi*”, “*Mahmud Hamdi Bey- Soğuk Çeşme Rüşdiye Askeri Mektebi*”, “*Mehmet Emin Efendi- Valide sultan Rüşdiye Mektebi*”, “*Mehmet Fuat Efendi- Fatih Askeri Rüşdiyesi*”, “*Mehmet İzzet Efendi 2- Beşiktaş Rüşdiye Mektebi*”, “*Mustafa Vasfi Efendi- Soğuk Çeşme Askeri Rüşdiye*” *Salih Efendi- İzmir Rüşdiye Mektebi*” şeklinde tespit edilmiştir.

Rüşdiye eğitiminde olduğu gibi İdadi eğitiminde de memurların çoğunluğu Sinop’ta eğitim görmüştür. Sinop dışında İdadi Mektebi eğitim almış memurlar şunlardır: “*Ahmet Hamdi Efendi 1- Kastamonu İdadisi*”, “*Ahmet Ramiz Efendi- Kastamonu Vilayeti İdadi Mektebi*”, “*Mehmet Fuat Efendi- Bursa ve Dersaâdet İdadi Mektepleri*”, “*Mustafa Fevzi Efendi- Kastamonu İdadi Mektebi*”, “*Mustafa Necati Efendi- İzmir İdadi Mektebi*”, “*Mustafa Şükrü Efendi- Konya İdadi Mektebi*”, “*Mustafa Talat Efendi- Aydın Mülkiye İdadisi*”, “*Salih Efendi- İzmir Mülkiye İdadisi*”.

Medrese eğitimi almış olan öğrencilerden 1 tanesi Sinop’taki medreselerde eğitim alırken bazıları ise Sinop dışındaki medreselerde eğitim almışlardır. Medrese eğitimini Sinop dışında almış olan memurların okudukları medreseler ise şunlardır: “*Ali*

Rıza Efendi 2- Ayasofya Medresesi”, “Hakkı Efendi 2- Tire Kasabası İbn-i Melek Medresesi”, “Salih Sabri Efendi- Reşit Ağa Medresesi”.

Gayrimüslim Sinoplu memurlardan Hrisostomos Galanos Efendi, Dersaadet Rum Mektebi; Nikoli Efendi, Sinop Rum Mektebi, Dersaâdet İdadisi, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane’de eğitim almıştır. Diğer gayrimüslim memurlardan Tanaş Grikoryadis Efendi, Fener Rum Mektebi; Yanko Dimitriyadi Efendi, Kumkapı, Fransız Mektebi, Sinop Rum Mektebi’nde eğitim almışlardır.

Sinoplu memurlar arasında 7 kişinin yükseköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Bu kişiler ve mezun oldukları okullar şunlardır: Abdülkerim Bey, Mızıka-i Hümayun Mektebi, Mektebi Armoni; Hasan Hüsnü Efendi, Dersaâdet Mülkiye-i Şahane Mektebi; Mahmud Hamdi Bey, Mekteb-i Mülkiye-i Şahane; Mustafa Cemil Efendi, Sanayi-i Nefise Mektebi; Mustafa Necati Efendi, Hukuk Mekteb-i Şahanesi; Mustafa Şükrü Efendi, Ulum-ı Tıbbiye Şubesi; Nikoli Efendi, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane.

3.1.7.2. Memurların Bildiği Diller

Sicill-i Ahvâl belgelerinde kayıtlı Sinoplu memurların bildikleri diller kısmında “okuryazar”, “yazar”, “konuşur”, “anlar”, “aşına” gibi ifadeler yer almaktadır. İncelediğimiz memurlar arasında sadece 8 memurun bildiği diller hakkında bilgiye rastlanmamıştır. Sicil kayıtlarında memurlara ait bildikleri diller arasında “Türkçe okuryazar”, “Arapça okuryazar”, “Arapça konuşur”, “Farsça okuryazar”, “Farsça konuşur”, “Farsça anlar”, “Ermenice okuryazar”, “Ermenice konuşur”, “Fransızcaya aşına”, “Fransızca anlar” “Çerkesçe konuşur”, “Rumca konuşur”, “Latince okur”, ifadeler yer almaktadır. Belgelerde “yazar” ve “konuşur” kavramlarının bazı memurlarda ise “kitabet eder”, “tekellüm eder” şeklinde kullanılmış olduğu görülmektedir. Sinoplu memurların 84’ü en az “Türkçe okuryazar” olarak tespit edilmiştir. Memurların 2’si sadece “Türkçe okur”; 20’si “Türkçe yazar”; 2’si “Türkçe konuşur” olarak tespit edilmiştir.

Birden fazla dil bilen Sinoplu memurlar şunlardır: Nikoli Efendi: Türkçe, Rumca ve Fransızca okuryazar. Hristomos Glanos: Fransızca, Rumca ve Latince okur, Türkçe

okuryazar. Tanaş Grikoryadis Efendi: Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazar. Yanko Dimitriyadi Efendi: Fransızca ve Rumca okur, Türkçe okuryazar. Abdullah Ağâh Efendi: Arabi tahsil etmiş, Türkçe kitabet eder. Ahmet Ramiz Efendi 2: Türkçe okuryazar, Arabi, Farsî, Fransızca ve Ermeniceye Aşina. Ali Aşkar Efendi: Türkçe okuryazar Fransızca okuryazar. Ali Lütî Efendi 2: Fransızca okur Türkçe okuryazar. Ali Remzi Efendi: Arapça, Bulgarca konuşur ve yazar. Ali Rıza Efendi 1: Türkçe konuşur. Fransızca Aşina Ali Rıza Efendi 4: Arapça konuşur Türkçe okuryazar. Hafız Ahmet Halit Efendi: Arapça ve Farsça *okur*, Türkçe okuryazar Arapça okur, Türkçe okuryazar Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi: Arapça okur, Türkçe okuryazar. Hakkı Efendi 1: Türkçe okuryazar, Fransızca ve Ermeniceye Aşina. Çerkesçe konuşur. Hakkı Efendi 2: Türkçe ve Farsça okuryazar. Hasan Hüsnü Efendi: Türkçe okuryazar, Fransızca ve Rumcaya aşina. İbrahim Vehbi Efendi: Türkçe yazar, Rumcaya aşina. İsmail Naim Efendi: Türkçe ve Fransızca yazar. Kadızade Mehmet Vehbi: Türkçe yazar, Arapça ve Rumca konuşur. Mahmud Hamdi Bey: Fransızca okur, Türkçe okuryazar. Mehmet Emin Efendi: Türkçe yazar. Arapça ve Farsça biraz konuşur. Mehmet Kemal Efendi: Türkçe yazar. Arapça, Farsça ve Fransızcaya aşina. Mehmet Rüşdi Efendi: Türkçe yazar ve Rumca konuşur. Mustafa Cemil Efendi: Arapça, Farsça, Fransızca ve İngilizce eğitimi almıştır, Türkçe okuryazar. Mustafa Şükrü Efendi: Türkçe ve Fransızca okuryazar, Ermeniceye aşina. Seyid Ali Efendi: Türkçe okuryazar, Çerkesçe konuşur. Süleyman Sırrı Efendi: Fransızca okur, Türkçe okuryazar.

Sinoplu memurlardan Türkçe dışında dil bildiği belirtilen memurların ağırlıklı bildikleri dillere baktığımızda memurlardan 3'ü "Ermenice, 5'i Arapça "konuşur", "okuryazar", "okur" "aşina"dır. Memurlardan Farsça bilenlerden 5'i "konuşur", "okuryazar", veya "aşina"dır. Fransızca bilen 16 memurun bazıları bu dili "konuşur", "okuryazar", "okur" ve "aşina"dır. Memurlardan Rumca bilen 8 memurun bazıları bu dili "konuşur", "okuryazar", "okur" ve "aşina" olarak tespit edilmiştir. Memurlardan 2 tanesi ise "Çerkesçe "konuşur",1 memur Latince "okur", 1 memur Bulgarca "konuşur", "yazar" olarak ifade edilmiştir.

Sicill-i Ahval kayıtları oluşturulurken memurların kendi sicil kayıtlarını doldurmaları usulü 1884 yılına kadar devam etmiştir. Bu uygulamanın meydana getirdiği sorunların başında, verilen bilgilerin doğruluğu hakkında tahkikat

yapılamaması gelmiştir. Yani 1884’e kadar kendi sicil kayıtlarını doldurmuş olan memurların verdiği bilgilerin tahkik ve teyit edilememiş olması da akla gelebilir. Ancak 1884 sonrasında ait Sinoplu memurların kayıtlarında da dil bilgisi zenginliğinin önceden olduğu gibi devam etmiştir.

Sicill-i Ahval kayıtlarının oluşturulması esnasında biyografi sahibine yöneltilen sorulardan birisi de bitirdiği okuldan almış olduğu mezuniyet belgesinin olup olmadığıdır. Yani memur sicil kaydında tasdikname, icazetname ya da diplomasının olup olmadığını eklemek zorundaydı. Kayıtlarda diploma kelimesinin karşılığı olarak genel olarak “*şahadetname*”¹³⁶ tabiri kullanılırken sadece “Ahmet Nazmi Efendi-Diploma”, “Nikoli Efendi-Diploma” olarak kullanılmıştır.

Memurun bir medreseden veya hocadan almış olduğu diploma niteliğindeki belge ise “*icazetname*” tabiri ile ifade edilmiştir. Bir eğitim kurumundan mezun olamayıp eğitimini yarım bırakarak ayrılan memurların eğitim durumu kısmında “*tasdikname*” ifadesine yer verilmiştir. Bazı memurların personel kaydındaki eğitim durumu kısmında diploma hususuna hiç yer verilmezken bazılarında ise şahadetnamenin zayi (kayıp) olduğu, muharrik (yanmış) olduğu notu düşülmüştür. 4 memurun mezuniyet belgesini kaybettiği, 1 memurun mezuniyet belgesinin ise yanmış olduğu tespit edilmiştir.

Memurların almış oldukları mezuniyet belgelerinin dereceleri “*aliyyül âlâ şahadetname*”(en yüksek), “*âlâ şahadetname*” (yüksek), “*karîb ’ül-âlâ şahadetname*” (yükseğe yakın), *Vasat (Orta) Şahadetname* gibi tabirlerle ifade edilmiştir. Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti’nin son döneminde eğitim-öğretim sisteminde geçer dereceli diplomaların yukarıda belirtilen dört kategoriye ayrıldığı söylenebilir. Sicill-i Ahvâl defterlerinde kayıtlı 119 Sinoplu memurun 68’inin şahadetname, 4’ünün icazetname, 2’sinin diploma ve 7’ sının tasdiknamesini olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7: Memurların Eğitim Durumları

Sıra	Memur Adı	Okuduğu Okullar	Eğitim Durumu	Bildiği Diller
1	Abdullah Agâh Efendi	Sıbyan Mektebi, Muallim-i Mahsusa		Arabi tahsil etmiş,

¹³⁶ Şahadetname: Diploma, mezuniyet belgesi. İsmail, Parlatur, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara, II. Baskı, 2009, s.1551.

				Türkçe kitabet eder
2	Abdulkadir Efendi	Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
3	Abdülkerim Bey	Mızıkâ-i Hümayun Mektebi, Mektebi Armoni		Türkçe okuryazar
4	Ahmet Cevdet Efendi	Sinop İdadi Mektebi	Aliyyülâlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
5	Ahmet Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
6	Ahmet Hamdi Efendi 1	İptida-i Mektep, Taşköprü Rüşdiye Mektebi, Kastamonu İdadisi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
7	Ahmet Hamdi Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
8	Ahmet Nazmi Efendi	Sinop İbtidai Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Diploma	Türkçe okuryazar
9	Ahmet Ramiz Efendi 1	Sıbyan Mektebi		Türkçe okuryazar
10	Ahmet Ramiz Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Sinop ve Kastamonu Vilayeti İdadi Mektebi	Karib'ül Âlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar. Arabi, Farsî, Fransızca ve Ermeniceye Aşina.
11	Ali Aşkar Efendi	Sinop İbtidai Mektebi, Sinop İdadi Mektebi		Türkçe okuryazar Fransızca okuryazar
12	Ali Fuat Efendi	Sıbyan Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
13	Ali Kasım Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
14	Ali Lütü Efendi 1	Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
15	Ali Lütü Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Fransızca okur Türkçe okuryazar
16	Ali Nazım Efendi	Sinop İbtidai Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi, Sinop Mülkiye İdadi Mektebi	Aliyyülâlâ ve âlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
17	Ali Remzi Efendi	Sıbyan Mektebi		Arabi, Bulgarca konuşur ve yazar
18	Ali Rıza Efendi 1	Sinop İbtidai Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi, Sinop İdadi Mektebi	Âlâ Şahadetname	Türkçe konuşur. Fransızca Aşina
19	Ali Rıza Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Ayasofya Medresesi		Türkçe okuryazar
20	Ali Rıza Efendi 3	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar

21	Ali Rıza Efendi 4	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Arapça konuşur Türkçe okuryazar
22	Ali Şükrü Efendi	SinopSıbyan Mektebi, Sinop İdadi Mülkiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
23	Ali Vasfi Efendi	İdadi Mektebi, Rüşdi Mülkiye Kısmı	Karib'ül Âlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
24	Ali Vehbi Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
25	Ali Vehbi Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
26	Azıklıade Mehmet	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
27	Behçet Kasım Efendi	Sinop Aziziye İbtidai Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe yazar
28	Bekir Sami Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
29	Cafer Sadık Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Aliyyülâlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
30	Cevat Bey	Sıbyan Mektebi		Türkçe yazar
31	Esseyit Mehmet Nesib Efendi	Sıbyan Mektebi		Türkçe yazar
32	Hacı Mehmet Nebil Efendi	Mahalli Sıbyan Mektebi Dersaadet Valide Sultan Rüşdiye-i Mülkiye Mektebi		Türkçe okuryazar
33	Hafız Ahmet Halit Efendi	Sıbyan Mektebi		Arapça ve Fransıza okur, Türkçe okuryazar
34	Hafız Ali Efendi	SinopMedresesi		
35	Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Arapça okur, Türkçe okuryazar
36	Hafız Mehmet Raşit Efendi	İbtidai Mektep, Bahriye Rüşdiye Mektebi	Karib'ül Âlâ Şahadetname	
37	Hafız Mehmet Selahattin	Tophane Muhyittin Fenari İbtidai Mektebi, Feyziyye Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	
38	Hafız Tefik Efendi	Sinop ve Boyabat Sıbyan Mektebi, Boyabat Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
39	Hakkı Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Ziraat İdadi Mektebi	Aliyyülâlâ İdadi Şahadetnamesi	Türkçe okuryazar. Fransızca ve Ermeniceye Aşına.Çerkesçe konuşur.
40	Hakkı Efendi 2	İzmir Mahalle Mektebi, İzmir Rüşdiye Mektebi, Tire Kasabası İbn-i Melek Medresesi, Hukuk Mektebi	İcazetname, Şahadetname	Türkçe ve Farsça okuryazar
41	Halil Rıfat	Sıbyan Mektebi		Türkçe okur
42	Hasan Fehmi Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar

43	Hasan Hüsni Efendi	Sinop İbtidai Mektebi, Trabzon Askeri Rüşdiye Mektebi, Dersâadet Mülkiye-i Şahane Mektebi	Tasdikname	Türkçe okuryazar, Fransızca ve Rumcaya aşına
44	Hasan Nazmi Efendi	Sıbyan Mektebi, SinopRüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
45	Hasan Tahsin Efendi	Mahalli İbtidai ve Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
46	Hrisostomos Galanos	Rum Mektebi	Şahadetname	Fransızca, Rumca ve Latince okur, Türkçe okuryazar
47	Hüseyin Avni Efendi	Sıbyan Mektebi, Boyabat Rüşdiye Mektebi,	Şahadetname	Türkçe okuryazar
48	Hüseyin Celalettin Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
49	Hüseyin Hakkı Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
50	Hüseyin Hüsni Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
51	Hüseyin Hüsni Efendi 2	Mahalli İbtidai Mektebi, Dersâadet Zeyrek Rüşdiye Mektebi	Şahadetname (Zayı)	Türkçe okuryazar
52	Hüseyin Niyazi Efendi	SinopSıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe yazar
53	Hüseyin Remzi.	Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
54	İbrahim Ağa	-	-	Okuyup yazması yoktur
55	İbrahim Vehbi Efendi	Mektebi Rüşdiye, Sinop İbtidai Mektebi		Türkçe yazar, Rumcaya aşına
56	İsmail Hakkı Efendi 1	Sıbyan Mektebi		Türkçe okuryazar
57	İsmail Hakkı Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Hastalığından dolayı ikmal-i tahsil edemedi	Türkçe okuryazar
58	İsmail Hakkı Efendi 3	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
59	İsmail Naim Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi, Mekteb-i Sultani	Şahadetname, Fünun'dan Tasdikname	Türkçe ve Fransızca yazar
60	Kadızzade Mehmet Vehbi	Sıbyan Mektebi, Muallim-i Mahsusa		Türkçe yazar, Arapça ve Rumca konuşur
61	Mahmud Celalettin Efendi	Sıbyan Mektebi, İnebolulu Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
62	Mahmud Hamdi Bey	Sıbyan Mektebi, Soğuk Çeşme Rüşdiye Askeri Mektebi, Mekteb-i Mülkiye-i Şahane		Fransızca okur. Türkçe okuryazar

63	Mahmud Nedim Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
64	Mehmet Ali Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
65	Mehmet Ali Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi.	Şahadetname	Türkçe okuryazar
66	Mehmet Ali Efendi 3	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
67	Mehmet Emin Efendi	Dersâdet Sıbyan Mektebi, Valide sultan Rüşdiye Mektebi.	İcazetname	Türkçe yazar. Arapça ve Farsça biraz konuşur.
68	Mehmet Fuat Efendi	Sıbyan Mektebi, Fatih Askeri Rüşdiyesi, Bursa ve Dersâdet İdadi Mektepleri		Türkçe yazar.
69	Mehmet Halit Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
70	Mehmet Hayri Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname (Zayi)	Türkçe okuryazar
71	Mehmet Hayri Efendi 2	Sıbyan Mektebi	Şahadetname (Zayi)	Türkçe okuryazar
72	Mehmet Hayri Efendi 3	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
73	Mehmet Hilmi Efendi	Sıbyan Mektebi		Türkçe yazar.
74	Mehmet İzzet Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
75	Mehmet İzzet Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Beşiktaş Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe yazar.
76	Mehmet Kemal Efendi	Mülkiye İdadisi	Şahadetname, Tasdikname	Türkçe yazar. Arapça, Farsça ve Fransızcaya aşına
77	Mehmet Lütfi Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
78	Mehmet Remzi Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Âlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
79	Mehmet Rifat Efendi	Sıbyan Mektebi, Enderun Mekteb-i Hümayun		Türkçe yazar.
80	Mehmet Rüşdi Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe yazar ve Rumca konuşur.
81	Mehmet Sadettin Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
82	Mehmet Said Efendi	Mekteb-i İbtidai, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	-
83	Mehmet Şevki Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
84	Mehmet Tevfik Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Vasat Şahadetname	Türkçe okuryazar
85	Mustafa Avni Efendi	Sinop İbtidai Mektebi, İdadi Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar

86	Mustafa Cemil Efendi,	İbtidai Mektep, Sanayi-i Nefise Mektebi	Şahadetname	Arapça, Farsça, Fransızca ve İngilizce eğitimi almıştır. Türkçe okuryazar
87	Mustafa Efendi	İbtidai Mektep, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
88	Mustafa Fehmi Efendi,	Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
89	Mustafa Fevzi Efendi	Sinop Rüşdiye Mektebi, Sinop İdadi Mektebi, Kastamonu İdadi Mektebi	Aliyyülâlâ Şahadetname. Tasdikname	-
90	Mustafa Hamdi Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi, Sultani Mektebi	-	Türkçe okuryazar
91	Mustafa İsmet Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
92	Mustafa İzzet Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okur
93	Mustafa Naim Efendi,	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe yazar.
94	Mustafa Necati Efendi	Sıbyan Mektebi, İzmir İdadi Mektebi, Rüşdiye Mektebi, Hukuk Mekteb-i Şahanesi	Aliyyülâlâ Şahadetname. Tasdikname	Türkçe yazar.
95	Mustafa Nuri Efendi	Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
96	Mustafa Rasim Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
97	Mustafa Rıfat Efendi.	İbtidai Mekteb, Mekteb-i İdadi- Mülkiye,	Aliyyülâlâ Şahadetname	
98	Mustafa Şükrü Efendi	Sinop Rüşdiye Mektebi, Konya İdadi Mektebi, Ulum-ı Tıbbiye Şubesi	İcazetname. Şahadetname	Türkçe ve Fransızca okuryazar, Ermeniceye aşına
99	Mustafa Talat Efendi.	Sinop İbtidai Mektebi, Aydın Mülkiye İdadisi	Aliyyülâlâ Şahadetname. Tasdikname	-
100	Mustafa Vasfi Efendi	Sıbyan Mektebi, Soğuk Çeşme Askeri Rüşdiye	Şahadetname	Türkçe yazar
101	Nikoli Efendi	Mahalli Rum Mektebi, Dersaâdet İdadisi, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane	Tasdikname, Diploma	Türkçe, Rumca ve Fransızca okuryazar.
102	Osman Necip Fehmi Efendi	Sıbyan Mektebi	-	Türkçe yazar.
103	Osman Nuri Efendi	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname (Muhterik/Yanmış)	Türkçe okuryazar
104	Ömer Lütfi Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
105	Ömer Lütfi Efendi 2	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi		Türkçe okuryazar
106	Recep Necip Efendi	İbtidai Mekteb, İdadi Mektebi	Âlâ İdadi Şahadetnamesi	Türkçe okuryazar
107	Salih Efendi	İzmir Mülkiye İdadisi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar

108	Salih Sabri Efendi	İbtidai Mektebi, Reşit Ağa Medresesi, Bayezid Cami-i Şerifi Dersiamı	İcazetname	Türkçe okuryazar
109	Servet Efendi	Sıbyan Mektebi, SinopRüşdiye Mektebi		
110	Seyid Ali Efendi	Sinop Aziziye İbtidai Mektebi, Rüşdiye Mektebi,	Şahadetname (Zayi)	Türkçe okuryazar-Çerkesçe konuşur.
111	Süleyman Efendi	İptida-i Mektebi, Davut Paşa Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe yazar
112	Süleyman Kemal Efendi	Sıbyan Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar.
113	Süleyman Sırrı Efendi	Sıbyan Mektebi, Sinop İdadi Mektebi		Fransızca okur, Türkçe okuryazar
114	Süleyman Vehbi Efendi 1	Sıbyan Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Karib'ül-âlâ Şahadetname	Türkçe okuryazar
115	Tanaş Grikoryadis Efendi	Fener Rum Mektebi	Şahadetname	Türkçe, Fransızca ve Rumca okuryazar
116	Tayyar Efendi	Sıbyan Mektebi	Şahadetname	-
117	Yanko Dimitriyadi Efendi	Kumkapı Fransız Mektebi, Sinop Rum Mektebi		Fransızca ve Rumca okur, Türkçe okuryazar
118	Yusuf Necat Efendi	Tophane İbtidai Mektebi, Rüşdiye Mektebi	Şahadetname	Türkçe okuryazar
119	Yusuf Ziya Efendi	Babadağ Kazası Sıbyan Mektebi		Türkçe yazar

3.1.8. Memurların Mesleki Hayatları

Sicill-i Ahval defterlerinde kaydı bulunan 119 Sinoplu memurun başta kendi memleketleri olan Sinop olmak üzere ülkenin çeşitli yerlerinde görev yapmış oldukları görülmektedir. Bu bilgiler üzerine, 119 Sinoplu memur arasında 68 personel, Sinop sınırları içerisinde memuriyetlerine başladıklarını görmekteyiz. Belirlemiş olduğumuz 68 memurun dışında kalanlar Sinop çevresi ve muhtelif yerlerde görev yapmış olan memurlardır. Geriye kalan 51 Sinoplu memurun ilk göreve başlama kurumları farklılık göstermiştir. Bazı memurların göreve başladıkları kurum verilmiş iken hangi şehirde göreve başlamış olduklarına dair bilgi mevcut değildir. Sinop dışında görev almış memurların ilk görev yerlerine baktığımızda; 10 memurun Dersaadet, 3 memurun Ayancık Kazası, 2 memurun Boyabat Kazası, 2 memurun Aydın Vilayeti, 2 memurun

İzmir, 2 memurun Gerze, 2 memurun Uluborlu Kazası, bu şehirlerin yanı sıra Bartın, İnebolu, elibolu, Tekfurdağı, Çatalca Sancağı, Yemen, Selanik, Limni Adası, Marmara, Trabzon, Aziziye Kazası, Suriye, Beykoz Kazası’ında görev almışlardır. Sicill-i Ahval kayıtlarına göre Sinoplu memurların memuriyetleri süresince görev yaptıkları yerler şunlardır; Dersaadet, Trabzon, Ayancık, Gerze, Halep, Bab-ı Cebel Kazası, İnebolu, Araklı, Gümüşhane, Kelkit, Çakıroğlu, Rusçuk ve Bitlis, Aydın, Milas, Kastamonu, İstefan (Ayancık), Taşköprü, Boyabat, Çarşamba Karasu Nahiyesi, Beykoz, Şile, Çorlu, Divriği, Turgutlu, Dağ Mermer Nahiyesi, Ilıca Nahiyesi, Kasaba Kazası, Gördes Kazası, Uluborlu kazası, İzmir, Saruhan, Menteşe, Sakız Adası, Kosova, Yanya, Suriye, Halep, Naip Nahiyesi, Kalamon Nahiyesi, İpsala Kazası, Hafik Kazası, Midye Kazası, Vidin Sancağı, Akkaya Nahiyesi, Tekfur Dağı İncik, Cezayir-i Bahri Sefid, Kalamon Nahiyesi, İpsala Kazası, Hafik Kazası, Midye Kazası, Vidin Sancağı, Erzurum, Menteşe Sancağı, Ankara, Trablusgarp, Kosova, Mudurnu, Safranbolu, Kayacıklı Nahiyesi, Cide Kazası, Küre Kazası, Tuna Vilayeti, Zıftovi, Samsun, Giresun, Edirne, Dedeoğaç, Gümölcine, Siroz Sancağı, Halep, İnebolu, İskopit, Kapıdağ, Lâdik Kazası, Biga Sancağı, Zaferanbolu, SultanHisar Nahiyesi, Yeni Pazar, Çine kazası, Tosya, Yemen, Ereğli, Düzce, Mudanya, Çatalca Sancağı.

Sicill-i Ahval kayıtlarında yer alan 119 Sinoplu memurdan 115’inin memuriyete başlama yaşı belirtilmişken, 4 memurun göreve başlama yaşı ve tarihi belirtilmemiştir. İncelediğimiz memurlardan bazılarının işe başlama yaşı sicil kaydı içerisinde verilmişken bazı belgelerde ise belirtilmemiştir. Göreve başlama yaşlarının tespiti için elimizde bulunan veriler doğrultusunda doğum tarihi ile işe başladığı tarihler incelenerek kaç yaşında memuriyete başladığı tespit edilmiştir. Sicil kayıtlarına göre memurların göreve hangi statü ile başladığına dair bilgiler 23 Aralık 1880 tarihinde yayınlanan personel yönetmeliğinin 5. ve 6. maddeleri gereğince memurun işe başlarken “*muvaZZaf*” (asaleten, kadrolu) mı yoksa “*mülazemetle*”¹³⁷ mi olduğu 23 Aralık 1880 yönetmelik ile belirtilmiştir¹³⁸. Bu bilgiler doğrultusunda Sinoplu memurlara baktığımızda 119 memurun 71’inin “*mülazemetle*” memuriyete başladığını

¹³⁷ Mülazemetle: mülazım olarak, staj görerek, maaşsız, aylıksız anlamına gelir. Mülazım ise, stajyer yerinde kullanılabilir bir tabirdir. Tanzimat’ tan önce bunun yerine Şakirt kullanırdı. Her iki kelime de; hiçbir şey bilmeyerek bir kaleme yazılan ve kalem işlerini öğrenerek sonra aylığa geçen genç memurlar için kullanılmıştır Bu tabir yerine bundan sonraki memurlar için “stajyer” ibaresi yer alacaktır.

Devellioğlu, *a.g.e.*, s.719; Pakalın, *a.g.e.*, C. II, s. 611.

¹³⁸ <http://www.tdk.gov.tr>

görmekteyiz. Sinoplu memurların “*asaleten*” veya “*mülazemetle*” işe başlama yaşları ağırlıklı olarak 15 ve 25 yaşları arasında değişiklik göstermektedir. Bu istatistiklerden sonucunda Osmanlı bürokrasisinde Tanzimat sonrası işe başlama yaşı ve statüsü konusunda bir standardın yakalanmış olduğu söylenememektedir. Bazı memurlar çok küçük yaşta işe başlarken bazı memurlar çok geç yaşlarda işe başlamışlardır. Bazı memurlar *mülazemetle* işe başlarken bazı memurlar *asaleten* başlamıştır. *Mülazemetle* göreve atanan bazı memurlara aylık ödenmişken bazılarına herhangi bir ücret ödenmemiştir. Tanzimat’tan sonra Osmanlı toplumunda artık memuriyet, hem memur adayları hem de memur ailesi için cazip bir hal almıştı. Aileler, çocuklarını uyuturken devlet memuru olmayı özendiren ninniler söylerlerdi. Örneğin; “*uyur uyur ya Allah/büyür büyür maşallah/ kâtip olur inşallah*” ya da “*benim oğlum mamır olacak/ büyük büyük adam olacak*” şeklinde çocukları memurluğa özendirici sözler sarf edilmiştir.¹³⁹ Bu durumun temel sebebi olarak memurların aldıkları maaş sistemleri gösterilebilir. Osmanlı Devleti’nde 1838 tarihinden itibaren memurlara yönelik “maaş sistemi” getirilmiştir¹⁴⁰. Maaş konusundaki yeni uygulama ile bir memurun çalışsa da çalışmasa da her halükarda aylık belli bir geliri garantilemesi memurluk mesleğini önemli bir konuma getirmiştir. Fakat bu durum olumsuz bir gelişmeyi de beraberinde getirmiş, memurların işlerinin bu denli bir garanti altına alınması rehavete kapılıp bazen görevlerini suiistimal etmeleri ve aksatmaları gibi olumsuz bir durumu da ortaya çıkarmıştır.¹⁴¹ Nitekim Sinoplu memurların da *infisal* ve *infikakları* (yerini terk etme, boşa çıkma) durumunda yeni bir göreve atanıncaya kadar geçen sürede maaşlarını almaya devam ettikleri sicil kayıtlarında da görülmektedir. Bu güvence ile olsa gerektir ki Sinoplu memurların tayin edildikleri yere gitmeyerek sık sık “*infikak*” ettikleri, ya da göreve başladıktan sonra tayin edildiği yerin hava ve suyunu uyum sağlayamama ve benzeri sebeplerle istifa ettikleri, fakat standart olmayan bir süre sonrasında başka bir yere tekrar tayin edildiklerine sıkça rastlanmıştır. Osmanlı toplumunda memuriyetin gözde meslek haline gelmesinde en önemli neden, işin rahatlığı ve temizliğiyle yakından ilgilidir. Çünkü 19.yüzyılda İstanbul’daki devlet dairelerinde görev yapan

¹³⁹ Ömer Aytaç, “Memurluk Zihniyeti ve Memuriyet Toplum: Prens Sabahattin’in Görüşleri Işığında Bir Çözümleme”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8,S.1,2006, s.18.

¹⁴⁰ Carter V. Findley, *Kalemîyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının...*, s. 315.

¹⁴¹ Ali Akyıldız, *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme*, İletişim Yayınları, İstanbul 2012, s. 56.

memurların çoğu işe ya hiç gitmemekte veya çok az gitmektedir¹⁴². Osmanlı Devleti'nde, devlet kademesinde görev alan memurların maaşları “kuruş” üzerinden ödenirdi. Kuruş, 19.yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren günlük alverişlerde kullanılan ufak para birimi olarak değerlendirilmiştir; fakat bu yüzyılın sonlarına doğru kuruşun Osmanlı para piyasasına hâkim olduğu gözlenmiştir¹⁴³. Kadrolu olarak işe başlamış olan Sinoplu memurların işe başlama maaşlarının tayin edildikleri kurum ve makama göre farklılık arz ettiği görülmektedir. Terfii durumunda memurun maaşının arttığı, muadil memuriyete yapılan yer değişikliğine bağlı atamalarda ise memuru maaşının bazen maaşın artmasına rağmen bazen de aynı kaldığı görülmektedir. Memuriyetin konum gereği memurun daha alt statüdeki bir memuriyete atanması durumunda maaşının da azaldığı görülmüştür. Bundan dolayı Osmanlı memur maaşlarının muadil statüler bazında da olsa miktarı, artış oranı ve düzeni konusunda tam bir standardın sağlanmış olduğu söylenemez. Mesela bir memurun kademe derece ilerlemesine bağlı olarak düzenli olarak bir üst statüdeki memuriyete atanması esasının Sinoplu memurlar özelinde tam olarak uygulanmadığı görülmektedir. Çok sayıda memurda görülmüştür mesela memurun herhangi bir ceza almadığı halde, bir alt kademedeki statüye tayin edildiği, dolayısıyla maaşının düşürüldüğüne sıkça rastlanmaktadır.

Sicill-i Ahval defterlerine göre Sinoplu memurlar arasından kadrolu bir memuriyete atanmış olan Sinoplu memurlar arasında en düşük işe başlama maaşı *Ali Aşkar Efendi*, 16 yaşında iken H.1310 (M.1898)tarihinde 20 kuruş maaşla Sinop Sancağı Tahrirat Kalemî Mümeyyizliğine tayin edilerek sahip olmuştur. Sinoplu memurlar arasında en yüksek ilk memuriyet maaşını H. 1313 (M.1896) yılında 38 yaşında Yemen Vilayeti dâhilinde Hama Sancağı Rüşdiye-i Askerîsinin Arabi ve Farisi muallimliğine tayin edilmiş olan *Salih Sabri Efendi* almıştır. Bu memurun ilk memuriyet maaşı 800 kuruştur. Aynı maaş ile *Mustafa Şükrü Efendi*, H. 1329 (M.1911) tarihinde 27 yaşında Uluborlu Kazası belediye tabipliğine tayin edilmiştir. Bütün memuriyeti boyunca almış olduğu terfi, ödül ve ihsanlar neticesinde en yüksek aylık gelire sahip olan Sinoplu memur ise H. 1325 (M. 1909) Trablusgarp'ta işe başlayan

¹⁴² Levent Çanaklı, *Türk Romanında Bürokrasi Ve Memurlar (1872-1950)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2007, s.64.

¹⁴³ Şevket Pamuk, “Kuruş”, *TDVİA*, C.26, İstanbul 2002, s.459.

12500 guruş maaşla Cezayir-i Bahr-i Sefit Vilayeti maarif müdüriyetinde görev yapmıştır.

Carter V. Findley “1890’ların ortalarında Osmanlı memurlarının aldığı ortalama bin kuruş aylık ailelerinin geçimleri için yeterliydi” demektedir.¹⁴⁴119 Sinoplu Memurdan sadece 22’sinin memuriyeti boyunca 1000 guruş ve üzeri maaş aldıkları düşünüldüğünde, Sinoplu memurların büyük bir kısmının ortalama Osmanlı memur geçim standardının altında maaş almış oldukları görülmüştür.

Sicill-i Ahval defterlerine baktığımızda memurların sık sık yer değiştirdikleri görülmektedir. Bu durum Sinoplu memurlar içinde geçerli olmuştur. En çok yer değiştiren memurlar arasında Ahmet Efendi 35 yılda 11 defa, Ahmet Nazmi Efendi 16 yılda 17 defa, Ali Şükrü Efendi 32 yılda, 18 defa, Bekir Sami Efendi 28 yılda 10 defa, Hafız Ahmet Halit Efendi 47 Yılda 10 Defa, Hafız Tevfik Efendi 8 yılda 10 defa, Hakkı Efendi 2 32 yılda 13 defa, Hrisistomos Galanos 29 yılda 9 defa, Hüseyin Hüsnü Efendi 1 13 yılda 10 defa, İsmail Hakkı Efendi 3 19 yılda 12 defa, İsmail Naim Efendi 22 yılda 14 defa, Kadızade Mehmet Vehbi 34 yılda 9 defa, Mahmud Nedim Efendi 24 yılda 13 defa, Mehmet Halit Efendi 21 yılda 12 defa, Mehmet Hayri Efendi 1 19 yılda 11 defa, Mehmet Hayri Efendi 2 13 yılda 10 Defa, Mehmet Rıfat Efendi 21 yılda 14 defa, Mehmet Sadettin Efendi 26 yılda 12 defa, Mustafa Rasim Efendi 34yılda 14 defa, Süleyman Vehbi Efendi 1 16 yılda 9 defa, Yusuf Necat Efendi 16 yılda 12 defa olarak yer almaktadır.

Sinoplu memurların istihdam edildikleri mesleki alanlar incelendiğinde memurların göreve başlamalarından son tayin tarihlerine kadar geçen süre içerisinde, aynı memuriyet alanında sabit olarak kalmadıkları, çok farklı alanlarda görevlere tayin edilmiş oldukları görülmektedir. Osmanlı bürokrasisinde ve bazı uzmanlık gerektiren meslekler hariç, henüz uzmanlaşma ve profesyonelleşme olgusunun tam anlamıyla yerleştiğini söylemek zordur.

Sinoplu memurların istihdam alanlarında da bir standart olmadığı, ağırlıklı olarak Emniyet teşkilatında (Polis, Jandarma, Zabtiye), Asakir-i Şahane bünyesinde, Rüşumat İdaresinde, Sandık Eminliğinde, Nüfus İdaresinde, Muhasebe Ve Tahrirat

¹⁴⁴ Findley, *Kalemiyeden Mülkiyeye...*, s.347.

Kitabetinden, Kaymakamlık İdaresinde, Kaza Ve Nahiye Niyabetliğinde, Şeriye Mahkemelerinde, Telgraf ve Posta Nezaretinde, Evkaf (Vakıf) İdaresinde, Hastane Ve Okullarda, Bankalarda, Vergi Ve Tahsilat İdaresinde, Gümrük Memurluğunda, Bidayet Mahkemelerinde hizmet vermişlerdir.

Sicill-i Ahval kayıtlarına göre Adliye teşkilatında çalışmış olduğu tespit edilen Sinoplu memurlardan Abdulkadir Efendi: Sinop Bidayet Mahkemesi, Ahmet Ramiz Efendi 2: Sinop Sancağı Mahkeme-i Şeriyesi. Ali Lütü Efendi 1: Milas Bidayet Mahkemesi, Dersaadet Zabıta Teftiş Memuriyeti, Rusçuk ve Bitlis Zabıt Teftiş Memurluğu. Ali Lütü Efendi 2: Sivas Bidayet Mahkemesi, Sivas Bidayet Mahkemesi Zabıt Kitabeti, Sivas Nüfus Kitabetine, Sivas Nafia Komisyonu Kitabeti, Sivas Vilayeti Nüfus Nezareti Baş Kitabeti Ali Remzi Efendi: Milas Bidayet Mahkemesi. Ali Rıza Efendi 3: Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi, Sinop Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Zabıt Kitabeti. Ali Şükrü Efendi: Sinop Sancağı Hapishane-i Umumi Kitabeti. Hafız Tevfik Efendi: Sinop Bidayet Mahkemesi Kalem, Sinop Mahkeme-i Şeriyesi. Hakkı Efendi 2: İzmir Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Kalem, İzmir İstinaf Mahkemesi Ceza Dairesi Zabıt Kitabeti, Saruhan Bidayet Mahkemesi, Saruhan Eyi? Müstantıklığı, Elbistan Bidayet Mahkemesi, Kosova Vilayeti Mahkeme-i Fevkaladesi Baş Kitabeti. Hüseyin Avni Efendi: Boyabat Bidayet Mahkemesi. İsmail Hakkı Efendi 3: Boyabat Bidayet Mahkemesi Müstantıklığı. Mehmet Hayri Efendi 1: Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Aza Mülazimliği. Mustafa Nuri Efendi: Ayancık Kazası Bidayet Mahkemesi. Ömer Lütü Efendi 2: Ayancık Bidayet Mahkemesi, Boyabat Kazası Bidayet Mahkemesi Müstantik Muavinliği. Süleyman Vehbi Efendi: Sinop Sancağı Müdde-i Umumi Muavinliği, Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Baş Kitabeti, Adliye Nezareti Celile Kitabeti, Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi, Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Zabıt Kitabeti, Hapishane Müdüriyeti. Tayyar Efendi: Sinop Sancağı Bidayet Ceza Mahkemesi Kalem'inde görev almıştır.

İncelediğimiz memurlar arasında Askeri alanda istihdam edilen 13 memur vardır. Bu memurlar arasında Askeri teşkilat içinde *Ali Vehbi Efendi 2*, "Baş Çavuş" unvanı ile üst düzey görevli tek memurdur.

Emniyet teşkilatında görevli olan *Ali Rıza Efendi 2*; Dersaadet Polis Neferliği, Dersaadet Polis Neferliği, Kastamonu Vilayeti Polis Memuriyeti, *Yusuf Ziya Efendi*;

Polis Neferliği, 3. Sınıf Polis Komiserliği, 2.Sınıf Polis Komiserliği, Dersaadete Sivil Bölüğü 2.Sınıf Polis Komiserliği, Polis Ser Komiserliği ile görevlendirilmişlerdir.

Eğitim alanında görev yaptığı tespit edilen 6 memur yer almaktadır. Bu Memurlar şu şekildedir. *Ahmet Ramiz Efendi*1: Sinop İdadi Mektebi Türkçe Muallimi. *Hafız Ali Efendi*: Dersaâdet Mekteb-i Hususiyesi Destgahcılar Mekteb-i İbtidaisi Muallimliği. *Hakkı Efendi* 2:İzmir Mekteb-İ İdadisi. *İsmail Naim Efendi*: Trabzon Mekteb-i İdadisi, Karesi Sancağı Mektebi İdadi, Ankara İdadisi Kitabet-İ Resmîye Muallimliği. *Mustafa Necati Efendi*: Aydın Vilayeti Mektebi İdadiye Mülkiyesi Hendese Muallimliği, Aydın Hesap Muallimliği, Memuriyeti Mektebi Mezbur Resim Muallimliği, Hendese Ve Tarih Muallimliği Vekâleti, Mektebi Mezbur Muallimliği.*Salih Sabri Efendi*:Yemen Vilayeti Dâhilinde İhama Sancağı Rüşdiye Askerisi Arabi ve Farisi Muallimliği.

Haberleşme alanında çalıştığı tespit edilmiş olan memurlar:*Ahmet Ramiz Efendi* 1:Sinop Sancağı Telgrafhanesi. Behçet Kasım Efendi: Sinop Telgrafhanesi, Sinop Telgraf Muhaberesi. *Bekir Sami Efendi*: Sinop Telgrafhanesi, İnceburun Telgraf Merkezi, Sinop Telgraf ve Posta Merkezi Garzan Telgraf ve Posta Merkezi, Trabzon Vilayeti Gümüşhane Telgraf ve Posta Müdüriyeti Arhavi Telgraf ve Posta Merkezi, Trabzon Vilayeti Gümüşhane Telgraf ve Posta Müdüriyeti, Arhavi Telgraf ve Posta Merkezi, Dersaâdet Postahanesi Emaneti, Dersaâdet Postahanesi Gönderilen Evrak Bölümü, Dersaâdet Postahanesi Gelen Evrak Bölümü. *Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi*: Gelibolu Sancağı ve Dersaâdet Telgrafhaneleri, Çorlu Kazası Telgraf ve Posta İdaresi, Divriği Kazası Telgraf ve Posta Merkezi, Telgraf Divani Nezareti. *Hrisistomos Galanos*: Vidin Sancağı Adliye Kazası Telgrafhanesi. *Mahmud Hamdi Bey*: Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî, Paris Telgraf Mektebi, Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî, Telgraf ve Posta Sicil Şubesi, Beyrut Vilayeti Telgraf ve Posta Müfettişliği, Kosova Vilayeti Telgraf Ve Posta Müfettişliği. *Mustafa Rasim Efendi*: Sinop Telgraf hanesi. *Süleyman Sırrı Efendi*: Sinop Telgraf Merkezi, Kastamonu Vilayeti, Karadeniz Ereğlisi Telgraf ve Posta Muhaberatı Türkiye ve Ecnebiye Memuriyeti.

Sinoplu memurlardan en fazla istihdam alanı malî alandır. Mali alanın farklı dairelerinde istihdam edilen 20 memur, “Düyûn-ı Umumiye İdaresi”, 57 memur

“Rüsumat Nezareti”, 13 memur “Maliye Nezareti” ve 14 memur “Ziraat Bankası” gibi kurum ve kuruluşlara bağlı olarak çalışmıştır.

Malî alanda istihdam edilmiş olan memurların 27’si “Muhasebe Kalemi, Muhasebe Muavinliği, Masarif Umum Muhasebe Kitabeti, Muhasebe Varidat Mukayyitliği, Muhasebe Mukayyitliği,” 5’i“Tahrir-i Vergi Kalemi”,2’si “Ziraat Bankası şubesi”, 2’si “Düyûn-ı Umumiye Kitabeti” ve 5’i Dûhan Kitabeti’nde görev yapmıştır.

İdarî ve Mülkî alanda istihdam edilmiş olan Sinoplu memurlardan 10’u Kaymakam, 4’ü Mutasarrıf, 14’ü Mal Müdürü, 1’i Muhasebe Müdürü, 4’ü Evkaf Müdürlüğü görevlerinde bulunmuşlardır.

Tablo 8: Memurların Mesleki Hayatları

Sıra	Memur Adı	Mesleği	Görev yaptığı Yer/Kurumlar	En Düşük/En Yüksek Maaşı (Kuruş)
1.	Abdullah Agâh Efendi	-Kâtip -Kâtip -Muhasebeci -Memur	-Sinop Evkaf Kitabeti -Sinop Arazi Kitabeti -Sinop Muhasebe Muavinliği -Defteri Hâkani Kitabeti	- 200 - 475
2.	Abdulkadir Efendi	-Mülazemet -Mübaşir -Zabıt Kâtibi -Mutasarrıf	-Sinop Bidayet Mahkemesi -Sinop Bidayet Mahkemesi -Sinop Bidayet Mahkemesi -Sinop Mutasarrıflığı	- -300 -1480
3.	Abdülkerim Bey	-Nefer -Çavuş -Mülazım -Hademe -Berber -Memur -Çırak -Berber	-Mızika-i Hümayun -Mızika-i Hümayun -Mızika-i Hümayun -Mabeyn-i Hümayun -Tensikat-ı Umumiye Komisyonu -Hazine-i Maliye Dairesi -Hazine-i Maliye Dairesi	-100 -4000
4.	Ahmet Cevdet Efendi	-Mübeyyiz -Mukayyit -Mübeyyiz -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Nafia Komisyon Kitabeti -Sinop Nafia Kitabeti	-75 -600
5.	Ahmet Efendi	- Mülazemet - Kolağası - Memur - Memur - Müdür - Kâtip - Kâtip - Memur - Kolcu - Kantarcı	-Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Kol Ağalığı Taifeliği -Trabzon Rüsumat Nezareti -Trabzon Rüsumat Emaneti -Müdüriyeti Mezkûre -Ayancık Rüsumat İdaresi -Gerze Rüsumat İdaresi -Rize Rüsumat Müdüriyeti -Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Sinop Rüsumat Müdüriyeti	- -150 -300

		- Memur	-Sinop Muhafız Memurluğu	
6.	Ahmet Hamdi Efendi 1	- Kâtip - Kâtip - Kâtip - Müdür Yardımcısı	-Bartın Kazası Belediyesi -Halep Kazası Muvakkat Tetkik-i Bakaya Komisyonu -Muhasebe-i Vilayet Masarif Kitabeti Refakati -Bab-1 Cebel Kazası Mal Müdiriyeti	-200 -500
7.	Ahmet Hamdi Efendi 2	-Mülazemet - Kâtip - Kâtip - Kâtip	-Sinop Muhasebe Kalemi -Sinop Acenteliği Kitabeti -Sinop Ticaret Mahkemesi -Acente Kitabeti	- -95 -400
8.	Ahmet Nazmi Efendi	- Mülazemet -Kâtip -Kâtip - Kâtip - Memur - Kâtip - Kâtip - Kâtip - Kâtip - Kâtip - Kâtip - Sandık Emni - Müdür - Kâtip - Memur - Kâtip - Kâtip -Memur -Memur	-İnebolu Düyûn-1 Umumiye Müdiriyeti -Araklı Düyûn-1 Umumiye Kitabeti -İnebolu Düyûn-1 Umumiye İdaresi -İnebolu Tanzim Komisyonu Kitabeti -Sinop Düyûn-1 Umumiye Memuriyeti -İnebolu Düyûn-1 Umumiye İdaresi - Trabzon Düyûn-1 Umumiye Nezareti - Sinop Düyûn-1 Umumiye İdaresi Varidat- 1 Cedide Kitabeti -Sinop Düyûn-1 Umumiye Kitabeti -Trabzon Düyûn-1 Umumiye Nezareti ve Sandık Emaneti -Gümüşhane Düyûn-1 Umumiye Müdürlüğü - Gümüşhane Aşar Kitabeti -Gümüşhane Düyûn-1 Umumiye Müdiriyeti -Kelkit Düyûn-1 Umumiye İdaresi -Sinop Düyûn-1 Umumiye --İdaresi Sandık Emaneti -Kelkit Düyûn-1 Umumiye İdaresi -Bank-1 Osmani Düyûn-1 Umumiye İdaresi Memuriyeti	- -150 -400
9.	Ahmet Ramiz Efendi 1	-Mülazemet -Türkçe Muallimi - Tahsil Memuru	-Sinop Sancağı Telgrafhanesi -Sinop İdadi Mektebi -Ayancık Kazası	- 400
10.	Ahmet Ramiz Efendi 2	-Mülazemet - Süvari Kolcusu - Süvari Kolcusu - Sandık Emni	-Sinop Sancağı Mahkeme-i Şeriyesi -Sinop Orman Süvari Kolculuğu -Mezkûr Surugan Mahalleliği Orman Süvari Kolculuğu -Durağan Nahiyesi Sandık Emaneti	- 200 400
11.	Ali Aşkar Efendi	-Mümeyyiz - Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Nüfus Kitabeti	-30 -250
12.	Ali Fuat Efendi	-Mülazemet -Mübeyyiz - Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Evkaf Kitabeti	- -100 -200

13.	Ali Kasım Efendi	-Mülazemet -Kâtip	-Sinop Sancağı Vergi Kalemi -Daire-İ Mezkûr Vergi Kitabeti	- -250
14.	Ali Lütfi Efendi 1	- Kolcu - Kolcu - Kâtip - Kâtip -Memur -Memur -Müdür - Kâtip	-Ayancık Rûsumat İdaresi -Alaçam Rûsumat İdaresi -Gerze Rûsumatı İdaresi Kitabeti -Ayancık Rûsumat İdaresi -Muhafaza Memurluğu -Çakıroğlu Rûsumat İdaresi -Trabzon Rûsumatı Müdüriyeti -Muhasebe Kalemi Refakati	-150 -300
15.	Ali Lütfi Efendi 2	-Mülazemet -Kâtip - Kâtip - Kâtip - Baş Kâtip	-Sivas Bidayet Mahkemesi -SivasBidayet Mahkemesi Zabıt Kitabeti -Sivas Nüfus Kitabetine -SivasNafia Komisyonu Kitabeti - SivasVilayeti Nüfus Nezareti Baş Kitabeti	- -250 -500
16.	Ali Nazım Efendi	-Mülazemet -Sandık Emmini	-Sinop Orman İdaresi Müdüriyet -Evkaf Sandık Eminliği	-300 -400
17.	Ali Remzi Efendi	-Memur -Memur -Mukayyit -Kâtip	-Dersâdet Zabıt Teftiş Memuriyeti -Ruşçuk ve Bitlis Zabıt Teftiş Memurluğu -Aydın Emlak-ı Seyyar Mukayyitliği -Milas Bidayet Mahkemesi	-300 -400
18.	Ali Rıza Efendi 1	-Mülazemet -Yardımcı	-Sinop Orman Teftiş İdaresi -Ziyaeddinin Efendi Hizmetinde	-100 -600
19.	Ali Rıza Efendi 2	-Nefer -Polis - Memur	-Dersâdet Polis Neferliği - Dersâdet Polis Neferliği -Kastamonu Vilayeti Polis Memuriyeti	-75 -600
20.	Ali Rıza Efendi 3	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Memur	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Tersanesi Amele Yoklaması Kitabeti -Sinop Meclis İdaresi Kitabeti -Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi -Sinop Tarik Kitabeti -İstefan (Ayancık) Kazası Tahrirat Kitabeti -İstefan Kazası Nüfus Memuriyeti	- -190 -300
21.	Ali Rıza Efendi 4	-Muhasebeci	-Suriye Vilayeti Tahrir-i Emlak Seyyar Fırkası	-200
22.	Ali Şükrü Efendi	-Mülazemet - Kâtip - Mümeyyiz -Kâtip -Memur -Memur -Müdür - Kâtip -Memur -Kaymakam Vekili - Kaymakam Vekili	-Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Tahrir-i Vergi Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Zabıt Kitabeti -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Memurluğu -Sinop Meclis İdaresi -Sinop Tahrirat Müdürlüğü -Sinop Meclis Kitabeti -Sinop Nüfus Memuriyeti -Taşköprü Kazası Kaymakamlığı -Taşköprü Kaymakam Vekâleti -Boyabat Kazası Kaymakamlığı	-100 -1250

		-Memur -Müdür -Kâtip -Memur -Memur -Memur	-Sinop Sancağı Evkaf Memurluğu -Kastamonu Vilayeti Evrak Müdüriyeti -Münferit Mevkuf Kalemi -Gureba-i Müslimîn Hastahanesi -Levazım İdaresi Erzak Ambarı -Kastamonu Evkaf Memurluğu	
23.	Ali Vasfi Efendi	- Kâtip - Kâtip - Kâtip - Kâtip	-Sinop Kazası Ağnam Kitabeti -Hayvanat-ı Ehliye Merkezi -Sinop Sancağı Hapishane-i Umumi Kitabeti - Sinop Evkaf İdaresi	-100 -1000
24.	Ali Vehbi Efendi 1	-Mülazemet -Müdür -Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Muhasebe Kalemi Masarif Müdürlüğü -Muhasebe Kalemi Masarif Umum Muhasebe Kitabeti	-95 -650
25.	Ali Vehbi Efendi 2	-Asker -Baş Çavuş -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Silk-i Celil-i Askeri -Silk-i Celil-i Askeri -Redif Tezkiresi -Sinop Sancağı Nafia Komisyonu -Sinop Nüfus Kitabeti	-250 -300
26.	Azaklızade Mehmet Efendi	-Memur -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Çarşamba Karasu Nahiyesi Vukuat Kitabeti -Sinop Sancağı Tahrir-i Vergi Kitabeti	-100 -300
27.	Behçet Kasım Efendi	-Mülazemet -Memur -1. Mübaşiri - Mukayyit -Memur -Müsevvid -Memur	-Sinop Telgrafhanesi -Sinop Telgraf Muhabere Memurluğu -Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği	- -190 -250
28.	Bekir Sami Efendi	-Mülazemet -Memur - Kâtip - Memur -Memur -Müdür -Memur -Memur -Memur -Memur	-Sinop Telgrafhanesi -İnceburun Telgraf Merkezi -Sinop Meclis-i Mahalli Kitabeti -Sinop Telgraf ve Posta Merkezi -Garzan Telgraf ve Posta Merkezi -Trabzon Vilayeti Gümüşhane Telgraf Ve Posta Müdüriyeti -Arhavi Telgraf ve Posta Merkezi -Dersâdet Postahanesi Emaneti -Dersâdet Postahanesi Gönderilen Evrak Bölümü -Dersâdet Postahanesi Gelen Evrak Bölümü	- -380 -1800
29.	Cafer Sadık Efendi	-Mülazemet -Müdür -Kâtip	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Müdüriyeti -Sinop Nüfus Kitabeti	-25 -250

30.	Cevat Bey	-Mülazemet -Kâtip	-Şûrayı Devlet Mazbata Kalemi -Mektubi-i Dâhiliye Kalemi	-
31.	Esseyit Mehmet Nesib Efendi	-Mülazemet -Memur	-Maliye Kalemi -Mektubi-i Maliye Evamiri Şubesi	-10 -900
32.	Hacı Mehmet Nebil Efendi	-Hademe -Memur -Müdür	-Hazine-i Enderun-ı Hümayun -Tahsilatı Umumiye -Enderun-ı Hümayun Hastahanesi	-100 -800
33.	Hafız Ahmet Halit Efendi	-Mukayyit - Kâtip - Memur -Kaymakam - Kâtip -Memur -Memur -Tahsildar -Veznedar -Baş Kâtip	-Beykoz Kazası Nüfus Dairesi -Beykoz Kazası Nüfus Dairesi -Duhan Rüsümü Memuriyeti -Şile Kaymakamlığı -Anadolu Kavağı Karantina Hanesine -10. Daire-i Belediye -9. Daire-İ Belediye -7. Daire-i Belediye -7. Daire-i Belediye -8. Daire-i Belediye	-850 -100
34.	Hafız Ali Efendi	-Muallim -Muallim Muavini -Mubassır -Mubassır	-Dersaâdet Mekteb-i Hususiyesi -Destgahcılar Mekteb-i İbtidaisi -Üsküdar Mekteb-i Rüşdiye -Ayasofya Mekteb-i Rüşdiye	-150 -300
35.	Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi	-Mülazemet -Memur -Memur -Memur	-Gelibolu Sancağı ve Dersaâdet Telgrafhaneleri -Çorlu Kazası Telgraf ve Posta İdaresi -Divriği Kazası Telgraf ve Posta Merkezi -Telgraf Divani Nezaretı	- 300
36.	Hafız Mehmet Raşit Efendi	-Mülazemet -Memur	-Bahriye Evrak-ı Umumiye Kalemi -Bahriye Levazım Dairesi	-40 -400
37.	Hafız Mehmet Selahattin	-Mülazemet -Kâtip (Hasbi) -Müdür	-Şehremaneti Hendesehane -14. Daire Kitabeti -Zabıta Nezaretı Mektubi Kalemi	-50 -980
38.	Hafız Tevfik Efendi	-Mülazemet -Muharrir -Kâtip - Kâtip -Mülazemet - Kâtip - Muharrir - Kâtip - Kâtip - Kâtip	-Sinop Bidayet Mahkemesi Kalemi -Sinop Mahkeme-i Şeriyesi -Turgutlu Kazası Ağnam-ı Tatad Kalemi -Dağ Mermer Nahiyesi Tahrirat Kitabeti -Turgutlu Kazası Ilıca Nahiyesi Belediye Kitabeti - Ilıca Nahiyesi İstintak Dairesi ve Ilıca Nahiyesi Ziraat Bankası -Ilıca Tahrirat Kitabeti -Kasaba Kazası Afyon Muharrirliği -Kasaba Ağnam Kâtipliği - Gördes Kazası Tahrirat Kitabeti	- -15 -700
39.	Hakkı Efendi 1	-Memur	- Uluborlu Kazası Tahsil Memurluğu	-400
40.	Hakkı Efendi 2	-Mülazemet - Kâtip	-İzmir Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Kalemi -İzmir İstinaf Mahkemesi Ceza Dairesi	- -200 -3000

		<ul style="list-style-type: none"> - Kâtip -Sorgu Hakimi - Mutasarrıf - Mutasarrıf -Müevvid -Muallim -Mahkeme Azası -Kâtip -Memur -Müdür -Memur 	<ul style="list-style-type: none"> Zabıt Kitabeti -Saruhan Bidayet Mahkemesi -Saruhan Müstantıklığı - Menteşe Sancağı Mutasarrıflığı - Sakız Sancağı Mutasarrıflığı - İzmir Mektubi Kalem - İzmir Mekteb-i İdadisi - Elbistan Bidayet Mahkemesi - Kosova Vilayeti Mahkeme-i Fevkaladesi Baş Kitabeti - Yanya Vilayeti Mektupçuluğu - Suriye Vilayeti Tahrirat Müdüriyeti - Halep Vilayeti Mektupçuluğu 	
41.	Halit Rıfat Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Memur -Memur -Memur 	<ul style="list-style-type: none"> -Dersâdet Maliye Kalem - Dersâdet Nüfus İdaresi -Dersâdet Maliye Kalem - Dersâdet Mektubi-i Maliye Kalem 	<ul style="list-style-type: none"> - -15 -900
42.	Hasan Fehmi Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Asker -Memur -Sandık Emni -Sandık Emni 	<ul style="list-style-type: none"> -Sinop Sancağı Muhasebe Kalem -Silk-i Celil-i Askeriye -Sinop Muhasebe Kalem -Ayancık Kazası Sandık Emni -Boyabat Kazası Sandık Emni 	<ul style="list-style-type: none"> - -50 -360
43.	Hasan Hüsni Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Kâtip 	<ul style="list-style-type: none"> -Sinop Düyün-ı Umumiye İdaresi -Sinop Düyün-ı Umumiye İdaresi 	<ul style="list-style-type: none"> - -200
44.	Hasan Nazmi Ef.	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Mukayyit 	<ul style="list-style-type: none"> -Sinop Sancağı Muhasebe Kalem -Sinop Muhasebe Kalem 	<ul style="list-style-type: none"> -100 -200
45.	Hasan Tahsin Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Kolcu -Kolcu -Kolcu -Kâtip 	<ul style="list-style-type: none"> -Sinop Orman İdaresi -Çakıroğlu ve Ayancık İskeleleri Orman İdaresi -Sinop Orman İdaresi -Sinop Düyün-ı Umumiye İdaresi -Sinop Düyün-ı Umumiye İdaresi 	<ul style="list-style-type: none"> - -200 -175
46.	Hrisistomos Galanos	<ul style="list-style-type: none"> -Müzakereci -Müdür -Müdür -Müdür -Kaymakam -Kaymakam -Kaymakam -Memur -Kâtip 	<ul style="list-style-type: none"> -Mektebi Sultani Müzakereciliği -Tekfurdağı İncecik Nahiyesi -Naip Nahiyesi Müdüriyeti -Cezayir-i Bahri Sefid Vilayeti Kalamon Nahiyesi Müdürlüğü. -İpsala Kazası Kaymakamlığı. -Hafik Kazası Kaymakamlığı. -Midye Kazası Kaymakamlığı. -Vidin Sancağı Adliye Kazası Telgrafhanesi. -Umum Muhacirîn Komisyonu 3. Muhaceret Şubesi Kitabeti 	<ul style="list-style-type: none"> -150 -1250
47.	Hüseyin Avni Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Mülazemet -Asker -Kâtip -Kâtip -Kâtip 	<ul style="list-style-type: none"> -Boyabat Kazası Ziraatı Bankası -Silk-i Celil-i Askeriye -Boyabat Bidayet Mahkemesi -Boyabat Ağnam Kitabeti -Boyabat Tahsilat Kitabeti 	<ul style="list-style-type: none"> - -200 -300
48.	Hüseyin Celalettin Efendi	<ul style="list-style-type: none"> -Katip -Sandık Emni 	<ul style="list-style-type: none"> -4. Kol Aşar-ı Ağnam Kitabeti -Ayancık Kasabası Sandık Emaneti 	<ul style="list-style-type: none"> -1000 -360

49.	Hüseyin Hakkı Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip	-Sinop Vergi Kalemi -Sinop Vergi Kalemi -Akkaya Nahiyesi Vergi Kitabeti	-100 -250
50.	Hüseyin Hüsnü Efendi 1	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Topçu Neferi -Muharrir -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Orman Kalemi -İstefan (Ayancık) Kazası Kereste Kitabeti -İstefan Kazası Emlak Yoklama Kitabeti -İstefan Kazası Tapu Kitabeti -Sinop Kalesi -Gerze Nahiyesi - Gerze Nahiyesi Aşar İdaresi - Gerze Nahiyesi Aşar Müdüriyeti -Gerze Nahiyesi Muhasebe Kalemi - Gerze Nahiyesi Aşar Kitabeti	- -300 -3500
51.	Hüseyin Hüsnü Efendi 2	-Asker -Kantarıcı -Memur	- Silk-i Celile-i Askeriye - Tekfurdağı Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti Tuz Ambarı -Tekfurdağı Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti Tuz Ambarı	-200 -300
52.	Hüseyin Niyazi Efendi	-Bevrap -Memur	-Sinop Mektebi Rüşdiyesi -Sinop İdadisi	-82 -200
53.	Hüseyin Remzi	-Mülazemet -Kâtip	-Aziziye Kazası Nüfusu Kalemi -Seferihisar Kazası Nüfus Kitabeti	125
54.	İbrahim Ağa	-Bekçi -Bekçi	-Tuti Bahçe Saray-ı Hümayununu - Çit Kasrı	-160 -400
55.	İbrahim Vehbi Efendi	-Asker -Mülazemet -Kolcu -Kolcu	-Silk-i Celile-i Askeriye -Müskirat Zahir Gümrüğü -Gümrük Kolculuğu -Müskirat Kolculuğu	-150 -600
56.	İsmail Hakkı Efendi 1	-Asker - Hizmetli -Memur	-Silk-i Celile-i Askeriye -Sefine-i Hümayun-ı Şahaneden Zırhlı Osmaniyefirkateyni Hümayun Hizmeti -Dersâdet Emlak Mühemminliği	-150 -1000
57.	İsmail Hakkı Efendi 2	-Mülazemet -Müdür -Sandık Emini	-Sinop Beledi İdaresi -Sinop Eytam Müdürlüğü -Sinop Sandık Emaneti	- -400
58.	İsmail Hakkı Efendi 3	- Mülazemet -Kâtip -Mukayyit -Sandık Emini -Mukayyit -Memur -Memur -Müdür -Müstantik Muavini -Memur -Kâtip	-Sinop Muhasebe Kalemi -Sinop Muhasebe Kalemi -Sinop Muhasebe Kalemi -Boyabat Kazası Sandık Emaneti -Boyabat Kazası Sandık Emaneti -Boyabat Kazası Sandık Emaneti - Boyabat Kazası Mal Müdürlüğü -Karasu Nahiyesi Vergi Kitabeti -Sinop Sancağı Merkez Emaneti -Boyabat Bidayet Mahkemesi -Boyabat Sandık Emaneti -Kastamonu Vilayeti Hamidiye Kazası	-30 -450
59.	İsmail Naim Efendi	-Müdür -Coğrafya ve Fransızca -Muallimi -Müdür -Memur	-Trabzon Mekteb-i İdadisi - Trabzon Mekteb-i İdadisi -Erzurum Mekteb-i İdadi -Maarif Nezareti	-150 -12500

		-Müdür -Muallim Müdür -Maarif Müdürü -Memur -Mutasarrıf -Müdür -Muallim -Müdür -Müdür	-Karesi Mektebi İdadisi -Karesi Sancağı Mektebi İdadi -İzmir Mekteb-i İdadisi -Aydın Vilayeti -Aydın Vilayeti Maarifi İdaresi Kütüp ve Resail-i Ecnebiye Muayene Memurluğu. -Menteşe Sancağı Mutasarrıflığı -Ankara Vilayeti Maarifi Müdüriyeti -Ankara İdadisi Kitabet-i Resmîye Muallimliği -Trablusgarp Maarif Müdüriyeti -Cezayir-i Bahri Sefid Vilayeti Maarif Müdüriyeti	
60.	Kadızaade Mehmet Vehbi	-Kâtip -Memur -Kâtip -Kâtip -Müdür -Müdür	-Zabıt Nezareti Mektupçu Kalemî - Meclis İdareyi Zaptiye -Şehremaneti İdare-İ Meclisi -Meclis Emaneti Baş Kitabetleri -8. 9. Daire-İ Belediye -4. Daire-i Belediye Müdüriyetleri -Haremî Şerif Hazreti Nebevi Müdüriyeti	-167 -4320
61.	Mahmud Celalettin Efendi	-Mülazemet -Kâtip	-Gerze Aşar İdaresi -Sinop Sancağı Aşar Kitabeti	- -240
62.	Mahmud Hamdi Bey	-Kâtip -Öğrenci -Müdür Muavini -Müfettiş -Müfettiş -Müfettiş	-Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî -Paris Telgraf Mektebi -Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî -Telgraf ve Posta Sicil Şubesi -Beyrut Vilayeti Telgraf ve Posta Müfettişliği -Kosova Vilayeti Telgraf Ve Posta Müfettişliği	-300 -3000
63.	Mahmud Nedim Efendi	-Kolcu -Memur -Memur -Kâtip -Sandık Emîni -Kâtip -Kâtip -Memur -Müdür - Sandık Emîni -Müdür -Müdür -Müdür -Müdür	-Sinop Rusumat Müdüriyeti -Sinop Rusumat Müdüriyeti Duhan Fabrikası -Sinop Tuz Ambarı -Sinop Tütün Kitabeti -Sinop Sandık Emaneti -Gerze Rüsumat İdaresi -İstefan Kazası (Ayancık) Aşar Baş Kitabeti -İstefan Kazası Aşar İdaresi -İstefan Kazası Reji Müdüriyeti -İstefan Kazası Aşar Baş Kitabeti Sandık Eminliği -İstefan Kazası Mal Müdürlüğü -Mudurnu Mal Müdürlüğü -Ayancık Mal Müdürlüğü	-110 -600
64.	Mehmet Ali Efendi 1	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Müdür	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemî -Sinop Tahrir-i Vergi Kalemî -İstefan Kazası Akça Kayacıklı Nahiyesi Tahrir-i Vergi Kitabeti -İstefan Kazası Akça Kayacıklı	-100 -250

		Yardımcısı	Nahiyesi Mal Müdürü Refakati	
65.	Mehmet Ali Efendi 2	-Memur -Memur	-Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Safranbolu Düyûn-ı Umumiye İdaresi	-100 -250
66.	Mehmet Ali Efendi 3	-Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Sinop Vergi Kalemi Defterciliği - Kayacıklı Nahiyesi Vergi Kitabeti - Ayancık Kazası Vergi Kitabeti	-100 -400
67.	Mehmet Emin Efendi	-Mülazemet -Muharrir -Kâtip -Memur -Muhasebeci -Memur -Memur -Kâtip -Kâtip	-Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi -Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi Mukataa Odası -Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi Mukataa Odası 1. ve 2. Kol Muharrirliği -Rical-i Ehem Kitabeti -Esham-ı Umumiye Emaneti Banka Muhasebesi -Masarifat-ı Umumiye Muhasebesi -Masarifat-ı Umumiye Vilayet Şubesi -Trablusgarp ve Bingazi Vilayetleri Kitabeti	- -317 -2000
68.	Mehmet Fuat Efendi	-Mülazemet -Başçavuş -Kâtip -Kapıcı -Kâtip -Kâtip	-Silk-i Celil-i Askeriye -Silk-i Celil-i Askeriye -Silk-i Celil-i Askeriye Nizamiye Bölüğü -Saray-ı Hümayun Matbahı -Emlak-ı Hümayun Komisyonu -Emlak'ı Hümayun Senedat Kalemi	- -100 -1350
69.	Mehmet Halit Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Müdür -Müevvit -Kâtip -Müdür -Müdür -Kâtip -Memur -Müdür	-Sinop Defter-i Hakanî Kalemi -Sinop Emanet-i Aşarı Birinci Kol Müşirliği Kitabeti -Sinop Tahrir ve Vergi İdaresi -Sinop Tahrir ve Vergi İdaresi Tahsilat Kitabeti -Kastamonu Vilayeti Evrak Müdürlüğü -Kastamonu Mektubî Kalemi -Kastamonu Evrak Kalemi -Boyabat Kazası Mal Müdürü -Boyabat Kazası Mal Müdürü -Cide Kazası Vergi Kitabeti -Cide Kazası Tahvil Memuriyeti -Küre Kazası Mal Müdürlüğü	-95 -1000
70.	Mehmet Hayri Efendi 1	- Kolcu -Kâtip -Mukayyit -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Mubassırlık ve Ambarcılık -Memur -Mülazım -Katip	-Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Tütün Fabrikası Kâtipliği -Sinop Sancağı Muhasebe Varidat Mukayyitliği -Gerze Nahiyesi Vergi Kitabeti -Sinop Rüsumat Müdüriyeti 2. Kitabet -Müdüriyeti Mezkûr Ve Ambarcılığı -Sinop Sancağı Aşar Müdüriyeti 3. Kitabet -Sinop Rüsumat Müdüriyeti Mubassırlık Ve Ambarcılığı -Boyabat Kazası Nüfus Memurluğu -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Aza -Virgü Kitabeti	-140 -400

71.	Mehmet Hayri Efendi 2	-Kolcu -Kâtip -Kâtip -Mukayyit -Kâtip -Memur -Ambarcı - Ambarcı -Memur -Memur	-Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Tütün Fabrikası Kitabeti -Sinop Muhasebe Kalemi -Varidat Mukayyitliği -Gerze Nahiyesi Emlak Vukuat Kitabeti -Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Rûsumat İdaresi -Gerze Aşar Müdüriyeti Kitabeti -Alaçam Nahiyesi Rûsumat Memuriyeti -Boyabat Kazası Nüfus Memuru	-110 -300
72.	Mehmet Hayri Efendi 3	-Kolcu -Kâtip -Kâtip -Mukayyit - Kâtip -Kâtip -Memur -Kâtip	-Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Rûsumat İdaresi, Tütün Fabrikası Kitabeti -Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Sinop Varidat Mukayyitliği -Gerze Nahiyesi Emlak-ı Vukuat Kitabeti -Rûsumat İdaresi Kâtip -Sinop Aşar ve Ağnam İdaresi Kâtipliği -Alaçam Rûsumat İdaresi	-140 -300
73.	Mehmet Hilmi Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Mukabeleci -Mümeyyiz -Mümeyyiz -Kâtip -Kâtip	-Ruus-ı Hümayun Kuyud-ı Hakani Kalemi -Ruusu Hümayun Kitabeti -Kuyud-ı Hakani Kalemi -Tapu Kalemi -Tatbik Kalemi -Ruusu Hümayun Kitabeti -Maliye Hazinesi Celilesi	- -1000 -2700
74.	Mehmet İzzet Efendi 1	-Kolculuk -Sandık Emmini -Memur -Kâtip	-Sinop Rûsumatı Müdüriyeti -Sandık Eminliği -Sinop Rûsumatı Müdüriyeti Ambar ve Manifesto Memurluğu -Sinop Merkez Memuriyeti	-150 -300
75.	Mehmet İzzet Efendi 2	-Mülazemet -Kâtip -Memur -Memur -Kâtip -Kâtip	-Bahriye Muhasebe Kalemi -Muvazene Kalemi -Tersane-i Amire Memuriyeti -Behiye Kalemi -Mesâil-i Müdahale Kalemi -Muhasebe Merkezi Bahriye Kalemi	-40 -660
76.	Mehmet Kemal Efendi	-Kâtip	-Sinop Sancağı Nüfus Kitabeti	-200
77.	Mehmet Lütü Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Sandık Emmini -Kâtip	-Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Sinop Rûsumat İdaresi -Karasu Nahiyesi Vergi Kitabeti	- -200 -300
78.	Mehmet Remzi Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip	-Sinop Meclis İdaresi Kalemi -Sinop Hapishanesi -Sinop Hapishanesi	- -180 -233
79.	Mehmet Rıfat Efendi	-Mülazemet -Komiser -Memur -Kâtip	-Ebniye Müdüriyeti Keşif Odası -Ticaret ve Ziraat Dairesi -Tuna Rûsumat Nezaretı -Tuna Rûsumat Nezaretı	- -600 -2000

		-Memur -Kâtip -Müdür -Müdür -Kâtip -Memur -Memur -Memur	-Tuna Rûsumat Nezareti -Ziştovi Rûsumat Kitabeti -Tuna Rûsumat Nezareti -Vidin Rûsumat Kitabeti -Samsun Rûsumat Nezareti, Giresun Rûsumat Müdüriyeti -Vidin Aşar Baş Kitabeti -Balıkhane Nezareti Muhafaza Müfettişliği -Edirne Rûsumat Nezareti, Dedeoğaç Rûsumat Müdürlüğü	
80.	Mehmet Rüştî Efendi	-Mülazemet -Kantarıcı - Kolcu - Kolcu -Kolcu -Memur	-Dersaâdet Mülhakatı Rûsumat Nezareti -Sirkeci Şimendifer İstasyonu -Burgaz Adası Rûsumat İdaresi -Derince Rûsumat Memuriyeti -Burgaz Ada -Heybeli Ada Muhafaza Memurluğu	- -240 -300
81.	Mehmet Sadettin Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Müdür -Müdür -Memur -Müdür -Memur -Memur	-Maliye Nezareti Celilesi -Masarifat-ı Umumiye-i Dersaâdet Şubesi -Tensikat-ı Tahsisat Kalemi -Muhasebe-i Merkez Maâşat Kalemi -Muhasebe Merkez Kalemi -Hesabat-ı Merkeziye Makbuz ve Tediye Kalemi -Siroz Evkaf Müdürlüğü -Gümölcine Sancağı Evkaf Müdürlüğü -Gelibolu Sancağı Evkaf Müdürlüğü -Taşra Memuriyeti Vakfıyesi İhtisap Komisyonu -Siroz Sancağı Evkaf Müdüriyeti -Halep Emlak-ı Hümayun İdaresi, Cebel-i Hassa Şubesi	- -200 -300
82.	Mehmet Said Efendi	-Mübaşir -Mübaşir -Kâtip -Memur -Kâtip -Memur	-Sinop Bidayet Mahkemesi -Sinop İcra Mübaşirliği -Sinop Ziraat Bankası -Sinop Ziraat Bankası -Sinop Ziraat Bankası -Boyabat Ziraat Bankası	-160 -400
83.	Mehmet Şevki Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip	-Sinop Tahrirat Kalemi -Kastamonu Tahrir İdaresi -Kastamonu Vukuat Kitabeti	- -250 -400
84.	Mehmet Tevfik Efendi	-Mülazemet -Mümeyyiz -Mukayyit	-Sinop Adliye Dairesi -Sinop Tahrirat Kalemi Mümeyyizliği -Sinop Muhasebe Mukayyitliği	-40 -230
85.	Mustafa Avni Efendi	-Kâtip -Kâtip	-Sinop Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye Merkez Kitabeti -Sinop Sancağı Tahsil Kitabeti	-100 -1750
86.	Mustafa Cemil Efendi	-Mülazemet -Memur -Memur	-Damga İdaresi -Damga İdaresi Matbaa Kitabet Tahvil Memuriyeti -Düyûn-ı Umumiye İdaresi	- -100 -500
87.	Mustafa Efendi	-Kolcu -Kolcu -Kâtip	-Ayancık Rûsumat İdaresi -Gerze Rûsumat İdaresi -Sinop Rûsumat Müdüriyeti	-150 -300

		-Memur -Memur	-Gerze Rüsumat Memuriyeti -İnebolu Rüsumat Müdüriyeti	
88.	Mustafa Fehmi Efendi,	-Mülazemet -Kolcu -Memur -Kâtip -Memur	-Marmara Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Düyûn-ı Umumiye Memuriyeti Sayd-ı Mahi Kolculuğu -İskopit Düyûn-ı Umumiye Memuriyeti -Kapıdağ Düyûn-ı Umumiye Memuriyeti -Mencaniye Düyûn-ı Umumiye Memurluğu	- -150 -300
89.	Mustafa Fevzi Efendi	-Memur	-Ayancık Ziraat Bankası	-250
90.	Mustafa Hamdi Efendi	-Kâtip -Mukayyit -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Limni Ceziresi Fırka-ı Seyyare-i Tahririyesi -Limni Ceziresi Fırka-i Seyyaresi Mukayyitliği -Lâdik Kasabası Vukuat Kitabeti -Gelibolu Sancağı Eceabat Nahiyesi Vergi Kitabeti -Biga Sancağı Dimetoka Nahiyesi Vergi Kitabeti -Biga Kazası Vergi Kitabeti	-235 -500
91.	Mustafa İsmet Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Tahrir-i Vergi Kalemi	-20 -100
92.	Mustafa İzzet Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Muharrir -Memur -Memur -Kâtip -Mubassır -Mubassır	-Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Ayancık Rüsumat Kitabeti -Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Alaçam Rüsumat İdaresi -Sinop Rüsumat Müdüriyeti Mubassırlığı ve Ambarcılığı -Ayancık Rüsumat Kitabeti -Sinop Rüsumat Mubassırlığı	- -200 -250
93.	Mustafa Naim Efendi,	-Mülazemet -Kâtip	-Sinop Tahrirat Kalemi Onuncu Kitabeti -Sinop Tapu Kitabeti	- -125 -231
94.	Mustafa Necati Efendi	-Muallim - Muallim - Muallim -Müdür -Müdür	-Aydın Mektep-i İdadiye Mülkiyesi Hendese Muallimliği -Aydın Hesap Muallimliği -Aydın Mektebi İdadiye Hendese ve Tarih Muallimliği -İzmir'de Münteşir Gazete Müdürlüğü -Aydın Vilayeti Müdüriyet.	-100 -600
95.	Mustafa Nuri Efendi	-Mülazemet -Asker -Kâtip -Kâtip	-Sinop Sancağı Maliye Kalemi -Silk-i Celil-i Askeriye -Sinop Merkez Ağnam Kitabeti -Ayancık Kazası Bidayet Mahkemesi	- -225 -1314
96.	Mustafa Rasim Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Mubassır -Asker -Muharrir -Memur -Kâtip	-Sinop Rüsumat İdaresi -Sinop Rüsumat İdaresi Duhan Tahriri Kitabeti -Sinop Telgrafhanesi -Silk-i Celil-i Askeriye -Sinop İskelesi Kereste Muharrirliği -Bartın Kazaları Orman Süvari Memurluğu -Bartın Ağnam Kitabeti	- -110 -2000

		-Kâtip -Kâtip -Müdür -Müdür -Müdür -Kâtip -Kâtip	-Mergöze Nahiyesi Vergi Kitabeti -Bartın Ağnam ve Aşar Kitabetleri -Bartın Mal Müdürlüğü -Zaferanbolu (Safranbolu) Mal Müdürlüğü -Araç Kasabası Mal Müdürlüğü -Araç Kazası Ağnam ve Hayvanat-ı Ehliye İdaresi -Araç Kazası Tahsilat Kitabeti	
97.	Mustafa Rıfat Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Sinop Ziraat Bankası -Sinop Nüfus Kâtipliği -İnebolu Ziraat Bankası -Ayancık Sandığı Muhasebe Kitabeti	- -100 -300
98.	Mustafa Şükrü Efendi	-Tabip	-Uluborlu Kazası Belediye Tabipliği	-800
99.	Mustafa Talat Efendi.	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip	-Aydın Nüfus İdaresi -Sultanhisar Nahiyesi Tahrirat Kitabeti -Yenipazar ve Sobice Abad Nahiyeleri Tahrirat Kitabetleri -Çine Kazası Ziraat Bankası	- -180 -200
100.	Mustafa Vasfi Efendi	-Mülazemet -Kâtip	-Bahriye Muhasebesi -Evrak-ı Umumiye Kalemi.	-70 -800
101.	Nikoli Efendi	-Tabip	-Selanik Vilayetin Tikveş Kazası Belediye Tabipliği	-600
102.	Osman Necip Fehmi Efendi	- Kâtip -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Memur -Kâtip	-Kuyud-ı Hakanî Kalemi -Ruznamçe Kalemi -Tapu Kalemi -Arazi-i Mevkuf Kalemi -Tahvil-i Memuriyet Kalemi -Tahvil-i Memuriyet Kalemi	-11 -470
103.	Osman Nuri Efendi	-Mülazemet -Sandık Emni -Kâtip	-Boyabat Kazası Mal Kalemi -Tosya Kazası Kargı Nahiyesi Sandık Eminliği -Boyabat Kazası Nüfus Kitabeti	- -125 -200
104.	Ömer Lütfi Efendi 1	-Kolcu -Kâtip -Memur -Müdür -Kâtip -Müdür -Memur	-Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Sinop Duhan Fabrikası Kitabeti -Sinop Duhan Fabrikası -Sinop Rüsumat Müdüriyeti -Karasu ve Giregöz Nahiyeleri Duhan Kitabeti -Sinop Rüsumatı Müdüriyeti -Sinop Rüsumatı Müdüriyeti	-110 -400
105.	Ömer Lütfi Efendi 2	-Mülazemet -Asker -Kâtip -Memur -Muavin -Müdür	-Sinop Sancağı Orman İdaresi -Silk-i Celil-i Askeriye -Gerze Kazası Tahrir Kitabeti -Ayancık Kazası Bidayet Mahkemesi -Boyabat Kazası Bidayet Mahkemesi Müstantik Muavinliği -Boyabat Kazası Mal Müdürlüğü	- -200 -400
106.	Recep Necip Efendi	-Mülazemet -Kâtibi -Kâtip	-Sinop Ziraat Bankası Şubesi -Sinop Ziraat Bankası Şubesi -Ayancık Ziraat Bankası	- -200 -250
107.	Salih Efendi	-Mülazemet -Kâtip	-İzmir Emtia-i Dâhiliye Gümrüğü -İzmir Emtia-i Dâhiliye Tahrirat Kitabeti	- -133 Guruş 10 Para - 200
108.	Salih Sabri	-Muallim	-Yemen Vilayeti Hama Sancağı	-800

	Efendi	-Mukayit	Rüşdiye-i Askerisi Arabi ve Farisi Muallimliği -Sinop Ziraat Bankası Vezne Mukayyitliği	-125
109.	Servet Efendi	-Kâtip -Kâtip -Mukayyit ve Muharrir	-Silk-i Askeri Bahrisefid Boğazı Topçu Alayı Kâtibi -Dersâadet Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü -Dersâadet Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü	-100
110.	Seyid Ali Efendi	-Kâtip -Memur	-Sinop Evkaf Kalemi Kitabeti -Sinop Hapishane-i Umumisi	-150 -230
111.	Süleyman Efendi	Mülazemet	-Jandarma Dairesi Evrak Kısmı	-80 -180
112.	Süleyman Kemal Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Memur	-Boyabat Kazası Tahrirat Kalemi -Boyabat Kazası Aşar ve Ağnam İdaresi -Boyabat Kazası Bahriye Mektubi Kalemi	- -200 -1000
113.	Süleyman Sırrı Efendi	-Mülazemet -Memur -Memur	-Sinop Telgraf Merkezi -Kastamonu Vilayeti, Karadeniz Ereğlisi Telgraf ve Posta İdaresi -Kastamonu Vilayeti Müdürlüğü Fransızca Memurluğu	- -300 -600
114.	Süleyman Vehbi Efendi	-Mülazemet -Kâtip -Kâtip -Kâtip -Memur -Aza -Kâtip -Aza -Müdür	-Sinop Sancağı Müdde-i Umumi Muavinliği -Sinop Tahrirat ve Muhasebe Kalemi -Sinop Evkaf Kitabeti -Sinop Bidayet Mahkemesi Baş Kitabeti -Adliye Nezareti Kitabeti -Sinop Sandık Emaneti ve Hazine Memuriyeti. -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi -Hapishane Müdüriyeti	- -150 -1000
115.	Tanaş Grikoryadis Efendi	-Müdür Muavini -Memur -Memur -Kaymakam -Kaymakam Muavini -Kaymakam Muavini	-Sinop Reji İdaresi -İnebolu, Düzce, Safranbolu Reji Memuriyeti -İzmit Reji Nezareti -Selanik Vilayeti Menalik Kaymakamlığı -Koçana Kazası Kaymakamlığı -Mudanya Kaymakamlığı	-300 -600
116.	Tayyar Efendi	-Mülazemet -Mülazım-ı sani -Müdür -Memur	-Sinop Sancağı Bidayet Ceza Mahkemesi Kalemi -Silk-i Askeriye -Sinop Sancağı Karasu Nahiyesi -Sinop Sancağı Tahsil memurluğu	- -600
117.	Yanko Dimitriyadi Efendi	-Muhasebeci -Muhasebeci	-Sinop Reji İdaresi -Sivas Vilayeti Reji İdaresi	-
118.	Yusuf Necat Efendi	-Mülazemet	-İstabl-ı Amire Kuş Hane Hizmetlisi -Balıkhane ve Tuz Nezareti	-30 -300

		-Memur -Memur -Memur -Mubassır -Memur -Mubassır -Muharrir -Memur -Memur -Memur	-Paşabahçe Çiroz Memuru -Karaağaç Sayd-ı Mahi Memurluğu -Sarıyer Mahi (Balık) Şubesi Mubassırlığı -Paşabahçe Çiroz Memuriyeti -Sarıyer Sayd-ı Mahi Şubesi Mubassırlığı. -Ay Limon İskelesi ve Çiroz Tezkiresi - Dersaâdet Müskirat (Alkol) Resmi, Fenerbahçe ve Kalamış Şıra Memurluğu -Ada-i Kebir (Büyük Ada) Çiroz Memurluğu -Tarabya Şıra Memurluğu. -Suyolu Düyûn-ı Umumiye İdaresi	
119.	Yusuf Ziya Efendi	-Memur -Nefer -Komiser -Komiser -Komiser	-Çatalca Sancağı Zaptiye Taburu -Polis Neferliği -Polis Komiserliği -Dersaâdet Sivil Bölüğü -Polis Serkomiserliği.	-231 -600

3.2. MEMURLARIN ALDIĞI RÜTBE, NİŞAN VE MADALYALAR

3.2.1. Memurların Aldığı Rütbeler

Rütbe kelimesi, “sıra, derece, basamak” anlamına gelmektedir¹⁴⁵. Osmanlı Devleti’nde rütbe, önceleri Yeniçerilere verilirken, sonra, mülkiye sınıfına ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde de ulemaya verilmeye başlanmıştır.1832 yılından önce, Osmanlı’da rütbe çeşitleri olarak; vezaret, mir-i miranlık, kapucubaşılık, hâcelik rütbeleri yer alınmıştır. Devlet adamları genellikle, hacelik bazen de kapucubaşılık rütbelerinde olanlardan seçilmiştir. Bazı önemli memurlara da başmuhasebe payesi, Beylerbeyliği payesi gibi ayrıcalıklar verilmiştir.¹⁴⁶Mülkiye memurları için düzenli bir rütbe derecelendirilmesi, II. Mahmud devrinde, 1832/1833 (H.1248) yılında başlamıştır. Öncelikle memuriyete özgü “ûlâ, saniye, salise, râbia” rütbeleri oluşturulmuştur. “Kethüda, Defterdar, Reisülküttap, Mukataat Nazırı” gibi üst düzey yöneticiler rütbe-i

¹⁴⁵ Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 902.

¹⁴⁶ Pakalın, *a.g.e.*, C. III, s.64.

ûlâ; “Çavuşbaşı, Tersane ve Tophane Eminliği” gibi makamlarda bulunan memurlar rütbe-i saniye; “Beylikçilik, Mektupçuluk, Âmedcilik, Bab-ı Âli dışındaki mühim memuriyetler” rütbe-i salise; “Zecriyye, Cizye Muhassıllıklarıyla tütün Gümrükçülüğü” gibi makamlar rütbe-i râbia ile dereceleri verilmiştir¹⁴⁷.

Askeri sınıfa mahsus olan müşirlik rütbesi ve ilmiye sınıfına mahsus olan Rumeli Beylerbeyi payesi, mülkiye sınıfındaki Rütbe-i ûlâ sınıf-ı evvele denk gelmektedir. Askeri sınıfındaki Feriklik rütbesi mülkiye sınıfında Rütbe-i ûlâ sınıf-ı Sâni’ sine denk gelmektedir. Yine askeri sınıfa ait olan Mirmiranlık rütbe-i mülkiye sınıfında rütbe-i sâni, sınıf-ı evvelisine denk gelmektedir.¹⁴⁸ Sicill-i ahval kayıtlarına göre Sinoplu 12 Memur Rütbe alma şerefine nail olmuştur. Memurlardan 7 memur Rütbe-i salise, 7 memur Rütbe-i Rabia, 6 memur Rütbe-i saniye, 1 memur Hocalık Rütbesi, 1 memur ise Ser Çavuşluk Rütbesi almıştır. Memurlar arasında birkaç rütbe birden alanlarda yer almaktadır. Bunlar: İsmail Naim Efendi, Rütbe-i Rabia, Rütbe-i Salise, Rütbe-i Saniye Sınıfı, Rütbeyi Saniye Sınıf-ı Sanisi; Mehmet Vehbi Efendi, Rütbe-i Rabia, Rütbe-i Saniye, Rütbe-i Evveli Sınıfı sanisi, Rütbe-i Evveli Sınıfı Evvel; Mehmet Fuat Efendi, Rütbe-i Rabia Rütbe-i Salise, Rütbe-i Saniye Sınıfı Sani, Rütbe-i Saniye Sınıfı; Mehmet Hilmi Efendi, Hocalık Rütbesi, Rütbe-i Salise, Rütbe-i Saniye Sınıfı Mütamayizi, Rütbe-i Evveli Sınıfı Sanisi; Süleyman Kemal Efendi, Rütbe-i Salise, Rütbe-i Rabia, Rütbeyi Saniyedir.

Tablo 9: Memurların Aldığı Rütbelere

Sıra	Memurun Adı	Rütbenin Verildiği Tarih (Hicri / Miladi)	Rütbenin Çeşidi	Rütbenin Veriliş Sebebi
1	Ali Şükrü Efendi	-H. 1317 - (M. 1899-1900)	-Rütbe-i Salise	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarı
2	Ali Vehbi Efendi 1	-H. 1315 (M. 1897-1898)	-Rütbe-i Rabia	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarı
3	Ali Lütfi Efendi 2	H. 1315 (M.1897-1898)	-Rütbe-i Rabia	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarı
4	Hafız Mehmet Selahattin	-H. 1305 - (M. 1887-1888)	-Rütbe-i Salise	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarı
5	İsmail Naim Efendi	-H.1312 (M. 1894-1895) -H.1314 (M.1896-1897)	-Rütbe-i Rabia -Rütbe-i Salise	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve

¹⁴⁷ Pakalın, *a.g.e.*, C.III, s. 68.

¹⁴⁸ Rüyeyde Çiççi, *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Karşılı Memurlar (1879-1909)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars 2015, s.21.

		-H.1318 (M. 1898) -H.1323 (M.190-1906)	-Rütbe-i Saniye Sınıfı -Rütbeyi Saniye Sınıf-ı Sanisi	Başarı
6	Mehmet Vehbi Efendi	-H.1282 (M.1865- 1866) -H. 1292(M. 1875- 1876) -H.1300- (M 1882-1883) - H.1308 (M.1890-1891)	-Rütbe-i Rabia -Rütbe-i Saniye -Rütbe-i Evveli Sınıfı sanisi -Rütbe-i Evveli Sınıfı Evvel	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarı
7	Mehmet Fuat Efendi	-H. 1309 (M.1891-1892) -H. 1313 (M.1895-1896) -H.1315 (M.1897-1898) -H. 1322 (M. 1904-1905)	-Rütbe-i Rabia -Rütbe-i Salise -Rütbe-i Saniye Sınıfı Sani -Rütbe-i Saniye Sınıfı	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
8	Mehmet Hilmi Efendi	-H. 1262(M. 1845-1846) -H. 1290 (M. 1873-1874) -H. 1300(M. 1882-1883) -H. 1310 (M. 1892-1893)	-Hocalık Rütbesi -Rütbe-i Salise -Rütbe-i Saniye Sınıfı Mütemayizi -Rütbe-i Evveli Sınıfı Sanisi	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
9	Mehmet Saadettin Efendi	-H. 1316 - (M. 1898-1899)	-Rütbe-i Rabia	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
10	Mustafa Vasfi Efendi	-H. 1314 (M.1896-1897)	-Rütbe-i Salise	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
11	Osman Necip Fehmi Efendi	-H. 1301 (M. 1883-1884)	-2. Rütbeyi Saniye	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
12	Servet Efendi	-H. 1317 (M.1899-1900)	-Ser Çavuşluk Rütbesi	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
13	Süleyman Kemal Efendi	-H. 304 (M. 1886-1887) -H.1311(M.1893-1894) -H. 1323 (M. 1905-1906)	-Rütbe-i Salise -Rütbe-i Rabia -Rütbeyi Saniye	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı

3.2.2. Memurların Aldığı Nişanlar

Nişan, üstün başarı karşılığı çeşitli derecelerde devlet tarafından verilen, göğüs veya boyuna asılan süslü nesnedir. Nişan, madalyalardan çok sonra icat olunmuştur. Gerek mülkî ve gerekse askerî hizmete karşılık verilen nişanların kökeni Ortaçağ'a kadar dayanmaktadır¹⁴⁹. III. Selim zamanında 1213 (1798)'te İngiliz Amiral Nelson'un Fransız donanmasını Ebukır'de yakması haberi İstanbul'da büyük bir sevinçle karşılanmış ve Nelson'a mücevherli bir çelenk gönderilmiştir. Arşiv kayıtlarında

¹⁴⁹ İbrahim Artuk, Cevriye Artuk, *Osmanlı Nişanları*, İstanbul Matbaası, İstanbul1967, s.9.

Nelson'a ve diğer İngilizler'e yollanan hediyeler arasında çelenk yanında nişanların da mevcut olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Nelson'un taktığı "*Hilal Nişanı*" denilen bir madalya daha vardır ve bu "*Hilal Nişanı*" genellikle ilk Osmanlı nişanı olarak kabul edilmiştir. Memurlara verilen ilk nişan ise II. Mahmud döneminde 1832 tarihinde çıkarılmıştır¹⁵⁰. Nişanlar, "*Ûla*", "*Saniye*", "*Salise*" ve "*Rabia*" rütbelerine mahsus olmak üzere dört çeşittir ve mücevherlidir.

Osmanlı Devleti'nde farklı dönemlerde muhtelif nişanlar oluşturulmuştur. Bu nişanlar arasında "Nişan-ı İmtiyaz, Mecidî Nişanı, Nişan-ı Ali Osmânî, Şefkat Nişanı, Hanedan-ı Ali Osmânî Nişanı, Ertuğrul Nişanı, Maarif Nişanı, Meziyet Nişanı, Ziraat Liyakat Nişanı" en bilinenleridir. Sinoplu Memurlar arasında 6 memura Nişan verilmiştir. Abdülkerim Bey, 4. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zişanı; Hafız Mehmet Nebil Efendi, 5. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zişanı; Mehmet Vehbi Efendi, 3. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zişanı, 3. Rütbe Osmânî Nişanı, 2. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zişanı; Mehmet Fuat Efendi, 4. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zişanı, 4. Rütbeden Nişan-ı Ali Osmânî ; Süleyman Kemal Efendi, -4.Rütbeden Mecidî Nişan- ı Zişanı- 4. Rütbeden Nişan-ı Ali Osmânî; İsmail Naim Efendi, Almanya Devleti Tarafından Verilen- 4. Rütbeden Ahu Ruzz Nişanı, Avusturya Devleti tarafından Verilen 3.Rütbe Koronduk Nişanı, İsveç ve Norveç Devleti Tarafından verilen 2. Rütbeden Vaza Nişanı, 3.Rütbesinden Nişanı Ali Osmânî, Almanya Devleti 3.Rütbeden Kron dö Prus¹⁵¹ Nişanı, 3.Rütbeden Mecidiye Nişan-I Zişanı'ı verilmiştir.

3.2.2.1. Mecidî Nişanı

Osmanlı Devleti'nde batı tarzı ilk nişan 18 Eylül 1852 (H.3 Zilhicce 1268) tarihinde Sultan Abdülmecid'in adını taşıyan Mecidî Nişanı olmuştur. Nişanda beş kademedeki oluşan rütbelere vardır. Her rütbe sınırlı sayıda imal edilmiştir. 1. rütbe 50; 2. rütbe 150; 3. rütbe 800, 4. rütbe 3000 ve 5. rütbe 6000 adet olmak üzere toplamda 10000 adet çıkarılmıştır¹⁵². Birinci ve ikinci nişanlar şemselidir¹⁵³. Üçüncü nişanın özelliği ise, boyna asılması ve sahibi öldüğünde hazineye iade edilmesidir. Dördüncü ve

¹⁵⁰ Uğurlu, a.g.e., s.72.

¹⁵¹ 19 Şubat 1918 tarihinde Alman İmparatoru tarafından M.Kemal Atatürk'e "Birinci Rütbeden Kılıçlı Kron Dö Prus Nisanı" verilmiştir. <http://www.ataturkinkilapları.com/ak/102/ataturkun-nisan,-madalya-ve-takdirnameleri.html> (14.05.2019).

¹⁵² Artuk, Artuk, a.g.e.,s.15.

¹⁵³ Şemse: çap olarak nisandan daha büyük, göğsün sol tarafında iğneli bir klips ile elbise üstüne takılan bir parçadır(Özger, a.g.e.,s.69).

beşinci rütbeler göğsün sol tarafına takılır yine üçüncü rütbe Mecidî Nişan'ı gibi sahibi öldüğünde hazineye gönderilir. Beratı olmadan hiç kimse bunları kullanamamaktadır. Bunları alabilmek için askeri, mülkiye ve ilmiye sınıflarındaki memurların en az 20 yıl üstün başarı gösterme zorunluluğu gerekmektedir. Padişah dilediğine bu nişanları takabilmiştir.¹⁵⁴ Sinoplu memurlar arasında *Abdülkerim Bey, Hafız Mehmet Nebil Efendi, İsmail Naim Efendi, Mehmet Vehbi Efendi, Süleyman Kemal Efendi, Mehmet Fuat Efendi* Mecidî Nişanı almaya layık görülmüştür.

3.2.2.2. Nişan-ı Osmânî

Sultan Abdülaziz zamanında 12 Aralık 1861- (H. 9 Cemaziyülahır 1278) tarihli nizamname ile Nişanı Osmânî çıkarılmıştır. Mecidî Nişanından farklı olarak 3 rütbe esas alınmıştır. İlerleyen süreçte 4. s. eklenmiştir. Murassa¹⁵⁵ Osmanlı nişanı şemsesi göğsün sol tarafına, nişan kurdelenin ucuna, sağdan sola bağlanır, sahibinin ölümünden sonra takılmamak şartıyla vârislere bırakılırdı. Murassa Osmânî nişanının her şubesinde yarım kırat ağırlığında yedi taş, bütün nişanda 3,5 kırat ağırlığında kırk dokuztaş vardır. Şemsesinde ise her şubede 5 kırat ağırlığında elli bir taş ve bütün şemsede 40 kırat ağırlığında 408 pırlanta bulunmaktadır. Nişan-ı Osmânî'nin dört rütbesinden ilkinin şemsesi göğsün sol tarafına, nişan ise kurdelenin ucuna, kordon da sağdan sola doğru bağlanır, sahibinin ölümünde sonra da hazineye verilmiştir.¹⁵⁶ İkinci Osmânî Nişanı şemsesi göğsün sağ tarafına, nişan da göğse asılır, sahibinin ölümünde hazineye intikal ederdi. Üçüncü Osmânî Nişanı kendine has kordonu ile boyna asılırdı. Dördüncü Osmânî Nişanı göğsün sol tarafına asılır, sahibinin ölümünde bu da hazineye verilirdi, berat harcı 50 kuruştur. Sultan Abdülaziz, 1862 yılı Bursa gezisi sırasında Osman Gazi'nin türbesine kendi eliyle Murassa Nişan-ı Osmânî asmıştı. Bu nişanın orta kısmı yazılarını çeviren çemberde yeşil mine yerine yirmi yedi adet zümrüt vardır. Bu şemse halen Topkapı Sarayı Müzesi Hazine Dairesi'nde teşhir edilmektedir.¹⁵⁷ Sinoplu memurlardan *Süleyman Kemal Efendi, Mehmet Vehbi Efendi, Mehmet Fuat Efendi, İsmail Naim Efendi* Nişan-ı Osmanî almışlardır.

¹⁵⁴ Artuk-Artuk, *a.g.e.*, s.15-17.

¹⁵⁵ Murassa; Değerli mücevherlerle süslenmiş şey. <https://www.luggat.com/murassa/1/1> (14.05.2019).

¹⁵⁶ İbrahim Artuk, "Nişan", *İslam Ansiklopedisi*, C.27, Ankara 2003, s.154.

¹⁵⁷ Artuk, *Nişan.*, s.154.

Tablo 10: Memurların Aldığı Nişanlar

Sıra	Memurun Adı	Nişanın Verildiği Tarih (Hicri / Miladi)	Nişanın Türü	Nişanın Veriliş Sebebi
1	Abdülkerim Bey	H. 1287 (M.1870-1871)	4. Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
2	Hafız Mehmet Nebil Efendi	-	5. Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
3	İsmail Naim Efendi	-H.1315 (M. 1897-1898) -H. 1321 (M. 1903-1904) -H.1323 (M. 1905-1906) -H. 1316 (M.1898-1899) -H. 1318 (M. 1900-1901) H.1318 (M. 1898)	-4. Rütbeden Ahu Ruzz Nişanı -3.RütbeKronduk Nişanı -2. Rütbeden Vaza Nişanı -3.Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı -Rütbeden Kronköpros Nişanı 3.Rütbeden Nişanı Ali Osmânî	
4	Mehmet Vehbi Efendi	-H.1301 (M.1883-1884) -H. 1303 (M. 1885-1886) -H.1303 (M. 1885-1886)	- 3. Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı - 3. Rütbe Osmânî Nişanı -2. Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
5	Mehmet Fuat Efendi	-H. 1318 M. 1900-1901) -H.1320 (M. 1902-1903)- -H. 1322 (M. 1904-1905)	-4. Rütbeden Mecidî Nişan-1 Zişanı -4. Rütbeden Nişanı Ali Osmânî	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı
6	Süleyman Kemal Efendi	-H.1313 (M.1895-1896) -H. 1317 (M. 1899-1900)	-4.Rütbeden Mecidîye Nişan- 1 Zişanı-1 -4. Rütbeden Nişanı Ali Osmânî	Memuriyetinde Gösterdiği Gayret ve Başarıdan Dolayı

3.2.3. Memurların Aldığı Madalyalar

Kelime anlamı İtalyanca medaglia'dan gelir. Genellikle unutulmaması gerekli görülen bir başarının hâtırası olmak üzere altın, gümüş, bakır ve nikelden hazırlanmış olup bir defaya mahsus olarak verilen bir mükâfat ve şeref armağanıdır. Eski Yunan ve

Romalılarda bir madenî paraya madalya denilmiştir. Muhtemelen daha sonra madalya bir tür kıymetli takı aracı olmuş ve paradan ayrı bir nitelik kazanmıştır. Madalya, sadece Batı’da değil İslâm dünyasında da sıkça kullanılan bir başarı armağanı olarak ön plana çıkmıştır¹⁵⁸. Osmanlı’da madalyalar nişanlardan önce verilmiştir. İlk madalya 1730 yılında oluşturulmuştur. Altından olan bu madalyaya “*Ferahî*” adı verilmiştir. Daha sonra 1754 yılında “*Sikke-i Cedid*”, 1801 yılında “*Vak’a-i Mısriyye*”, 1824 yılında “*Hilâl-i Osmanî*”, 1831 yılında “*İşkodra*”, 1833 yılında “*Hünkâr İskeleyi*” ve 1839 yılında ise “*İftihar*” madalyaları basılmıştır¹⁵⁹. Söz konusu madalyaların şekillerinin nasıl olacağı, kimlere ne şekilde takılacağı hususunda nizamnâmeler hazırlanmıştır¹⁶⁰.

3.2.3.1. İmtiyaz Madalyası

İmtiyaz madalyası, II. Abdülhamid Devrinde büyük ve küçük olarak çıkarılmıştır. 1879’da bastırılanın ön tarafında tarihle “*sadakat*”, “*hamiyet*”, “*gayret*” ve “*şecaat*” sözcükleri, arka tarafında ise zeytin ve defne dallarından oluşan bir çelenk içinde ay-yıldız formu bulunmaktadır¹⁶¹. 1883 yılında çıkarılanı ise, devlet ve memlekete yararlı işler gösterenlere verilmekteydi. Bu madalyanın ön yüzünde arma, arka yüzünde Arapça ince nakışlar çevrili “*Devlet-i Osmânîye umurunda fevkalâde ibraz-ı sadakat ve şecaat edenlere mahsus madalyadır*” ibaresi altında sahibinin adı ve 1300 rakımı yazılıdır. Madalyanın, altın ve Gümüş olmak üzere iki çeşidi vardır.¹⁶² İmtiyaz madalyası, bir savaşta veya diğer bazı olaylar sırasında önemli hizmetleri görülenlere verilen madalyalardan farklıdır. Genel nitelikteki diğer madalyalar (iftihar ve liyakat) içinde en değerli olanı imtiyaz madalyasıdır. Farklı madenlerden imal edilmiş türleri bulunan umumi madalyaların itibar sırasının tayininde maden türleri de önem taşımıştır. Liyakat ve imtiyaz madalyalarının itibar sırası altın imtiyaz, altın liyakat, gümüş imtiyaz ve gümüş liyakat şeklinde olmuştur. Ayrıca aynı madenden yapıldığı halde savaş vesilesiyle verilenleri normal zamanda verilenlerinden daha değerli sayılmıştır. Sol göğüs üzerine ve omuza yakın biçimde takılan genel

¹⁵⁸ İbrahim Artuk, “Madalya”, *TDVİA*, C.27, Ankara 2003, s.301.

¹⁵⁹ Pakalın, *a.g.e.*, s.378.

¹⁶⁰ Artuk, *Madalya...*, s.302.

¹⁶¹ Ahmed Gündüz, “Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Kayserili Müslim Ve Gayrimüslim Memurların Aldıkları Madalya”, *Rütbe Ve Nişanlar (M.1879-1909)*, *History Studies International Journal Of History*, Volume 3/3, 2011, s.130.

¹⁶² Pakalın, *a.g.e.*, C.II, s.64.

madalyalar itibar sırasına göre önden kola doğru sıralanır ve itibarı az olan madalya kola daha yakın olurdu. Değişik tarihlerde farklı ebatlarda basılmış türlerine de rastlanan bu madalya Osmanlı Devleti'nin sona erişine kadar kullanılmıştır¹⁶³. Sinoplu memurlardan Yusuf Ziya Efendi imtiyaz madalyası almaya layık görülmüştür.

3.2.3.2. *Liyakat Madalyası*

Liyakat Madalyası sadakat ve kahramanlık gösterenlerin bu iyi hareketlerini takdir etmek ve emsallerini buna teşvik etmek amacıyla II. Abdülhamid devrinde 1890 tarihinde ihdas edilmiştir¹⁶⁴. Osmanlı Devleti'nde, amme hizmetinde bağlılık, üstün hizmet ve kahramanlık gösterenlere verilen madalya, Sultan İkinci Abdülhamid zamanında ihdas edilmiştir. Altından ve gümüşten yapılmıştır. Altından olanları 2 dirhem, 6 kırat ağırlığında, 25 mm çapındadır. Madalyonun ön yüzünde padişahın tuğrasıyla Osmanlı arması, arkasında “*Liyakat Madalyası*”, sadakat ve şecaat gösterenlere mahsus yazı ve 1891 tarihi vardır. Savaş madalyalarında, kırmızı kurdelenin üzerine çifte kılıç ve 1913 tarihli bir plaka eklenmiştir. Gümüşten yapılanlar 2 dirhem, 2 kırat, 25 mm çapındadır. Bu madalya, devlete faydası dokunan yabancılara da verilmiştir¹⁶⁵. Sinoplu memurlar arasında TayyarEfendi ve Yusuf Ziya Efendi Liyakat Madalyası almıştır.

3.2.3.3. *Hamidiye-Hicaz Demiryolu Madalyası*

Sultan II. Abdülhamid döneminde yapımına başlanan ve Hicaz'a kadar uzanan demiryoluna yardımda bulunanlara verilmek üzere çıkarılan madalyadır (1900). Yardımın miktarına göre, 5-50 altın yardım edenler için nikelden, 50-100 altın için gümüşten, 100 ve daha fazlası için altından bastırılan madalyaların ön yüzünde defne dalından bir çelenk içinde II. Abdülhamid'in “el-Gazi” tuğrası, altta lokomotif resmî, arka yüzünde ise “Hamidiye-Hicaz Demiryoluna hizmet eden hamiyetmedana mahsus madalyadır” yazısı ve basım tarihi yer almaktadır. Erkekler yeşil, kadınlar ise çiçek şeklinde kezalet yeşil kurdeleye bağlamak suretiyle göğsün sağ tarafına takarlardı.

¹⁶³ Filiz Karaca, “İmtiyaz Madalyası”, *TDVİA*, C. 22, Ankara 2000, s.240-242.

¹⁶⁴ Pakalın, *a.g.e.*, C. III, s.367.

¹⁶⁵ https://www.turkcebilgi.com/liyakat_madalyas%C4%B1, (10.04.2019).

Madalya sahibi öldüğünde en büyük varis madalyayı takma hakkına sahip olmaktadır¹⁶⁶. Sinoplu Memurlar arasından Bekir Sami Efendi, Süleyman Kemal Efendi ve Mahmud Hamdi Bey Hamidiye- Hicaz Demir Yolu Madalyası almaya layık görülmüştür.

3.2.3.4. Yunan Muharebe Madalyası

1828-1829 Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Edirne Barış anlaşmasıyla Yunanistan Devleti kurulmuştur. Ancak Osmanlı Devleti'nden ayrılıp kendi devletlerini kurdukları halde Yunanlılar isyan hareketlerine devam etmişlerdir. İngiltere, Fransa ve Rusya'nın destekleriyle Girit'te isyanlar çıkarmışlar, bu isyanlar 1897 Osmanlı Yunan Savaşına neden olmuştur¹⁶⁷. Yunan Muharebe Madalyası işte bu savaşa katılanlara ve savaşta gayreti görülenlere verilmek üzere sultan II. Abdülhamid zamanında hazırlanmıştır. Sinoplu memurlardan Süleyman Kemal Efendi; “*Yunan Muharebe Madalyası*” almıştır.

Tablo 11: Memurların Aldığı Madalyalar

Sıra	Memurun Adı	Madalyanın Verildiği Tarih (Hicri/Miladi)	Madalya Adı
1	Bekir Sami Efendi	H. 1321- (M. 1903-1304)	-Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
2	Mahmud Hamdi Bey	H. 1320 (M. 1902-1903)	-Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
3	Süleyman Kemal Efendi	H. 1314 (M. 1896-1897) H. 1319(M. 1901-1902)	-Yunan Muharebe Madalyası -Gümüş Hicaz Demiryolu Madalyası
4	Tayyar Efendi	-H. 1318- (M. 1900-1901)	-Liyakat Madalyası
5	Yusuf Ziya Efendi	-H. 1306 (M. 1888-1889) -H. 1323 (M. 1905-1906)	-Gümüş İmtiyaz Madalyası -Gümüş Liyakat Madalyası

3.3. MEMURLARA İSNAT EDİLEN SUÇLAR VE MEMURLARA VERİLEN CEZALAR

Ceza “suç işleyen bir kimsenin yaşantısına, özgürlüğüne, malına, onuruna karşı yasaların öngördüğü yaptırım” demektir. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat

¹⁶⁶ Pakalın, *a.g.e.*, C.II, s. 812.

¹⁶⁷ Cemal Tukin, “Girit”, DİA, XIV, İstanbul,1996.

dönemine kadar olan zaman diliminde suç ve cezalara ilişkin çok sayıda kanunname yayınlanmıştır.¹⁶⁸ Osmanlı Devleti'nde suçluların cezalandırılması sistemini, 19. yüzyıl öncesi ve sonrası olarak ikiye ayırmak gerekir. Klâsik dönemde daha çok İslâm hukukunun egemen olduğu bir sistemin yanı; cezalar; kısas, dövme, diyet, kalebentlik, para cezası, ipele idam, çuval içinde denize bırakma ve sürgün şeklinde uygulanmıştır. Ceza mekânı olarak genellikle zindan adı verilen kale burçları kullanılmıştır¹⁶⁹. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadar olan zaman diliminde suç ve cezalara ilişkin çok sayıda kanunnameler yayınlanmıştır. Bu kanunnamelerden bir kaç "Fatih, Kanuni ve Sultan Dördüncü Mehmed adına çıkarılmıştır. Tanzimat Devri öncesinde, II. Mahmud, 1815 yılında "Adalet Fermanı" adında bir belgeyle kadıların ne gibi yolsuzluklar yaptıklarını açıklamış, bu ferman da devletin bütün vali, mutasarrıf ve diğer idarecilerine gönderilmiştir¹⁷⁰.

II. Mahmud devrinin sonlarında doğru 1838 yılında "*Memurîne Mahsus Ceza Kanunnamesi*" yürürlüğe girmiş ve pozitif hukuk anlamında ilk adımlar atılmıştır. Kanunda memurların işleyebilecekleri suçların neler olduğu; rüşvet almak, işleri savsaklamak, devlet sırlarını açığa vurmak, yolsuzluklarda bulunmak, çeşitli cünhalar (cinayetler), iltimas gibi disiplin bozukluklarına karşı alınacak tedbirlerden bahsedilmiştir. Bu suçların işlenmesi durumunda memleketi harap olma noktasına götüreceği ve bu suçları işleyenlerin "vüzeradan olsa bile" mutlaka cezalandırılacağı açıklanmıştır¹⁷¹.

Osmanlı Devleti'nin Tanzimat sonrası batılılaşma sürecine bağlı olarak birçok alanda olduğu gibi suçluların cezalandırılma meselesi de bir disiplin ve kayıt altına alınmaya başlanmış, ceza mekânları reforma tabi tutulmuştur. 1837 (1253) senesinde kurulan "*Meclis-i Vâlâ*", Osmanlı Devleti'nin bir dönem, yasama, yürütme ve yargı işlerinin görüldüğü yerd. Özellikle yargı sisteminde yapılan ıslahatların gereklerinin uygulanması açısından vücuda getirilen "*Meclisi-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye*" memurların muhakemesiyle meşgul olunmuştur¹⁷². Batılı devletlerin de baskısıyla 1839

¹⁶⁸ Ahmed Mumcu, *Osmanlı Hukukunda Zulüm Kavramı*, Sevinç Matbaası, Ankara 1972, s. 33-34.

¹⁶⁹ Ferudun Ata, "Osmanlı Döneminde Bozkır Hapishanesi", *Geçmişten Günümüze Bozkır Uluslararası Sempozyum*, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, s.393.

¹⁷⁰ Çadırcı, *a.g.e.*, s.21.

¹⁷¹ Mumcu, *a.g.e.*, s. 33-34.

¹⁷² Pakalın, *a.g.e.*, C.II, s.430.

Tanzimat Fermanı'nda ceza infaz sistemini eşitlikçi bir yapıya kavuşturma sözü verilmiştir. Bu çerçevede yabancı uzmanlardan da yardım alınmıştır. Özellikle 1858 yılında çıkarılan Ceza Kanunuyla hapisane, Osmanlı Devleti'nde aslı bir ceza kurumu haline gelmiştir. Bu gelişme aynı zamanda mahbesten hapishaneye geçilmesi anlamına da gelmiştir. Islahat Fermanı'nda da bu konuda iyileştirmelere yer verilmiştir. Bunlar suçlulara iyi bakılması, hapisanelerin bakımlı olmasını ön gören konulardır¹⁷³. Memurların yargılanmalarıyla ilgili bir diğer nizamname olan “*Memurin Muhakemesine Dair Nizamname*” adlı yasa 23 Mayıs 1871 (3 Rebiyülevvel 1288) tarihinde çıkartılmıştır. Toplam 9 maddeden oluşan nizamnamede, herhangi bir memurun cezayı gerektirecek halinde, ilk olarak mensup olduğu nezaret ve idare tarafından tahkikat yapılması, kendisine imza ve mühür ettirilmesi ve ardından soruşturma yapan memurlar tarafından hazırlanan bir fezlekeye meselenin özeti yazılarak mühürlenmesi gerektiği belirlenmişti¹⁷⁴.

İncelemiş olduğumuz defterde 119 Sinoplu memurdan 10'unun muhtelif disiplin suçları işledikleri tespit edilmiştir. Bu suçlar arasında; rüşvet, zimmet, ihaleye yolsuzluk karıştırmak, görevi suiistimal, işinde gösterdiği gevşeklik ve tembellik, izinsiz olarak göreve gelmeme, evrakta sahtecilik, kötü huy ve ahlak gibi suç ve kabahatler yer almaktadır. Bunlara ilaveten memurlara yönelik bazı suçlamalar da yöneltmiştir. Ancak bazı memurların belgelerde itham edilen suçlardan aklanarak memuriyete iade edildikleri görülürken bazıları ceza almışlardır. Suç işledikleri tespit edilen memurlar; Ahmet Nazmi Efendi, Ali Rıza Efendi, Hüseyin Hakkı Efendi, Hrisostomos Galanos Efendi, Mehmet Ali Efendi 2, Mehmet Ali Efendi 3, Mehmet Hayri Efendi 3, Mustafa Hamdi Efendi, Süleyman Vehbi Efendi, Mustafa Rasim Efendi'dir.

Devlet kadrolarında memur istihdamlarının en önemli amacı, vatandaşların sorunlarına yönelik çözüm üretmektir. Bu minval üzere hizmet alıcı durumundaki vatandaş, hizmet verici pozisyonundaki memurlardan sürekli çalışma beklemekte ve işlerin ivedilikle halledilmesini talep etmektedirler. Ancak günümüzde olduğu gibi

---

¹⁷³ Ata, *a.g.m.*, s. 394.

¹⁷⁴ Özger, *a.g.e.*, s. 72.

Osmanlı bürokrasinde de görevini layıkıyla yerine getirmediği, ihmâl suçunu işleyen memurlara rastlanmıştır¹⁷⁵.

Sinoplu memurlar arasında da görevi esnasında yerine getirmesi gereken görevlerine ehemmiyet vermeyerek yapan, kendi çıkarları doğrultusunda görevini suiistimal eden memurlar yer almaktadır. Görevi kötüye kullanma ve suiistimal suçu işleyen memurlara verilmiş olan cezanın çoğunluğunu azil cezası, bir kısmını da maaştan kesme cezası oluşturmuştur. Sinoplu memurlardan görevi kötüye kullanma ve suiistimal suçu işleyen memurlara bakacak olursak bunlardan ilki Ali Rıza Efendi'dir.

Ali Rıza Efendi Sarımsak Karyesi ahalisinde Emirdağlı İsmailin katledilmesi konusunda cinayet davası kapsamında şahitlerin verdiği ifade tutanaklarını usule aykırı olarak imzalamak ve ifade tutanaklarını gizlemek, katledilen kişinin koyunlarını sattırarak harcırah adı altında para almak, buna dair makbuzun tespit edilmesi sonucunda Bir ay hapis ve mahkeme masrafı olan 90 guruşu ödeme cezası çarptırılmıştır. Bunun üzerine (21 Mayıs 1310/2 Haziran 1894) tarihinde davayı temyize götürmüş, neticede Kastamonu İstinaf Mahkemesi tarafından tekrar muhakeme edilmiş ve kendisine isnat edilen suçu işlediğinin sabit olmadığı ancak usule aykırı olarak görevini ihmâl ettiğini kabul etmesi nedeni ile mahkeme tarafından görevi kötüye kullanma ile suçlanmıştır. Bundan dolayı şahıs bir aylık maaştan kesme (memurun maaşı 300 guruş) ve 110 guruş mahkeme masrafını ödeme cezasına çarptırılmıştır. Ali Rıza Efendi daha sonra Zonguldak Kazası'nda (4 Şubat 318/17 Şubat 1903) tarihinde 3. ve (2 Teşrin evvel 1320/15 Ekim 1904) tarihinde açıktan 2. Komiserliğe tayin edilmiştir. Ali Rıza Efendi göreve döndükten sonra bu defa Viladivistok'a giden bir Rus gemisine 8 Müslüman ve 1 Ermeni'nin binmesine ve bazı Ermeni fesat komitecilerinin Avrupa'ya gitmelerine aracılık etmekle suçlanmış ancak bu durum ispat edilemediğinden şahsa herhangi bir ceza verilmemiş ve beraat ettirilmiştir. Ali Rıza Efendi (23 Eylül 1325/6 Ekim 1909) tarihinde vilayet tensik komisyonunca tensikat kanununun 17. maddesi gereğince norm kadro fazlası gösterilerek görevden el çektirilmiş, 1357,5 guruş tazminat alarak devletle ilişkisi kesilmiştir.

---

¹⁷⁵ Özger, *a.g.e.*, s.81.

Sicill-i Ahval kayıtlarına göre görevini yerine getirmeyen ve kötüye kullanan diğer memurlar ise şu şekildedir; Hüseyin Hakkı Efendi de 6 ayda bir kabzımal hesabı defteriyle birer nüshasını görev yatığı yere teslim etmesi ve kendisinin de bu yolda bir defter tutması gerekirken görevini yerine getirmemesinden dolayı H.1319 (M. 1901) tarihinde Azil cezasına çarptırılmıştır.

Benzer bir olay da Mehmet Ali Efendi 3 tarafından gerçekleştirilmiş, görevi olan Temettüat vergilerini H.1310 (M. 1892-1893) senesinden H. 1315 (M. 1897-1898) yılına kadar 5 senelik esnaf temettü tadil defterlerini tanzim ve H. 1316 (M. 1898-199) senesinde müstahdem reji memur ve hademesi temettü vergilerini tadil cetveline kayıt etmediği ve her altı ayda bir kere kabzımal hesaplarının ruiyetinde muhtarına itası icap eden hesap defterlerini vermediği ve kendisinin bu yolda bir defter tutmadığı anlaşılmasından dolayı H.1319 (M. 1901) yılında azledilmiştir.

Azil cezası alan bir diğer memur ise Mustafa Hamdi Efendidir. Kendisi Memuriyeti esnasında yaşadığı rehavet hali ve memuriyeti basında bulunmayıp erbabı mesalihi günlerce beklettiğinden dolayı H.1308 (M.1890-1891) azledilmiştir.

Memurlar arasında birçok suçu bir arada işleyen Süleyman Vehbi Efendi;14 Teşrinievvel 1320/27 Ekim 1904 Hapishane müdüriyeti görevi sırasında mahkûmların bağırıp çağrışmaları ve hapishane kapısına hücum etmelerinden dolayı memuriyetinde gevşeklik gösterdiği göz önüne alınarak soruşturmaya alınmıştır. Soruşturmanın neticesinde 10 Eylül 324/23 Eylül 1908 tarihinde beraat edilmiştir. Yargılama süreci Süleyman Vehbi Efendi hakkında vuku bulan ihbar üzerine yeniden incelenmeye alınmış fakat delil yetersizliği ve herhangi bir suçu bulunamamasından dolayı takipsizlik kararı ile kapanmıştır. Süleyman Vehbi Efendi'nin 10 Temmuz 1324/23 Temmuz 1908 Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi azalığından bulunduğu sırada rüşvet alması ve görev yaptığı esnada birisine uyguladığı işkenceden dolayı iki vukuat ile yargılama sürecine alınmıştır. Soruşturma sırasında suçların cezalarını içeren maddeler göz önüne alınarak deliller incelenmiştir. Delillerin incelenmesi sonucunda suçların affi kanunu gereğince takipsizlik kararı alınmış ise de Sinop mutasarrıflığından alınan cevapta kötü ahlak sahibi olmasından dolayı Tensikat Kanununun 10. Maddesi

uygulanmıştır. Süleyman Vehbi Efendi, Dilekçe vererek kararın tekrar gözden geçirilmesini talep etmiştir. Bu talep kararın tekrar incelenmesine gerek olmadığı cevabı ile geri çevrilmiştir. Tüm bu yaşananla sonucu 17 Şubat 325/2 Mart 1910 tarihli Tensikat Kanununun 10. maddesi gereğince artık *hizmet-i vatanda âdem-i istihdamı* ve kendisine memuriyetinden dolayı tazminat ve maaş verilmemesine karar verilmiştir.

Önemli olan memurlardan biride Hrisostomos Galanos Efendidir. (Haziran 1880) tarihinde tayin olduğu Tekirdağ'ın Naib Nahiyesi'nde ve (2 Eylül 1884) tarihinde tayin olduğu Cezair-i Bahr-i Sefid Vilayeti'ne bağlı Kalamon Nahiyesi'ndeki vazifeleri esnasında amirlerinin izni olmadan görev yerini terk ederek görev yeri dışına çıkmıştır. Ayrıca görevi esnasında kefillik senetlerinde yolsuzluk suçlaması isnat edilmiştir. Hrisostomos Galanos Efendiye isnat edilen suçlardan biri de görev yaptığı yerlerdeki ahali ile adem-i imtizacı (iyi geçinememesi) olmuştur. Hrisostomos Galanos Efendi, 24 Aralık 1896 tarihinde Tekaüt Sandığı Nezareti'ne yazdığı yazı ile bir memuriyette istihdam edilip edilemeyeceğini sormuştur. Nezaret ise bu konuyu Şurayı Devlet'e havale etmiştir. Oradan gelen cevap yazısında adı geçen şahsın padişahın cülusunun 20. yılına denk gelen 31 Ağustos 1896 tarihinde icra edilen kutlamalarda padişahı tebrik etmemek hürmetsizliğini gösterdiğinin Jandarma Kumandanlığından bildirildiği" bu nedenle şahsın bir memuriyete atanamayacağı ifade edilmiştir. Hrisostomos Galanos Efendi, bu duruma itiraz etmiş, bunun üzerine Şarköy Meclis Heyetinin yaptığı incelemede şahsın kendisine isnat edilen davranışın tam tersine bir tutum içinde bulunduğu anlaşılmıştır. Neticede şahsın devlet hizmetinde istihdamına mani bir durum görülmediğinden irade-i seniyye gereğince 4 Aralık 1901 tarihinde 1125 gurus maaşla Hafik Kazası Kaymakamlığı'na tayin edilmiştir. Sivas Vilayetinden sadarete gönderilen bir telgrafnamede Hrisostomos Galanos Efendinin Hafik ahali üzerinde nüfuzu olmadığı, bu nedenle nüfuzlu bir kaymakamla becayiş yapılması talep edilmiştir. Sadaretin bu konudaki olumlu tutumu neticesinde Hrisostomos Galanos Efendi 26 Eylül 1904 tarihinde 1125 gurus maaş ve becayiş sureti ile Edirne Vilayeti'ne bağlı Midye Kazası Kaymakamlığı'na nakil edilmiştir. Hrisostomos Galanos Efendi, memuriyet mesleği ile uyuşmayan ve haysiyet-i hükümeti inciten davranışlarından dolayı 4 Kasım 1896 tarihinde tekrar azil edilmiştir.

Sicill-i Ahval kayıtlarına göre Sinoplu memurlar arasında zimmete mal veya para geçirme suçundan dolayı ceza almış olanlarda yer almaktadır. Görev mahallerinden azledilme, nakil veya terfi gibi herhangi bir nedenle ayrılıp başka bir yere atanan memurların, eski görev yerlerinde zimmetlerine mal geçirmediklerini ifade etmek amacıyla sicil kayıtlarında “Berâat-ı zimmet veya beri’üz-zimme yoktur” ibaresi yer almaktadır¹⁷⁶. Bu ibarenin yer aldığı memurlar arasında; Ahmet Nazmi Efendi H. 317 (M.1899) tarihinde memuriyet görevi sürecinde Düyûn-ı Umumiye idaresi memur vekâletinde görev yaptığı esnada 102 guruşa 50 santim kabul ettiği halde Gümüşhane Düyûn-ı Umumiye müdüriyeti ile 102 guruş 60 santim hesap alması ile lira başına 10 santim gayrimeşru bir yol izlemiş olduğu söylenmiştir. Fakat bu konu netlik kazanmamış, Ahmet Nazmi efendi de üzerinde ki şüpheden kurtulamamıştır. Mübadele defterinin sayfalarından ikisinin kayıp olmasına sebebiyet vermiş bundan dolayı hakkında icra-i tembihat edilmiştir. Daha sonra H.1321 (M. 1904) tarihinde Araklı Düyûnu Umumiye İdaresi memuriyetine nakil edilmiş, burada memuriyeti esnasında Banka-i Osmânîye’de iken 11 liranın eksik çıkmasından ve görevinin kötüye kullanmasından dolayı H.1324 (M.1906-1907) tarihinde azil edilmiştir.

Zimmetine pata geçirmekten dolayı azl edilen bir diğer memur ise Mehmet Ali Efendi 2dir. H. 1313 (M.1895) tarihinde Safranbolu Kazası Düyûn-ı Umumiye memuriyetine nakil edilmiş ise de kendisine verilen 1549 kuruş 62 buçuk santim Zimmetinden dolayı H.1315 (M.1897) azil edilmiştir. Mehmet Hayri Efendi 3’ün suçu ise zayıata sebebiyet verdiği 521 guruş 35 para Kokoroz Resmi Gümrüğü vesairenden dolayı H.1303 (M. 1885) azledilmiş ve ortaya çıkan zayıat kendisinden temin edilmiştir. Mustafa Rasim Efendi de Bartın Kazası Orman Süvari Memurluğundan Arac Orman memuriyetince beyan edilen 4039 guruş zimmetinden dolayı H. 1309 (M. 1891) tarihinde azil edilmiştir.

Tablo 12: Memurlara İsnat Edilen Suçlar ve Memurlara Verilen Cezalar

Sıra	Memurun Adı	İsnat Edilen Suçlar	Cezanın Verildiği Tarih	Aldığı Cezalar
1	Ahmet Nazmi Efendi	Zimmete para geçirme görevini kötüye kullanma	H.1324 (M.1906-1907)	Azil

¹⁷⁶ Özger, a.g.e., s.78.

2	Ali Rıza Efendi 2	Görevini kötüye kullanmak, zimmete para geçirmek	H.1327(M.1909)	Bir ay hapis ve mahkeme masrafı olan 90 guruşu ödeme cezası
3	Hüseyin Hakkı Efendi	Görevlerini yerine getirmemek.	H.1319 (M. 1901-1902)	Azil
4	Hrisostomos Galanos	Görevini yerine getirmeme, yolsuzluk, görevi esnasında tavrı	H.1303 (M.1304 1886)	Azil
5	Mehmet Ali Efendi 2	Zimmetine para geçirmek	H. 1315 (M. 1897-1898)	Azil
6	Mehmet Ali Efendi 3	Görevlerini yerine getirmemek	H. 1319 (M.1901-1902)	Azil
7	Mehmet Hayri Efendi 3	Maddi zayıyata sebebiyet vermek	H. 1303- (M. 1885-1886)	Azil
8	Mustafa Hamdi Efendi	Rehavet içinde olmak memuriyeti başında bulunmamak görevlerini yerine getirmemek	H. 1308 (M. 1890-1891)	Azil
9	Mustafa Rasim Efendi	Zimmetine para geçirmek	H. 1309- (M.1891-1892)	Azil
10	Süleyman Vehbi Efendi	Görevini kötüye kullanmak, rüşvet alması ve görev esnada kişiye işkenceden yapmak	H. 1325(M. 1910)	Tazminat ve maaş verilmemesine karar verilmiştir

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin en uzun yüzyılı olarak bilinen XIX. yüzyılda yapılan reformlardan biri de memurların sicil kaydının tutulmaya başlanması olmuştur. II. Abdülhamid tarafından Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun kurulmasıyla devlet kademesinde bulunan memurların biyografileri oluşturulmaya başlanmıştır. Başbakanlık/Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'ndeki Dâhiliye Nezareti'nde ki sicil defterlerini kullanarak hazırladığımız bu çalışma Osmanlı bürokrasisine hizmet veren 92 binden fazla memur içerisinde 119 Sinoplu Sicil kaydının incelenmesi ile oluşturulmuştur. Memurların biyografilerinden oluşan kayıtlar ile devletin personel politikası ve atamalarının takibi, ödül-ceza sisteminin işleyişi, taşranın sosyal ve ekonomik ortamının izlenmesi gibi önemli konular ortaya çıkarılmak istenmiştir.

Hazırlanmış olan kayıtlar bizlere XIX. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar geçen süreçte Osmanlı Devletinin bürokrasisinin geçirdiği evreleri, gelişimi ve değişimi göstermektedir. II. Abdülhamid tarafından merkezi otoriteyi güçlendirmek için hazırlanmış olan memur kayıtları, memurların kendi imzaları ile hazırladıkları biyografilerin sıra numarası ile büyük defterlere yazılarak kaydedilmesi sonucu oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra hazırlanan defterler tamamlandıktan sonra memurlara yaşadıkları önemli gelişmeleri süreç içerisinde ekleme şansı verilmiştir. Bu yönüyle memurların hayatlarına dair birçok bilgiyi içerisinde barındırarak yazıldığı döneme dair farklı ve önemli bilgilere ulaşılmasını sağlamıştır.

İlk kez II. Abdülhamid döneminde sistematik olarak tutulmaya başlanan, resmi personelin kayıtlarının Sicill-i Ahvâl kayıtlarına dayalı olarak yapılan bu araştırmanın konusunu: Sinoplu mülki görevlilerin memuriyete başlama yaş ve koşulları, gördükleri eğitimleri, maaşları, buldukları görevler, aldıkları rütbe ve nişanları, yer değiştirme sebepleri, almış oldukları cezaları gibi devlete hizmetinde buldukları süre içerisindeki mesleki serüvenleri ile bu bilgilerden yola çıkılarak, o dönem taşra bürokrasisi ve geçirdiği değişimin yansımaları oluşturmaktadır. Sinoplu memurlardan yola çıkarak devletin idarî, mali, askerî ve sosyal kurumlarının tespitinin yanı sıra yörede bulunan eğitim kurumları, yörede kullanılmakta olan isimler, yörenin tanınmış sülaleleri, yörede

yapılmakta olan meslekler, yörede konuşulmakta olan diller gibi Sinop'un sosyal-ekonomik hayatına dair bilgilere de ulaşmış bulunmaktayız.

II. Abdülhamid döneminde hazırlanmış olan Sicill-i Ahval belgelerine göre incelediğimiz Sinoplu memurların 115'i Müslüman; 4'ü Rum olmak üzere 119 memur mevcuttur. Defterlerde Sinoplu memurlar ile ilgili, ilköğrenimlerini genellikle Sıbyan/iptidaî mekteplerinde okumuş oldukları, Ortaöğrenimlerini Rüşdiye ve idadilerde tamamlamış olduklarını görmekteyiz. Sinoplu memurların eğitim hayatına baktığımızda yaklaşık yarısına yakını Rüşdiye mezunudur. Bu durum, memuriyete giriş için Rüşdiye mezunu olmanın yeterli olduğunu açıkça göstermektedir. Yükseköğrenimlerini Medrese, Tıbbiye Mektebi, Hukuk Mektebi, Darülfünun ve Mülkiye Mektebi gibi okulların yanında Maarif Mektebi gibi mesleki eğitim okullarında tamamlayanlarda olmuştur. Sinoplu memurlar arasında cüzi miktarda da olsa eğitimini özel hocadan ders alarak tamamlayanlarda mevcuttur. Memurların aldıkları eğitimleri sonucunda okullarını hangi seviyede bitirdiklerine dair bilgiler verilerek memurun Şahadetname, İcazetname ya da Tasdikname alıp almadığı da defterlerde belirtilmiştir.

Sinoplu memurların 72'si memuriyet hayatlarında, "mülazemet" adı verilen, maaş almadan çalıştıkları bir stajyerlik dönemi ile başlamıştır. Sicill-i Ahval defterlerinde bu dönemin bazen birkaç ay sürerken bazen iki üç yıl sürdüğünü görmekteyiz. Stajyerlik döneminin genel olarak memurlarda 15-25 yaş arasındadır. Stajyerlik döneminde memurların büyük çoğunluğu maaş almazken bazı memurlar cüzi bir miktar maaşla stajyerlik yapmıştır. Stajyerlik yapmadan doğrudan kadrolu olarak göreve başlayanlar olduğu gibi birden fazla yerlerde ve birimlerde stajyerlik yapan memurlar da olmuştur. Stajyerlik sürecini tamamlayan memurlar kadrolu olarak göreve başlamışlardır. Genel olarak taşrada memuriyet yapan Müslim, gayrimüslim Sinoplu memurlar, buldukları görevlere ve yerlere göre farklı maaşlar almışlardır. İçinde çeşitli bürolarda çalışan kâtibinden mübeyyizine, Ziraat Bankası odacısından, sandık eminininden, müdürüne, Defter-i Hâkanî Memuru, Düyûn-ı Umumiye memurundan, Başmüdür'e; Aşar memurundan, Ağnam memuruna, Müdde-i Umumisine, öğretmeninden doktoruna, mühendisinden, nahiye müdürüne, kaymakamından mutasarrıfına kadar, taşrada mevcut hemen hemen tüm birimlerde çalışan memur örnekleri mevcuttur.

Sicill-i Ahval kayıtlarında önemli olan bir diğer olay da en büyüğünden en küçüğüne kadar tüm memurların sık sık yer değiştirmeleridir. Hatta bazen buldukları görevde birkaç ay kalmadan yer değiştirmek zorunda kalmışlardır. Ancak çoğu zaman sicillerde yer değiştirme nedenlerini belirtmemişlerdir. Memurların sık sık yer değiştirmesi bürokrasisinin kesintiye uğramasına, istikrarsız bir yapının oluşmasına sebebiyet vermiştir. Kendi istekleri dışında daha atandığı yeri ve yöre halkını tanıma fırsatı bulamadan başka yere tayin edilen memurlar için bu durum hem maddi hem de manevi zorlukları beraberinde getirmiştir. İncelemiş olduğumuz defterlerde memurların maaşları hususunda bir standart yoktur. Memurların görevleri süresince yüksek bir kadrodan daha düşük bir kadroya atanabilmelerinden dolayı memurun memuriyeti süresince yüksek bir maaştan biranda düşük maaşlı bir kadroya geçtiğini görmekteyiz.

Sicill-i Ahval defterlerinde memurlar ile ilgili dikkat çeken diğer bir bilgi memurların görevleri sürecinde yapmış oldukları suçlardır. Memurların görevlerinde yapmış oldukları usulsüzlük, yolsuzluk ve görevini kötüye kullanma hususlarında önlemler alınmıştır. Görevlerinde usulsüzlük yapan memurların haklarında soruşturmalar açılmış suçlu bulunan memurlar görevlerinden uzaklaştırılmıştır. Memurlara haklarında yapılan suçlar hususunda itiraz hakkı verilmiş, itirazlar sonucunda suçsuzluğu kabul edilenler ya eski görevlerine iade edilmiş ya da başka görevlere tayin edilerek tekrar suç işlemeleri önlenmeye çalışılmıştır. Bunun yanında görevini hakkıyla yerine getirmeyen memurlar ile ilgili bazı cezalar verilmiştir.

Kayıtlarda göze çarpan diğer önemli bir hususta görevinde başarılı olan memurlara rütbe, nişan ve madalyalar verilerek memurların motivasyonları artırılmaya çalışılmıştır. İlk kez II. Abdülhamid döneminde düzenli olarak tutulmaya başlanan bu personel kayıtları incelendiğinde II. Abdülhamid'in olabildiğince çok insanı memuriyette katarak, denetim altında tutabildiği görülmüştür. Bu politikadan dolayı memurların büyük çoğunluğu garanti bir kazanç kapısı olmasından dolayı memuriyeti tercih etmişlerdir. Hazırlanmış olan Sicill-i Ahval defterlerinde meydana getirilen bilgilerin güvensizliği durumuna rastlanma ihtimali oldukça zayıftır. Çünkü memurların sicil kâğıtlarında yapılan incelemelerde şahısların kendileri hakkında vermiş oldukları resmî ve özel tüm bilgilerin doğruluklarını ispatlayacak belgeler (*Osmanlı nüfus tezkeresi, bitirdiği okullardan aldığı şahadetnameler, çalışmış ve en son çalışmakta*

*olduğu kurumların kendisi hakkında görüşlerini bildirir yazı, görev yaptığı yerin en büyük mülki amirinin söz konusu belgeleri incelemesi sonucu verdiği mülahaza ve çalıştığı kurumun bağlı bulunduğu nezaretin sicil komisyonunun tasdik yazısı*¹⁷⁷ tercüme-i hâl kâğıdına eklenmiş şekilde Sicill-i Ahvâl Komisyonu'na gönderilmiştir¹⁷⁸.

---

¹⁷⁷ Serdar Soyluer, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Muğlalı Devlet Memurları (1879-1909)*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla, 2006. s.98.

¹⁷⁸ Soyluer, *a.g.m.*, s.98.

KAYNAKLAR

1-Arşiv Kaynakları

BOA./COA (Başbakanlık Osmanlı Arşivi/ Cumhurbaşkanlığı Arşivi)

BOADH. SAİD.(Dâhiliye Nezareti, Sicill-i Ahval İdaresi Defterleri)

BOA. DH. SAİD. D5-419\ BOA. DH. SAİD. D132-158\ BOA. DH. SAİD. D151-164\ BOA. DH. SAİD. D169-89 \BOA. DH. SAİD. D69-42\ BOA. DH. SAİD. D158- 144\ BOA. DH. SAİD. D39- 120\ BOA. DH. SAİD. D108-104\ BOA. DH. SAİD. D163-76\ BOA. DH. SAİD. D67-186\ BOA. DH. SAİD. D169-236\ BOA. DH. SAİD.91-63\ BOA. DH. SAİD. D40- 131\ BOA. DH. SAİD. D86- 103\BOA. DH. SAİD.52-56\ BOA. DH. SAİD. D173-218\ BOA. DH. SAİD. D8-301\ BOA. DH. SAİD. D178-136\ BOA. DH. SAİD. D167- 239\ BOA. DH. SAİD. D32 -129\ BOA. DH. SAİD. D64-238 \ BOA. DH. SAİD. D73-65\ BOA. DH. SAİD. D172-193 \ BOA. DH. SAİD. D40-50 \ BOA. DH. SAİD. D00098-00016 \ BOA. DH. SAİD. D23-145\ BOA. DH. SAİD. D124-59\ BOA. DH. SAİD. D97-23 \ BOA. DH. SAİD.120-228\ BOA. DH. SAİD. D78-54\ BOA. DH. SAİD. D00013-000217\ BOA. DH. SAİD. D151-45\ BOA. DH. SAİD. D21-127\ BOA. DH. SAİD. D171-132\ BOA. DH. SAİD. D118-87\ BOA. DH. SAİD. D181-153\ BOA. DH. SAİD. D49-81\ BOA. DH. SAİD. D83-107 \BOA. DH. SAİD. D152-76\ BOA. DH. SAİD. D79. 98\ BOA. DH. SAİD. D8-238\ BOA. DH. SAİD. D69-90\ BOA. DH. SAİD. D107-32\ BOA. DH. SAİD. D36-128\ BOA. DH. SAİD. D107-32\ BOA. DH. SAİD. D10-472\ BOA. DH. SAİD. D154-248\ BOA. DH. SAİD. D78-226\ BOA. DH. SAİD. D36-181\ BOA. DH. SAİD. D36-188\ BOA. DH. SAİD. D117-124\ BOA. DH. SAİD. D124-85\ BOA. DH. SAİD. D118-237\ BOA. DH. SAİD. D193-120\ BOA. DH. SAİD. D184- 173\ BOA. DH. SAİD. D91- 131\ BOA. DH. SAİD. D134-142\ BOA. DH. SAİD. D99-143\ BOA. DH. SAİD. D50-56\ BOA. DH. SAİD. D26- 65\ BOA. DH. SAİD. D19-94\ BOA. DH. SAİD. D99-56\ BOA. DH. SAİD. D36-217\ BOA. DH. SAİD. D36- 223\ BOA. DH. SAİD. D56-231\ BOA. DH. SAİD. D78-188 \ BOA. DH. SAİD. D13-25\ BOA. DH. SAİD. D13-25\ BOA. DH. SAİD. D40-152\ BOA. DH. SAİD. D99- 106\ BOA. DH. SAİD. D27- 72\ BOA. DH. SAİD. D23- 101\ BOA. DH. SAİD. D6-185 \ BOA. DH. SAİD. D89- 44\ BOA. DH. SAİD. D78-110\ BOA. DH. SAİD. D182-227\ BOA. DH. SAİD. D40-120\ BOA. DH. SAİD. D91-225\ BOA. DH. SAİD. D63-67\ BOA. DH. SAİD. D194-130\ BOA. DH. SAİD. D49- 107\ BOA. DH. SAİD. D127-120\ BOA. DH. SAİD. D35-58\ BOA. DH. SAİD. D88- 37\ BOA. DH. SAİD. D161-104\ BOA. DH. SAİD. D106- 4\ BOA. DH. SAİD. D193-71\ BOA. DH. SAİD. D111-22\ BOA. DH. SAİD. D195-6\ BOA. DH. SAİD. D33-222\ BOA. DH. SAİD. D79-176\ BOA. DH. SAİD. D20-67\ BOA. DH. SAİD. D8-172\ BOA. DH. SAİD. D108-229\ BOA. DH. SAİD. D132-150\

BOA. DH. SAİD. D40-146\ BOA. DH. SAİD. D124- 147\ BOA. DH. SAİD. D182-39\ BOA. DH. SAİD. D163-73\ BOA. DH. SAİD. D69-249\ BOA. DH. SAİD. D96 – 96\ BOA. DH. SAİD.6 – 239\ BOA. DH. SAİD. D32-62\ BOA. DH. SAİD. D924-249\ BOA. DH. SAİD. D39-125\ BOA. DH. SAİD. D152- 218\ BOA. DH. SAİD. D183- 178\ BOA. DH. SAİD. D74-127\ BOA. DH. SAİD. D172-127\ BOA. DH. SAİD.67-124\ BOA. DH. SAİD. D121-35\ BOA. DH. SAİD. D73-117\ BOA. DH. SAİD. D119-133\ BOA. DH. SAİD. D85-27\ BOA. DH. SAİD. D113-30\ BOA. DH. SAİD. D157-129\ BOA. DH. SAİD. D 113-101\ BOA. DH. SAİD. D123-140\ BOA. DH. SAİD. D144-247.

2.Araştırma-İnceleme Eserler

- AFYONCU, Erhan. *Tanzimat Öncesi Osmanlı Tarihi Araştırma Rehberi*. İstanbul: Yeditepe Yayınları. 2009.
- AFYONCU, Erhan. *Sorularla Osmanlı İmparatorluğu*. İstanbul: Yedi Tepe Yayınevi. 2010.
- AKDAĞ, Mustafa. *Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi I-II*. İstanbul: Cem Yayınevi 1995.
- AKYILDIZ, Ali. "Mekteb-i Mülkiyye". *Tdv İslâm Ansiklopedisi,C. Ek -2*. İstanbul 2016.
- AKYILDIZ, Ali. *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme*. İstanbul: İletişim Yayınları. 2012.
- AKYÜZ, Yahya. *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000-M.S. 2004*. İstanbul: Pegem Yayıncılık. 2004.
- ARTUK, İbrahim, ARTUK, Cevriye. *Osmanlı Nişanları*. İstanbul: İstanbul Matbaası. 1967.
- ARTUK, İbrahim.. "Madalya". *TDVİA* . C. 27. 2003.
- ARTUK, İbrahim. "Nişan". *TDVİA*. C.27. 2003.
- ASLAN, Seyfettin, YILMAZ, Abdullah. "Tanzimat Döneminde Osmanlı Bürokratik Yapı Ve Düşüncesinin Değişimi". *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. C. 2, S.1, 2001, s. 287-297.

- ATA, Ferudun. "Osmanlı Döneminde Bozkır Hapishanesi". *Geçmişten Günümüze Bozkır Uluslararası Sempozyum*. Türkiye Araştırma Enstitüsü Yayınları. S. 393-398.
- AYTAÇ, Ömer. "Memurluk Zihniyeti ve Memuriyen Toplum: Prens Sabahattin'in Görüşleri Işığında Bir Çözümleme". *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8, S.1, 2006.
- BARAKAN, Ömer Lütfi. "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi". İstanbul: *Türkiye Mecmuası*. C.X., 1953.
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı. (2000). *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*. İstanbul.
- BAŞOĞLU, Bekir. *Sinop İli Tarihi*. Ankara 1978.
- BAŞTÜRK, Sadettin. "Sicilli Ahval Defterlerine göre Ali Emiri Efendi'nin Sicil Kaydı". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C.12, :S.45, 2013. s. 308-324.
- ERYILMAZ, Bilal. *Osmanlı Devletinde Millet Sistemi*. İstanbul: Ağaç Yayıncılık 1992, s.13.
- ÇADIRCI, Musa. *Tanzimat Döneminde Osmanlı Ülke Yönetimi(1839 1876)*. IX. Türk Tarih Kongresi. Ankara: Türk Tarih Kurumu. 1988.
- ÇADIRCI, Musa. *Tanzimat Sürecinde Türkiye Anadolu Kentleri*. (Der. Tülay Erçokun). Dü.) Ankara: İmge Kitabevi. 2011.
- ÇANAKLI, Levent. *Türk Romanında Bürokrasi Ve Memurlar (1872-1950)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa 2007.
- ÇAVDAR, Necati. "Tarihsel Biyografi İnşasında Sübjektiflik Sorunu". *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 60, 2017.
- ÇELEM, Ramazan. *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Malatya Doğumlu Memurlar: 1879-1909*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tokat 2014.
- ÇETİN, Atilla. "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları". *Türk Dünya Tarih Dergisi*, S. 66, 1992.
- ÇETİN, Atilla. "Sicill-i Ahvâl Defterleri ve Dosyaları Hakkında Bir Araştırma". *Vakıf Dergisi*, S. 29, Ankara 2005.
- ÇETİN, Mahmut. *Biyografi Kitabı*. İstanbul: Biyografi Net İletişim ve Yayıncılık. 2012.

- ÇETİN, Nazir. *Sicill-i Ahval Defterlerine göre Antakyalı devlet memurları 1879-1909*.
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Tokat 2015.
- ÇİFÇİ, Rüveyda. *Sicill-i Ahvâl Kayıtlarına Göre Karşlı Memurlar (1879-1909)*.
Yayınlanmamış Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars 2015.
- ÇOBAN, Faruk. *H.1288 (M. 1871) Ve H. 1317 (M. 1899) Tarihli Kastamonu Vilayeti
Salnamelerinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek
Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2006.
- DARKOT, Besim. "Sinop" *İslam Ansiklopedisi*. C. IX. 2009.
- DAŞÇIOĞLU, Kemal. "Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Buldanlı Memurlar". *Buldan
Sempozyumu Bildirileri*. Denizli 2006 s.561-570.
- DEMİRTAŞ, Zülfü. "Osmanlı'da Sıbyan Mektepleri ve İlköğretimin Örgütlenmesi".
Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.17, S.1, 2007, s.173-183 .
- DEVELLİOĞLU, Ferit. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın
Kitabevi. 1997.
- EDHEM, Eldem, , "Padişahın Paşaları ve Prosopografya Hakkında", *Toplumsal Tarih
Dergisi*, S. 190, 2009. s. 44-48.
- EFE, Ayla. (2013). "Sicill-İ Ahval Kayıtlarına Göre Payaslı Memurlar". Mustafa Kemal
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.10. S.23, 2013.
- ELİAÇIK, Muhittin. *Edebiyat Tarihimize Işık Tutan Bir Eser: Ata Tarihi 4-5. Ciltleri*.
İlmi Araştırmalar, S. 20, 2005.
- EMECEN, Ferudun. M. "Osmanlı Kronikleri ve Biyografi". *İslam Araştırma Dergisi*,
S.3, 1999.
- FAROQHI, Suraya. *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?*. (Çev. Z. Altıok). Tarih Vakfı
Yurt Yayınları. 4. Baskı. 2011.
- FİNDLEY, Carter V. *Kalemiyeden Mülkiyeye: Osmanlı Memurlarının Toplumsal
Tarihi*, (Çev. G. Ç. Güven) İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları. 1996.
- FİNDLEY, Carter V. *Osmanlı Devletinde Bürokratik Reform: Babıali(1789-1922)*. İz
Yayıncılık. 1994.
- GENÇOĞLU, Mustafa. "1864 ve 1871 Vilayet Nizamnamelerine Göre Osmanlı Taşra
İdaresinde Yeniden Yapılanma". *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Dergisi*, S.2, 2011.

- GÜLER, İbrahim. *XVIII Yüzyılın İlk Yarısında Sinop (İdari Taksimat Ve Ekonomik Tarihi)*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. İstanbul 1992.
- GÜLSOY, Ufuk, WILLIAM, Ochsenwald. "Hicaz Demiryolu". TDVİA. S. 442. İstanbul 1998.
- GÜLTEPE, Necati. *Osmanlılarda Bürokrasi: Osmanlı Merkezi Yönetimi*. (G. Eren, Çev.) Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. C. VI. 1999.
- GÜNDÜZ, Ahmet. "Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Kayserili Müslim Ve Gayrimüslim Memurların Aldıkları Madalya, Rütbe Ve Nişanlar (M.1879-1909)". *History Studies International Journal Of History*. C.3. S.3 2011.
- HEPER, Metin. "Bürokrasi Maddesi". *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*. C. 2, 1983.
- İMLAK, ÖMER FARUK. *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Eğinli (Kemaliyeli) Devlet Adamları (1820-1854)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzincan 2012.
- İNALCIK, Halil. "Osmanlı Fetih Yöntemleri", *Cogito, Osmanlı Özel Sayısı, Üç Aylık Düşünce Dergisi, (Cogito, Dü.)*, S. 19. 1999.
- İNALCIK, Halil, BÜLENT, ARI. "Osmanlı- Türk Tarihçiliği Üzerine Notlar". *Uluslararası Askeri Tarih Dergisi*, S. 19, 2017, s. 213-247.
- KARACA, Filiz. "İmtiyaz Madalyası", Ankara: TDVİA, C. 22, 2000.
- KARAL, Enver Ziya. *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü. 1997.
- KARAL, Enver Ziya. *Osmanlı Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları. C. 8. 1998.
- KARATAŞER, Büşra. "Sultan II. Abdülhamid Dönemi Eğitim Politikası Hakkında Bir Değerlendirme". *International Journal of Social Science*. 2017.
- KAREKÖK, Tunay. "Sultan II. Abdülhamid Dönemi Eğitim Politikası Hakkında Bir Değerlendirme". *ZKÜ. Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 6, S.11, 2010.
- KAYMAKÇI, Selahattin, ER, Harun. "Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Biyografinin Kullanımı". *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.25, 2013.

- KODAMAN, Bayram. *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi. 1991.
- KURT, Abdurrahman. "19. Yüzyılın Sonlarında Sosyo-Kültürel ve Dinî Açından Sinop Şehri". *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*. Sinop 2018.
- KÜSKÜ, Fırat. "Sultan II. Abdülhamid Döneminde Sinop Sancağı: İdari, İktisadi Ve Demografik Yapıya Dair Tespit". *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*. Sinop 2018.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat. "Sicill-i Ahvâl Defterleri'ni Tamamlayan Arşiv Kayıtları". *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, C.12, 1998.
- MARDİN, Şerif. *Yeni Osmanlı Düşüncesinin Doğuşu*. (Çev. M. T.-F. Erdoğan,) İstanbul: İletişim Yayınları. 1996.
- MARDİN, Şerif. *Bütün Eserleri: Türk Modernleşmesi Makaleler 4*. (Mümtazer Türköne -Tuncay Önder) İstanbul: İletişim Yayınları. 2014.
- Muharrem Kesik, "Muînüddin Süleyman Pervâne", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2006 C. 31. s.91-93.
- MUMCU, Ahmet. "Osmanlı Hukukunda Zulüm Kavramı". Ankara: Sevinç Matbaası. 1972.
- HAYTA, Necde, Uğur Ünal. "Modernleşme Döneminde Osmanlı Tarih Yazıcılığı 1789-1908" *Türkiye'de Tarih Yazımı*, (Ed. Vahdettin Engin-Ahmet Şimşek). İstanbul: Yedi Tepe Yayınları. 2011.
- ORTAYLI, İlber. *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahallî İdareleri (1840-1880)*. Ankara: Türk Tarih Kurum Yayınları. 2000.
- ORTAYLI, İlber. *Türkiye Teşkilat ve idare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat. 2008.
- ÖZCAN, Selim. *Tanzimat Döneminde Sinop'un Sosyal Ekonomik Durumu*. Doktora Tezi. Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü. Samsun 2007.
- ÖZCAN, Selim. "XIX. Yüzyılın Ortalarında Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması: Sinop Örneği". *Uluslararası Geçmişten Günümüze Sinop'ta Türk-İslam Kültürü Sempozyumu*. 2018.
- ÖZDEMİR, Rıfat. *XIX Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*. Ankara: Kültür Ve Turizm Bakanlığı. 1986.

- ÖZDEMİR, Hüseyin. *Osmanlı Devleti'nde Bürokrasi*. İstanbul: Okumuş Adam Yayınları. 2001.
- ÖZGER, Yunus..*Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Bürokrasisinde Yozgath Devlet Adamları* . İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık. 2010.
- PAKALIN, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları. C. III. 2004.
- PARLATIR, İsmail. *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: Yargı Yayınevi, II. Baskı, 2009.
- PAMUK, Şevket. "Kuruş". İstanbul: *TDVİA*. 2002.
- SARI, Selçuk. *Sicill-i Ahval Kayıtlarına Göre Amasyalı Memurlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2013.
- SARIYILDIZ, Gülden. *Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*. Der Yayınları. İstanbul 2004.
- SOYLUER, Serdar. *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Muğlalı Devlet Memurları (1879-1909)* Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla 2006.
- SUNAY, Serap II. *Abdülhamid Döneminde Balıkesirli Mülki Görevliler Hakkında Bir İnceleme (Sicill-i Ahval Kayıtlarına Göre 1879-1909)"* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Afyon 2007.
- ŞAHİN, Mustafa, Zekiye, TUNÇ. "Türkiye Selçuklularının Sinop'un Fethinde Gâşiye'yi Hâkimiyet Âlameti Olarak Kullanmaları ve Fetih İçin Gönderilen Fütüvvetnâme". *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 2018.
- ŞAYLAN, Gencay. *Türkiye'de Kapitalizm Bürokrasi ve Siyasal İdeoloji*. İstanbul : V yayınları. 1986.
- ŞİMŞEK, İshak. *Sicill-i Ahval Defterlerinde Diyarbekirli Yöneticiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Mardin 2013.
- TEKELİ, İlhan, Selim, İlkin .*Osmanlı İmparatorluğunda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi. 1993.
- TUKİN, Cemal. "Girit". *DİA*. C. XIV. İstanbul. 1996.

- TUNCA, Harun. *Sicill-i Ahvâl defterlerine göre İstanbul doğumlu Ermeni devlet adamları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı. Yozgat 2016.
- TURGAY, Nureddin. "Tabakat" *Şamil İslam Ansiklopedisi*. C. II. İstanbul 2018.
- UĞURLU, Ümmühan. *Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Osmanlı Döneminde Tokatlı Devlet Memurları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Tokat. 2013.
- ÜNAL, Mehmet Ali. *Osmanlı Devrinde Sinop: XV. Yüzyıldan XVIII Yüzyılda Sinop Kazası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu. 2014.
- ÜNAL, Uğur. *II. Meşrutiyet Öncesi Osmanlı Rüşdiyeleri (1897-1907)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu. 2015.
- WEIKER, Walter. "Osmanlı Bürokrasisi: Modernleşme ve Reform" . (Çev. Sema. Büyükdavras, Erkan. Oyal) *Amme İdaresi Dergisi*, C. 6. S.1. 1973.
- YADI, Ahmet, YILMAZ Harun. "Tercüme-i Hâl Varakası ve Sicill-i Ahvâl Kayıtları ile İlgili Yapılmış Çalışmalar". *Gelecek Geçmişini Tarihi Tartışıyor Ulusal Tarih Öğrenci Sempozyumu Bildirileri*. Isparta 2013.
- "Sinop". *Yurt ansiklopedisi*. Anadolu Yayıncılık, C.9, S.6762. İstanbul 1982.

3. Elektronik Kaynaklar

- "https://www.turkcebilgi.com/liyakat_madalyas%C4%B1"
- https://www.turkcebilgi.com/liyakat_madalyas%C4%B1,
- <http://www.ataturkinkilaplari.com/ak/102/ataturkun-nisan,-madalya-ve-takdirnameleri.html>
- <http://www.ataturkinkilaplari.com/ak/102/ataturkun-nisan,-madalya-ve-takdirnameleri.html>
- <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html>
- <http://www.Sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html>
- "<https://www.luggat.com/murassa/1/1>"<https://www.luggat.com/murassa/1/1>
- "<http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html>"
- <http://www.Sinopkulturturizm.gov.tr/TR-107043/tarihce.html>
- <http://www.tdk.gov.tr>
- Koleksiyonerim.blogspot.com*. (15.04. 2019).

<http://www.Sinopkulturturizm.gov.tr>(19.03.2019).

"<http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR-74905/camiler-ve-medreseler.html>%20(15"

<http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR-74905/camiler-ve-medreseler.html> (15 . 05.2019)

EKLER (Sinoplu Memurların Kimlik Kartları)

Ek 1 :Kimlik Kartı-1

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 5-419
Memurun Adı	Abdullah Agâh Efendi
Doğum Yılı	H.1251- (M. 1835)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Efendi - Belirtilmemiş
Sülale Adı	Keser Oğlu
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi, Muallimi Mahsusa
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	31 Yaş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1282 Muharrem 18 - (M. 13 Haziran 1865)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	- Sinop Evkaf Kitabeti - Sinop Arazi Kitabeti - Sinop Muhasebe Muavinliği - Defter-i Hâkani Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 2: Kimlik Kartı - 2

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 132-158
Memurun Adı	Abdulkadir Efendi
Doğum Yılı	H. 1293 (M. 1876-1877)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1308 Zilhicce 7 (M. 2 Temmuz 307)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Bidayet Mahkemesi - Sinop Bidayet Mahkemesi - Sinop Bidayet Mahkemesi - Sinop Mutasarrıflığı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 3: Kimlik Kartı -3

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 151-164
Memurun Adı	Abdülkerim Bey
Doğum Yılı	H.1255 (M. 1839-1840)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Halil Efendi –Tüccar
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Muzika-i Hümayun Mektebi, Mektebi Armoni
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	10 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1265 Cemaziyülevvel - (M. 11 Nisan 1849)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Mızıka-i Hümayun -Mızıka-i Hümayun -Mızıka-i Hümayun -Mabeyn-i Hümayun -Mabeyn-i Hümayun -Tensikat-ı Umumiye Komisyonu -Hazine-i Maliye Dairesi -Hazine-i Maliye Dairesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	4. Rütbede Mecidî Nişanı- H. 1287 (M.1871)
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 4: Kimlik Kartı-4

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 169-89
Memurun Adı	Ahmet Cevdet Efendi
Doğum Yılı M. (H.)	H.1297 (M. 1879-1880)
Doğum Yeri	Sinop

Baba Adı Ve Mesleği	Osman Nuri
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İdadisi
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ Derecede - Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1313 Rebiyülevvel 23 - (M. 13 Eylül 1895)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Nafia Komisyon Kitabeti -Sinop Nafia Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 5: Kimlik Kartı-5

Defter No	BOA. DH. SAİD.d 69-42
Memurun Adı	Ahmet Efendi
Doğum Yılı m. (h.)	H. 1287- (M. 1870)
Doğum Yeri	Sinop Sancağı Gerze Kasabası
Baba Adı ve Mesleği	Halil Ağa. Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi . Mektebi Rüşdiye. Muallimi Mahsus
Mezuniyet Durumu	Sıbyan Mektebi- Şahadetname (Zayi)
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı ve Statüsü	9 yaş. Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1296 Recep 24 - (M. 13 Temmuz 1879)
Görev Yaptığı Yerler ve Görevleri	-Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Trabzon Rüşumat Nezareti -Trabzon Rüşumat Emaneti -Ayancık Rüşumat İdaresi -Gerze Rüşumat İdaresi -Rize Rüşumat Müdüriyeti -Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Sinop Muhafız Memurluğu
Aldığı Nişan ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş

Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş
----------------	---------------

Ek 6: Kimlik Kartı-6

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 158- 144
Memurun Adı	Ahmet Hamdi Efendi 1
Doğum Yılı M. (H.)	H.1301- (M. 1883-1884)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Süleyman Neşet Efendi. Halep Vilayeti Muhasebe Kalemî Mümeyyizi
Sülale Adı	Belirtilmemiştir
Okuduğu Okullar	Sinop İptida-i - Taşköprü Rüştîye Mektebi- Kastamonu İdadi Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş
İşe Başlama Tarihi	H. 1321 Cemaziyelevvel 5 (M. 30 Temmuz 1903)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Bartın Kazası Belediyesi -Halep Kazası Muvakkat Tetkik-i Bakaya Komisyonu -Muhasebe-i Vilayet Masarif Kitabeti Refakati -Bab-ı Cebel Kazası Mal Müdiriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 7: Kimlik Kartı-7

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 39- 120
Memurun Adı	Ahmet Hamdi Efendi 2
Doğum Yılı	H-1251- (M.1835)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Hüseyin Ağa. Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1291 Cemaziyülevvel 13- (M. 28 Haziran 1874)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Muhasebe Kalem -Sinop Acente Kitabeti -Sinop Ticaret Mahkemesi -Sinop Acente Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 8: Kimlik Kartı-8

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 108-104
Memurun Adı	Ahmet Nazmi Efendi
Doğum Yılı	H.1291 - (M. 1874-1875)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Muhsin Oğlu Ali Kaptan - Vapurcu Hümayun Süvarisi
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mekteb-i İbtida-i -Sinop Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H.1307 Receb (M. 20 Şubat 1890)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-İnebolu Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti -Araklı Düyûn-ı Umumiye Kitabeti -İnebolu Düyûn-ı Umumiye İdaresi -İnebolu Tanzim Komisyonu Kitabeti -Sinop Düyûn-ı Umumiye Memuriyeti -İnebolu Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Trabzon Düyûn-ı Umumiye Nezareti -Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi Varıdat- 1 Cedide Kitabeti -Sinop Düyûn-ı Umumiye Kitabeti -Trabzon Düyûn-ı Umumiye Nezareti ve Sandık Emaneti -Gümüşhane Düyûn-ı Umumiye Müdürlüğü -Gümüşhane Aşar Kitabeti -Gümüşhane Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti -Kelkit Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi Sandık Emaneti -Kelkit Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Bank-ı Osmânî Düyûn-ı Umumiye İdaresi Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Zimmete Para Geçirme. H.1324 - (M.1906)
Aldığı Cezalar	Azil-H.1324 (M.1906)

Ek 9: Kimlik Kartı-9

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 163-76
Memurun Adı	Ahmet Ramiz Efendi 1
Doğum Yılı	H.1303 - (M. 1885-1886)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hüsnü Efendi. Aşar Baş Kâtibi
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Ve Kastamonu Vilayeti Mektebi İdadiye
Mezuniyet Durumu	Karibül Âlâ Şahadetname
Bildiği Diller	Arabi - Farsî – Fransızca- Ermeniceye Aşına -Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	22 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1324 Recep 18 - (M. 8 Eylül 1907)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Telgrafhanesi -Sinop İdadi Mektebi -Ayancık Kazası
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 10: Kimlik Kartı- 10

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 67-186
Memurun Adı	Ahmet Ramiz Efendi 2
Doğum Yılı	H-1255- (M. 1839)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi, Muallimi Mahsusa
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	28 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H.1283 Rebiyülahirin16- (M. 30 Temmuz 1866)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Mahkeme-i Şeriyesi -Sinop Orman Süvari Kolculuğu Orman Süvari Kolculuğu -Durağan Nahiyesi Sandık Emaneti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş

Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 11: Kimlik Kartı-11

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 169-236
Memurun Adı	Ali Aşkar Efendi
Doğum Yılı	H.1297-(M.1879-1880)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Asım Efendi. Sinop Sancağı Tahrirat Müdürlüğünden Mütেকait
Sülale Adı	Beşli Ağası Zade
Okuduğu Okullar	Sinop Sancağı Mektebi İbtidai , Mektebi idadi.
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar - Fransızca Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	R.15 Şubat 1313- (M.28 Şubat 1898)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Nüfus Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 12: Kimlik Kartı-12

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 91-63
Memurun Adı	Ali Fuat Efendi
Doğum Yılı	H.1287- (M.1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Nuri Efendi - Belirtilmemiş
Sülale Adı	Hacı Ömer Zade
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	14 Yaş. Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1311 Muharrem 28 (M. 5 Kasım 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Evkaf Kitabeti

Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 13: Kimlik Kartı-13

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 40- 131
Memurun Adı	Ali Kasım Efendi
Doğum Yılı	H.1287- (M.1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Haşım Efendi- Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi Azası
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H.1305 zilkade 21- (M.30 Temmuz 1888)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Vergi Kalemi -Sinop Sancağı Vergi Kitabesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 14: Kimlik Kartı-14

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 86- 103
Memurun Adı	Ali Lütfi Efendi 1
Doğum Yılı	H-1283 (M.1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Ağa - Belirtilmemiş
Sülale Adı	Zaraklı
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi Rüştiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 Recep 20 (M. 13 Nisan 1887)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ayancık Rüşumat İdaresi -Alaçam Rüşumat İdaresi -Gerze Rüşumatı İdaresi Kitabeti -Ayancık Rüşumat İdaresi -Muhafaza Memurluğu -Çakıroğlu Rüşumat İdaresi -Trabzon Rüşumatı Müdüriyeti -Muhasebe Kalemi Refakati
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 15: Kimlik Kartı -15

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 52-56
Memurun Adı	Ali Lütü Efendi 2
Doğum Yılı	H.1283- (M.1870)
Doğum Yeri	Sivas
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Hamdi Efendi- Sinop Bidayet Mahkemesi Ceza-İ Reisi
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1304 rebiyülahir (M. Aralık-Ocak 1886-1887)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sivas Bidayet Mahkemesi -Sivas Bidayet Mahkemesi Zabıt Kitabeti -Sivas Nüfus Kitabeti -Sivas Nafia Komisyonu Kitabeti -Sivas Vilayeti Nüfus Nezareti Baş Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Rütbe-i Rabia (H. 1315 cemaziyülahır 269
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 16: Kimlik Kartı-16

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 173-218
Memurun Adı	Ali Nazım Efendi
Doğum Yılı	H.1310- (M.1892-1893)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Efendi-Esnaftan Celebbenk

Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İbtidai- Sinop Mektebi Rüşdiye - Sinop İdadiye-i Mülkiye
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ ve âlâ - Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1328 (M. 1910-1911)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Orman İdaresi Müdüriyet -Evkaf Sandık Eminliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 17: Kimlik Kartı-17

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 8-301
Memurun Adı	Ali Remzi Efendi
Doğum Yılı	H-1250- (M. 1834-1835)
Doğum Yeri	Dersaadet- Belirtilmemiş
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Efendi – Sinoplu
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Sırpça Okuryazar- Bulgarca Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	31 Yaş –Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1281 Muharrem 28 (M. 3 Temmuz 1864)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Dersaadet Zabıt Teftiş Memuriyeti -Ruşuk ve Bitlis Zabıta Teftiş Memurluğu -Aydın Emlak Seyyar Mukayyitliği -Milas Bidayet Mahkemesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 18: Kimlik Kartı-18

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 178-136
Memurun Adı	Ali Rıza Efendi 1
Doğum Yılı	H-1308- (M.1890-1891)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Parmaksızoğlu
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İbtidaiye- Mektebi Rüşdiyesi- Mektebi İdadiye
Mezuniyet Durumu	Âlâ – Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder- Fransızca Aşına
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H.1325 Şaban 16- (M.4 Aralık 1891)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Orman Teftiş İdaresi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 19: Kimlik Kartı-19

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 167- 239
Memurun Adı	Ali Rıza Efendi 2
Doğum Yılı	H.1280- (M. 1863-1864)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Abdullah Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi - Ayasofya Medresesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okur-yazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 28 Şaban 1300 - (M. 14 Temmuz 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Dersaadet Polis Neferliği -Dersaadet Polis Neferliği -Kastamonu Vilayeti Polis Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	-Görevi İhmal -Evrakta Sahtecilik
Verilen Ceza	Bir ay hapis ve mahkeme masrafı olan 90 guruş'u ödeme

Ek 20: Kimlik Kartı -20

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 32 -129
Memurun Adı	Ali Rıza Efendi 3
Doğum Yılı	H.1271- (M.1855)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa- Sinop Tersanesi Mimarı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş .-Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1290 Cemaziyülevvel 8- (M.4 Temmuz 1873)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Tersanesi Amele Yoklaması Kitabeti -Sinop Meclis İdaresi Kitabeti -Sinop Bidayet Ceza Mahkemesi -Sinop Tarik Kitabeti -İstefan (Ayancık) Kazası Tahrirat Kitabeti -İstefan Kazası Nüfus Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 21: Kimlik Kartı-21

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 64-238
Memurun Adı	Ali Rıza Efendi 4
Doğum Yılı	H.1290- (M.1873)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağan- Esnaf
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Arabi Tekellüm Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş- Belirtilmemiş

İşe Başlama Tarihi	H. 1309 Zilhicce 6- (M. 1 Temmuz 1892)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Suriye Vilayeti Tahrir-i Emlak Seyyar Fırkası
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 22: Kimlik Kartı-22

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 73-65
Memurun Adı	Ali Şükrü Efendi
Doğum Yılı	H.1271- (M. 1854-1855)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa-Sinoplu Hacı Ahmet Ağazade
Sülale Adı	Ağazade
Okuduğu Okullar	SinopSıbyan Mektebi- Rüşdiye-i Mülkiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	1294 Cemaziyülahır 18- (19 Haziran 1877)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Tahrir-i Vergi Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Zabıt Kitabeti -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Memurluğu -Sinop Meclis İdaresi -Sinop Tahrirat Müdürlüğü -Sinop Meclis Kitabeti -Sinop Nüfus Memuriyeti -Taşköprü Kazası Kaymakamlığı -Taşköprü Kaymakam Vekâleti -Boyabat Kazası Kaymakamlığı -Sinop Sancağı Evkaf Memurluğu -Kastamonu Vilayeti Evrak Müdüriyeti -Münferit Mevkuf Kalemi -Gureba-i Müslimîn Hastahanesi -Levazım İdaresi Erzak Ambarı -Kastamonu Evkaf Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Rütbe-i Salise/H. 1317 (M. 1900)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 23: Kimlik Kartı-23

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 172- 193
Memurun Adı	Ali Vasfi Efendi
Doğum Yılı	R. 1300- (M.1883-1884)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Abdullah Ağa- Esnaf
Sülale Adı	Tangal Oğlu
Okuduğu Okullar	Sinop Mektep-i İdadi
Mezuniyet Durumu	Karibül Ala - Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	R. 1319- (M. 1903- 1904)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Kazası Ağnam Kitabeti -Hayvanat-ı Ehliye Merkezi -Sinop Sancağı Hapishane-i Umumi Kitabeti -Sinop Evkaf İdaresi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 24: Kimlik Kartı-24

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 40-50
Memurun Adı	Ali Vehbi Efendi I
Doğum Yılı	H.1270- (M. 1853)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Bey- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Eğlence zade
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemetle
İşe Başlama Tarihi	H.1291 Cemaziyülevvel 12(M. 27 Haziran 1874)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Muhasebe Kalemi Masarif Müdürlüğü -Muhasebe Kalemi Masarif Umum Muhasebe Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş

Aldığı Rütbeler	Rütbe-i Rabia – H. 1315 – (M. 1898)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 25: Kimlik Kartı-25

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 00098-00016
Memurun Adı	Ali Vehbi Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1284 - (M. 1867-1868)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Tahsin Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş- Gönüllü
İşe Başlama Tarihi	1304 Rebiyülevvel 29 - (26 Aralık 1886)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Celil-i Askeri -Silk-i Celil-i Askeri -Redif Tezkiresi -Sinop Sancağı Nafia Komisyonu -Sinop Nüfus Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 26: Kimlik Kartı- 26

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 23- 145
Memurun Adı	Azıklızade Mehmet Efendi
Doğum Yılı	H. 1276- (M. 1859-1860)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mahir Ali Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Azıklı zade
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş

Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1295 cemaziyülahır 12- (M. 13 Haziran 1878)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Çarşamba Karasu Nahiyesi Vukuat Kitabeti -Sinop Sancağı Tahrir-i Vergi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 27: Kimlik Kartı- 27

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 124-59
Memurun Adı	Behçet Kasım Efendi
Doğum Yılı	H. 1291- (M 1874-1875)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Sinoplu Bekir Oğlu Ali Usta - Berber
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop'ta Aziziye Mekteb-i İbtidaiyesi - Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	9 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 zilkade 22- (M. 31 Temmuz 1888)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Telgrafhanesi -Sinop Telgraf Muhabere Memurluğu -Sinop Tahrirat Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği -Sinop Tahrirat Kalemi Evrak Mukayyitliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 28: Kimlik Kartı-28

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 97-23
Memurun Adı	Bekir Sami Efendi

Doğum Yılı	H- 1274 - (M. 1857-1858)
Doğum Yeri	Sinop- Belirtilmemiş
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Ağa- Esnaf
Sülale Adı	Subaşı Zade
Okuduğu Okullar	SMektebi Rüşdiye- Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş – Mülazemetle
İşe Başlama Tarihi	H.1292 Hicriyesi (M.1875-1876)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Telgrafhanesi -İnceburun Telgraf Merkezi -Sinop Meclis-i Mahalli Kitabeti -Sinop Telgraf ve Posta Merkezi -Garzan Telgraf ve Posta Merkezi -Trabzon Vilayeti Gümüşhane Telgraf ve Posta Müdüriyeti -Arhavi Telgraf ve Posta Merkezi -Dersaadet Postahanesi Emaneti -Dersaadet Postahanesi Gönderilen Evrak Bölümü - Dersaadet Postahanesi Gelen Evrak Bölümü
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Hamidiye Hicaz Demir Yolu Madalyası- H. 1321- (M. 1903)
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 29: Kimlik Kartı-29

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 120-228
Memurun Adı	Cafer Sadık Efendi
Doğum Yılı	H. 1292 (M. 1875-1876)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Ağa- Zürra
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	9 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1301 zilhicce 13- (M. 31 Temmuz 1890)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrirat Kalemi -Sinop Sancağı Tahrirat Müdüriyeti -Sinop Nüfus Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş

Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş
----------------	---------------

Ek 30: Kimlik Kartı- 30

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 78-54
Memurun Adı	Cevat Bey
Doğum Yılı	H. 1282 (M. 1865-1866)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Faik Bek Efendi Hazretleri- Sinop Sancağı Mutasarrıfı Esbakı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	R. 1 Temmuz 1301- (M.13 Temmuz 1885)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Şûra-yı Devlet Mazbata Kalemi -Mektubi-i Dâhiliye Kalemi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 31: Kimlik Kartı-31

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 00013-000217
Memurun Adı	Esseyit Mehmet Nesib Efendi
Doğum Yılı	H. 1284 - (M. 1867-1868)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Dede Efendi- Tarikatı Mevleviyeden Elhac
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş- Mülazemet / Çırac
İşe Başlama Tarihi	H. 1268 Cemaziyülevvel 27 (M. 19 Mart 1852)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Maliye Kalemi -Mektubi-i Maliye Evamiri Şubesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 32: Kimlik Kartı-32

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 000151-00045
Memurun Adı	Hacı Mehmet Nebil Efendi
Doğum Yılı	H. 1262 (M. 1846-1847)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hoca Hafız Mustafa Ağa- Sinop Sancağı Mutasarrıfı Esbaki
Sülale Adı	Emir Gazi Oğlu
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Dersaadet ve Valideyi Sultan Rüşdiye-i Mülkiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	13 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1275 Recep 11 (M. 14 Şubat 1859)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Hazine-i Enderun-ı Hümayun -Tahsilatı Umumiye - Enderun-ı Hümayun Hastahanesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	5. Mecidî Nişan-ı Zîşan'ı
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 33: Kimlik Kartı-33

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 21-127
Memurun Adı	Hafız Ahmet Halit Efendi
Doğum Yılı	H. 1250 (M. 1834-1835)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Hoca Mahmud Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Süleymaniye Cami Şerifi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	23 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1275- (M. 1858-1859)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Beykoz Kazası Nüfus Dairesi -Şile Kaymakamlığı -Anadolu Kavağı Karantina Hanesi -10. Daire-i Belediye- memur -9. Daire-i Belediye -memur -7. Daire-i Belediye -tahsildar -7. Daire-i Belediye -veznedar -8. Daire-i Belediye- başkâtip
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 34: Kimlik Kartı-34

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 171-132
Memurun Adı	Hafız Ali Efendi
Doğum Yılı	H. 1263 (M. 1847-1848)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hafız Feyzullah Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Medrese
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	Belirtilmemiş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	Belirtilmemiş
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Dersâadet Mekteb-i Hususiyesi -Destgahcılar Mekteb-i İbtidaisi -Üsküdar Mekteb-i Rüşdiye -Ayasofya Mekteb-i Rüşdiye
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 35: Kimlik Kartı-35

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 118-87
Memurun Adı	Hafız Mehmet Bahaeddin Efendi
Doğum Yılı	H. 1299 (M. 1882-1883)
Doğum Yeri	Sinop

Baba Adı Ve Mesleği	Hafız Ahmet Efendi - Mektebi Muallim
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1318 (M. 1901-1902)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Gelibolu Sancağı ve Dersaadet Telgrafhaneleri -Çorlu Kazası Telgraf ve Posta İdaresi -Divriği Kazası Telgraf ve Posta Merkezi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 36: Kimlik Kartı-36

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 181-153
Memurun Adı	Hafız Mehmet Raşit Efendi
Doğum Yılı	H. 1292 (M. 1875-1876)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Abdullah Efendi- Köy İmamı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Dersaadet İbtidai Mektep, Bahriye Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet durumu	Karib'ülâlâ Şahadetname
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	23 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1315 Safer 7 - (M. 9 Temmuz 1897)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Bahriye Evrak-ı Umumiye Kalemi -Bahriye Levazım Dairesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 37: Kimlik Kartı-37

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 49-81
Memurun Adı	Hafız Mehmet Selahattin
Doğum Yılı	H.1278- (M. 1861)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Hafız Abdurrahman Efendi- Tophanede Sultan Beyazıt Mahallesi İmamı
Sülale Adı	Müftü Zade
Okuduğu Okullar	Tophanede Muhittin Feneri Mektebi İptida-i- Mektebe-i Fezzi'ye Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe kitabet eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	14 Yaş-Mülazemetle
İşe Başlama Tarihi	H. 1291 Şaban 14 (26 Eylül 1874)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Şehremaneti Hendesehane -14. Daire Kitabeti -Zabıta Nezareti Mektubi Kalemi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Rütbe-i Salise -H. 1305 (M. 1887-1888)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 38: Kimlik Kartı-38

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 83-107
Memurun Adı	Hafız Tefik Efendi
Doğum Yılı	H. 1286 (M. 1869-1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Efendi- Sinop Kalesi Topçu Mülazımı Evveli
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop ve Boyabat Sıbyan Mektebi- Boyabat Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1304 safer 13 (M. 9 Aralık 1886)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Bidayet Mahkemesi Kalemî -Sinop Mahkeme-i Şeriyesi -Turgutlu Kazası Ağnam-ı Tadat Kalemî -Dağ Mermer Nahiyesi Tahrirat Kitabeti -Turgutlu Kazası Ilıca Nahiyesi Belediye Kitabeti - Ilıca Nahiyesi İstintak Dairesi ve Ilıca Nahiyesi Ziraat Bankası -Ilıca Tahrirat Kitabeti -Kasaba Kazası Afyon Muharrirliği -Kasaba Ağnam Kâtipliği - Gördes Kazası Tahrirat Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 39: Kimlik Kartı-39

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 000152-0076
Memurun Adı	Hakkı Efendi 1
Doğum Yılı	H. 1303 (M. 1885-1886)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Ağa- Zürra
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Mektebi İdadi- Ziraat Mektebi
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Fransızca Ve Ermeniceye Aşına- Çerkes'çe Tekellüm Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	23 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1326 cemaziyülahır 15- (M. 14 Temmuz 1908)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	- Uluborlu Kazası Tahsil Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 40: Kimlik Kartı- 40

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 79. 98
Memurun Adı	Hakkı Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1278 (M.1861.1862)
Doğum Yeri	İzmir
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Osman Ağa. Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	İzmir Mahalle Mektebi- İzmir Rüşdiye Mektebi-Tire Kasabası İbn-i Melek Medresesi, Hukuk Mektebi
Mezuniyet Durumu	İbni Melek Medresesinde (İcazetname), Mektebi Hukuktan (Şahadetname)
Bildiği Diller	Türkçe ve Farisi Tekellüm ve Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1299 Cemaziyülahırının 3 (M. 22 Nisan 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-İzmir Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi Kalemî -İzmir İstinaf Mahkemesi Ceza Dairesi Zabıt Kitabeti -Saruhan Bidayet Mahkemesi -Saruhan Müstantıklığı -Menteşe Sancağı Mutasarrıflığı -Sakız Sancağı Mutasarrıflığı -İzmir Mektubi Kalemî -İzmir Mekteb-i İdadisi -Elbistan Bidayet Mahkemesi -Kosova Vilayeti Mahkeme-i Fevkaladesi Baş Kitabeti -Yanya Vilayeti Mektupçuluğu -Suriye Vilayeti Tahrirat Müdüriyeti -Halep Vilayeti Mektupçuluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 41: Kimlik Kartı-41

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 8-238
Memurun Adı	Halil Rıfat Efendi
Doğum Yılı	H. 1243 (M.1828)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa- Hünkâr Pehlivanı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilememiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1258 Zilkade (M. Aralık- Ocak 1842-1843)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Dersaâdet Maliye Kalemî -Dersaâdet Nüfus İdaresi -Dersaâdet Maliye Kalemî -Dersaâdet Mektubi-i Maliye Kalemî
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 42: Kimlik Kartı-42

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 69-90
Memurun Adı	Hasan Fehmi Efendi
Doğum Yılı	H. 1280 (M. 1863-1864)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 Ramazan 8 (13 Temmuz 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemî -Silk-i Celil-i Askeriye -Sinop Muhasebe Kalemî -Ayancık Kazası Sandık Eminliği -Boyabat Kazası Sandık Eminliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 43: Kimlik Kartı-43

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 107-32
Memurun Adı	Hasan Hüsnü Efendi
Doğum Yılı	H. 1293 (M. 1876-1877)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Hasan Efendi- Ticaret
Sülale Adı	Sürmeneli Hacı Ali Zade
Okuduğu Okullar	Sinop İbtidai Mektebi, Trabzon Askeri Rüşdiye Mektebi, Dersaadet Mülkiye-i Şahane Mektebi
Mezuniyet Durumu	Tasdikname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Fransızca- Rumcaya Aşına
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1314 cemaziyülevvel selhi (M. 6 Kasım 1896)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi - Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 44: Kimlik Kartı-44

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 36-128
Memurun Adı	Hasan Nazmi Efendi
Doğum Yılı	H. 1284- (M. 1867)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Ali Efendi- Bakkal
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1299 Şaban 21 (M. 8 Temmuz 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Sinop Muhasebe Kalemi

Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 45: Kimlik Kartı-45

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 107-32
Memurun Adı	Hasan Tahsin Efendi
Doğum Yılı	H. 1286 (M. 1869-1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İsmail Ağa- Marangoz
Sülale Adı	Togar(Nogar)
Okuduğu Okullar	Sinop İbtidai ve Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve	15 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1301 Ramazan 25 (M. 14 Temmuz 1884).
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Orman İdaresi -Çakiroğlu ve Ayancık İskeleleri Orman İdaresi -Sinop Orman İdaresi -Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi
Aldığı Nişan Ve	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 46: Kimlik Kartı-46

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 10-472
Memurun Adı	Hrisostomos Galanos Efendi
Doğum Yılı	H. 1260 (M. 1844-1845)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Konstantin - Rum Milleti
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Dersaadet Rum Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Fransızca- Rumca- Latince Okur

İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	32 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1292 Hicri (M. 1875-1876)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Mektebi Sultani Müzakereciliği -Tekfurdağı İncik Nahiyesi Müdüriyeti -Naip Nahiyesi Müdüriyeti -Cezayir-i Bahri Sefid Vilayeti Kalamon Nahiyesi Müdürlüğü. -İpsala Kazası Kaymakamlığı. -Hafik Kazası Kaymakamlığı. -Midye Kazası Kaymakamlığı. -Vidin Sancağı Adliye Kazası Telgrafhanesi. -Umum Muhacirîn Komisyonu 3. Muhaceret Şubesi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	-Görev yerini izinsizterketme -Yolsuzluk -Ahali ile geçinememek
Aldığı Cezalar	(M.1886) Azl edilmiştir.

Ek 47: Kimlik Kartı-47

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 154-248
Memurun Adı	Hüseyin Avni Efendi
Doğum Yılı	H. 1293 (M. 1876-1877)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hüsnu Ağa- Esnaf
Sülale Adı	Kara Hasan Oğlu
Okuduğu Okullar	Sıbyan mektebi- Boyabat Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Beraat-ı Telgirafiyeye Aşına
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1317 Muharrem (M. 13 Mayıs 1899)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Boyabat Kazası Ziraatı Bankası -Silk-i Celil-i Askeriye -Boyabat Bidayet Mahkemesi -Boyabat Ağnam Kitabeti -Boyabat Tahsilat Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 48: Kimlik Kartı-48

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 78-226
Memurun Adı	Hüseyin Celalettin Efendi
Doğum Yılı	H. 1283 (M. 1866-1867)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Sancağı Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 Cemaziyülevvel 4 (M. 13 Mart 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ağnam Kitabeti -Ayancık Kasabası Sandık Emaneti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 49: Kimlik Kartı-49

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 36-181
Memurun Adı	Hüseyin Hakkı Efendi
Doğum Yılı	Belirtilmemiş
Doğum Yeri	Belirtilmemiş
Baba Adı Ve Mesleği	Mahir Efendi - Asakir-i Bahriye-i Şahane Redif Kâtibi
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebinde- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1305 Hicri (M.1887-1888)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Vergi Kalemi -Sinop Vergi Kalemi -Akkaya Nahiyesi Vergi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	-görevi ihmal ve suiistimal etmek -evrakta sahtecilik

Aldığı Cezalar	H.1319 (M. 1901) Azil
----------------	-----------------------

Ek 50: Kimlik Kartı-50

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 36-188
Memurun Adı	Hüseyin Hüsni Efendi 1
Doğum Yılı	H. 1272 (M.1855)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Ömer Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mektebi Sıbyan - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1299 Şevval 20 (M. 4 Eylül 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Orman Kalem -İstefan (Ayancık) Kazası Kereste Kitabeti -İstefan Kazası Emlak Yoklama Kitabeti -İstefan Kazası Tapu Kitabeti -Sinop Kalesi Topçu Neferi -Gerze Nahiyesi Muharriri -Gerze Nahiyesi Aşar İdaresi -Gerze Nahiyesi Aşar Müdüriyeti -Gerze Nahiyesi Muhasebe Kalem -Gerze Nahiyesi Aşar Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 51: Kimlik Kartı-51

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 117-124
Memurun Adı	Hüseyin Hüsni Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1271 (M. 1854-1855)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Abdülkadir Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mektebi İbtidai- Dersâdet Zeyrek Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetnamesi- Zayi

Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1295 Şaban 8 (M. 6 Ağustos 1878)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Celile-i Askeriye -Tekfurdağı Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti Tuz Ambarı -Tekfurdağı Düyûn-ı Umumiye Müdüriyeti Tuz Ambarı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 52: Kimlik Kartı-52

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 124-85
Memurun Adı	Hüseyin Niyazi Efendi
Doğum Yılı	H. 1277 (M. 1861)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Halil Usta Denilmekle Maruf Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi – Sinop Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1295 Recep 4 (M. 4 Temmuz 1878)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Mektebi Rüşdiyesi- Bevvap -Sinop İdadisi- Memur
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 53: Kimlik Kartı-53

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 118-237
Memurun Adı	Hüseyin Remzi Efendi
Doğum Yılı	H. 1296 (M. 1880-1881)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Asım Efendi- Belirtilmemiş

Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Rüşdiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1312 Cemaziyülevvel 24 (M. 27 Kasım 1894)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Aziziye Kazası Nüfusu Kalemî -Seferihisar Kazası Nüfus Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 54: Kimlik Kartı-54

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 193-120
Memurun Adı	İbrahim Ağa
Doğum Yılı	H. 1263 (M. 1846-1847)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa- Zürra
Sülale Adı	Kürt Oğlu
Okuduğu Okullar	Belirtilmemiş
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Okuyup Yazması Yoktur
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	30 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1293 Ramazan 25 (M. 13 Ekim 1876)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Tuti Bahçe Saray-ı Hümayununu -Çit Kasrı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 55: Kimlik Kartı-55

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 184- 173
Memurun Adı	İbrahim Vehbi Efendi
Doğum Yılı	H. 1290 (M. 1873-1874)
Doğum Yeri	Sinop Arslan Mahallesi Sıbyan Mektebi
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İbtidai - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eyler- Rumcaya Aşına
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1307 Muharrem 12 (M. 8 Eylül 1889)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Celile-i Askeriye -Müskirat Zahire Gümrüğü -Gümrük Kolculuğu -Müskirat Kolculuğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 56: Kimlik Kartı-56

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 91- 131
Memurun Adı	İsmail Hakkı Efendi 1
Doğum Yılı	H. 1265 (M.1850-1851)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Kara Mehmet
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Gönüllü
İşe Başlama Tarihi	H. 1280 Recep 17 (M. 3 Kasım 1868)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Celile-i Askeriye -Sefine-i Hümayun-ı Şahanedan Zırhlı Osmâniye Firkateyni Hümayun Hizmeti -Dersâadet Emlak Mühemminliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 57: Kimlik Kartı-57

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 134-142
Memurun Adı	İsmail hakkı efendi 2
Doğum Yılı	H. 1293 (M.1876-1877)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Kasaba-i Mezkûr Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1317 Muharrem 20 (M. 30 Mayıs 1899)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Beledi İdaresi -Sinop Eytam Müdürlüğü -Sinop Sandık Emaneti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 58: Kimlik Kartı-58

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 99-143
Memurun Adı	İsmail Hakkı Efendi 3
Doğum Yılı	H. 1278 (M. 1861-1862)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağan- Esnaftan
Sülale Adı	Sabunizade
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi

Mezuniyet Durumu	Şahadetname- (Zayi)
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	1295 Hicriye (M. 1878-1879)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Muhasebe Kalem -Sinop Muhasebe Kalem -Sinop Muhasebe Kalem -Boyabat Kazası Sandık Emaneti -Boyabat Kazası Sandık Emaneti -Boyabat Kazası Sandık Emaneti -Boyabat Kazası Mal Müdürlüğü -Karasu Nahiyesi Vergi Kitabeti -Sinop Sancağı Merkez Emaneti -Boyabat Bidayet Mahkemesi -Boyabat Sandık Emaneti -Kastamonu Vilayeti Hamidiye Kazası
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 59: Kimlik Kartı-59

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 50-56
Memurun Adı	İsmail Naim Efendi
Doğum Yılı	H. 1285 (M. 1869-1869)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Fuat Efendi- Memuriyeti Devleti Aliye
Sülale Adı	Kavizade
Okuduğu Okullar	Mektebi Sıbyan - Mektebi Rüşdiye- Mektebi Sultaniye
Mezuniyet Durumu	Mektebi Sultaniye Şahadetname- Fûnûn Tasdikname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder- Fransızca Kitabet Eder- Farisi'ye aşinadır
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1305 Zilhicce 3 (M. 11 Ağustos 1888)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Trabzon Mekteb-i İdadisi - Trabzon Mekteb-i İdadisi -Erzurum Mekteb-i İdadi -Maarif Nezareti -Karesi Mektebi İdadisi -İzmir Mekteb-i İdadi -Aydın Vilayeti Maarifi İdaresi Kütüp ve Resail-i Ecnebiye Muayene Memurluğu. -Menteşe Sancağı Mutasarrıflığı -Ankara Vilayeti Maarifi Müdüriyeti -Ankara İdadisi Kitabet-i Resmîye Muallimliği -Trablusgarp Maarif Müdüriyeti -Cezayir-i Bahri Sefid Vilayeti Maarif Müdüriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	-Almanya Devleti tarafından verilen- 4. Rütbeden Ahu Ruz? Nişanı 1315 Cemaziyülevvel 6/3 Ekim 1897 -Avusturya Devleti tarafından verilen 3. Rütbe Kronduk Nişanı 1321 Safer 23/ 21 Mayıs 1903 -İsveç ve Norveç Devleti tarafından verilen 2. Rütbeden Vaza? Nişanı 1323 Rebiyülevvel 21/17 Haziran 1903 -3.Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zîşanı 1316 Muharrem 4/25 Mayıs 1898 -Almanya Devleti tarafından verilen 3.Rütbeden Kron dö pros Nişanı 1318 Senesi Saferinin 6/8 Temmuz 1898 -Rütbeyi Saniye Sınıfı Sanisi ve 3.Rütbesinden Nişan-ı Âli Osman 1318 Cemaziyülevvel 14/ 30 Eylül 1898
Aldığı Rütbelere	-Rütbe-i Rabia 1312 Şaban 4/31 Ocak 1895 -Rütbe-i Salise 1315 Cemaziyülevvel 17/17 Ekim 1897 -Rütbe-i Saniye 1323 Rebiyülevvel 9/14 Mayıs 1905
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 60: Kimlik Kartı-60

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 26- 65
Memurun Adı	Mehmet Vehbi Efendi
Doğum Yılı	H.1260 (M. 1844-1845)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hafız İbrahim Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Kadızaade
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Muallim-i Mahsusa
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder - Arapça ve Rumca Tekellüm Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1280 Recep 28 (M. 31 Aralık 1863)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Zabıta Nezareti Mektubi Kalemî -Şehremaneti İdare-i Meclisi -Meclis Emaneti Baş Kitabetleri -8. 9. Daire-i Belediye Müdüriyeti -4. Daire-i Belediye Müdüriyetleri - Haremi Şerif Hazreti Nebevi Müdüriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	- Evveli Sınıfı Sanisi Rütbeleri H.1300- M (1883) - 3. Rütbeden Mecidî H.301 (M.1883-1884) - Rütbe-i Mezkûrdan Osmânî Nişanları- H. 303 (M. 1884) - 2. Rütbeden Mecidî Nişan-ı Zîşanı H. 303 (M. 1884)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 61: Kimlik Kartı-61

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 19-94
Memurun Adı	Mahmud Celalettin Efendi
Doğum Yılı	H. 1276 (M.1859)
Doğum Yeri	Gerze
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Fikri Efendi- Sinop Sancağı Aşar Müdürü
Sülale Adı	Belirtilmemiş,
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- İnebolulu Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	1295 Cemaziyülahır 9 (M.10 Haziran 1878)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Gerze Aşar İdaresi -Sinop Sancağı Aşar Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 62: Kimlik Kartı-62

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 99-56
Memurun Adı	Mahmud Hamdi Bey
Doğum Yılı	H. 1284 (M. 1867-1868)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Nazif Efendi- Müderris

Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi, Soğuk Çeşme Mektebi Rüşdiye-i Askeriyesi, Mekteb-i Mülkiye-i Şahane
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Fransızca Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1308 Şaban 27 (M. 7 Nisan 1891)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî -Paris Telgraf Mektebi -Telgraf ve Posta Nezareti Mühendis Kalemî -Telgraf ve Posta Sicil Şubesi -Beyrut Vilayeti Telgraf ve Posta Müfettişliği -Kosova Vilayeti Telgraf Ve Posta Müfettişliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Hicaz Demiryolu Madalyası- H. 1320 (M. 1902- 1903)
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 63: Kimlik Kartı-63

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 36-217
Memurun Adı	Mahmud Nedim Efendi
Doğum Yılı	H. 1277 (M.1860)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Veli Ağa- Sinop İdaresi Mahsusa Acente Memuru
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1294 Cemaziyülahır 2 (M. 14 Haziran 1877)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rusumat Müdüriyeti -Sinop Rusumat Müdüriyeti Duhan Fabrikası -Sinop Tuz Ambarı -Sinop Tütün Kitabeti -Sinop Sandık Emaneti -Gerze Rüsumat İdaresi -İstefan Kazası (Ayancık) Aşar Baş Kitabeti -İstefan Kazası Aşar İdaresi -İstefan Kazası Reji Müdüriyeti -İstefan Kazası Aşar Baş Kitabeti Sandık Eminliği -İstefan Kazası Mal Müdürlüğü -Mudurnu Mal Müdürlüğü -Ayancık Mal Müdürlüğü
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş

Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 64: Kimlik Kartı-64

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 36- 223
Memurun Adı	Mehmet Ali Efendi 1
Doğum Yılı	H. 1280 (M.1863)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa ağa- Esnaf
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1297 Sene-i Hicriye (1879-1880)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalem -Sinop Tahrir-i Vergi Kalem -İstefan Kazası Akça Kayacıklı Nahiyesi Tahrir-i Vergi Kitabeti -İstefan Kazası Akça Kayacıklı Nahiyesi Mal Müdürü
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 65: Kimlik Kartı-65

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 56-231
Memurun Adı	Mehmet Ali Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1287 (M. 1871-1872)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Efendi- Sinop Cami-i Kebir-i İmamı ve Sıbyan Mektebi Hocası
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş- Belirtilmemiş

İşe Başlama Tarihi	H. 1307 Rebiyülahirin 23 (M. 17 Aralık 1889)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Safranbolu Düyûn-ı Umumiye İdaresi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Zimmetine para geçirme
Aldığı Cezalar	Azil H. 1315 (M. 1897-1898)

Ek 66: Kimlik Kartı-66

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 78-188
Memurun Adı	Mehmet Ali Efendi 3
Doğum Yılı	H. 1282 (M.1866)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi -Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1297 Sene-i Hicriyesinde (M.1880-1881)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemî -Sinop Vergi Kalemî Defterciliği -Kayacıklı Nahiyesi Vergi Kitabeti -Ayancık Kazası Vergi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	-Görevi İhmal ve suiistimal etmek -Evrakta sahtecilik
Aldığı Cezalar	H.1303 (M.1885 1886)- Azil

Ek 67: Kimlik Kartı-67

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 13-25
Memurun Adı	Mehmet Emin Efendi
Doğum Yılı	H. 1250 (M. 1834-1835)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Esseyyid Ali Efendi- Kuzat
Sülale Adı	Belirtilmemiş

Okuduğu Okullar	Dersaadet Sıbyan Mektebi- Valide Mektebi Rüşdiyesi- Cami-i Şerif
Mezuniyet Durumu	İcazetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder- Arabi ve Farisi Tekellüm Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1267 Recep (M. Mayıs 1851)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi -Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi Mukataa Odası -Maliye Hazine Malikâne Muhasebesi Mukataa Odası 1. ve 2. Kol Muharrirliği -Rical-i Ehem Kitabeti -Esham-ı Umumiye Emaneti Banka Muhasebesi -Masarifat-ı Umumiye Muhasebesi -Masarifat-ı Umumiye Vilayet Şubesi -Trablusgarp ve Bingazi Vilayetleri Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 68: Kimlik Kartı-68

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 13-25
Memurun Adı	Mehmet Fuat Efendi
Doğum Yılı	H. 1277 (M. 1861)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Ağa- Asakir-i Zaptiye Teşkilatından Mukaddem Kuvvası Baş Kolağalığı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Fatih Rüşdiye-i Askeriye- Bursa ve Dersaadet İdadi Mektepleri
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1293 Recep (M. Temmuz-Ağustos 1876)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Celil-i Askeriye -Silk-i Celil-i Askeriye -Silk-i Celil-i Askeriye Nizamiye Bölüğü -Saray-ı Hümayun Matbahı -Emlak-ı Hümayun Komisyonu -Emlak'ı Hümayun Senedat Kalemi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş

Aldığı Rütbeler	-Rütbe-i Rabia H. 1309 (M.1891) -Rütbe-i Salise H. 1313 (M.1896) -Rütbe-İ Saniye Sınıfı Sani H.1315 (M.1898) -4. Rütbeden Mecidi Nişan-ı Zîşanı H. 1318 (M. 1900) -4. Rütbeden Nişan-ı Ali Osmânîye H.320 (M. 1902) -Rütbe-i Saniye Sınıfı Mütemayiz H. 1322 (M. 1905)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 69: Kimlik Kartı-69

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 40-152
Memurun Adı	Mehmet Halit Efendi
Doğum Yılı	H. 1278 (M. 1862)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Mustafa Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1294 zilhicce 7 (M. 13 Aralık 1877)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Defter-i Hakanî Kalemî -Sinop Emanet-i Aşarı Birinci Kol Müşirliği Kitabeti -Sinop Tahrir ve Vergi İdaresi -Sinop Tahrir ve Vergi İdaresi Tahsilat Kitabeti -Kastamonu Vilayeti Evrak Müdürlüğü -Kastamonu Mektubî Kalemî -Kastamonu Evrak Kalemî -Boyabat Kazası Mal Müdürlüğü -Boyabat Kazası Mal Müdürlüğü -Cide Kazası Vergi Kitabeti -Cide Kazası Tahvil Memuriyeti -Küre Kazası Mal Müdürlüğü
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 70: Kimlik Kartı-70

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 99- 106
Memurun Adı	Mehmet Hayri Efendi

Doğum Yılı	H. 1273 (M. 1857)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname – (Zayi)
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1290 cemaziyülahır 20- (M. 15 Temmuz 1873)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Tütün Fabrikası Kâtipliği -Sinop Sancağı Muhasebe Varidat Mukayyitliği -Gerze Nahiyesi Vergi Kitabeti -Sinop Rüşumat Müdüriyeti 2. Kitabet -Müdüriyeti Mezkûr Ve Ambarcılığı -Sinop Sancağı Aşar Müdüriyeti 3. Kitabet -Sinop Rüşumat Müdüriyeti Mubassırlık Ve Ambarcılığı -Boyabat Kazası Nüfus Memurluğu -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Azalığı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 71: Kimlik Kartı-71

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 27- 72
Memurun Adı	Mehmet Hayri Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1273- (M. 1857)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Ömer Ağa Zade Osman Efendi
Sülale Adı	Ağa zade
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname- Zayi
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1290 Şaban (M. Eylül- Ekim 1873)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Liva-i Mezkûr Rûsumat Müdür Dairesi -Mahall-i Mezkûr Tütün Fabrikası Kitabeti -Liva-i Mezkûr Muhasebe Kalemi -Varidat Mukayyitliği -Gerze Nahiyesi Emlak Vukuat Kitabeti -Liva-i Mezkûr Aşar Müdüriyeti 3. Kitabeti -Alaçam Nahiyesi Rûsumat Memuriyeti -Boyabat Kazası Nüfus Memuru
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 72: Kimlik Kartı-72

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 23- 101
Memurun Adı	Mehmet Hayri Efendi 3
Doğum Yılı	H. 1273 (M. 1856-1857)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Remzi Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1289 Cemaziyülahır 27- (M. 1 Eylül 1872)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rûsumat İdaresi -Sinop Rûsumat İdaresi, Tütün Fabrikası Kitabeti -Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Varidat Mukayyitliği -Gerde Nahiyesi Emlak Vukuat Kitabeti -Rûsumat İdaresi Kâtip -Efrat-ı Redife -Sinop Aşar ve Ağnam İdaresi Kâtipliği -Alaçam Rûsumat İdaresi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	-Evrakta sahtecilik -Zimmetine para geçirmek
Aldığı Cezalar	H. 1303- (M. 1885) Azil

Ek 73: Kimlik Kartı-73

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 6-185
Memurun Adı	Mehmet Hilmi Efendi
Doğum Yılı	H. 1230- (M. 1814-1815)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Cami-i Şerif
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1245 Recep 15- (M. 10 Ocak 1830)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ruus-ı Hümayunu Kuyt-ı Hakani Kalemi -Kitabet-i Ruusu Hümayun -Kuyud-ı Hakâni Kalemi -Tapu Kalemi Mümeyyizliği İnzamı İle Kuyud-ı Hakani Kalemi Saniliği -Tatbik Kalemi Mümeyyizliği -Mümeyyizlik Unvanı Baş Kitabeti -Maliye Hazinesi Celilesi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	-Rütbe-i Salise- H. 1290 (M. 1873) -Rütbe-i Evveli Sınıfı Sanisi- H. 1310 (M. 1893)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 74: Kimlik Kartı-74

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 89- 44
Memurun Adı	Mehmet İzzet Efendi
Doğum Yılı	H. 1280- (M.1863)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Ağa- Sinop Rüsumat-ı Müdüriyeti Kantarcılığı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Kasaba-i Mezkûr Sıbyan Mektebi – Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1297 Cemaziyülahırın 16- (M. 26 Mayıs 1880)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumatı Müdüriyeti -Sandık Eminliği -Müdüriyeti Mezkûr Ambar ve Manifesto Memurluğu -Sinop Merkez Memuriyeti Kâtipliği.
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 75: Kimlik Kartı-75

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 78-110
Memurun Adı	Mehmet İzzet Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1267 - M. 1846)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	Halil Efendi- Yorgancı
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Beşiktaş Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1277 Şevval - (M. Nisan-Mayıs 1861)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Bahriye Muhasebe Kalemi -Muvazene Kalemi -Tersane-i Amire Memuriyeti -Mesaili-i Müdahale Kalemi -Muhasebe Merkezi Bahriye Kalemi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 76: Kimlik Kartı-76

Defter No	BOA. DH. SAİD. D 182-227
Memurun Adı	Mehmet Kemal Efendi
Doğum Yılı	H. 1309 - (M. 1891-1892)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Ağa- Belirtilmemiş

Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Kasaba-i Mezkûr İdadi Mülkiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname- Tasdikname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder- Arabi, Farsî ve Fransızca Aşına.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	R. 14 Teşrinievvel 326- (M. 28 Haziran 1910)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	Sinop Sancağı Nüfusu İkinci Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 77: Kimlik Kartı-77

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 40-120
Memurun Adı	Mehmet Lütfi Efendi
Doğum Yılı	H. 1284 (M.1867)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Asım Efendi- Sinop Sancağı Tahrirat Müdürlüğü
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1299 Şaban 27 (M. 14 Temmuz 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumat İdaresi -Sinop Kâtibi Saniliği -Sinop Düyun Umumiye İdaresi Kâtibi Saniliği -İdareyi Mezkûr Sandık Eminliği -Karasu Nahiyesi Vergi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 78: Kimlik Kartı-78

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 91-225
Memurun Adı	Mehmet Remzi Efendi

Doğum Yılı	H. 1295- (M. 1891-1892)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa-Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Âlâ Derecede - Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	22 – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1315 Rebiyülahir 15 (M. 13 Eylül 1897)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Meclisi İdaresi Kalemî -Sinop U Hapishane-i Umum Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 79: Kimlik Kartı-79

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 63-67
Memurun Adı	Mehmet Rıfat Efendi
Doğum Yılı	H. 1251- (M. 1835-1836)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Ağa- Zürra
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Enderun Hümayun Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1269 - (M. 1852-1853)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ebniye (Bina) Müdüriyeti Keşif Odası -Ticaret ve Ziraat Dairesi İhzar-ı Jor Komiserliği Hizmetleri -Tuna Rüsumat Nezareti -Tuna Rüsumat Nezareti -Rüsumat-ı Memuriyet -Ziştovi Rüsumat Kitabeti -Nezareti Mezkûre Mülhak Kılınarak Şenmes Rüsumat Müdüriyeti -Levm Lum Rüsumat Müdüriyeti -Nezareti Mezkûrede Merbut Vidin Rusumat Kitabeti -Samsun Rüsuma Nezareti, Giresun Rusumat Müdüriyeti İle Ayvalık Mahallesi Merkez Memuriyeti -Vidin Aşar Baş Kitabeti -İlka-i Gavaim Komisyonu Memuriyeti -Balıkhane Nezareti Muhafaza Müfettişlikleri Memuriyet -Edirne Rüsumat Nezareti, Dedeğaç Rüsumat Müdürlüğü

Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 80: Kimlik Kartı-80

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 194-130
Memurun Adı	Mehmet Rüştü Efendi
Doğum Yılı	H. 1278- (M. 1862-1863)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ali Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder- Rumca Tekellüm Eyer
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	23 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1301 Muharrem 20 (M. 2 Aralık 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Dersaâdet Mülhakatı Rüsumat Nezaretı -Sirkeci Şimendifer İstasyonu Gümrük Kantarcılığı -Burgos Adası Rüsumat Memuriyeti -Derince Rüsumat Memuriyeti -Burgos Ada Kolculuğu -Heybeli Ada Muhafaza Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 81: Kimlik Kartı-81

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 49- 107
Memurun Adı	Mehmet Sadettin Efendi
Doğum Yılı	H. 1285- (M. 1868-1869)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Mehmet Reşit Efendi- Sinop Muhasebecisi
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar

İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300- (M. 1882-1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Maliye Nezareti Celilesi -Masarifatı Umumaye-i Dersaadet Şubesi -Tensikat-ı Tahsisat-ı Maliye Kalemi -Muhasebe-i Merkezi Kalemi -Muhasebe Merkezi Kalemi -Hesabatı Merkezinin Makbuza Ve Tedyat Kalemi -Siroz Evkaf Müdürlüğü Kengiri -Gümülcine Sancağı Evkaf Müdürlüğü -Gelibolu Sancağı Evkaf Müdürlüğü -Taşra Memuriyeti Vakfiyesi İntihap Komisyonu -Siroz Sancağı Evkaf Müdüriyeti -Halep Emlak-ı Hümayun İdaresine Tabi Cebel-ı Hassa Şubesi Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Rütbe-i Rabia - H. 1316 - (M. 1897)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 82: Kimlik Kartı-82

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 127-120
Memurun Adı	Mehmet Said Efendi
Doğum Yılı	H. 1281- (M. 1863-1864)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Kara Mustafa
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İbtida-i- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1298 Muharrem 11- (M. 13 Aralık 1880)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi -İcra Mübaşirliği -Ziraat Bankası Şubesi Kitabeti -Ziraat Bankası Şubesi Memur -Boyabat Kazası Ziraat Bankası Sandığı Muharrir Kitabeti -Ziraat Bankası Şubesi Memur.
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbelere	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 83: Kimlik Kartı-83

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 35-58
Memurun Adı	Mehmet Şevki Efendi
Doğum Yılı	H. 1270- (M.1854)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Remzi Efendi - Eytam Müdürü
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1289 Cemaziyülevvel 22 (M. 28 Temmuz 1872)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Tahrir Kalemi -Kastamonu Tahrir İdaresi -Kastamonu Vukuat Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 84: Kimlik Kartı-84

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 88- 37
Memurun Adı	Mehmet Tevfik Efendi
Doğum Yılı	H. 1295 (M. 1878)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi Rüşdiye - Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Vasat Derece 1 Kıta Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	12 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1307 Zilhicce 28 (M. 5 Ağustos 1890)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Liva-i Mezkûr (U) Adliye Dairesi Tahrirat Kalemi -Tahrirat Kalemi Mümeyyizliği -Muhasebatı Mukayyitliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 85: Kimlik Kartı-85

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 161-104
Memurun Adı	Mustafa Avni Efendi
Doğum Yılı	H. 1305- (M. 1888-1889)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hüseyin Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İdadi- Sinop Mektebi İptida-i-
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	R. 1321 (M.1805-1806)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Merkez Kazasında Ağnam Ve Hayvanat-ı Ehliye Merkez Kitabetleri -Sinop Sancağı Tahsil Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 86: Kimlik Kartı-86

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 106- 4
Memurun Adı	Mustafa Cemil Efendi
Doğum Yılı	H. 1288- (M. 1877)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Celil Niyazi Efendi – Askeriye-i Şahane-i Sağ Kolağası
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mektebi İptida-i – Rüşdiye Mektebi - Sanayi Nefise Mektebi
Mezuniyet Durumu	Rüşdiye Mektebi-Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	12 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H.1300 Zilhicce 11 (M. 13 Ekim 1883)

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	- Damga İdaresi - Muhasebe Kalemi Kuyud-u ve Hesabatı Kitabesi - Matbaa Kitabesi Tahvil Memuriyeti - Düyûn-ı Umumiye-i Osmânîye Memuriyet
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 87: Kimlik Kartı-87

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 193-71
Memurun Adı	Mustafa Efendi
Doğum Yılı	H. 1291 (M.1874-1875)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Emin Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mahalli Mezkûr Mektebi İptida-i- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1311 Rebiyülahir 22 (M. 2 Kasım 1893)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ayancık Rüşumat İdaresi Muvakkat Kolculuğu -İdare-İ Mezkûr Muvakkat Kolculuğu -Gerze Rüşumat İdaresi -Humus Maaşla Sinop Rüşumat Müdüriyeti İkinci Kitabesi Vekâleti -Gerze Rüşumat Memuriyeti Vekâleti -İnebolu Rüşumatı Müdüriyeti Muhafaza Memurluğu -Rüşumat Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 88: Kimlik Kartı-88

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 111-22
Memurun Adı	Mustafa Fehmi Efendi
Doğum Yılı	H. 1292 (M.1875)
Doğum Yeri	Marmara

Baba Adı Ve Mesleği	Esnaf- Hacı Memiş Ağa
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mekteb-i Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	R. 4 Haziran 309 (M.16 Haziran 1893)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	- Marmara Düyûn-ı Umumiye İdaresi -Düyûn-ı Umumiye Memuriyetine Muvakkat Saydı Mahi Kolculuğu -Marmara İdaresi Mülazım -İskopit Düyûn-ı Umumiye Memuriyeti -Kapıdağı Düyûn-ı Umumi Memuriyet Kitabeti -Mencanya Mencaniye Düyunu Umumiye Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 89: Kimlik Kartı-89

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 195-6
Memurun Adı	Mustafa Fevzi Efendi
Doğum Yılı	H. 1309 (M. 1891-1892)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Usta - Demirci
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İdadiye-i Mülkiyesinin Rüşdiye - Mektebi İdadi - Kastamonu Mektep-i İdadiye Mülkiyesi
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ Şahadetname, Tasdikname, Aliyyülâlâ-Şahadetname
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1330 Şevvalinin 21 (M. 12 Ekim 1912)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	Ayancık Ziraat Bank Sandığı Memuriyet
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 90: Kimlik Kartı-90

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 33-222
Memurun Adı	Mustafa Hamdi Efendi
Doğum Yılı	H. 1265 (M. 1849)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hüseyin Kaptan - Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Kal-a Sultaniye Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1289 Hicri (M. 1872-1873)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Limni Ceziresi Fırkayı Seyyare-i Tahrirîyesi -Fırka-i Mezkûr Mukayyitliğine Naklen Sakız Ceziresine Azimetle Cezire-i Mezburenin Tahriri -Sivas Vilayeti Tahrir Memuru -Lâdik Kasabası Vukuat Kâtip -Gelibolu Sancağı Eceabat Nahiyesi Vergi Kitabeti -Biga Sancağında Dimetoka Nahiyesi Tahrir-i Vergi Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Memuriyetince Rehavet içinde olması - Memuriyeti basında bulunmaması- Erbabı Mesalihi Günlerce Bekletmesi
Aldığı Cezalar	Azil- H. 1308 (M. 1890-1891)

Ek 91: Kimlik Kartı-91

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 79-176
Memurun Adı	Mustafa İsmet Efendi
Doğum Yılı	H. 1288- (M. 1813-1814)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1306 Zilkade 23- M. (13 Temmuz 1889)-
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Muhasebe Kalemi -Sinop Tahrirat Kalemi Mümeyyiz Kâtipliği -Sinop Tahrir Vergi Kalemi
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 92: Kimlik Kartı-92

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 20-67
Memurun Adı	Mustafa İzzet Efendi
Doğum Yılı	H. 1282 (M. 1865)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1299 (M. 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Ayancık Rüşumat Kitabeti -Müdüriyeti Merhum Tezkire Muharrirliği -Alaçam Rüşumat İdaresi Memuriyet Vekaleti -Ayancık Rüşumat Kitabeti -Sinop Rüşumat Mubassırlığı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 93: Kimlik Kartı-93

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 8-172
Memurun Adı	Mustafa Naim Efendi
Doğum Yılı	H. 1270 - (M. 1853-1854)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Osman Oğlu Ömer Efendi - Sinop Camii Kebiri
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemet

İşe Başlama Tarihi	H. 1286 Rebiyülahir 14 - (M. 24 Temmuz 1869)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Tahrirat Kalemi Kitabeti -Sinop Kazası Tapu Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 94: Kimlik Kartı-94

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 108-229
Memurun Adı	Mustafa Necati Efendi
Doğum Yılı	H. 1289 (M. 1872-1873)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ahmet Fuat Efendi- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Rüşdiye Mektebi- İzmir Mektebi İdadi Mülkiye- Mektebi Hukuku Şahane
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ Derecede Şahadetname- Tasdikname.
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	22 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1311 Cemaziyülevvel 23 M. (2 Aralık 1893)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Aydın Vilayeti Mektebi İdadiye Mülkiyesi Hendese Muallimliği -Aydın Hesap Muallimliği Memuriyeti -Mektebi Resim Muallimliği -Hendese ve Tarih Muallimliği Vekâleti -İzmir'de Münteşir Hizmet-i Gazete Müdürlüğü
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 95: Kimlik Kartı-95

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 132-150
Memurun Adı	Mustafa Nuri Efendi
Doğum Yılı	H. 1287 (M. 1870-1871)
Doğum Yeri	Sinop

Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Ağa- Belirtilmemiş
Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1304 zZilhicce 8 (M. 28 Ağustos 1887)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Maliye Kalem -Silk-i Celil- i Askeriye -Sinop Merkez Ağnam Kitabeti -Ayancık Kazası Bidayet Mahkemesi İkinci Kitabet
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 96: Kimlik Kartı-96

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 40-146
Memurun Adı	Mustafa Rasim Efendi
Doğum Yılı	H. 1273 (M. 1857)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Ağa - Kasap
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	18 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1291 Cemaziyülevvel 15 - (M. 30 Nisan 1874)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumat İdaresi - Sinop Rüşumat İdaresi Enin Duhan Tahrir Kitabeti -Sinop Telgrafnamesi Mupsırlığı -Silk-i Celil-i Askeriye -Sinop İskelesi Kereste Muharrirliği -Bartın Kazaları Orman Süvari Memurluğu -Bartın Ağnam Kitabeti -Bartın Ağnam Ve Aşar Kitabetleri -Bartın Mal Müdürlüğü -Zaferanbolu Mal Müdürlüğü -Araç Kasabası Mal Müdürlüğü Refikliği -Araç Kazası Ağnam ve Hayvanat Ehliye
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Zimmete Para Geçirme

Aldığı Cezalar	Azil H. 1309- (M.891)
----------------	-----------------------

Ek 97: Kimlik Kartı-97

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 124- 147
Memurun Adı	Mustafa Rıfat Efendi
Doğum Yılı	H. 1300 (M. 1883-1884)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Hayri Efendi- Sinop Vergi Merkez Kâtibi
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mekteb-i İbtidaisi- Mektebi İdadi-i Mülkiye Mektebi
Mezuniyet Durumu	Aliyyülâlâ Derece
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	Belirtilmemiş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	Belirtilmemiş
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Ziraat Bankası Şubesi -Sinop Nüfus Kâtipliği -İnebolu Kazası Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabete Refakati -İnebolu Kazası Ziraat Bankası Sandığı Muhasebe Kitabete Refakati -Ayancık Sandık Muhasebe Kitabete
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 98: Kimlik Kartı-98

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 182-39
Memurun Adı	Mustafa Şükrü Efendi
Doğum Yılı	H. 1302 (M. 1884-1885)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ömer Lütfi Efendi - Sinop Evkaf Müdürü
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi Rüşdiye- Konya Mektebi İdadisi - Dârülfünûn-ı Osmânî Ulumu Tıbbiye Şubesi
Mezuniyet Durumu	Alâ Şahadetname- İcazetname
Bildiği Diller	Türkçe Tekellüm ve Kitabet Eder. Fransızca Tekellüm ve Kitabet Eder. Ermeniceye Aşına
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	27 Yaş – Belirtilmemiş

İşe Başlama Tarihi	H. 1329 Cemaziyülevvel 4 - (M. 3 Mayıs 1911)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	Uluborlu Kazası Belediye Tabipliği
En Düşük Ve En Yüksek Maaşları	H. 1329 - (M. 1911) 800 Guruş
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 99: Kimlik Kartı-99

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 163-73
Memurun Adı	Mustafa Talat Efendi
Doğum Yılı	H. 1302 (M. 1885-1886)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Tahir Efendi - Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sinop Mektebi İbtidai Aydın Mektebi İdadiye-
Mezuniyet Durumu	Tasdikname - Aliyyülâ
Bildiği Diller	Belirtilmemiş.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	15 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1317 zilkade 13 (M. 15 Mart 1900)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Aydın Nüfus İdaresi -Sultan Hisar Nahiyesi Tahrirat Kitabeti -Yenipazar Tahrirat Kitabetleri -Çine Kazası Ziraat Bankası Sandık Bedeli Nakdi Tahakkuk Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 100: Kimlik Kartı-100

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 69-249
Memurun Adı	Mustafa Vasfi Efendi
Doğum Yılı	H. 1291 (M. 1874)
Doğum Yeri	Dersaâdet

Baba Adı Ve Mesleği	Hafız Abdurrahman Efendi - Galata'da Sultan Beyazıt Camii Şerifi İmamı
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Soğuk Çeşme Rüşdiye-i Askeriye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş - Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1307 Şevval 15 (M. 2 Haziran 1890)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Bahriye Muhasebesi -Evrak-ı Umumiye Kalemı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	H. 1314 (M.1897) Rütbe-i Salise
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 101: Kimlik Kartı-101

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 96 - 96
Memurun Adı	Nikoli Efendi
Doğum Yılı	H. 1288 (M. 1872-1873)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mihail - Tebaa-i Devleti Aliye'nin Rum Milletinden
Aile- Sülale Adı	Rum
Okuduğu Okullar	Sinop Rum Mektebi- Dersaadet Mektebi İdadi Mülkiye Mektebi Tıbbiye-i Mülkiye-i Şahane
Mezuniyet Durumu	Tasdikname- Diploma
Bildiği Diller	Türkçe ve Rumca ve Fransızca Tekellüm Ve Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	25 Yaş – Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1317 Cemaziyülahır 4 (M. 10 Ekim 1899)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	Selanik Vilayetinde Tikveş Kazası Belediye Tabipliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 102: Kimlik Kartı-102

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 6 - 239
Memurun Adı	Osman Necip Fehmi Efendi
Doğum Yılı	H. 1263 (M. 1846-1847)
Doğum Yeri	Dersaadet
Baba Adı Ve Mesleği	Hasan Efendi - Alay Emni
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1280 - (M. 1863-1864)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Kuyudu Hakani Kalemi -Ruznamçe Kalemi -Tapu Kalemi -Arazi-i Mevkuf Kalemi Tatbik -Tahvili Memuriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	2. Rütbeyi Saniye - H. 1301 (M. 1884)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 103: Kimlik Kartı-103

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 32-62
Memurun Adı	Osman Nuri Efendi
Doğum Yılı	H. 1277 (M. 1861)
Doğum Yeri	Sinop Sancağı Boyabat Kasabası
Baba Adı Ve Mesleği	Mahmud Ağa- Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Boyabat Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş – Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 (M. 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Boyabat Kazası Mal Kalemi -Tosya Kazasına Bağlı Kargı Nahiyesi Sandık Emni -Boyabat Kazasına Nüfus Kitabeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş

İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 104: Kimlik Kartı-104

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 924-249
Memurun Adı	Ömer Lütfi Efendi 1
Doğum Yılı	H. 1269 (M. 1852-1853)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa - Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş - Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1290 Şaban (M. Eylül-Ekim 1873)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Rüşumat Müdüriyeti -Sinop 1. Duhan Fabrikası Kitabeti -Mezkûr Fabrika Memuriyeti -Sinop Rüşumat Müdüriyeti Ambarcılığı -Karasu ve Giregöz Nahiyeleri Duhan Kitabeti -Mubassırlık İnzimamı İle Sinop Rüşumatı Müdüriyet Ambarlığı -Müdüriyete Merhum Sandık Eminliğine
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 105: Kimlik Kartı-105

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 39- 125
Memurun Adı	Ömer Lütfi Efendi 2
Doğum Yılı	H. 1274 (M. 1858)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Ömer Ağa- Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Mektebi Rüşdiyesi
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	19 Yaş – Mülazemet

İşe Başlama Tarihi	H. 1293 Şevval 11 (M. 30 Ekim 1876)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Orman İdaresi -Silk-i Celil-i Askeriye -Ayancık Kazası Memuriyeti -Ayancık Bidayet Mahkemesi -Boyabat Kazası Bidayet Mahkemesi Müstantik Muavinliği -Boyabat Kazası Mal Müdürü Refiki
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 106: Kimlik Kartı-106

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 152- 218
Memurun Adı	Recep Necip Efendi.
Doğum Yılı	H. 1306 (M. 1889-1890)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İdris Efendi- Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Mektebi idadi -Kasaba-i mezkûr mektebi iptida-i
Mezuniyet Durumu	Ala Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	Belirtilmemiş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	Belirtilmemiş
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Ziraat Bankası Şubesi -SinopZiraat Bankası Şubesi Tahakkuk kitabeti. -Ayancık Banka Sandığı Muhasebesi Kitabeti Refikliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 107: Kimlik Kartı-107

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 183- 178
Memurun Adı	Salih Efendi
Doğum Yılı	H. 1297 (M.1880)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Ömer Efendi- Aydın Şimendifer Kumpanyası Sandık Emmini Refiki
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş

Okuduğu Okullar	İzmir İdadi-i Mülkiyesi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	25 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	1302 Cemaziyülevvelinin 22 (M. 2 Ağustos 1904)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-İzmir Emtia Dâhiliye Gümrüğü Müdüriyeti -Müdüriyeti Mezkûreyi Tahrirat Kitabeti Refakatçılığı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 108: Kimlik Kartı-108

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 74-127
Memurun Adı	Salih Sabri Efendi
Doğum Yılı	H. 1274 (M. 1858-1859)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Mahmud Ağa
Aile- Sülale Adı	Somuncu zade
Okuduğu Okullar	Mektebi iptida- i- Reşit ağa medresesi
Mezuniyet Durumu	İcazetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	38 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	1313 Cemaziyülahır 6 (M. 14 Aralık 1896)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Yemen Vilayeti Dâhilinde Tehame Sancağı Rüşdiye Askerisi Arabi ve Farisi Muallimliği -Sandık Memuriyeti Vekâleti -Sinop Ziraat Banka Şubesi Vezne-i Mukayyitliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 109: Kimlik Kartı-109

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 172-127
Memurun Adı	Servet Efendi
Doğum Yılı	H. 1297 (M. 1879-1880)

Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	İbrahim Ağa - Esnaf
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Sinop Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	20 Yaş- Gönüllü
İşe Başlama Tarihi	H. 1317 Şaban 9 (M. 10 Mart 1899)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Silk-i Askeriye Bahr-i Sefit Boğazı Topçu Alayı Ay Kâtibi -Dersaadet Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Muhasebe Kalemi -Mukayyit ve Muharrirlik
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Ser Çavuşluk Rütbesi – H. 1317 (M.1315)
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 110: Kimlik Kartı-110

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 67-124
Memurun Adı	Seyit Ali Efendi
Doğum Yılı	H. 1288 (M. 1871)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Yusuf Bey – Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Ümera-i Çerkesden
Okuduğu Okullar	Sinop Aziziye Mektebi İptida-i - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname -Zayi
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar- Çerkezce Söyler
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	25 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1313 Safer 22 (M. 13 Ağustos 1895)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Mahallince Sinop Sancağı Evkaf Kalemi Kitabeti -Sinop Hapishane-i Umumisi Tahvil Kitabetine Memuriyet
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 111: Kimlik Kartı-111

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 121-35
Memurun Adı	Süleyman Efendi
Doğum Yılı	H. 1295 (M. 1877)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	Osman Efendi - Maarif Nezareti Celile'si Mektebi İbtidaiye Müfettişi
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	İptida-i Mektebi - Davut Paşa Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1312 Recep 17 (M. 13 Ocak 1895)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	Jandarma Dairesi Evrak Kısmı
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 112: Kimlik Kartı-112

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 73-117
Memurun Adı	Süleyman Kemal Efendi
Doğum Yılı	H. 1282 (M. 1865)
Doğum Yeri	Sinop /Gerze
Baba Adı Ve Mesleği	Mustafa Efendi- Taşra Rüsumat ve Karantina ve Duyunu Umumiye ve Aşar İdaresi Memuriyet Ve Kitabet
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi- Boyabat Mektebi Rüşdiyesi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe tekellüm ve kitabet eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	17 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1300 Recep (M. 8 Mayıs 1883)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Boyabat Kazası Tahrirat Kalemi. -Boyabat Kazası Aşar ve Ağnam İdaresi İkinci Kitabeti -Boyabat Kazası Bahriye Mektubi Kalemi

Aldığı Nişan Ve Madalyalar	H. 1313 (M. 1896) 4.Rütbeden Mecidi Nişan- 1 Zişan-1 H. 1314 (M. 1897) Yunan Muharebe Madalyası H. 1317 (M. 1899) 4. Rütben- Nişan-1 ali Osmânî H. 319(M. 1902) Gümüş Hicaz Demir Yolu Madalyası
Aldığı Rütbeler	H. 304 (M. 1886) Rütbe-i Salise H.1311(M.1894) Rütbe-i Rabia H. 1323 (M. 1905) Rütbeyi Saniye Nişanı
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 113: Kimlik Kartı-113

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 119-133
Memurun Adı	Süleyman Sırrı Efendi
Doğum Yılı	H. 1295 (M. 1878-1879)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Yanık Mehmet Usta - Berber
Aile- Sülale Adı	Yanık
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Sinop Mektebi Ve İdadi Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe ve Fransızca Okuryazar.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	24 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1313 (M. 1895-1896)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-SinopTelgraf Merkezi -Kastamonu Vilayeti, Karadeniz Ereğlisi Telgraf ve Posta Muhaberatı Türkiye ve Enebiye Memuriyeti -Kastamonu Vilayeti Müdürü ve Fransızca Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 114: Kimlik Kartı-114

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 85-27
Memurun Adı	Süleyman Vehbi Efendi
Doğum Yılı	H. 1279 (M. 1863-1864)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hacı Süleyman Ağazade Şükrü Bey - Belirtilmemiş

Aile- Sülale Adı	Ağazade
Okuduğu Okullar	Sıbyan Mektebi - Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Karibül Ala –Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	16 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1306 Safer 7 - (M. 13 Ekim 1888)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Müdde-i Umumi Muavinliği ve Tahrirat ve Muhasebe Kalemi. -Sinop Sancağı Evkaf Kitabeti -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Baş Kitabeti -Sinop Sancağı Sandık Emaneti ve Hazine Memuriyeti. -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi -Sinop Sancağı Bidayet Mahkemesi Zabıt Kitabeti -Hapishane Müdüriyeti
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	-İşinde Gevşeklik Göstermek -Rüşvet Almak -Personele İşgence Etmek
Aldığı Cezalar	17 Şubat 325/2 Mart 1910 Azil

Ek 115: Kimlik Kartı-115

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 113-30
Memurun Adı	Tanaş Grikoryadis Efendi
Doğum Yılı	H. 1282 (M. 1866-1867)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Hristaki – Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Rum
Okuduğu Okullar	Fener Rum Mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe ve Fransızca ve Rumca mürettep derslerini tahsil eder
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	21 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	H. 1306 Rebiyülevvel 24 (M. 28 Kasım 1888)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Reji İdaresi -İnebolu, Düzce, Safranbolu Reji Memuriyeti -İzmit Reji Nezareti Muhasebecisi Muavinliğine Tahvili Memuriyet -Selanik Vilayetinin Menlik Kazası Kaymakamlığı -Koçana Kazası Kaymakamlığı Muavinliği -Mudanya Kaymakamı Muavinliği

Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 116: Kimlik Kartı-116

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 157-129
Memurun Adı	Tayyar Efendi
Doğum Yılı	H. 1286- (M. 1869-1870)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Şükrü Efendi- Belirtilmemiş
Aile- Sülale Adı	Hamamcı Zade
Okuduğu Okullar	Sıbyan mektebi
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Belirtilmemiş
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	Belirtilmemiş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	Belirtilmemiş
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Sinop Sancağı Bidayet Ceza Mahkemesi Kalemi -Sinop Sancağında Karasu Nahiyesi Müdürlüğü -Sinop Sancağı Tahsil Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Liyakat Madalyası- H. 1318- (M. 1900)
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 117: Kimlik Kartı-117

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 113-101
Memurun Adı	Yanko Dimitriyadi Efendi
Doğum Yılı	H. 1290 - (M. 1874-1875)
Doğum Yeri	Sinop
Baba Adı Ve Mesleği	Dimitri Ağa - Ebniye Mimarları
Aile- Sülale Adı	Kestaneci Oğlu- Rum
Okuduğu Okullar	Sinop Rum Mektebi- Kumkapı Fransız Mektebi- Muallimi Mahsus
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe, Fransızca ve Rumca Okuryazar
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	Belirtilmemiş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	Belirtilmemiş

Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Reji İdaresi -Sivas Vilayeti Reji İdaresi Muhasebeciliği
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 118: Kimlik Kartı-118

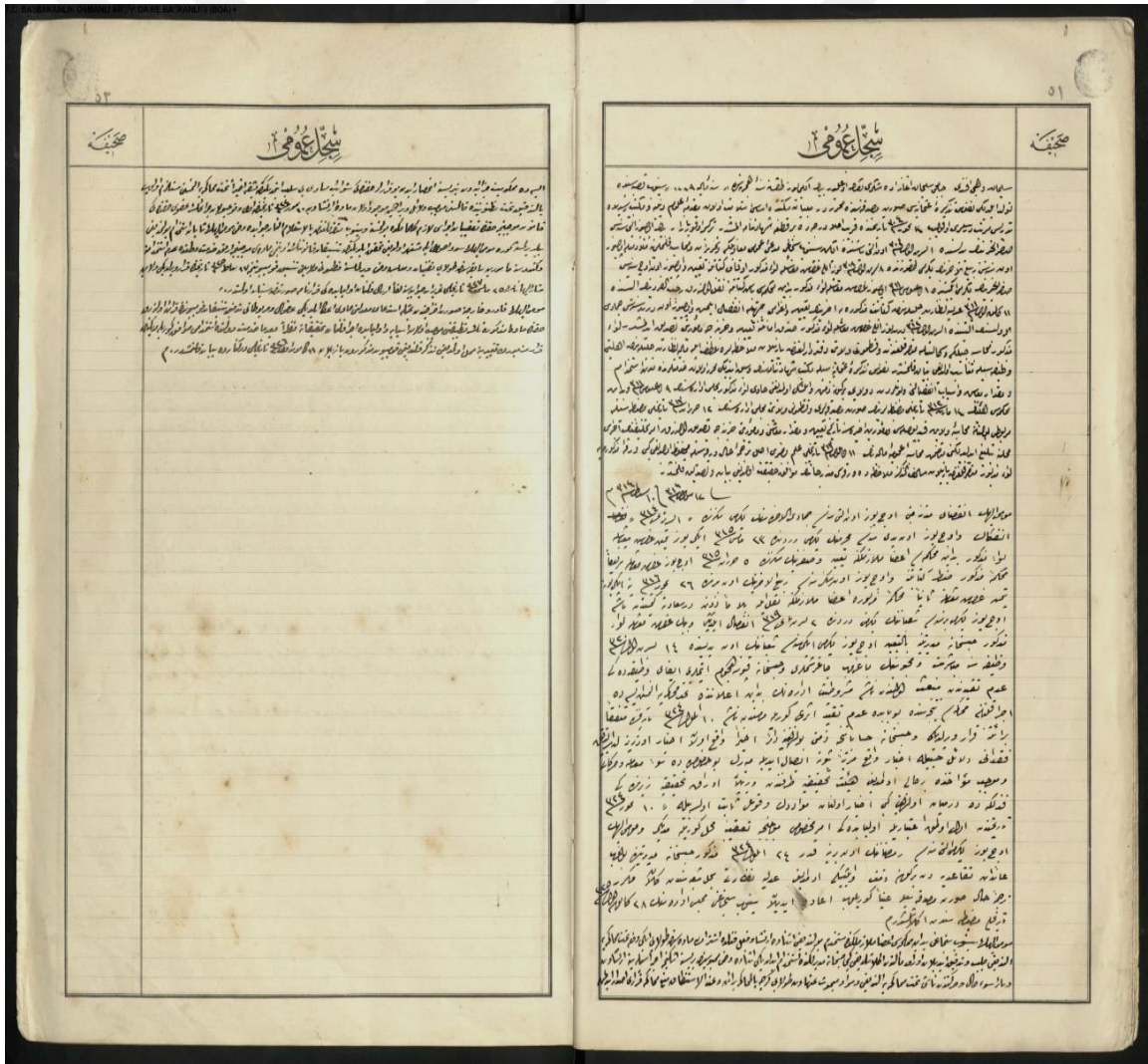
Defter No	BOA. DH. SAİD. d 123-140
Memurun Adı	Yusuf Necati
Doğum Yılı	H. 1281 (M. 1864-1865)
Doğum Yeri	Dersaâdet
Baba Adı Ve Mesleği	Hüseyin Ağa - Isıtabil- 1 Amire Hizmetkârlığı
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Tophane Mektebi İbtidai- Mektebi Rüşdiye
Mezuniyet Durumu	Şahadetname
Bildiği Diller	Türkçe Okuryazar.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	11 Yaş- Mülazemet
İşe Başlama Tarihi	H. 1292 Safer (Mart-Nisan 1875)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-İstabl-ı Amire Kuş Hane Hizmetlisi -Balıkhane ve Tuz Nezareti -Paşa Bahçe Çiroz Memuru -Kara Ağaç Saydı Mahi Memur Vekâleti. -Sarıyer Mahi (Balık) Şubesi Mubaşşirliği -Paşa Bahçe Çiroz Memuru Refakati -Sarıyer Saydı Mahi Şubesi Mubassırlığı -Limon İskelesi Ve Çiroz Tezkiresi -İskeleyi e Çiroz Tezkiresi -Dersaâdet Müskirat (Alkol) Resmi Miri Müdürü Canibinden Fenerbahçe Ve Kalamış Şıra Memurluğu -Ada-i Kebir (Büyük Ada) Çiroz Memurluğu -Tarabya Şıra Memurluğu
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Belirtilmemiş
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 119: Kimlik Kartı-119

Defter No	BOA. DH. SAİD. d 144-247
Memurun Adı	Yusuf Ziya Efendi
Doğum Yılı	H. 1274- (1856-1857)
Doğum Yeri	Sinop - Ayandon Nahiyesi
Baba Adı Ve Mesleği	Mehmet Ağa – Bakkal
Aile- Sülale Adı	Belirtilmemiş
Okuduğu Okullar	Metruk Tulça Sancağı Baba Dağı Kazası Sıbyan Mektebi
Mezuniyet Durumu	Belirtilmemiş
Bildiği Diller	Türkçe Kitabet Eder.
İşe Başlama Yaşı Ve Statüsü	25 Yaş- Belirtilmemiş
İşe Başlama Tarihi	R. 2 Eylül 1298- (M.14 Eylül 1882)
Görev Yaptığı Yerler Ve Görevleri	-Çatalca Sancağı Zaptiye Taburu 3. Sınıf Teftiş Memurluğu - Çatalca Sancağı Zaptiye Taburu 2. Sınıf Teftiş Memurluğu -Polis Neferliği -3. Sınıf Polis Komiserliği. -2.Sınıf Polis Komiserliği -DersaadetSivil Bölüğü 2.Sınıf Polis Komiserliği. -Polis Ser Komiserliği.
Aldığı Nişan Ve Madalyalar	Gümüş İmtiyaz H. 1306 (M. 1888) Gümüş Liyakat Madalyası H. 1323 (M. 19 1905)
Aldığı Rütbeler	Belirtilmemiş
İsnat Edilen Suçlar	Belirtilmemiş
Aldığı Cezalar	Belirtilmemiş

Ek 120: Sicil Kaydı Numaralar-1

BOA, DH-SAİD. d, 85/27

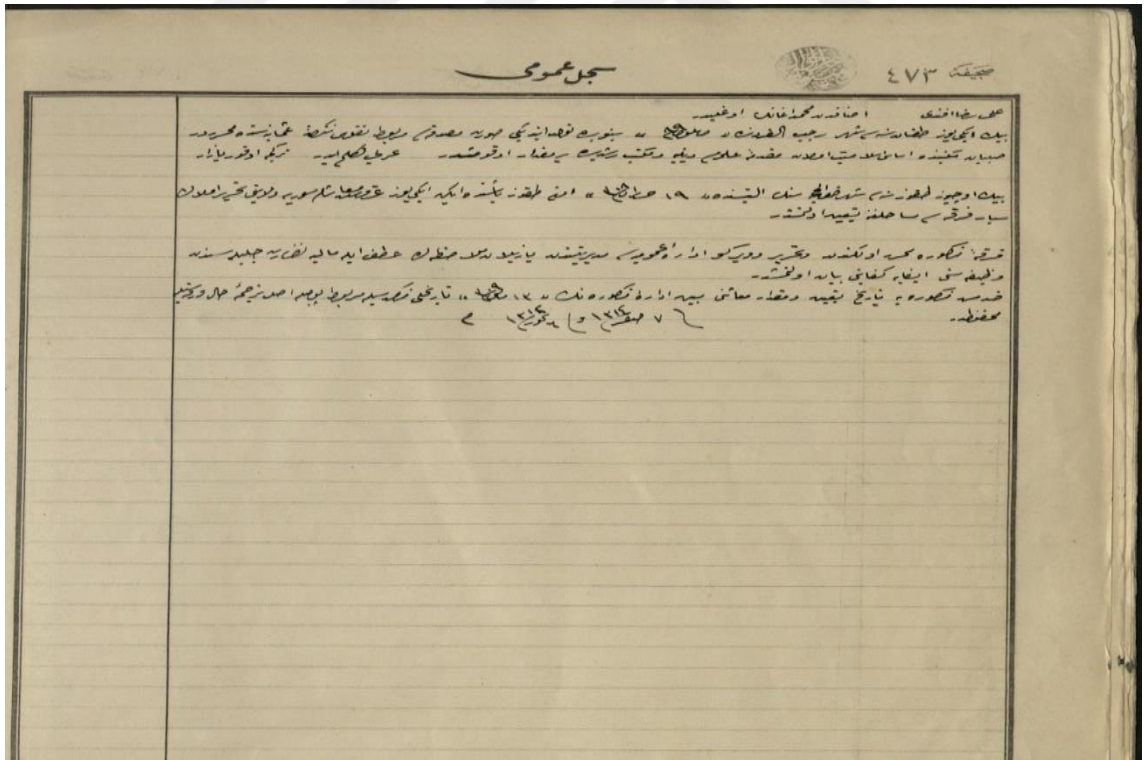
DH.SAİD.0065

Resim 1: Memurların Sicil Kaydı Örneği - 1

Ek 121: Sicil Kaydı Numaralar-2

BOA, DH-SAİD.d, 64/238

Resim 2: Memurların Sicil Kaydı Örneği - 2

Resim 3: Mecidi Nişanı

Kaynak: <http://koleksiyonerim.blogspot.com/2013/01/osmanli-donemi-nisan-ve-madalyalari-1.html>
(15.04.2019)

Resim 4: Nişan-ı Osmânî

Kaynak: <http://koleksiyonerim.blogspot.com/2013/01/osmanli-donemi-nisan-ve-madalyalari-1.html>
(15.04.2019)

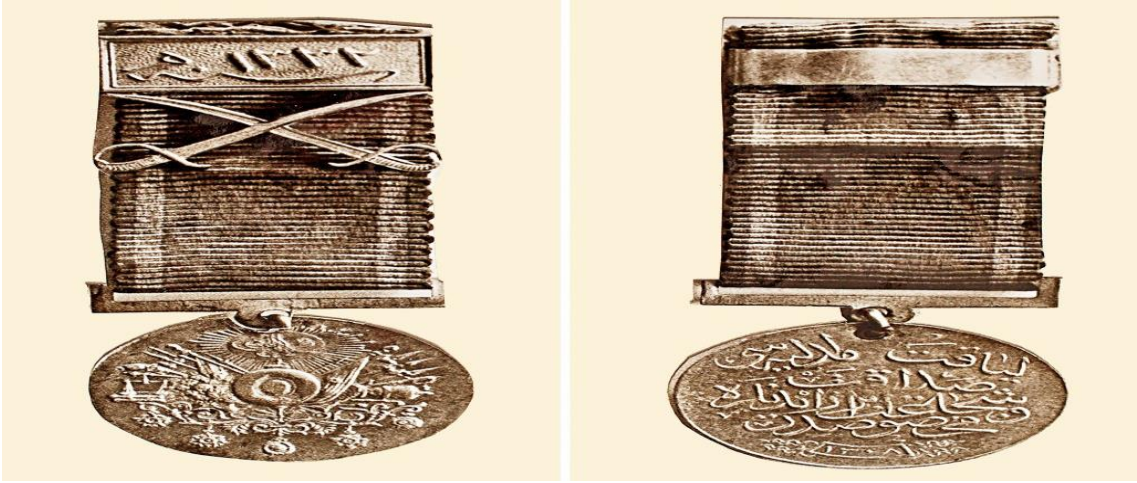

Resim 5: 1. Nişan-ı İftihar, 2. Mecidî Nişanı, 3. Nişan-ı Osmânî, 4. Şefkat nişanı, 5. Nişan-ı Âlî İmtiyaz Nişanı, 6. Hânedân-ı Âlî Osmân Nişanı, 7. Maarif Nişanı, 8. Meclis-i Meb'ûsan Âzaları Mahsus Nişan

Resim 6: İmtiyaz Madalyası

Kaynak: İbrahim Artuk, "Madalya", *TDVİA*, C.27, s.301, Ankara 2003.

Resim 7: Liyakat Madalyası

Kaynak: İbrahim Artuk, "Madalya", *TDVİA*, C.27, s. 302, Ankara 2003.

Resim 8: Hicaz Demiryolu Madalyası

Kaynak: Ufuk Gülsoy, William Ochsenwald, "Hicaz Demiryolu", *TDVİA*, İstanbul 1998, s.442.

Resim 9: Yunan Muharebe Madalyası

Kaynak: Çetin, *Sicill-i Ahval Defterlerine Göre Antakyalı... a.g.e.*, s.232.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Zehra DENİZ

Doğum Yılı ve Yeri: 29.12.1991 - Tokat

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Gaziosmanpaşa Üniversitesi – Tarih Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Gaziosmanpaşa Üniversitesi- Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı

Yabancı Dili: İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri : -

İş Deneyimi : -

İletişim

E-Posta Adresi: zehrailikay@gmail.com